

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS42231	ImageGroup:	I8LS42233
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་ཐང་གི་གནས་སྡངས། 2016 ལོའི་ལོ་འཁོར་སྟུན་ཐོ། bod nang gi 'gro ba mi'i thob thang gi gnas stangs/ 2016 lo'i lo 'khor snyan tho/
Author:	n/a
Descriptor:	copy made from LTWA collection, Acc.No.D35616
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	Dharamsala
Publisher:	bod kyi 'gro ba mi'i thob thang dang mang gtso 'phel rgyas lte gnas khang /
Date:	2016
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་

ཐོབ་ཐང་གི་

གནས་སྟངས།

༢༠༡༢ ལོའི་ལོ་འཁོར་སྟན་ཐོ།

www.tchrd.org

བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཅི་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་འབྲེམ་སྤྲོད་བྱས།

བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་

ཐོབ་ཐང་གི་

གནས་སྤངས།

༢༠༡༤ལོའི་ལོ་འཁོར་སྐྱོད་ཐོ།

བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་།

www.tchrd.org

དཀར་ཆག

གཅིག་བསམ་སྒྲིལ་རང་དབང་དང་སྤྱོད་རང་དབང་།

1) ཁྱིམ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ།	02
2) གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྟ་རྟོག་དོད་མ་གྱི་བྱ་འགུལ་ཡར་འགྲུང་མ་བྱས་པ།	09
3) སྤྱོད་རང་དབང་དང་གཙམ་ཚུལ་བརྒྱད་གཏོང་མོགས་ཐང་ཀར་ཁྱིམ་མཐུན་འགྲུང་མ་བྱས་པ།	12
4) རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ལ་མུ་མཐུད་དྲག་གཅོན།	16
5) ཇི་བའི་ངོ་རྟོག་བ་འཇུ་བརྒྱད་དང་ཁྱིམ་མཐུན་བཅད་པ།	20
6) ཐིན་བྱིས་པ་ཆོ་ལུ་མིམ་མེར་གྲུར་པ།	25
7) མཐུག་བརྟམས།	41

གཉིས་པ། མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་།

1) ཁྱིམ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ།	44
2) བོད་ནང་གི་མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་།	47
3) རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤྱོད་རང་དབང་ལ་རྟ་རྟོག་བྱེད་བཞིན་པ།	51
4) མཐུག་བརྟམས།	58

གསུམ་པ། ཆོས་དད་རང་དབང་།

1) རྒྱལ་གཅེས་སྤྱལ་སྤྱོད་ལས་འཇུག་པའི་ཕྱི་ལོ།	68
2) ཏུ་འའི་བླ་མར་ངོ་རྟོག་གི་ལས་འགུལ་སྤྱལ་སྤྱོད་ལས་འཇུག་པའི་ཕྱི་ལོ།	74
3) རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་གྱི་སྤྱོད་རང་དབང་ལས་འགུལ་སྤྱལ་སྤྱོད་ལས་འཇུག་པའི་ཕྱི་ལོ།	78
4) གལ་ཇ་རྟ་བྱ་རུང་མ་ཇིག་ནང་བཟུང་སྤྱོད་བྱིད་གཏོང་བཞིག།	82
5) བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རང་དབང་གི་སྤྱོད་རང་དབང་ལས་འགུལ་སྤྱལ་སྤྱོད་ལས་འཇུག་པའི་ཕྱི་ལོ།	86
6) རྒྱལ་གྱི་དང་རྒྱ་ནང་གི་ཁྱིམ་མཐུན་གྱི་གཏན་འཁེལ།	90
7) མཐུག་བརྟམས།	94

བཞི་པ། སྤྱོད་རང་དབང་ཆེ་བའི་གྱི་ཐོབ་ཐང་གཞན་ལས།

1) ཁྱིམ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ།	98
-------------------------	----

༡) ཉེས་ཁྲིམས་ཁྲིམས་འཛིན་ལམ་ལུགས་དང་སྟོམས་མ་ཡིན་པ།	101
༢) གང་བྱུང་འཇུ་བཟུང་དང་བཀག་ཉར།	105
༣) མནར་གཅོད་འགྲོག་པའི་རང་དབང།	110
༤) དེའི་ཨ་ཁང་ལ་དྲུག་དང་མ་ནས་བཞོངས་པ་རེད།	118
༥) ཞི་བའི་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་རང་དབང།	121
༦) འགྲོ་བཞུད་རང་དབང།	129
༧) ཕྱི་བཞུད་ལག་ཁྱེར་བཞུར་དབྱེ་འབྱེད་དང་བཀག་སྟོམ། ཕྱིར་བསྐྱུ	131
༨) བོད་ནང་ཁྲུག་དུ་འགྲོ་བོད་དང་གཏན་ནིང་ལའང་དམ་དྲག	135
༩) མཇུག་བསྟོམས།	137

ལྷ་བ། བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ལུག

༡) བོད་ཁྲུག་གི་གཅོད་པོ་ཁ་སྐར་དང་ཆུ་མཛོད་མེ་མང་དུ་གཏོང་འཆར།	144
༢) རང་བྱུང་གཏེར་ཁ་བསྟོག་འདོན།	151
༣) ལུས་སྐྱོར་སྤྱོད་འཆས་དང་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྟུན།	155
༤) འབྲོག་མའི་འབྲོག་དམངས་མེ་ཕུང་དུ་གཏོང་བ།	159
༥) ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་རོ་བོ།	161
༦) བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁམས་དང་དེར་གནས་ཀྱི་ལུས་ལྷ་གཞི་བདག	166

རྒྱལ་པ། ཆབ་སྲིད་བཅོན་པའི་མིང་གཞུང་གོ་འགོད་ཉར་ཆགས་ཚན་པ།

༡) ལྷ་མཐུང་ཉམས་ཞིབ་ཐུབ་ཆེད་ཆབ་སྲིད་བཅོན་པའི་མིང་གཞུང་སྐབས་བདེའི་ཡིག་ཆགས་བཞོས་པ།	173
༢) མ་མཐའི་ཆད་གཞི།	175
༣) ཡིག་ཆ་ཉར་ཆགས་ཀྱི་བབས་ལམ།	178
༤) རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས།	180
༥) བསྐྱུང་མར་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པ།	183
༦) ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་རོ་ཆབ་བཀག་སྟོམ་བྱས་པ།	185
༧) མནར་གཅོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ།	187
༨) བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་ཟུར་གྱི་དཔལ་འབྱུར་ཁེད་བང་འབྲོག་པ།	188
༩) ཁོབ་ཐང་ཁག་ལ་ཉེས་མེད་རྟོག་རོལ་གཏོང་སྐྱབས།	190
༡༠) ཞི་ཅན་ཡིང་གི་ཕྱེ་ཁྲིད་པོ་ག་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མའི་ཁོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་ཡར་རྒྱས་མོད་མེད།	191

ནང་དོན་སྒྲིང་བསྟུམ།

༡༠༡༥ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་གཞི་རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་ཁག་སྤྲུལ་བྱུང་།
ཁྲིམས་འགལ་དང་ནག་ཉེས་སྤྱ་བཅིས་ནས་བོད་མི་གང་ལྟར་འཇུག་བཟུང་བཀག་ཉར་དང་། གར་
སོང་ཆ་མེད། མནར་གཅོད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་བོད་མིའི་ཁོར་ཕྱག་གཏོར་སྒྲོན་དང་། ཐུན་མོང་ལ་
ཉེས་འགེལ་གྱི་གནས་རྒྱུ་བསྟུང་མར་བྱུང་བསྟུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྤར་ཡོད་ཀྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ལ་
བསྒྲུར་བཅོས་ཀྱིས་གསར་དུ་སྒྲིག་སྒྲིལ་གང་མང་བཅོས་ཤིང་། འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་བོད་
མིའི་གཞི་རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་ཁག་རྩིས་མེད་དོག་འོལ་གཏོར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བོད་ནང་
གི་གནས་སྟངས་ཡང་ང་ཡི་སྤྱག་སྒྲེ་གཞི་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་གིས་དྲག་པོའི་
དབང་ཚད་སྟུང་པའི་བྱེད་བབ་དང་། རྒྱལ་ནས་སྤོང་གཞུང་གིས་བསྟུང་བསྟུལ་དང་འཕྲོ་ཕྲོན་
བཏང་ནས་འཆོ་བ་སྤེལ་བ་སོགས་ལས་བོད་ཐོག་སྤེལ་བཞིན་པའི་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་འཕྱུར་བ་སྤྲོ་ཅམ་
ཡང་མི་གཏོར་བ་དང་གཏོར་རྒྱུར་འབད་བཅོལ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་མཐོང་བྱུང།

༡༠༡༥ལོ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་<<འཇགས་སྤྱུལ་དྲག་སྟོང་ལ་ཆོལ་བའི་ཁྲིམས>>དང་<<བྱ་
རྒྱུ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཁྲིམས>> <<རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་སྤྱུང་སྟོང་ཀྱི་ཁྲིམས>>སོགས་
ཁྲིམས་སྒྲིག་འདྲ་མིན་དེ་སྟོང་དང་གསར་བཅོལ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བོད་མིའི་བསམ་སྒྲུབ་རང་
དབང་དང་སྤྱ་བརྡེད་རང་དབང་ལ་དོག་འོལ་གཏོར་བའི་ལོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་རྒྱ་
གཞུང་གིས་ཆེད་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་གསར་བ་སོགས་བཤད་པའི་ཁྲིམས་སྒྲིག་གི་
ཐ་སྙད་ཀྱི་གོ་བ་མག་མོག་དང་རགས་བཤད་དུ་བཞག་སྟེ། གཞུང་ལ་སྟོན་བརྡེད་བྱེད་མཁན་དང་
བསམ་རྒྱུ་ཐ་དད་ཡིན་མཁན། བོད་བྱི་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལས་ཁག་ནས་གནས་རྒྱུ་མཁོ་
སྟུབ་དང་བསྟུང་གཏོར་བྱེད་པའི་རིགས་གཅོས། སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་ཞི་བའི་སྤྱ་བརྡེད་དང་བསམ་

ཚུལ་རང་དབང་ཁག་ལ་བྲག་གནོན་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཡང་བོད་ཁྱལ་ཐད་ཀར་བཏང་འཛིན་བྱེད་
བཞིན་པའི་ས་གནས་མིང་གཞུང་གིས་བོད་མིས་རྒྱལ་ཞེན་གྱི་རྒྱལ་དར་དང་ལྗོན་ས་མཆོག་གི་
སྐུ་པར་འཁྲུང་བ། བོད་ནང་རང་དབང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དགོས་མོགས་ཀྱི་སྐད་འབོད་
བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ནག་ཉེས་སུ་བརྟེན་ནས་བྲིམས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཁྱལ་
ཁྱོན་ཡོངས་སུ་མངོན་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་ལས་ནས་སོ་ལྷ་འབྲུལ་ཆས་ཐོན་ཆེན་བཙུགས་ནས་བོད་
མིར་ལྷ་རྟོག་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་བྲག་པས། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་མི་ནང་ཁྱལ་དུའང་ཕན་ཚུན་བར་ཡིད་
ཆེས་མེད་པར་དོགས་ཐོན་དང་གཟབ་ནན་བྱེད་པའི་ལས་ནས་རང་ཉིད་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱ་
དགོས་ལྟར་འདུག།

ཆོས་མེད་སྐུ་བའི་མིང་གཞུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དུས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་
ལུགས་དད་མོས་ཞེས་པ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་པས། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་བབ་སྦྱི་ལ་ཆོས་
ལུགས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཞེས་མི་འདོད་པའི་ཁ་སྐྱར་དང་། ཡང་བྲིམས་དང་རྒྱུག་
སྟོལ། ལག་བརྟར་བྱ་དགོས་མོགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་སོགས་འདྲ་མིན་གང་མང་ཞིག་མཉམ་
བསྐྱེད་ཀྱིས་བོད་མིའི་ཆོས་དད་རང་དབང་དང་དད་མོས་ལ་ཚོད་འཛིན་དང་བཀག་སྡོམ་
བརྒྱད་མར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེའང་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༥ནང་། ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཐད་ཀྱི་རྒྱུག་གཞི་
ཞེས་པ་གཏན་འབེབས་ཟེན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་བརྒྱུར་ཞིབ་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༡ནང་དངོས་སུ་ལག་
བརྟར་བྱ་རྒྱ་རེད་འདུག་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱུག་གཞི་དེ་བརྒྱད་ནས་བོད་ཀྱི་ཡང་མིང་ལས་ལུགས་ལ་
ཐེ་བྱས་དང་སྤངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དང་། ལྷག་དོན་ལྟ་ཞོར་གོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་ལ་མ་
འབྲེན་ཐབས་དང་གཏོར་ཚྲིལ་བྱ་རྒྱའི་མཆོན། ལྗོན་ས་མཆོག་བོད་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་བྲིད་
ཡིན་པར་འབྱུར་བའམ་ཚབ་བཟེ་བྱ་རྒྱའི་དམིགས་ཡུལ་ལྟ་ཡོད་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེའི་དབང་
གིས་དུས་རྒྱུ་བོད་མིས་ལྗོན་ས་མཆོག་བོད་དུ་ཡོག་ཐབས་བཙུག་དགོས་དང་། སྐུ་ཆེ་བརྟན་
པར་ཤོག་སོགས་ཀྱི་སྐད་འབོད་བྱས་པ། ལྷ་སྤྱི་འབྲུངས་སྐར་སྤྱང་བརྟེན་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱ་

གཞུང་གིས་གང་བྱུང་འདྲ་བཟུང་བཀག་ཉར་གྱིས་མི་སྡོད་ལས་འདས་པའི་མནར་གཅོད་དང་
། ཁྲིམས་ཐག་ཕྱི་མོ་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལོ་གོང་ས་མཆོག་གིས་གནང་བའི་དུས་འཁོར་
དབང་ཆེན་ལ་མཇལ་བཅར་དུ་འགྲོ་མཁན་ནང་བ་སྤྱི་ཡོད་ལ། ཁྲིམས་འགལ་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་
འཇུགས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་ཉེན་བརྟེན་གཏོང་གི་ཡོད།

ཡང་༢༠༡༢ལོའི་ནང་གི་གནས་སྐབས་རྩ་དྲག་ཤོས་གཅིག་ནི། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཟླ་
བཅུ་དྲུག་ལྟ་ཅི་མཁྱེན་ཚམ་གྱིས་བསྐྱབ་པ་སྒྲོབ་གཉེར་གནང་མའི་གསེར་རྩ་རྒྱ་རྒྱར་གཏོར་
བཤིག་དང་། ཟླ་བཅུ་དྲུག་སྟོན་ཐུག་མང་པོ་དེ་ག་ནས་བཅོན་ཤིང་གིས་བྱི་ལ་ལུང་ཅིང་། ལྷག་ཤུལ་
དུ་ཟླ་བཤམ་ལྟ་ལྟ་ལོད་མི་ཆོག་པའི་ཆོད་འཛིན་བྱས་པ་དེ་ཡིན། ཡང་གནས་སྐབས་དེར་རྒྱ་
བྱས་ཉེ་དུ་སྤྱི་བར་བཅུ་དྲུག་མ་གསུམ་གྱིས་རང་ཤི་རྒྱབ་ཡོད་ལ། བྱིར་ལུང་ཟེན་པའི་ཟླ་བཅུ་དྲུག་ཁག་
རང་རང་གི་ས་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་སྤྱི་གཞུང་གིས་བཅུ་དྲུག་ཐུག་མང་པོར་འདྲ་བཟུང་བཀག་ཉར་
གྱིས་རྒྱལ་གཅིས་ཆོས་གཅིས་ཀྱི་སྒྲོབ་གསོ་སྤེལ་འདུག་པར་མ་ཟད། རྒྱ་རྒྱར་གྱི་སྒྲོབ་གཉེར་
པའི་གྲངས་འཁོར་སྤྱི་མཐུན་རྩི་མང་འགྲོ་རྒྱར་བཀག་འགོག་བྱ་ཆེད་དུ་རྒྱ་རྒྱར་ཟླ་བཅུ་དྲུག་འཇུག་
ལྷགས་ཀྱི་ཚུད་རྒྱགས་ནང་སྤྱི་གཞུང་ལ་སྒོ་དཀར་གཞུང་དང་ཡིན་མིན་གྱི་ཆབ་སྤྱིད་ཡིག་
རྒྱགས་གཏོང་དགོས་པ་བསྐྱོར་ཡོད།

རྒྱ་རྒྱར་གྱི་གནས་སྐབས་ཐད། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་གཞུང་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་
ཆོགས་ཕྱེ་ཁག་གིས་དོ་རྒྱལ་དང་སྒྲིན་བརྒྱུད་བྱས་མིན་ལ་མ་ཁྲོམ་པར་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་རྒྱར་
སྤྱི་གཏོར་བཤིག་དང་ཟླ་བཅུ་དྲུག་བྱིར་ལུང་གི་ལས་གཞི་མཆོམས་འཛིན་བྱས་མེད། དེ་
མཆུངས་སྤྱི་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ཁྲིད་འདྲུ་འཛིན་གྱི་རང་དབང་ཡོད་པ་སྤྱི་གཞུང་མཁན་
ཉེ། གཉེར་ཁ་བརྒྱུ་འདོན་དང་ས་ཁང་བཅོན་འཕྲོག་ཁོར་ཡུག་གཏོར་བཤིག་མོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་
དོ་རྒྱལ་ཁྲིམ་སྒྲིལ་ནས་བྱུང་ལ། དེ་སྤྱི་ཆད་ལས་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་དང་། ས་གནས་གཉིས་
ནས་དྲག་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་འབྲུར་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་ཆེས་གཞི་
རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལག་ཡིན་དུ་བསྟར་པའི་བོད་མི་ཞི་རྒྱལ་བ་རྣམས་འབྲེལ་ཁྱར་གང་བྱུང་འདྲུ་

བཟུང་གིས་མནར་གཅོད་དང་། དེས་རྒྱང་གིས་དམར་གསོད་བཟང་བ། གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་ཟུར་
བའི་གནས་རྒྱལ་བྱུང་གི་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་བཟུང་མར་བོད་མི་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱེད་མིན་
ལ་མ་ཉྩེས་པར་རྒྱ་གཞུང་ལ་བཀའ་དྲིན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལྟ་དགོས་བྱུང་ཆོ། དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་ནས་མནར་
གཅོད་དང་གསང་བའི་བཀག་ཉར་གྱི་ལས་རིགས་དེ་ལྟ་བྱེད་ཀྱིན་པར་ངོས་ལེན་གྱིས་ད་ཆ་མེད་
པ་བཟོས་ཤིང་། ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་ཁྲིམས་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལ་འཇུར་བ་ཏོག་ཙམ་གཏོང་བ་དེ་
ཆགས་ཡོད།

ཡང་རྒྱ་གཞུང་ནི་འཛམ་གླིང་གི་དོ་སྣུལ་བོད་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་
ཡིན་མིན་ལ་ཉྩེས་མེད་ཀྱིས་ལེ་ཡི་མེར་འཛོགས་པའི་གནམ་གཤིས་འཇུར་ཐོག་ཐང་གི་གྲོས་
མཐུན་>ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་དེ་ནི་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་གོས་
པ་སྒོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་གྲོས་མཐུན་དེར་བཤད་པའི་དུག་རྒྱངས་ཉུང་འཕྲི་ཡི་རྒྱག་
གཞི་དངོས་ནི་འབྱུང་འཇུར་གྱི་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ནང་གཞི་ནས་གཏན་འབེབ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ན། དེའི་བར་
གྱི་ལོ་དོ་༡༥ཡིང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁང་བ་ལྗང་ཁུའི་དུག་རྒྱངས་ཕྱིར་གཏོང་དང་། དོ་སྣུལ་བོད་
སྤྱི་བྱེད་གཏོང་ཀྱི་ལྷན་ཆེ་དུ་འགྲོ་རྒྱ་ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ནི་
རྒྱ་གཞུང་གིས་<ལྟ་ཆོན་བཅུ་གསུམ་གྱི་ལོ་༢༠༡༢ནས་༢༠༢༠ཀྱི་འཆར་ཟིན>ཞེས། ཡར་རྒྱས་
འཇུགས་སྐྱོན་དང་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་དཀྱིལ་སྤྱིང་དུ་བཞག་པའི་ལས་གཞི་དེ་བརྒྱུད་ནས་
ཁོར་ལུག་སྤར་སྐྱོབ་ལ་དོ་སྣུལ་ཅི་ཙམ་འགྲོ་མིན་ནི་སེམས་ཁུར་བྱ་ཡུལ་དུ་ཟུར་ཡོད་པར་མ་
ཟད། བོད་ཀྱི་སྤྱེ་ཁམས་ཁོར་ལུག་དང་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས། བོད་མི་ས་ཡ་མང་བོའི་འཛོ་གནས་
དང་ཟས་སྤྱིད་སོགས་ལ་ཉེན་ཁ་འབྱུང་ཉེ་ཡོད་པ་ཡིན། ལྟ་ཆོན་བཅུ་གསུམ་གྱི་ལས་གཞི་དེ་
བརྒྱུད་ནས་བོད་ཁུལ་དུ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞུང་ལམ་དང་ཟུར་ལམ་སོགས་འཇུགས་སྐྱོན་གྱི་སྒོ་
ནས་རང་བྱུང་གཏོར་ཁ་འོར་འདྲེན་གྱི་ཐང་ལ་སྤར་ལས་སྤབས་བདེ་དང་སྤྱ་རྒྱུ་བཟང་ཡོད་པའི་
ཁར། གཏོར་ཁ་བསྐྱོན་འདོན་གྱི་ས་ཁུལ་གང་དུ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་རྒྱ་མཛིད་དང་གྲོག་ཀྱི་ལྷན་ས་
ཆོགས་ཀྱང་འཕོར་ཆེན་རྒྱག་གི་ཡོད།

སྤྱིར་ན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བྱི་ལོ་༢༠༡༤་ལྟར་། <<ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་>>ལ་
 བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་ལས་དོན་གསལ་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་ཆ་ཤས་ལེན་ཚད་
 རྒྱར་བས་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་དགོས་པ་བཤད་ཡོད་ཀྱང་། འབྲུ་དོན་དེ་ནི་བོད་དང་བོད་མི་ལ་
 མཚོན་ན་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད་པས། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་མང་ཚོགས་ཡིན་ཡང་རུང་
 ། བོད་མིའི་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྟོབ་པ་ཡིན་ཡང་རུང་། བོད་མིའི་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་ག་རུས་
 སྤེལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོ་བོར་སྤྱིར་ནས་བོད་མི་གང་ལྟར་འཇུ་བཟུང་བཅོན་འཇུག་
 བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཇུགས་སྤྱན་དང་ཐོན་ཁུངས་འོར་འབྲེན་
 བྱི་ལས་གཞི་གང་ཞིག་སྤེལ་ཡང་། ལས་གཞི་དེ་ཉིད་སྤྱི་ཁམས་ཁོར་ཡུག་གི་འགྲོ་སྤངས་དང་
 གནས་བབ་མི་ཤེས་པའི་སྒྲེར་བ་དོ་ཆེན་ག་གེ་མོ་ལ་སྤྱད་རྒྱུ་ཡས། བོད་མིར་མི་སྤྱོད་ལ་ལས་
 བཅོ་བ་བོད་མི་མི་ལེན་པ་ཐོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་། བཅོན་འཇུག་དང་མནར་
 གཅོད་ཐོགས་ཅི་ཅམ་ཆེ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བོད་མིའི་ཁྲོད་རུ་སྤྱིར་གཞུང་གིས་ས་ཁང་བཅོན་
 འཕྲོག་དང་ཁོར་ཡུག་བཅོག་བཅོ། གཏེར་ཁ་བཅོག་འདོན་ལ་མི་འདོད་པའི་དོ་སྤོལ་རྒྱན་ཆད་
 མེད་པར་བྱང་བསྟད་པ་རེད།

འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་པའི་མིང་གཞུང་ཐོ་འགོད་ཚན་པར་མཚོན་ན་འད་
 ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མིས་བྱི་སྟོགས་སུ་གནས་རྒྱུ་ལ་བསྐྱལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཉར་བ་ཐོགས་ལ་
 ཐུན་མོང་ཉེས་པ་བཅད་པའི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ལག་བསྟར་གྱིས་བོད་ཕྱི་ནང་གི་འབྲེལ་བ་ལ་དམ་དྲག་
 བྱེད་ཤུགས་རྒྱར་བས་ཆེ་རུ་བཏང་བར་བརྟེན་ནས་བྱི་ལོ་༢༠༡༥ནས་༢༠༡༦བར། བོད་མི་འཇུ་
 བཟུང་བཀག་ཉར་གྱི་གངས་ཐོ་ལག་ཐོན་ཁུང་རྒྱ་རྩེ་དགོན་དང་རྩེ་ཉུང་རུ་སོང་མིན་ལ་མ་ལྟོས་
 པར། ད་རུང་ལག་ཐོན་ཁུང་བ་ཉུང་ཉུང་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ལོ་འདི་གཅིག་དུར་མི་གངས་༡༠འཇུ་
 བཟུང་བྱས་པ་གསལ་ལ། བྱི་ལོ་༢༠༡༥ནང་། འཇུ་བཟུང་བྱས་པའི་མི་གངས་ཆ་སྟོམས་བྱས་

ན། ཟླ་རེར་མི་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༠༡༥ནང་། ཟླ་རེར་ཆ་སྟོམས་བྱས་ན་མི 3.27འཇུ་བཟུང་བྱས་འདུག

འདི་ག་ཉེ་གནས་ཁང་གི་ཡིག་ཚགས་ནང་དུ། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ནས་ད་ལྟའི་བར། གང་ཟུང་འཇུ་བཟུང་དང་བཀག་ཉར་བྱེད་པའི་བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བརྩོན་པའི་གྲངས་འཕོར་ནི་༥༠༠༠ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་གསལ་ཡང་། གྲངས་ཀ་དེ་ནི་སྤྱི་གྲངས་སམ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་ཀའི་ཆ་ཤས་ཙམ་ལས་དེ་ལས་མང་བ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་འདས་པའི་ལོ་མང་རིང་། ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ལ་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་རྒྱ་རྒྱུ་ཉ་ཅང་དམ་དྲག་ཆེན་པོ་དང་སྤངས་འཛིན་ཞིབ་བཤེར་ནན་པོའི་སྒོ་ནས་གསང་རྒྱ་དང་འགོག་ཐབས་བྱས་ཡོད་པར་མ་ཟད། རང་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་འཇུགས་དང་ཕྱི་མི་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པ་དང་། འབྲེལ་གཏུགས་བཅད་པ། སྤེར་གྱི་རང་དབང་ལ་ཕྱིས་མེད་དོག་རྩོལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷ་རྟོག་བྱས་ཐལ་དྲག་པ་སོགས། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད་པས། འདིར་འཁོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱིས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་དོག་རྩོལ་བཏང་བའི་གནས་སྤངས་ཆ་ཆང་མཚོན་ཐབས་བྲལ་བའམ། ཕྱོགས་ཙམ་དང་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་འོས་ལ། ཡང་ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་བོད་ནང་དུ་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུར་ཁག་པོ་གཅིག་དུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། གནས་ཚུལ་ཞིག་བསྐྱལ་བའི་དབང་གིས་བརྩོན་འཇུག་དང་ཁྲིམས་ཆད་འཁུར་དུ་འཇུག་རྒྱ་ནི་བཟང་སྟོད་ཀྱིས་ཁུར་འགན་ཐེག་པའམ་འགན་སྒྲོས་བཟོད་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པས། སྤྱི་དབང་སྤེར་གཙོད་ཅན་གྱི་རྒྱ་ནག་དྲག་པོའི་དབང་རྒྱུར་འོག་གི་བོད་མི་སྤྱིའི་གནས་སྤངས་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ནི། འདིར་འཁོད་པ་ལས་ཀྱང་ཡང་ཡི་ཐུག་སྡེ་གཞི་ཞིག་ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐུ་གཞུང་ལ་བསམ་སྒྲུབ་

ཕ་དག་གཞུང་གི་ཅེས་པ་།

རང་དབང་དང་མཁའ་བརྒྱུད་

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

རང་དབང་མེད་པའི་

མེད་མང་འདི་དང་ལྷན་པར་སྤྱོད་པའི་མེད་མང་ལྷན་པར་
ལྷན་པར་དང་ལས་ཀྱི་འདུ་ཁྲིམ་ལག་ལེན་པའི་མེད་མང་ལྷན་པར་
དཔེ་མེད་དམ་པའི་ལྷན་པར་དང་ལྷན་པར་ལྷན་པར་ལྷན་པར་
ལྷན་པར་ལྷན་པར་དེ་ལྟར་

རྟགས་མཚན་ཆེ་ཤོས་དེ་

ཆགས་ཡོད། དེ་ལྟར་སྒྲུ་

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ནག་གཞུང་གིས་མཐུན་

[illegible]

བོད་མིའི་རྩོམ་པ་པོ་

[illegible]

८८ । चैत्र-विश-प । वि-

[illegible]

བའི་དོ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་

ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་ངན་སྤྱལ་དང་། ‘རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཕྱིར་བྱེད་མོགས་ཀྱི་
ནག་ཉེས་བཅུགས་ནས་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ་དང་། ཉེས་འཛུགས་བྱེད་སྤྱད་ཀྱི་ཉེས་
ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་སྒྲིག་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་གཏན་འཁེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད་ཏག་
ཏག་མེད་པར། གང་བྱུང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་གིས་བོད་མིས་བྱི་རུ་གནས་རྒྱལ་མཐོ་
སྤྱོད་བྱས་པ་ཙམ་དང་། མོ་མེད་བསམ་རྒྱལ་བཤད་པ་ཅི་རིགས་ནག་ཉེས་སུ་བཅིས་པ་
གཙོས། ཏུ་ལའི་སླ་མར་མཚན་སྤྱད་དང་ཁོང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་བར་སྐོལ་རུང་བྱ་སྤྱད་རུ་
ཆོགས་འདུ་དང་ལས་འབྲལ་གོ་སྒྲིག་བརྒྱུད་ནས། དེ་དག་མ་ལུས་པ་ཁ་བྲལ་བ་
དང་། བོད་མི་ཡིན་པ་ཙམ་དང་བོད་མིའི་འབོད་སྒྲ་གང་ཡིན་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁ་བྲལ་
གྱི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཏུ་ངོ་རྒྱགས་རྒྱབ་ཡོད་ཅང་། དེ་ལྟ་བུའི་གུ་རྟོག་པའི་ཁོར་ཕུག་དང་
བཅའ་གཞི་ལ་སྤྲུག་སྒྲིམ་མ་བྱུང་པར་བོད་མིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱ་
གཞུང་ལ་ངོ་སྐོལ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། མི་སྡེར་གཅིག་དུ་ཁྲིམ་གཞུང་རུ་ཁྱི་བའི་སྐད་
འབོད་བྱེད་ལུས་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་མཚུངས་སུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་ཡོངས་སུ་མོ་
ལྟའི་པར་ཆས་དང་ཉ་རྟོག་ས་ཆོགས་སུ་མཐུད་རྒྱ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས། བོད་མིའི་
བསམ་སྒྲུབ་རང་དབང་ལ་དམ་བྲག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་མིའི་ནང་ཁུལ་
རུའང་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུར་སྒྲག་སྤང་བྱ་དགོས་ཐུག་ནས། རུས་རྒྱུན་མོ་མེད་སྐད་ཆ་ལ་
ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་གྱི་དོགས་ཟེན་དང་བཀག་སྡོམ། གཟབ་ནན་གྱིས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་
ཀྱིན་ཡོད་འདུག

ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ།

བསམ་སྒྲུབ་རང་དབང་དང་སྤྱི་བཟོད་རང་དབང་ནི། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་
ཀྱི་<<ཡོངས་ཁབ་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་>>དང་<<སྤྱི་དམངས་
དང་། ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་>>གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་རྒྱ་ཁབ་རང་

བཞིན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གཞི་
 ཅུའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་མང་གདན་ལྷ་བྱ་ཆགས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་གང་
 ཏུ་སྐྱེ་བཞིན་རང་དབང་ལ་དམ་དྲག་ཡོད་པ་དེ་ཏུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གཞན་ཁག་
 ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོག་རྩལ་ཐེབས་ཡོད་པ་ཡིན།

དེའང་<<སྤྱི་དམངས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས>>ཀྱི་
 རོན་ཆོན་༡༩༣༨་ཏུ། བསམ་སློབ་རང་དབང་དང་སྐྱེ་བཞིན་རང་དབང་གི་ཆོད་གཞི་མ་
 འདྲ་བ་གསུམ་ཏུ་བགོས་པ་ནི།

༡ སྤྱི་བོ་ཆོང་མར་ཐེ་གཏོགས་མེད་པའི་ཐོག་ནས་རང་གི་བསམ་རྒྱལ་འཛིན་པའི་
 ཐོབ་ཐང་ཡོད།

༢ སྤྱི་བོ་ཆོང་མར་སྐྱེ་བཞིན་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཐོབ་ཐང་འདིའི་ནང་
 གནས་རྒྱལ་ལེན་པའི་ཐོབ་ཐང་ཆུད་ཡོད། གནས་རྒྱལ་དང་བསམ་སློབ་འདྲ་མིན་རག་
 པའམ་ལེན་པ་ལ་ས་མཆོམས་མེད་པའི་ཐོག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་མོས་ལྟར་ཡིག་
 དག་གཉིས་ཐོག་གསུམ། ཡང་ན་སྐྱེ་བའི་དེ་བཞིན། གསར་ལམ་ཁག་སོགས་རང་གི་འདོད་
 མོས་ལྟར་བྱས་སྤྱོད་བྱེད་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅེས་འཁོད་ཡོད་པ་ལྟར། ཐོབ་ཐང་

གསུམ་རྒྱལ་སྤྱི་ཚུགས་སུ་གཏོང་བར་བསྐད་ནས་ལོ་དྲུག་གི་བ
 ཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ།

སྤྱི་ནག་དབང་སྤྱི་ཚུགས་ལོ་མཉམ་གྱི་ཐོད་མ་བཅད་བཞོལ་ལུ་ན་ད་ལྟ
 འི་མི་ཁྲི་ཉི་ཤེས་ཆེན་ལས་མཛུ་བ་ཁྲི་ལྔ་ཇ་བ་ནས་ཡིན་ཞིང་།
 ད་ལྟ་རང་ལོ་༢༣་ཡིན་པའི་དཀི་འདུན་བ་སྤྱི་བཟང་བམའད་ནས་ས
 ལ་ཕྱི་ཚུགས་སུ་ཐོད་ནང་གི་རོན་ཞིན་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་རྒྱལ་
 བཏང་འདུག་ཅེས། ༡༩༡༩ལོ་མཉམ་ཉི་ཤེས་ ༤ ཡི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་
 གལ་ཆེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསར་བ་སྤྱི་རྒྱུར་ཅེས་པའི་ཉེ་མ་མིང་ལོག་
 ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་ཡིན་པེས་ལ།
 དེ་ནི་དུས་རྒྱུ་ཐོད་ནང་ཐོད་མིའི་བསམ་སྤྱིའི་རང་དབང་གཏོལ་
 པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་དྲུག་གཞིན་དང་རྟོག་རྩལ་བཏང་ནས་
 ཐོད་མི་བཅོམ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་ལོག་ཆགས་ཡོད།
 རྒྱ་གཞུང་གི་ཕྱི་དབང་དེ་ནི་དགེ་འདུན་པ་ཁོང་གི་སྤྱི་ཚོལ་ཐང་
 དང་།
 རྒྱ་བཞིན་རང་དབང་།
 བོད་མ་རྒྱལ་བཅད་གཏོང་གི་རང་དབང་མེད་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་
 ལྟར་རྒྱལ་ལོན་པ་ཁག་ལ་བཅུ་མེད་རྟོག་རྩལ་བཏང་བ་ཞིག་ཆག
 མ་ཡོད།

ཁག་ནང་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་ཆགས་པ་དང་གནས་ཚུལ་ནང་འབྱེན་བྱེད་
 ཚོགས་པ་དེ་ནི་སྐྱ་བཞེད་རང་དབང་གི་རྒྱ་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས།གང་ཞིག་ལ་སྐྱ་བཞེད་རང་
 དབང་ལ་ཚད་བཀག་ཡོད་པ་དེ་རུ་དོན་དམ་གྱི་སྐྱ་བཞེད་རང་དབང་མེད་པ་བསྟན་
 ཡོད། ཡིན་ནའང་། སྐྱ་བཞེད་རང་དབང་ནི་མཐར་ཐུག་གི་རང་དབང་དེ་མིན་
 པར། <<སྐྱ་དམངས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐང་གི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱ་ཆིངས>>གིས་སྐྱ་
 བཞེད་རང་དབང་ལ་ཚད་བཀག་ཅིག་ངོས་བཟུང་བ་མི།

༡ སྐྱ་བོ་གཞན་གྱི་མཚན་སྟན་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་གྲུས་བརྩི་བྱ་ཆེད།

༢ རྒྱལ་ཁབ་དང་སྐྱ་ཚོགས་གི་བདེ་འཇགས། མང་ཚོགས་གི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་
 བཟང་སྦྱོང་ཆེད། ཅེས་འཁོད་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་། དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱལ་སྲིད་འགྲོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་གི་རྩ་དོན་དང་ཁྲིམས་སྒྲིག་ལ་མ་འགལ་བའི་འབྲེལ་བཞེད་ཅིག་ཡིན་དགོས་
 ཤིང་། སྲིད་གཞུང་ཚང་མས་དོན་ཚན་༡༩འདི་ནི་ད་ལྟོ་འཆད་པའི་ཚད་བཀག་དེ་ནི་ད་
 ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ངོ་པོའི་སློ་ནས་གཞི་རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་ཁག་སྲུང་སྦྱོང་བྱ་དགོས་པ་ལས་ཁ་
 གཡུར་ཁག་དགྱི་བྱ་ཆེད་རུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་མིན་པ་བཤད་ཡོད། ད་ལྟོ་ཆར་རྒྱ་
 གཞུང་གིས་<<སྐྱ་དམངས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐང་གི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱ་ཆིངས>>ལ་
 མིང་རྟགས་བཀོད་ཡོད་བཞིན་རུ་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་ཁས་ལེན་བྱས་མེད་ཀྱང་། རྒྱལ་
 ཚོགས་གི་ཆིངས་གནས་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ཆིངས་གནས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་
 བཞིན་གཅིག་མཆུངས་གིས་རྒྱལ་སྲིད་ཁྲིམས་སྒྲིག་གི་མང་གདན་ལྟ་བུ་སྐྱ་བཞེད་དང་
 བསམ་སློབ་རང་དབང་སྲུང་སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་འགན་འབྲི་ཡོད་པ་ཡིན།

ཁྱི་ལོ་༡༩༩༥ལོར་ཨ་ཕྱ་རི་ཁར་རྒྱལ་སྐྱིད་དང་རྒྱལ་ཁབ་གི་བདེ་འཇགས་སློར་གྱི་
 ཆེད་མཁས་པ་སློང་འཚོགས་གི་ཚོགས་འདུ་བརྒྱུད། རོལ་དྭན་སེ་པག་རྩ་འཛིན་ཡིག་ཆ་
 ཞེས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཤིང་། རྩ་འཛིན་ཡིག་ཆ་དེས་སྐྱ་བཞེད་རང་དབང་ལ་ཚད་
 བཀག་དགོས་པ་བཤད་པའི་རྒྱལ་སྲིད་ཁྲིམས་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པའི་སྟེན་བཞེད་བྱས་

ཡོད། ཡང་ཙ་ཙ་འཛིན་ཡིག་ཆ་དེས། མིང་གཞུང་གིས་ངོས་ནས་སྐྱེ་བཅོམ་རང་དབང་ལ་
 ཚད་བཀག་བཅོས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་དགོས་པར་བཤད་
 པ་ནི་དབང་ཆ་ཡོག་སྐྱོད་བྱ་ཆེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད་ཅེས་ཐེར་
 འདོན་ཡང་བྱས་ཡོད། དེ་ཕྱིར་སྐྱེ་བཅོམ་རང་དབང་ལ་ཚད་བཀག་ཅེས་པ་འདི་གྲུ་དོག་
 དང་མག་མོག་ཅིག་ཏུ་ངེས་པར་དུ་ཁ་རྒྱུར་བྱེད་མི་རུང་བར། དེ་ལྟར་བཅོས་པའི་
 མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཆེད་དུ་ཡིན་
 དགོས་པ་གཙོ་གནད་ཡིན་དགོས་ཞེས་ནན་བཅོམ་བྱས་ཡོད།

ཡང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལེན་པའམ་
 མཐོ་སྒྱུབ་བྱེད་པ་ལ་དམ་བྲག་བྱེད་ཆོག་པའི་ཚད་བཀག་བཅོས་ནས། སྐྱེ་བཅོམ་རང་
 དབང་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་ཐོག་པ་ཐོགས་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩོག་རོལ་གཏོང་
 པ་ཞིག་ཆགས་འདུག

མདོར་ན། ཆབ་སྲིད་དང་དམག་དོན་གྱི་འཕེ་བྱུར་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་
 ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་ཉེན་ཁ་བྱུང་ཉེ་སྐབས་སུ་ད་གཞིང་གཞི་ནས་སྐྱེ་བཅོམ་རང་དབང་
 ལ་དམ་བྲག་བྱེད་འབྲས་པའང་བཤད་ཡོད། ཡང་ཙ་ཙ་འཛིན་ཡིག་ཆ་དེས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
 མིང་རྒྱལ་དང་མིང་གཞུང་། མི་ལྷན་ཁག་སྐྱོག་འཇུགས་བཅས་ལ་རྒྱལ་འབངས་སམ། མི་
 ཐེར་ངོས་ནས་ཞི་བའི་དོ་སྒོལ་དང་། སྐྱོན་བཅོམ་ཏུ་གཏུགས་བྱེད་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་
 བཅོམ་ལ་ཚད་བཀག་དང་དམ་བྲག་བྱེད་རུང་བ་མིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ཕྱོགས་
 ལ་གནས་ཚུལ་གང་གཏོང་བ་དེས་མི་དམངས་དང་སྤྱི་བའི་ཁེ་དབང་ལ་གནོད་པ་དང་
 དོ་སྒོག་འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་ཡི་ས་མཆོམས་མེད་པར། ཐད་ཀར་ཉེས་ཆད་བཅད་པ་ནི་
 ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱེད་ལས་ཤིག་དང་། བདེ་འཇགས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་
 འོག་ནས་གང་བྱུང་འདྲུ་བཟུང་བྱས་པའི་མི་ལ་ངེས་པར་དུ་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་
 ཁང་ནས་ཁྲིམས་བཤེད། བྱང་བཤད་དང་། ཁྲིམས་ཅོད་པ་སྐྱེ་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་

ཐེག་བྱེད་དགོས་ཡོད་ཅེས་བཤད།

ཆུ་ནག་གཞུང་གི་<<ཅ་ཁྱིམ་ས་>>དོན་ཚན་ནལ་ནང་དུ་འདུག་། “ཀྱུང་ཏུ་མི་དམངས་
 སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་རང་དབང་། པར་སྐྱོན། འདྲ་
 འཛིན་སྤྱི་འཇུགས་བཅུགས་པ། རམ་སྟོན་དང་། རོ་སྟོན་བྱེད་ཆོག་པའི་རང་དབང་
 ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་དབང་ཡོད་”ཅེས་འཁོད་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་སྤྱི་འབངས་དོས་ནས་
 སྤྱི་འཇུག་ལ་སྟོན་བཞིན་བྱེད་ཆོག་པའི་ཁག་ཐེག་ཀྱང་བྱས་ཡོད། ཡང་<པར་སྐྱོན་དོ་
 དམ་ཅ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཡིག>ནང་དུ། སྤྱི་འཇུག་གི་འབྲེལ་ཡོད་སུ་ཡིན་དཔྱེད་མེད་ཀྱི་
 དོས་ནས་མི་མེད་རྣམས་ལ་བྱིམ་ས་མཐུན་གྱི་པར་སྐྱོན་བྱེད་ཆོག་པའི་རང་དབང་ཁག་
 ཐེག་བྱས་ཡོད་ཅེས་དང་། དོན་ཚན་ནལ་སྤྱི་མཐུན་སྤྱི་འཇུག་མང་ཆུང་མ་འདྲ་མཉམ་
 དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ལྟ་ཡི་ཡོད་ཅེས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཁག་ཐེག་བྱས་མདོག་
 བཟུང་ཡོད། དེ་ལྟར་ཆུ་གཞུང་གི་ཅ་ཁྱིམ་ས་ནང་དུ་གསལ་བའི་སྤྱོད་རང་དབང་
 ཡོད་པ་གང་འཁོད་དག་སྤྱི་འཇུག་གིས་དོས་ནས་མི་དམངས་སྤྱི་འཇུག་བཟུང་བྱེད་
 སྐབས་སུ་གསལ་ཁ་དང་ཉག་ཉག་ཅིག་མེད་པར། དབང་ཡོད་མི་སྤྱི་འཇུག་དང་སྤྱི་འཇུག་
 འདྲ་དུ་བཅད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཅ་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་དོན་ཚན་ནལ་སྤྱི་མཐུན་
 ཆུ་གཞུང་གིས་སྤྱི་འབངས་དོས་ནས་མེས་རྒྱལ་གོང་འཇུག་གི་ལྷན་ཚོགས་དགོས་
 སྟོན་དང་། དོན་ཚན་ནལ་སྤྱི་མཐུན་དེ་ལྟ་བུའི་མེས་རྒྱལ་གྱི་གོང་འཇུག་གི་ལྷན་དང་། མེས་
 རྒྱལ་གྱི་ཆེ་མཐོང་དང་ཁོ་དབང་སྤྱི་འཇུག་གི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཁུན་ཡིན་ཟེར་
 བ་དང་། དོན་ཚན་ནལ་སྤྱི་མཐུན་མི་དམངས་ཀྱི་དོས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཉར་ཆོགས་
 བྱ་ཆེད་དུ་སྤྱི་འཇུག་འཇུགས་དང་ཆོགས་པ་བཅུགས་ནས་སྤྱི་འཇུག་གི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཁུན་
 ཟེར་བ་ཐོགས་གསལ་འདུག་ལྟར་པར་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཉེན་སྲུང་གི་བྱིམ་ས་
 གསང་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཉར་ཆོགས་ཞེས་པའི་བྱིམ་ས་སྤྱི་འཇུག་རྒྱུད་ནས་གོང་
 འཁོད་ཀྱི་ནང་དོན་རྣམས་ལག་བཟུང་དང་། ཆབ་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་འགུལ་རིགས་

ལ་ནག་ཉེས་བཅུགས་རྒྱུ་བྱེད་ཡོད། ཡང་རྒྱ་གཞུང་གི་<<ཉེས་ཁྲིམས་>>ཀྱི་དོན་
 ཚུན་༡༠༢ནས་༡༡༡བར་གསལ་བའི་ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དོན་མ་ལུས་པས་མི་དམངས་ཀྱི་
 རྒྱ་བརྗོད་རང་དབང་ལ་དོ་ཤོག་དང་གནས་ཚུལ་མཐོ་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་གཏོང་ལ་ཚོད་
 འཛིན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བར་བསྟན་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་སྤོང་ཐང་ལ་གང་བྱུང་ཚད་
 བཀག་བཟོས་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་གསལ་ཁ་མེད་ཅིང་མགོ་རྟོག་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་
 བ་ཞེས་པའི་མིང་འོག་ནས། རྒྱ་གཞུང་གིས་འགོ་བཟུང་གིས་ཁྲིམས་ཁྲིམས་དེ་ལོག་པར་བེད་སྤྱོད་
 གིས་མི་དམངས་གང་མང་གང་བྱུང་འཇུ་བཟུང་དང་། ཆབ་སྲིད་ཉེས་མིང་སྤྲོ་ཚོགས་
 གཤམ་གས་ཀྱིས་ཡོད་ཐོག <<ཉེས་ཁྲིམས་>>ཀྱི་དོན་ཚུན་༡༠༢ནས་༡༡༡བར་དུ། ག་འབྲ་
 ཞིག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་པ་རྣམས་གངས་སུ་དབྱེ་བའི་
 བྱོན། དོན་ཚུན་༡༠༥ཡིས། ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་སྒྲིག་འཇུགས་བཅུགས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་
 ཀྱི་འགོ་བཟུང་ནང་ཁུལ་ལ་དབྱེན་དགུག་དང་དགྲོགས་གཏམ་སྒྲེལ་བ། རྒྱ་ཚོགས་རིང་
 ལུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་གཞི་ཅན་གཏོར་དང་མགོ་རྟོག་སྒྲིག་པའི་བྱ་འགལ་སྒྲེལ་བ་སོགས་དང་།
 དོན་ཚུན་༡༡༡ནང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་བྱིར་བཙོང་དང་། གསང་བའི་ཡིག་ཚགས་
 རྒྱུ་བྱེད། གསང་བ་འཚོལ་བསྟར་དང་གསང་ཉར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བྱི་བྱོགས་ཀྱི་གསང་
 བའི་ལས་ཁུངས་དང་། རྒྱུག་འཇུགས། ཚོགས་པ་སོགས་ལ་སྒྲེར་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཐོ་
 རྒྱུད་བྱས་པ་སོགས་གསལ་ཡོད། བྱི་ལོ་༡༩༨༤ལོར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཉར་ཚོགས་
 ཞེས་པའི་ཁྲིམས་གཞི་གཏན་འཁེབས་དང་བསྟུན་ནས་བྱི་ལོ་༢༠༡༢ལོར་ཁྲིམས་དེར་
 བསྐར་ཞིབ་བརྒྱུད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་དང་ཁབ་ཚད་སྤར་
 བས་ཆེ་རུ་སོང་སྟེ། “རྒྱ་ཚོགས་”རྒྱ་དང་མཉེན་ཆས་ལས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་
 བྱིར་བྱར་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་གནོད་འཚེ་དང་ཆབ་སྲིད། དཔལ་
 འབྱོར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱང་གི་ཁེ་སྲན་ལ་གནོད་པ་དང་ཉེན་ཁ་རིགས་ལ་བཀག་
 རྒྱུ་ཞེས་”དང་། བྱི་ལོ་༢༠༡༤ལོར་གོང་གི་ཁྲིམས་འཆར་དེ་དག་ལག་བསྟར་གྱི་ལས་

སྟོན་ཡིག་ཆ་གཏན་འབེབས་ཀྱིས། བྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་འབྲེལ་བའས། བྱི་སྟོབས་
ལྷགས་ལ་ངན་སྒྲེལ་བྱས་ནས་རྒྱལ་ནང་གི་གཅིག་སྒྲིལ་དང་དཔལ་འབྱོར། ཆབ་སྲིད། མི་
རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་སྒྱུ་ཚོགས་བཟོན་སྡོད་ལ་གཞོན་འཛེ་ཡི་རྣམ་པ་ཅི་རིགས་འགོག་
དགོས་པ་འཁོད་ཡོད།

ཡང་བྱི་ལོ་༢༠༡༥ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་བྲིམས་གསར་
ཞེས་པ་མཚམས་སྦྱར་བྱས་པ་བརྒྱད། འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྐར་ལྷག་བརྒྱབ་གསོག་
ཆེ་རུ་སོང་སྟེ། བྲིམས་གཞི་དེ་བཟུང་སྟེད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་
འཇགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚང་མར་བེ་རུས་དང་། ལྷག་པར་དུ་གསལ་ཁ་
མེད་པའི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་གོ་བ་དང་། བདེ་འཇགས་ལ་ཉེན་ཁ་ཞེས་པ་ག་འདྲ་ཞིག་
ཡིན་མིན་ལ་འབྲེལ་བཟོད་བྱས་མེད་སྟབས། མི་དམངས་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་
མཁུག་འབྲས་ཅི་ཡིན་མིན་ཚོད་དཔག་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་དང་། མོ་སྐར་དོ་དམ་བྱེད་ཁག་
པོ་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་བཟོ་བཞིན་ཡོད་དེ། གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་
བདེ་འཇགས་ཀྱི་བྲིམས་དེས། མི་དམངས་ཀྱི་དོས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་
ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ལམ་སང་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
བདེ་འཇགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ལ་མཐུན་འབྱུང་རིགས་རམ་སྐྱར་དགོས་རྒྱ་
སོགས། ལྷག་པར་བྲིམས་དེའི་དོན་ཚན་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཉར་ཆགས་
དགོས་པ་བཞོད་བྱུང་བཟང་ཡོད་པ་སོགས། དེ་ལྟར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནི་ད་སྔ་བར་བྲིམས་
འགལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་དང་ཕྱོགས་མང་ཤོས་ཡོད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཆགས་ཡོད།

དེ་མཚུངས་སུ་བྱི་ལོ་༢༠༡༤ལོའི་ཉེན་རྣམས་རྒྱ་གཞུང་གི་<<འཇགས་སྐུལ་
རིང་ལུགས་པར་སྒྲེལ་རུང་གི་བྲིམས>>ཞེས་པ་བྲིམས་ཁུས་ལྡན་པར་བྱུང་ཅིང་། དེར་
བཞད་པའི་འཇགས་སྐུལ་རིང་ལུགས་པ་དང་དེའི་གོ་དོན་ཡང་གསལ་ཁ་མེད་
པར། སྲིད་གཞུང་གིས་རུས་རྒྱུན་བྲིམས་གཞི་དེར་ཁ་གཡར་ནས་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་

གི་ཐད་ལ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་བསམ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་ཚུམ་ཡིག་བྲིས་པ་སོགས་ལ་མགོ་
གཏོན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གི་ཡོད། དཔེར་ན། བྲིས་པ་དེའི་དོན་ཚན་ལའང། “ཆོས་ལུགས་དང་
དང་མོས་ལོག་སྟེད་བྱེད་པའང་འཛིགས་སྐུལ་བ་ཡིན་པ་ཞེས་དང་། བྲི་བྲིགས་ཀྱི་སྟོབས་
ལུགས་ཞེས་གསལ་ཁ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུ་ལའི་བྲི་མའང་འཛིགས་སྐུལ་བྱས་སྟེད་པའི་
གས་སུ་གྲངས་ཡོད་ཅིང་། རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནང་མཁན་ཡང་འཛིགས་སྐུལ་པའི་
བྱེད་སྒྲུངས་ལ་ཅིས་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་བྲིས་པ་གཞི་འདི་ཉིད་བོད་མི་དང་ཤིན་
ཅང་མི་ཡི་སྤྱི་ལ་བྲག་གཏོན་གྱི་ལག་ཆར་བེད་སྟེད་བྱེད་སྐུས་སུ་ཡོད་ལ། བྲིས་པ་དེས་
སྒྲི་ཆོགས་རྒྱུད་ལམ་དུ་འཛིགས་སྐུལ་བའི་ཚོལ་རུང་བྲས་པའི་གནས་ཚུལ་རིགས་ཀྱང་
འགོད་མི་ཆོག་པ་དང་། ཡང་དེ་ལྟར་འགོད་པ་ལ་དང་པོ་སྤྱི་དགའ་ནས་ཆོག་མཆན་
ཞུ་དགོས་པ། ཆོག་མཆན་བོད་པའི་རིགས་ཀྱང་འཛིགས་སྐུལ་བས་གོད་ཐེབས་ས་
ཁུལ་ལ་སྤངས་འཛིན་བྲས་ཟེན་པ་ཤིས་ཀྱི་བཀོད་དགོས་པ་སོགས་སྒྲིག་གཞི་འདྲ་མིན་
བཅོས་ཡོད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་པའི་རྩ་དོན་གྱི་བྱ་འགྲུལ་ཐར་འགྲུངས་བྲས་པ།

ལོ་འདིའི་ཟླ༡༡ཆོས་ལ་ཉིན། ལྷ་ས་རུ་བྱོར་ཆོར་བཅའ་ལྟོད་རུ་ཁག་སྒོར་བྲག་
པའི་འདེམས་གཏོང་གསལ་བསྐྱབས་དང་སྐབས་ལྔ་བའི་ལས་དོན་གྲུབ་འབྲས་གཟེངས་
ཐོན་ཅན་ལ་བྱ་དགའ་སྤྱད་པའི་ཆོགས་འདུ་སྐོང་ཆོགས་བྲས་ནས། བྱོར་ཆོར་བཅའ་
ལྟོད་ལས་དོན་རུ་ཁག་སྒོར་བྲག་པར་ཁྱོན་བཅུ་མས་ལས་བྱེད་པ་མི་
གྲངས་༢༥༠༠༠འདེམས་གཏོང་གནང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཁྱོད་སྤྱངས་ཐད་གཏོགས་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་མི་སྡེ་༢༤༠༠དང་། ས་ཁུལ་དང་ཐིང་རིམ་པའི་ལས་བྱེད་པ་༥༥ཡིས་བྱོར་ཆོར་
བཅའ་ལྟོད་ལས་དོན་རུ་ཁག་གི་རུ་དཔོན་གྱི་འགན་ཁུར་དང་། ཁོང་ཆོ་བོད་རང་སྤྱོད་
སྤྱངས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་བྱོར་ཆོ་དང་བྱོར་མི་ཁྱེ་ལྔ་ལྟེ་ལ་བྱིན་ནས་བྱོར་ཆོ་དང་

དགོན་ལྗེ་བཅའ་ཕྱོད་ལས་དོན་སྤེལ་རྒྱ་དང་། བོད་རང་སྐྱོང་ཕྱོད་ས་ཁུ་དེ་ལྷ་བུ་ཆོད་
མཐོའི་གནོད་སྐྱོན་ཅན་གྱི་གྲོང་ཆོར་ལྷ་རྟོག་རྩ་ཁག་སྒྲོར་རྩལ་བ་ཞེས་པའི་ལས་རིམ་
དེར་ལོ་རེ་བཞིན་རྒྱ་གཞུང་གི་ཏང་ཡོན་མི་སྣ་སྤྱོད་ཐུག་མང་པོ་བོད་ཁྱུལ་གྱི་གྲོང་ཆོ་
དང་། དགོན་ལྗེ་རུང་སྤེལ་གྲོང་རྒྱལ་ཁག་བཅས་ལ་གཏོང་ནས་ཡུལ་མིར་ལྷ་རྟོག་དང་དོ་
དམ་བུ་རྒྱ་མཚོན། ལམོང་ས་མཚོག་ལ་དོ་སྤོལ་ལས་འགུལ་གོ་སྒྲིག་སོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
གོ་རྟོགས་སྤེལ་བའི་སྒོ་ནས། རྒྱ་གཞུང་གི་དམར་པོའི་ལྷ་བ་བོད་རྩ་ཁག་ས་ཁུ་རེ་ཆེར་
རེ་བཟན་རྩ་གཏོང་རྒྱ་བཅས་ཡིན་པ་རེད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༡ནས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁྱེད་ཀྱི་དང་གྲོང་གསེབ་སྒོ་བོ་
རིགས་ཀྱི་མི་དམངས་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱོད་གཏོད་ལེགས་བརྩོན་དང་མང་བཟན་
དམངས་ཅན་བྱེད་སྒོ་ཞེས་པའི་བྱ་འགུལ་ཞིག་བརྩམས་ཤིང་། བྱ་འགུལ་དེ་བརྒྱད་ནས་
བོད་མིའི་བསམ་སྒྲུབ་རང་དབང་དང་སྐྱ་བརྗོད་རང་དབང་ལའང་དོ་དམ་བྱས་པ་
ཆགས་ཡོད་དེ། ལྷ་རྟོག་དོ་དམ་གྱི་བྱ་འགུལ་དེ་དང་མཉམ་ཁུ། རྩ་མིག་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོ་
དམ་ལམ་ལུགས་དང་། དམངས་བདེ་ཉེན་རྟོག་ས་ཚུགས། དགོན་པར་བཅའ་ཕྱོད་ལས་
དོན་རྩ་ཁག་གྲོང་ཆོར་བཅའ་ཕྱོད་རྩ་ཁག། རུང་སྤེལ་དོ་དམ་སོགས་སྐར་ཡོད་ལས་
གཞིའམ་བྱ་འགུལ་དེ་དག་ལ་ཕྱགས་སྒོན་དང་། རམ་འདེགས། ལྷག་པར་རྩ་ཅི་སྤྱིང་མི་
དམངས་ཀྱི་ནང་བསམ་སྒྲུབ་དང་བསམ་ཚུལ་བཟན་ལྷིང་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་རྩ་སྒྲི་ཆོགས་
ཀྱང་བདེ་འཇགས་ཡིན་ཞེས་པའི་འཕོད་སྒྲ་དང་དམིགས་ཆོད་འོག་ཏུ་ལའི་བྲམ་དང་
ཕྱིར་ཁྱར་བོད་མིར་དོ་སྤོལ་དང་། ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཕྱགས་ལ་ཁ་གཏད་གཅོད་རྒྱ་
དམིགས་ཡུལ་མདོན་འགྱུར་ཡོད་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༡ནས་༡༩༥༥བར་བོད་རང་སྐྱོང་ཕྱོད་ས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ནས་མི་དམངས་
གང་མང་འདུ་བརྒྱུད་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ནས་༡༩༥༩བར་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གཞན་
དེ། མཚོ་སྐོན་དང་། ཟི་ཁྲོན། ཀན་སུའུ་ཡི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་ནས་བོད་མི་

དེའི་ཐང་ལ་སྐུལ་སྒྲིའི་
 འཕྲོ་བ་མེད་ལྟ་རྟེན་ཆོག་མ་
 བའི་ངོས་ནས་ཀྱང་། འདི་
 ལྟར་བཤད་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་
 གིས་འདྲུ་བཟུང་བཀལ་ཉར་
 བོད་མི་དེ་དག་གི་ཉེས་པ་
 རྒྱུ་རྐྱེན་རྒྱ་ལས་འགྲུལ་གྱི་
 ཆ་ཤས་བྲུང་ས་པ་
 དང་། རྒྱ་འབྲུག་གིས་

[illegible]

པ། པར་དང་ཡིག་ཆ་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུད་ལས་དུ་བཀྲམས་པ་བཅས་ཆགས་ཤིང་། དེ་
ལྟ་བུ་ཞི་བའི་སློ་ནས་སོ་སོའི་བསམ་སྒྲོ་དང་བསམ་རྒྱུ་ཕྱིར་འདོན་བྱས་ཚོག་པ་རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཁྲིམས་ནང་དུ་འཁོད་ཡོད་ཅེས་དང་། བྱི་ཟླ་༡༩༣༤། འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་
བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་ཅིང་། གཞིས་ཀ་ཅེ་ཡི་བཞེད་མཐོང་སློན་རྫོང་གི་ཉིང་ར་ཁང་
ནས་ཡིན་ཞིང་། རང་ལོ་༡༩༤༥ཡིན་པའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་བཅར་འདྲི་བྱས་པ་བརྒྱུད། ཁོས་
རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་རྗེས་སེམས་ནང་རང་དབང་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། དངངས་སྐྱབ་མེད་
པའི་ཚོར་བ་ཞིག་སླེབས་སོང་ཞེས་དང་། ཡང་ཁོས་འདི་ནས་ཆབ་སྲིད་དང་ལམ་སྟོན་ས་
མཚོག་གི་སྒོར་ག་རེ་བཤད་ན། ག་རེ་བསམ་ན་རང་དབང་ཡིན་པའི་སྤང་བ་དང་། བོད་
དུ་ཡོད་སྐབས། སོ་སོའི་བློ་གསལ་པོ་དང་གཉེན་ཚུན་ལའང་དེའི་སྒོར་གྱི་གནས་རྒྱལ་བཤད་
ས་མི་འགྲོ་བར། དུས་རྒྱུན་རྒྱ་གཞུང་གི་སོ་སྟོན་དང་ཉན་ཞིབ་བྱེད་མཁན་གཏོང་ཡོད་པ་
ཡིན་དུས། ཡིད་ཆེས་བྱེད་ས་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཚོར་བ་རྣོ་བའི་བརྗོད་བྱ་ག་རེ་
ཡིན་ཡང་བཤད་ས་མི་འགྲོ་བར། འདྲུ་བཟུང་བཀག་ཉར་དང་བཙོན་འཇུག་བྱེད་ཉན་
ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་སོང་།

སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་དང་གནས་རྒྱལ་བརྒྱུད་གཏོང་སོགས་ཐད་ཀར་ཁྲིམས་ འགལ་དུ་བསྐྱངས་པ།

བྱི་ཟླ་༡༩༣༤། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཨ་མདོ་རྫོང་བ་ས་ཁུལ་གྱི་དགོན་མ་ལག་༢༩་ལྟ་བུ་གི་
ནང་དུ་གྲོང་དེབ་ཅེས་ཁྲིམས་གྱི་གོ་རྟོགས་ཤེས་བྱ་ཡིན་རབ་བསྟན་ནས་ཡིག་ཆ་ཞིག་
འབྲེམས་སྤེལ་བྱས། བོད་མིའི་བསམ་སྒྲོའི་རང་དབང་དང་། སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་། འདྲུ་
འཛོམས་གཙོས་པའི་གནས་རྒྱལ་བརྒྱུད་གཏོང་དང་མཁོ་སྒྲུབ་མཚོན་པའི་ཞི་བའི་ལས་
འགུལ་ཁག་རྣམ་པ་ཅི་རིགས་གྱི་སློ་ནས་ཁྲིམས་འགལ་དང་ཉེས་ཆད་གཙོད་བྱེད་གྱི་
ཁྲིམས་གཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཙོས་འདུག་ཤོག་དོན་༤༠ཅན་གྱི་གྲོང་དེབ་དེ་ཉིད་ནི་དགོན་ལྟེ་

གྲ་ཚང་དེ་དག་ཏུ་བཀའ་མཁན་ནས་སྒྲོབ་སྒྲོབ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེའི་ནང་ཏུ་གསལ་བའི་
དོན་ཚན་ལཱའི་ནང་དོན་ཟིལ་བོ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ཞེས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་
ཁག་ནི།

༡ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་ས་འཛུགས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་
འབྲེམས་སྒྲེལ་ལུ་བ། ༢ ལྷོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་འབྱར་བ་དང་། ལྷོང་ས་མཆོག་གི་
ལོར་བརྟན་པར་ཤོག་བོད་ལ་རང་དབང་དགོས་སྟེགས་ཀྱི་སྐད་འབོད་བྲས་པ། ༣ ཁྲིམ་
གཞུང་ལ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་བྲས་པ། ༤ རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་ལ་ངན་སྐུལ་བྲས་
པ། ༥ བྱི་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་སྐྱད་ནས་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པའི་པར་དང་
བརྟན། གནས་རྒྱལ་སྟེགས་བརྒྱད་གཏོང་བྲས་པ།

དེ་ལྟར་བྱོད་དེབ་ཀྱི་དོན་ཚན་༡་དང་༢། ༥བཅས་ཀྱིས་བོད་མི་ཞི་ཚོལ་བ་དང་སྲིད་
གཞུང་ལ་ཁྲིམས་མཐུན་སྒྲོན་བརྗོད་བྱེད་མཁན་ལ་དམིགས་ནས། དེ་ལྟ་བུ་ཁ་བྲལ་ལ་
ངན་སྐུལ་གྱི་ཉེས་པ་བསགས་རིགས་ལ་ཁྲིམས་ཆད་ཅུང་ན་ཡོད་དང་མང་ན་
ཡོད་པ་གཙོ་བོ་བཤད་པ་གསལ་ཞིང་། གནས་རྒྱལ་བརྒྱད་གཏོང་ཞེས་པ་འདི་བརྒྱད་ནས་ཐད་
ཀར་ལྷོང་ས་མཆོག་གི་པར་ཉར་བ་དང་། བོད་ལ་རང་དབང་དགོས་པ་སྟེགས་ཀྱི་སྐད་
འབོད་བྲས་པའི་རིགས་ལ། ཏུས་རྒྱན་ཁྲིམས་ཆད་སྒྲ་མང་ཞེས་འགེལ་གྱི་ཡོད་པའི་གས་
སུ། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་བྱི་ཚྭ་གས་སུ་གཏོང་བའི་ཉེས་པ་དང་། ཁ་བྲལ་ལ་ངན་
སྐུལ་ཞེས་པའི་ཁྲིམས་ཆད་གཙོ་བོ་ཀྱི་ཡོད།

ཡང་རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་<གསང་བའི་ཁྲིམས>ཞེས་པ་བརྒྱད་ནས། སྲིད་
གཞུང་གིས་པར་ཏུ་སྐྱུན་པའི་རིགས་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཡིན་དང་མིན་གྱི་ངོས་
འཛིན་གང་བྲས་ཀྱང་ཆོག་པས། དེ་ལྟར་གསལ་ཁ་མེད་པའི་གསང་ཁྲིམས་དེ་ནི་ཐད་
ཀར་ལོག་སྲིད་བྱེད་ཆེད་ཏུ་བཟོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཡང་<ཉེས་ཁྲིམས>ཞེས་པའི་དོན་
ཚན་༣༤་དབར། སྐྱེ་བོ་སུ་ཞེས་གིས་ཀྱན་སྒྲོང་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་

གསང་བ་བྱི་རུ་གཏོང་བ་ལ་ཁྲིམས་ཆད་ལོ་ལྟ་གཅོད་པ་གསལ་ཞིང་། ཡང་དོན་
ཚན་༡༡༡ནང་། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་སློ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་བྱི་ཡི་སྒྲིག་འཇུགས་
དང་སྒྲེར་ལ་སྤྱད་པ་ལ་ལོ་༡༠ཡི་ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་རྒྱ་ཞེས་སྟེགས། ཁྲིམས་སྒྲིག་འདི་
ཉིད་ཀྱི་མི་སེར་དཀྱིལ་མའི་འཆོ་བ་དང་སྤྱོད་ལས། བདག་དབང་སྟེགས་ཁག་ཐེག་དང་
གསལ་ཁ་གང་ཡང་མེད་པའི་སློ་ནས་གཏོད་སྤྱོན་དང་བཅའ་གསལ་ཐེག་ཐེག་བཞིན་ཡོད།

ཡང་བྱི་ལོ་༡༠༡༢༣༡༡ནང་། རྒྱ་གཞུང་གི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་གིས་སྤྱོ་བོ་སུ་
ཞིག་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་དང་དངོས་སྟོན་གང་རུང་ནང་ཚུད་པ་ལ་མི་བསང་པའི་
ཉེས་ཆད་འཇུགས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་
དོན་ཚན་༡༡༡ལྟར། བོད་མི་གང་མང་ཞིག་ལ་ཉེས་ཆད་ཁྲིམས་ཐག་ལོ་༡༠ནས་ཆེ་
བཅོན་དང་། སྒྲིག་ཁྲིམས་བཅད་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟར་ལོ་འདིར་གསང་བ་བྱི་གསལ་
བསྒྲགས་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་འདི་ནི་བོད་ལ་མཚོན་ན་གསང་བ་གང་ཡང་མིན་པར། བོད་
མིའི་བསམ་སྒྲུབ་རང་དབང་དང་
སྤྱོ་བཅོད་རང་དབང་ལ་བྱས་རྒྱུ་ན་
ནས་བྱག་གཞོན་དང་། བོད་མིས་
བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་ས་
འཇུགས་དང་ལོ་ལོ་ས་མཆོག་གི་
སྤྱོ་བར་ཉར་བ། མིང་གཞུང་ལ་མི་
འདོད་པའི་ནམ་འགྱུར་ལྟ་མི་སྟོན་
པའི་རྩོམ་ཡིག་འབྲི་མཁན་
དང་། ཁེར་རྒྱུང་གི་བའི་དོ་རྩོལ་
གནང་མཁན་ཅི་རིགས་ལ། ཁ་
བྲལ་དན་སྤྱལ་ཞེས་པའི་ཉེས་

བརྟུགས་ཀྱིས། འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་དང་བྲིམས་ཆད་བཅོན་འཇུག་མི་སྦྱོང་ལས་
འདས་པའི་མནར་གཅིད་གཏོང་མུས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན།

ཟླ་བ་ཞིག་ལ་གནས་རྒྱལ་བྱེ་བྲོགས་སུ་གཏོང་བར་བསྟན་ནས་ལོ་དྲུག་གི་བཅོན་
འཇུག་བྲིམས་ཐག་བཅད་པ།

རྒྱ་ནག་དབང་ཆུང་གྲུལ་རིམ་གྱི་ཤོད་ས་བཅད་བཤོས་ཉར་ན་ད་ལྟའི་བེ་ཁྲོན་ཞིང་
ཆེན་ཨ་མདོ་ར་བ་ཁུལ་ར་བ་རྫོང་གི་ཉི་དགོན་པ་ནས་ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟ་རང་ལོ་འདུན་
པའི་དགེ་འདུན་པ་སློ་བཟང་བམོད་ནམས་ལ་བྱེ་བྲོགས་སུ་ཤོད་ནང་གི་དོན་རྒྱུན་དང་
འབྲེལ་བའི་གནས་རྒྱལ་བཏང་འདུག་ཅེས། ༡༩༡༡ཆེས་ཉིན་ར་བ་ཁྲོ་རྒྱ་རྫོང་གི་བྲིམས་
ཁང་ཞིག་གིས་ལོ་ལྷོ་བྲིམས་ཐག་བཅད་དེ་མེན་ཡུང་བཅོན་ཁང་དུ་བརྟུག་ཡོད་འདུག།

ར་བ་རྫོང་རོང་མཁར་སར་ཡུལ་ཚོའི་རུ་ཆེན་གཉིས་པ་ནས་ཡིན་པའི་དགེ་འདུན་
པ་སློ་བཟང་བམོད་ནམས་ལ་ལོ་བྱེ་བྲོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ནང་། རྫོང་རྒྱུ་བདེ་མི་སྟུས་གང་བྱུང་འཇུ་
བཟུང་བཅོན་འབྲིང་གིས་ལོ་གཅིག་དང་ཆུ་ལྟག་ལ་ནང་མི་དང་འབྲེལ་བ་བཅད་ནས་
བཞག་པས། ནང་མིའི་དོས་ནས་ཁོང་གར་ཡོད་ཅི་བྱེད་མོགས་གང་ཡང་ཤེས་ཏོགས་མ་
བྱུང་བར་ལྟག་པ་རེད། ཁོང་ལ་ཉེས་པ་ག་རེ་བཅད་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་ཀྱང་། སལ་ཆེར་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་བྱིར་བྱར་ཅེས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་བྲིམས་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་
ཡིན་པེས་ལ། དེ་ནི་དུས་རྒྱུན་ཤོད་ནང་ཤོད་མིའི་བསམ་སློབ་རང་དབང་གཅོས་པའི་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་དྲག་གཞོན་དང་རྟོག་རྟོག་བཏང་ནས་ཤོད་མི་བཅོན་འཇུག་
བྱེད་ལྟངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་གི་བྱེད་བབ་དེ་ནི་དགེ་འདུན་པ་ཁོང་གི་སྤེར་བྱེ་
ཐོབ་ཐང་དང་། རྒྱ་བརྫོང་རང་དབང་། གནས་རྒྱལ་བཟུང་གཏོང་གི་རང་དབང་
མོགས། རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་སུ་སྤང་སྦྱོབ་ཡོད་པ་ཁག་ལ་བརྩེ་མེད་རྟོག་རྟོག་
བཏང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ལ་སྤྲུལ་སྤྱད་དྲག་གཞོན།

ཕྱི་ཟླ་ནང་། ཟླ་བཟ་ལྗེ་ཡིས་བཙོན་ཁང་གི་སྤྱི་གཞི་གཞི་ག་གི་མོ་ཞིག་ལ་འགལ་
 རབས་ཀྱིས་ཁོང་བདེ་ཡུང་བཙོན་ཁང་གི་མི་གཅིག་ཁོ་ན་བཅུག་སའི་ཚུན་ཁང་ཞིག་
 ནང་བཅུག་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༠ལོར། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་བཙོན་
 བྱིས་གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་དུ་བཅུག་པའི་བརྒན་གྱི་ཞིག་གསར་འཁྱུར་
 བརྒྱུད་ལམ་དུ་བཏོན་རྗེས་ནས་བཟུང་ད་ལྟ་བར། ཁོང་གང་དུ་བཙོན་བཅུག་དང་ཉེས་
 ཆད་ག་རེ་བཅད་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསང་ཉར་བྱིས་ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་ཤེས་རྟོགས་
 མ་བྱུང་བར་ལྷག་བསྐྱད་པ་རེད། ཟླ་བཟ་ལྗེ་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༠/༡༩༡༢ཆོས་ལུ་ཉིན། བོད་ཁུལ་
 ཏུ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ཞིང་། མེར་བསྐྱེགས་སྐབས་
 མས་སྒྲོན་འཆབ་ཆེན་པོ་ལོད་པས། བདེ་འཇགས་ཉེན་རྟོག་པའི་ལྟ་རྟོག་ནས་མིའི་འོག་
 སྤྱོད་ཁང་ཞིག་ནས་གཤེགས་བཙོས་བྱས་རབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཙམ་ལས། དེ་ནས་ད་
 ལྟའི་བར་ཁོང་གི་གནས་སྡེ་ས་དང་། ཁོང་ལ་ནག་ཉེས་གང་བཅུགས་དང་བྲིམས་ཆད་
 ལོ་དུས་ག་ཚེད་ཡིན་མིན་ཐོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་གུང་། ཁོང་གཅིག་
 ལུ་ཚུན་ཁང་ནང་དུ་བཅུག་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཉིད་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་ཆོ། དེ་ནི་ཁོང་
 ཉིད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོས་པའི་ནག་ཉེས་འོག་བཙོན་ཁང་དེར་
 བཅུག་པ་ཡིན་པེས།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༠/ནས་ད་ལྟའི་བར། བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ནས་མེར་སྐྱེད་པོ་མོ་དབྱེར་
 བ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་བོད་མི་༡༥༠ཙམ་གྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་གཞོན་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་ལ་རྒྱུ་རྩལ་གཏོང་བའི་སྤྱི་དུས་རིམ་པ་ལ་ངོ་ཚྏ་ལྡིག་ཀྱི་རང་ལུས་མེར་
 བསྐྱེགས་གནང་ཡོད། བོད་མིའི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་སྤྱི་
 འཛིན་པའི་དྲག་གཞོན་སྤྱི་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་བོད་མིར་རང་དབང་གི་མཁའ་དབྱིབས་
 དང་གུ་ཡངས་ཀྱི་ས་འཁོད་ཅིག་མེད་པ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་ཚུར་སྐྱོད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་

ཤིང་། རང་ཉིད་སྒྲོམ་གཏོང་བ་དང་རང་ཉིད་སྐྱབ་ལ་སྦྱར་བའི་བྱ་སྦྱོང་ཅིག་ལས་གཞན་
ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་བྱེད་བབ་ཅིག་མིན། དེ་ལྟར་བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གྱི་
དོན་ཁྱེན་ནམ་བྱུང་ལ། རང་བསྐྱེགས་གནང་སའི་ཞང་དང་། དགོན་པ། རྒྱུང་སྡེ་སོགས་ལ་
སྦྱོ་ཆོགས་གྱི་བརྟན་ལྷིང་དང་མི་དམངས་སྤུང་སྦྱོབ་ཅེས་པའི་མིང་ཐོག་ནས་དེ་ལྟར་
བཀག་སྡོམ་དང་དྲག་གཞོན་གྱིས་ལྟ་ཆོག་ནན་མོ་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཡང་བོད་མི་སྤྱུ་ཞིག་གིས་
རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་གྱི་སྦྱ་སྤུང་དཔོན་ཁྱེར་དང་། འདས་མཆོད་སྦྱབ་
རོགས་དང་ནང་མིར་སེམས་གསོ་བཏང་བ་ཅིམ་ལའང་རྩལ་མིན་ཁྲིམས་ཆད་དང་ཡུན་
རིང་གི་བཙོན་ཐག་བཅད་ཅིང་། བཙོན་ནས་སྒྲོད་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་
འགྲོ་བ་སོགས་གྱི་དཀའ་ངལ་སྤྱ་མང་འབྲུད་གྱི་ཡོད། བཀག་སྡོམ་དང་སྤངས་
འཛིན། དྲག་གཞོན་ཆེ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། བྱི་ལོ་༡༠༡༤ནང་བོད་ནས་བོད་མི་བཞི་
ཡིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་བ་བྱུང་ཡོད། བྱི་ལྔ་པ་ནང་། བོད་མངོ་ཁམས་ཉག་
རོང་མ་རི་མཆོ་ཁ་ལྷུ་སྒྲིང་དགོན་པའི་བྱ་སྤུང་བཟང་དབང་འདུས་སམ། རང་
ལོ་༡༤ཡིན་པ་ཁོང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་སྟེ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་
འཛིན་པའི་དྲག་གཞོན་དབང་བསྦྱར་གྱི་མི་མེར་སྤེལ་བའི་སྲིད་རྩིས་ལ་ཞི་བའི་དོ་རྒྱལ་
གྱིས་འདས་ཁྲོད་སྤྱུ་བྱིན་འདུག ཁོང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་རྗེས། རྒྱ་གཞུང་
གི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཉེན་རྒྱུ་པས་ཁོང་གི་ནང་མི་ལ་བྱ་སྤུང་བཟང་དབང་
འདུས་འདས་ཁྱེན་དངོས་དེ་གསང་རྒྱ་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་བས་ཁོང་ཉི་ཁོང་གི་བྱ་སྤུང་
ལ་མེར་སྦྱོན་སྒྲོ་བུར་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་སྤབས་མ་ལེགས་པར་གི་བའི་གནས་རྩལ་
བཀྲམས་དགོས་པའི་བཙོན་བཀག་བཏང་བ་དང་ལྷན་དུ་ནང་མི་ཆོང་མར་ལྟ་ཆོག་འོག་
དུ་གནས་སྤྱུ་བཅུག་ནས་ཁྲོད་མི་སྤུང་ཁོང་ཆོང་ལ་མུ་དན་དང་སེམས་གསོ་བྱེད་དུ་
བཏང་མི་འདུག ཉིན་མ་དེ་ག་རང་ལ་བོད་བྱི་ཕྱོགས་བཙོན་བྱོལ་ནས་ཀྱང་། རང་ལོ་
༡༤ཡིན་པ། གཞི་རིམ་སྒྲོབ་བྱའི་སྒྲོབ་མ་ཡིན་པའི་བོད་མི་དོ་རྒྱུ་ཆེ་རིང་ལྟ་བཞིག་གིས་

དེའུ་ར་དྲིང་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་སྒྲིལ་ཁང་དུ་
བསྐྱེད་ཞིང་། སྒྲིལ་ཁང་ནས་ཁོ་རང་མ་གྲོངས་སྡེ་དུ་བརྟན་བྱུང་པའ་པ་ཞིག་གི་ནང་
དུ། ཁོང་གིས་“ང་ལ་ལྷོང་ས་མཆོག་སྐྱེ་ཆོ་ཡུན་རིང་བརྟན་སྐྱེ་དང་བོད་ལ་རང་བཙན་
ཐོབ་པ་དགོས་” ཞེས་བཤད་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་༡༩༩༩ལོར། རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཉིན་མོར་ཉེ་པའི་ཉིན་
གཉིས་ཀྱི་སྡེ་དེར། མ་ཆུ་ནས་རང་ཡོད་ཡིན་པའི་བོད་མི་བརྒྱ་ཉིས་རབ་བརྟན་གྱིས་
རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་འདས་གྲོངས་སུ་སྤྱོད་ཡོད། སྤྱི་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་པ་ཡིན་པའི་
བརྒྱ་ཉིས་རབ་བརྟན་གྱིས་མ་ཆུའི་ཁྲོམ་གཞུང་གི་སྡེ་ཆ་ལ་བཙོང་སའི་ས་ཁུལ་ནས་རང་
ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནང་ཡོད་ཅིང་། ས་ཁུལ་དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར། ཁོང་གི་ཆ་མོ་ཆོ་
རིང་སྤྱི་ཟླ་ཉི་ཤུ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནང་ས་དེ་ཆགས་ཡོད། ཁོང་གིས་སྐབས་
དེར་ལྷོང་ས་མཆོག་བོད་དུ་ཐེབས་བཅུག་དགོས་ཡོད། ལྷོང་ས་མཆོག་ཁྲི་ལོར་བརྟན་
ཞེས་སྐད་འབོད་ཀྱང་བྱས་ཡོད་འདུག བརྒྱ་ཉིས་རབ་བརྟན་གྱི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་ས་
དང་འབྲེལ་ནས་སྐྱེ་གཞུང་གིས་ཁོང་གི་བཟའ་ཚང་དང་བྱ་མོ་ཚུད་པའི་བོད་མི་བཞི་འཇུ་
བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་ཅིང་། བོད་མི་བཞི་བོ་ནི་བན་ཁོ་དང་བཟླན་པ། རྩོམ་
ཞེས་པ་གསུམ་དང་། ཁོང་ཚོའི་གས་ཀྱི་གཅིག་ནི་མ་ཆུ་རྒྱུད་ཁོངས་ཀྱི་མ་བན་ཞེས་པ་
ནས་ཡིན་འདུག ཁོང་ཚོ་ནི་བརྒྱ་ཉིས་རབ་བརྟན་གྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནང་
བའི་པར་དང་བརྟན་བྱུང་སྐབས་ཕྱི་དུ་བཏང་བའི་ཉེས་འཇུགས་བྱས་ཏེ་འཛིན་བཟུང་
བྱས་པ་རེད་འདུག་ལ། ཡང་ཕྱི་སྤྱོད་སུ་ཐོན་པའི་བརྟན་བྱུང་ནང་དུ་བྱུང་མེད་ཅིག་
ཐེབས་ཡོད་ཅིང་ཁོང་མོས་ལྷོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ལམ་བཏོན་ནས་
འགྲོ་བཞིན་པ་ཁོང་ཡང་འཇུ་བཟུང་བྱས་འདུག ཁོང་མོའི་མིང་ལ་ཆོ་འཛིན་ལྷ་མོ་
ཟེར། ཁོང་ཚོ་བཞིའི་ད་ལྟའི་གནས་སྡེ་དང་ཡང་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་པར་ལྷག་
ཡོད། ཡང་བརྒྱ་ཉིས་རབ་བརྟན་གྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནང་ནས་ཉིན་གསུམ་

སང་བའི་ཉིན་དེ། ཕྱི་ལོ་༡༠༡༥ཡི་ལྷ་ཧཱུྃ་ཀྱི་ཤོད་ནང་གི་དགོང་མོའི་ཆུ་
 ཚོད་༡༥ཡས་མས་སུ། ཀན་སྤུ་ཁིང་ཆེན་ཀན་ལྷོ་ཁུལ་རྫོང་གི་ཤོད་པའི་གྲ་
 འཇམ་དབྱངས་ཆོས་འཇམ་ལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཏུ་གཞུང་གི་ཉིན་རྟེན་པས་གང་བྱུང་འཇུ་
 བཟུང་བཅན་འཁྲིད་ཀྱིས་མ་ཆུ་རྫོང་ཉིན་རྟེན་ཁང་ཏུ་བཀག་ཉར་དང་ནང་མི་དང་
 འབེལ་བ་བྱེད་ཏུ་བཅུག་མི་འདུག་ཁོང་ནི་རྫོང་གི་ཤོད་ཁུལ་མོ་དགོན་ཁང་གི་རྫོང་མར་དོ་སྤོང་
 ཆོ་ནས་རེད་འདུག།

ཕྱི་ལྷ་ཧཱུྃ་ཀྱི་ཤོད་ནང་། ཤུག་མིང་ཤི་ཤོད་ཁག་ཅེས་པ་
 ཞིག་ལ་ཏུ་གཞུང་གིས་ཚུལ་ཡིག་བྲིས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འབྲུག་ཀྱིན་བསྐྱངས་པ་དང་
 ཏུལ་ཁབ་ཁ་བུལ་གཏོང་བའི་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་མིང་བཀའ་ཉེ་བྲིས་ས་ཐག་
 ཡོད་པའི་བཅོན་འཇུག་ཏུས་ལུན་ཆང་ནས་སྤོང་སྤོང་བྱུང་ཁིང་། ཁོང་དེ་སྤྱི་
 ལོ་༡༠༡༥ལྷ་ཧཱུྃ་ཀྱི་ཤོད་ནང་གི་ཚུལ་དེབ་བཅུ་པའི་ཁ་བྱངས་ཞེས་པ་དབྱུ་འབྱེད་
 འབྲེམས་སྒྲིལ་བྱས་པའི་དབང་གིས་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་
 ཅིང་། ཁོང་གི་ཚུལ་དེབ་ནང་དུ། ཕྱི་ལོ་༡༠༡༥ལྷ་ཧཱུྃ་ཀྱི་ཤོད་མགོ་ཡོག་དང་ལག་རྫོང་
 ཐོག་ཏུ། ཏུ་གཞུང་གི་དྲག་གཞོན་དབང་སྐུར་སྤྱིད་ཏུས་ལ་ཞི་བའི་དོ་སྤོང་གིས་རང་ལུས་
 མེར་བསྐྱེད་གནང་སྟེ་སྤྱི་ཚོང་ས་མཁན། རྫོང་སྐབས་དགོན་པའི་སྤྱི་མ་སྐུལ་སྐུ་བཅོད་
 ལྷ་ལགས་ཀྱི་མཛད་རྣམ་དང་། དེ་བཞིན་ཤོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་བཅུ་པའི་
 འཐབ་རྩེད་ཆེད་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནང་མཁན་ཏུ་གཅེས་དཔལ་པོ་དཔལ་མོ་
 རྣམས་ལ་རྗེས་དྲན་གསུང་འཛིན་ཀྱི་ཚུལ་ཡིག་སོགས་བྲིས་ཡོད་འདུག ཏུ་གཞུང་གིས་
 ཁོང་འཇུ་བཟུང་བྱས་པ་ཅུ་མ་མ་བཟུང་། ཚུལ་དེབ་པར་སྐུན་གྱི་མཐུན་ཀྱིན་སྐུར་མཁན་
 དང་རོགས་དབྱེལ་འཛོལ་བསྐྱེད་མཁན་སོགས་ཀྱང་བཅུད་གཅོད་ཀྱིས་དྲག་གཞོན་
 བྱས་ཡོད་འདུག།

ཕྱི་ལྷ་ཧཱུྃ་ཀྱི་ཤོད་ནང་། ར་བ་རང་སྤོང་ཁུལ་མེུ་རུ་མ་ནས་ཡིན་ཁིང་། རང་

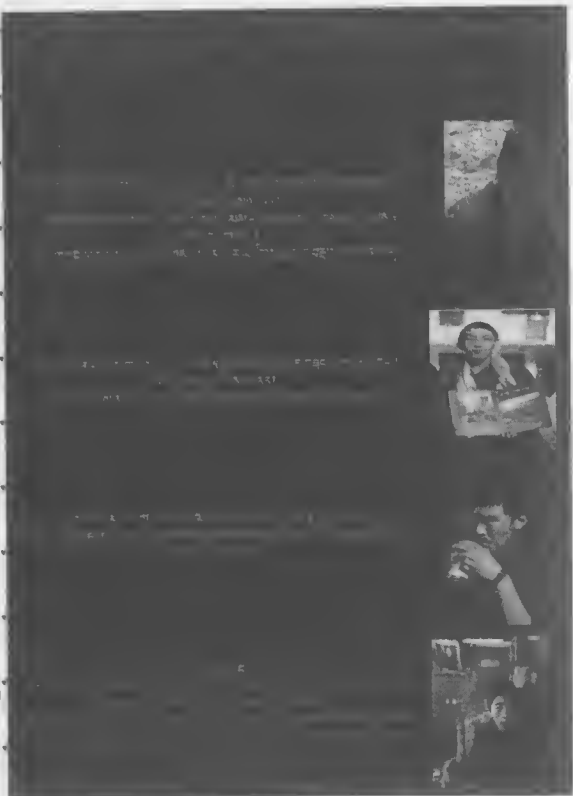
ཡོད་ཡོད་པའི་གནས་པ་བསྐྱེད་ལས་དང་། རང་ཡོད་ཡོད་པའི་བྱུང་ཤིང་གཉིས་
བཅོན་འདུག་ཁྲིམས་ཆད་ཡོང་ཆད་ནས་སྒྲོད་སྒྲོལ་བྱས་འདུག་ ཁོང་གཉིས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་
ཡོད་པ་ལྟར་ནང་རྒྱ་གཞུང་གིས་འདུ་བཟུང་གིས་མ་ཆུ་རྒྱུ་དེ་གི་བཀག་ཉར་ཁང་དུ་
བཅུག་ དེ་ནི་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཁོས་མེད་མ་ཁའི་བྱུག་གཟེར་ཅེས་པའི་ཆེད་སྒྲིག་སྒྲུ་
གནས་འོད་སྤེར་བཏོན་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གིས་མཆོན་པའི་བོད་
ནང་གི་གནས་སྡངས་དང་། དེ་བཞིན་གོང་ས་མཆོག་དང་། བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གི་ཉི་
རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལ་དྲན་སྒྲུ་དང་བསྟོད་སྒྲུ། སྤྱི་ཚུངས་སྒྲོ་བཟང་མེད་གི་ལ་བསྟོད་སྒྲུ་
སྒྲངས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཕྱི་ཡོད་པ་ལྟར་ནང་། ཁོང་གཉིས་ལ་གསང་
བའི་སྒྲོ་ནས་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་འདུག་མ་ཟད་སྐབས་དེར་ཁོང་གཉིས་ལ་རོལ་མེད་རམ་
འདེགས་པ་མཁུན་རབ་དང་སྒྲུ་ཆོག་ཆོས་པ་པོ་ཉག་ལྗོངས་པོ་གཉིས་ཀྱང་གང་བྱུང་འདུ་
བཟུང་ཐེབས་རྗེས། གནས་རྒྱལ་ག་ཏེ་བྱུང་ཡོད་མེད་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་བར་ལྷག་
ཡོད། ཡང་སྒྲུ་བ་བྱུག་ཤིང་ནི། ཕྱི་ཡོད་པ་ལྟར་ནང་འཛུགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གནང་
སྟེ་འདས་གོངས་སུ་བྱུང་པའི་རྒྱལ་གཅེས་དཔལ་པོ་གཙོད་པ། ཁོང་གཉིས་ནི་པ་སྐྱེན་གྱི་
བྱ་སྐྱེན་ཡིན་པ་དང་། གཙོད་པ་ནི་མ་ཆུ་ནས་ད་ལྟ་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་ཀྱིས་འདས་
གོངས་ཕྱིན་པའི་མི་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན།

ཞི་བའི་རོ་རྒྱལ་བ་འདུ་བཟུང་དང་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ།

རྒྱལ་སྒྲུ་དང་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་ཆིངས་ཡིག་དང་གྲོས་ཆོད་རིམ་པའི་འགྲོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཁྲིམས་སྒྲིག་གང་མང་ཞིག་གི་ནང་དུ། རོ་རྒྱལ་བྱ་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་
འཁོད་ཅིང་དེར་བྱུང་སྒྲོལ་ཡོད་པ་གསལ་ཡོད། དེའང་རོ་རྒྱལ་བྱ་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་
ཞེས་པ་ནི། “སྒྲི་སྒྲེར་ཐམས་ཅད་ནས་རོས་འཛིན་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲོད་ཆོག་པའི་ཐོང་
ཐང་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེར་སྒྲུ་བརྗོད་རང་དབང་དང་། ཞི་བའི་འདུ་འཛུགས་སྒྲིག་

འཇུགས་བཅུགས་ཆོག་པ་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་ལེན་ཆོག་པ། བསམ་སྒྲིལ་
རང་དབང་། རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རང་དབང་། ཆོས་དད་རང་དབང་། རིག་གཞུང་ལ་མཉམ་
ཞུགས་བྱ་ཆོག་པ། མི་ཆོ་བསྐྱལ་ཆོག་པ། སྤེར་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཆོག་པ། བདེ་འཇགས་
ཡོད་ཆོག་པ། དབྱེ་འབྱེད་བྱ་མི་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ཀྱང་འདུས་ཡོད། ”

ཡང་ཐོབ་ཐང་དེའི་གསུམ་སྟུ་ “འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ཚང་མར་ཁག་ཐེག་ཟེར་
བའི་སྐབས་སྟུ་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཆོགས། རིག་གཞུང་གི་ཉེན་སྲུང་ཡང་རྒྱུད་” ཅས་
པ་སོགས། དེ་ལྟར་ནི་བའི་རོ་རྒྱལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ནི་རྒྱལ་སྤྱིར་དོས་འཛིན་ཡོད་པའི་འགྲོ་
བ་མིའི་གཞི་རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་མ་ལུས་པ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་
ཆོགས་ཀྱི་<<སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་>>ནང་དུ་གསལ་ཞིང་། རྒྱ་ནག་
གཞུང་གི་<<ཅུ་ཁྱིམ་>>དོན་ཚན་པ་༤ནང་དུ་འདྲ་། “ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱིས་སྤྱི་འབངས་
རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་བཅོད་
རང་དབང་། བར་
སྤྱི་ནི། འདུ
འཇུགས་། སྤྱི་ག
འཇུགས་་བཅུགས་
པ། རམ་སྟོན་ཁྲིམ་
བསྐྱོར་དང་། རོ་རྒྱལ་
བྱེད་ཆོག་པའི་རང་
དབང་ལ་ཡོངས་སྤྱི་
སྤྱོད་དབང་ཡོད་ཅེས་
འཁོད་ཡོད། གཤམ་

འཁོད་གནས་ཚུལ་ནི། བོད་ནང་ནས་བོད་མི་རྒྱལ་ཁྲིམ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་དང་
ཁེར་རྒྱུ་ཞི་བའི་དོ་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་སྐྱབ་བརྗོད་རང་དབང་དང་
བསམ་སྒྲུབ་འཕེལ་དབང་ལ་དམ་བྲག་བྱས་པའི་སྲིད་རྒྱལ་ལ་དོ་རྒྱལ་བྱས་པ་དང་། ཡང་
རྒྱ་གཞུང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་མཁན་གྱི་ནང་མི་དང་སྲོང་པ་ཁྲིམ་ཆོ་
རྒྱུ་ཆད་ལ་བྱུང་མོང་ཉེས་ཆད་བཏང་བ་གཅོས། འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་ཁག་
ཡོངས་སུ་སྤྱོད་མཁན་ཁེར་རྒྱུ་དོ་རྒྱལ་བར་ཆབ་སྲིད་ཉེས་མིང་སྤྱོད་ཆོགས་གཡོགས་
ནས་བཅོལ་འདུག་གི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ་སོགས་ནི་ཁྲིམས་འགལ་ཆགས་ཡོད་པ་
གསལ་བཤོད་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་ཁེར་རྒྱུ་དོ་རྒྱལ་གནང་མཁན་
མ་ལུས་པ། གང་བྱུང་འདྲ་བཟུང་དང་བཀག་ཉར་བྱེད་གྱི་ཡོད། འདི་གཉིས་གནས་ཁང་
གི་ཆབ་སྲིད་བཅོལ་པའི་མིང་གཞུང་གི་འགོད་ཆར་པའི་སྤྱོད་གཞུང་དུ། འདི་ལོ་ཁེར་
རྒྱུ་དོ་རྒྱལ་བྱེད་མཁན་བྱུང་བའི་གངས་ཀ་གསལ་འདུག་ཅིང་། དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ་ཨ་
མདོ་རྩ་བ་རྗོད་གི་དགོན་ལྟེ་ཁག་ནས་ཡིན་པ་གསལ་འདུག།

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ལོར། རྒྱ་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་རྩ་བ་རྗོད་བོད་
ཡིག་སྒྲིབ་འབྲིང་གི་མཐུན་ནས་འོ་སྒྲིབ་གཅོད་བའི་ཕྱོགས་སུ་བོད་དོན་ཆེད་གོམ་བསྐྱོད་
དང་། ཁོང་གིས་འགོད་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་པར་ཅིག་མགོ་སྟེང་དུ་ཁེར་ནས་བོད་ལ་རང་
དབང་དགོས། རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་མཆོག་ཁྲི་ལོར་བཏན་པར་ཤོག། ཅེས་སྐད་
འབོད་གནང་བར། རྒྱ་གཞུང་གི་ས་གནས་ཉེན་རྒྱུ་པས་བོད་མི་ཞི་རྒྱལ་བ་དེ་འདྲ་
བཟུང་བཅོལ་འབྲིང་དང་བྲག་རྒྱུང་ཆད་མེད་བྱས་སྟེ། ཁོང་ལ་མས་སྒྲིན་འཆབ་ཆེན་
ཐེབས་ནས་སྤྱོད་ཁང་དུ་བསྐྱལ་དགོས་བྱུང་འདུག་ཅིང་། ཁོང་ད་ལྟ་གང་དུ་ཡོད་མེད་
སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནང་མིར་མ་བཤད་པར་གསང་བྱ་བྱས་འདུག་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་
ཆོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་བདེ་འདེད་ཆོགས་རྒྱུད་གིས་དོས་ནས། ཆོགས་རྒྱུད་དེའི་ཆེད་

གཉེར་ལས་བྱེད་མངགས་ནས་བོད་མི་ཞི་བའི་ངོ་ཚྏ་ལ་བ་སྤུང་སྒྲིབ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གི་
བོད་མིའི་ཞི་ཚྏ་ལ་བའི་སྡེ་རྩལ་མེན་གྱི་བྱ་སྡོད་དང་བྲིམས་ཆད་གཅོད་བཞིན་པའི་
རིགས་ལ་བདེ་འདེད་བྱ་དགོས་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ ༡ ཚེས ༡ ཉིན་གྱི་བོད་ནང་གི་ཚུ་ཚོད་ ༡༢ ཚམ་ལ། རང་ལོ་༡༣་ཡིན་པའི་བྱང་
མེད་མང་དགའ་ཡིས། མེ་ལུ་རུ་མའི་ཡུལ་ཚོའི་ཁྲོམ་ལམ་དུ་ཞོང་ས་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་གི་སྐུ་པར་ཞིག་ལག་གཉིས་ཀྱིས་གནས་ལ་འཕྱར་ཏེ་གོས་བསྐྱེད་ཀྱིས། རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་དྲག་གཞོན་དབང་བསྐུར་གྱི་མི་སེར་སྤེལ་བའི་སྲིད་
རྒྱུས་ལ་ངོ་ཚྏ་སྐད་འབོད་གནང་ཡོད་ཅིང་། དེ་མ་ཐག་ས་གནས་ཉེན་རྟོག་པ་ཚོས་
ཁོང་མོ་འཛིན་བཟུང་བཅོན་བྲིད་ཀྱི་གནས་སྡངས་ཤོག གང་ཡང་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་
པར་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་བྱུར་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ལོར་ཡང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་ཁུལ་
དེར་རྒྱ་མིའི་རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་ས་འཛུགས་དགོས་པའི་བཀའ་བྲུབ་བཏང་བར་ཁོང་མོས་
ཉན་འཛིག་མ་བྱས་པའི་དབང་གིས། ཟླ་ངོ་༥ལ་འཇུག་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་མྱོང་
ཞིང་། ཁོང་མོ་ནི་བྱ་མོ་གཅིག་གི་ཨ་མ་ཡིད་འདུག།

ཕྱི་ཟླ ༥ ཚེས ༢ ཉིན། ར་བ་གཉི་དགོན་པའི་གྲ་སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ལྷ་བ་ཞིག་
གིས། ཞོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་འཕྱར་ནས་རྫོང་ཁྲོམ་གཞུང་དུ་ཞི་བའི་ཁེར་རྒྱུང་ངོ་
ཚྏ་བྱས་མ་ཐག ཉེན་རྟོག་པས་འཇུག་བཟུང་བཅོན་འབྲིད་བྱས་ཡོད་འདུག སྐབས་དེར་
བརྟན་དུ་ཐབ་པའི་བརྟན་ཐུང་ཞིག་སྒྲིལ་གས་དྲ་རྒྱ་བརྒྱུད་ལམ་དུ་བརྒྱུད་གཏོང་དང་
འབྲེམས་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ནང་དུ། ཉེན་རྟོག་པས་ཁོང་ལག་རྒྱུབ་དང་དྲག་ལྷགས་
སྤྱད་ནས་བཅོན་འབྲིད་ཀྱིས་རྒྱུངས་འཁོར་དུ་འཇུག་བཞིན་པ་གསལ། ཁོང་གི་ད་ལྟོ་
གནས་སྡངས་དང་གར་ཡོད་སོགས་གང་ཡང་ཤེས་རྟོགས་མ་ཐུབ་པར་སྤྲུག་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ ༦ ཚེས ༢ ཉིན། ར་བ་གཉི་དགོན་པའི་གྲ་སྒོ་བཟང་ཆོ་རིད་གིས་ཀྱང་། ཞོང་ས་
མཆོག་གི་སྐུ་པར་འཕྱར་ནས་ར་བ་རྫོང་ཐོག་ནས་ཞོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཆོ་ཁྲི་ལོར་

བརྟན་པོར་ཤོག་དང་། བོད་ལ་རང་དབང་དགོས་ཞེས་ངོ་ཚྏ་ལ་སྐད་འབོད་བྱས་ནས་
 ཅུང་མ་འགོར་བར། རྒྱ་གཞུང་གི་ཉེན་རྟོག་པས་དེ་ལྟར་ཁོང་འཇུ་བཟུང་བཅོན་འབྲིང་
 གྱིས་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟའི་ཆར་ཁོང་གང་དུ་བཅོན་འཇུག་དང་ཉེས་
 འཇུགས་ག་རེ་བྱས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་སྡངས་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་བར་ལྟག་ཡོད།

གྲ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་སློ་བཟང་དང་ཨ་གྲགས། འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་
 སློ་བཟང་སྐལ་བཟང་ཞེས་པའི་གྲ་བ་བཞིས། ལྔ་ལོ་༡༠༧༥ནང་། བོད་དུ་རང་དབང་
 དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དགོས་ཞེས་དང་། ལོ་གང་ས་མཆོག་ཁྱིམ་བརྟན་པར་ཤོག་
 མོགས་གྱི་ཞི་བའི་སྐད་འབོད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་ཚོ་ལ་ཁ་བྱལ་ལ་ངན་
 ལྷལ་ཞེས་པའི་ཉེས་བཅུགས་བྱས་ནས། འདི་ལོར་གཞི་ནས་རེ་རེ་ལ་ལོ་ལྷམ་གྱི་མཐུ་ཐག་
 བཅད་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་ཚོ་གྲིམས་ཐག་བཅད་པའི་ཉེན་བར་དུ་ནང་མི་དང་འབྲེལ་
 བ་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་ལོ་གཅིག་ལྷག་ལ་གསང་བའི་ངང་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག

རང་ལོ་༡༩༥༦ན་པའི་སློ་བཟང་། ཕྱི་ལོ་༡༠༧༥ལྷུ་ཆོས་༡༠ཉེན་འཇུ་བཟུང་བཀག་
 ཉར་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༠༧༥ལྷུ་ཆོས་༡༠ཉེན། ར་བ་ཁུལ་ནས་བར་ཐག་མ་ལེ་༡༧ ན་ཡོད་
 པའི་མཉེན་ལྷན་རྫོང་གི་གྲིམས་ཁང་གིས་གསང་བའི་སློ་ནས་གྲིམས་ར་ཆོགས་ནས་ལོ་
 གསུམ་གྱི་གྲིམས་ཐག་བཅད་འདུག་ཀྱང་། ཁོང་གི་ནང་མི་དང་སྤྱོད་མཆེད་མོགས་ལ་
 གྲིམས་ར་ཆོགས་སྐོར་གྱི་བརྟན་ལན་བྱས་མི་འདུག

རང་ལོ་༡༩༥༦ན་པའི་ཨ་གྲགས། ལྔ་ལོ་༡༠༧༥ལྷུ་ཆོས་༡༠ཉེན་འཇུ་བཟུང་བཀག་
 ཉར་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༠༧༥ལྷུ་ཆོས་༡༠ཉེན། མཉེན་ལྷན་རྫོང་གི་གྲིམས་ཁང་གིས་གསང་
 བའི་སློ་ནས་གྲིམས་ར་ཆོགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་གྲིམས་ཐག་བཅད་འདུག་ཀྱང་། ཕྱི་
 ལོ་༡༠༧༥ལྷུ་ཆོས་༡༠ཉེན་གཞི་ནས་ཁོང་གི་གཉེན་ཉེ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཨ་གྲགས་ཁྱིམ་དུ་དང་
 ཉེ་བའི་མན་ཡོང་བཅོན་ཁང་དུ་བཅོན་འཇུག་བྱས་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་འདུག

རང་ལོ་༡༩༥༦ན་པའི་གྲ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། ལྔ་ལོ་༡༠༧༥ལྷུ་ཆོས་༡༠ཉེན། བོད་

བཞིན་གྱི་ཞི་ཚོལ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲུ་བཟུང་བཀག་ཉར་གྱིས་འདི་ཡོ་གྱི་
 ཟླ་ཚེས་ཉིན་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་འདུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་རྗེས། མཉེ་སྤྱོད་རྫོང་གི་
 བཀག་ཉར་ཁང་ནས་ཡུན་རིང་གྱི་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པའི་དགེ་
 འདུན་པ་ཁོང་བདེ་ཡོང་བཅོན་ཁང་དུ་གནས་སྤོར་གཏོང་ཡོད་འདུག།

རང་ཡོའི་ཡོན་པའི་གྲ་སྒྲོ་བཟང་སྐལ་བཟང་ཡང་། སྤར་ཡོ་གྱི་ཟླ་ཚེས་ཉིན་ཁོང་
 མི་སྒྲེར་ཁེར་རྒྱུད་ཞི་ཚོལ་བྱས་ནས་འདྲུ་བཟུང་བཀག་ཉར་རྗེས་སུ་གར་སོང་ཆ་མེད་
 ཟུར་ཞིང་། ཁྱི་ཟླ་ནང་། ཁོང་གི་ནང་མི་དང་གཉེན་ཉེ་རྒྱལ་གྱིས་ཁོང་ལ་ཡོ་གསུམ་གྱི་
 ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ་བརྒྱུད་གཞི་ནས་དེ་སྔ་གསང་བའི་སྒྲོ་ནས་མཉེ་སྤྱོད་རྫོང་གི་བཀག་
 ཉར་ཁང་དུ་ཟླ་བ་མང་པོར་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་འདུག། ཁོང་གི་
 ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྟོང་ཞི་མཁར་གྲོང་གི་མན་ཡོང་བཅོན་ཁང་དུ་བཅོན་འདུག་བྱས་
 ཡོད་འདུག།

ཟིན་བྱས་པ་ཚོ་ཁྱེད་མེས་ལྷན་པ།

རྒྱ་གཞུང་གིས་པོད་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཏུ་རྒྱ་དང་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་
 ལུས་པར་ཚད་མཐོའི་སྤངས་འཛིན་དང་བཀག་སྡོམ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པའི་ཁ་ཐུག་ཏུ། པོད་
 རང་གི་པོད་མི་གང་མང་ཞིག་ལ་ཏུ་རྒྱ་ཁོ་ན། བསམ་སློབ་རང་དབང་དང་། སྒྲ་བརྗོད་
 རང་དབང་། གནས་ཚུལ་མཐོ་སྤྱོད་དང་བརྒྱུད་གཏོང་གི་རང་དབང་གི་ས་འཁོད་གལ་
 ཆེན་ཞིག་ཆགས་འདུག། ཉེ་བའི་ཡོ་འགའི་ནང་། པོད་རང་གི་པོད་མི་ཟིན་བྱས་པ་
 དང་། ལས་འགུལ་བ། མི་དམངས་གསར་འགོད་པ་གང་མང་ཞིག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ཏུ་རྒྱ་
 བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་པོད་ཐོག་སྤེལ་བའི་དྲིལ་བསྐྱགས་ལ། ཁོང་ཚོ་རང་དོས་ནས་
 ལན་འདེབས་དང་བསམ་ཚུལ་བཤད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟར་མོད། སྤྱི་སྤྱོད་ཆེན་
 པོས་རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་གཞོན་དང་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་རྩིས་ལྟར་བ་བཤད་པ་

ལ་ཉེན་ཁའང་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་མི་དགོས་པ་ག་ལ་ཡིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་བརྒྱུད་མར་
བོད་ཁུལ་གྱི་གནས་རྒྱུ་མ་ལུས་པར་ཆད་གཞི་མ་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཞིབ་བཤེར་དང་
བཀག་སྡོམ་བྱེད་བཞུག་ཡོད་སྟབས། བོད་མི་སྤྱི་ཞིག་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་
དང་། རོ་སྒོལ་ཡར་ལངས་གང་བྱས་ཀྱི་གནས་རྒྱུ་བཏང་རིགས་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
གསང་བ་བྱི་བྱར་དང་། ཁ་བྲལ་ལ་ངན་སྒྱལ་ཞེས་པའི་ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། བོད་མི་
གང་མང་ལ་བྲིམས་གྲི་གོ་རིམ་མ་བརྒྱད་པར་བཅོན་འཇུག་བྲིམས་ཆད་གཅོད་ཀྱི་ཡོད།

འདི་ལོ་༢༠༡༢ལོར་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བྱི་རྒྱལ་མི་སྤྱི་ཉུང་ཤོས་ཤིག་བོད་ནང་དུ་ཡུལ་
སྐོར་སྐོར་འཆམ་དུ་འབྱིད་ཀྱང་། དེ་སྔོན་བཞིན། དེའི་ཁྲོད་ཀྱི་བྱི་རྒྱལ་གསར་འགྲོད་པར་
སྟངས་འཛིན་དང་ཡུལ་སྐོར་བྱིད་མཁན་གཞུང་གི་གོ་སྐྱོད་བྱས་ཤིང་ལྷོ་ཁྱེད་ནས་མོ་བྱས་
ཡོད། དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གིས་གྲུ་ཡོངས་ཡོད་པའི་ནམ་འབྱུར་ག་རེ་སྔོན་མིན་ལ་མ་སྔོས་
ཤིང་། གཞུང་གི་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པའི་བརྒྱུད་ལམ་འདྲ་མིན་ཡོད་མིན་ལ་སྔོས་པ་མེད་པར་
བོད་ནི་འཛམ་གླིང་སྟེང་གི་རང་དབང་ལྡན་པའི་གསར་འགྲོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་
སྒོ་བ་ཐང་ལས་འགྲུལ་བ། བྱི་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་ཆབ་སྐོབ་མ་འགྲོ་ཁག་ཤོས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དེ་
ཡིན།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ལོར་། རྒྱ་ནག་གི་བྱི་སྤྱོད་གསར་འགྲོད་མཐུན་ཚཱགས་ཞེས་པའི་ངོས་
ནས་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་རྒྱུ་ཞིག་བཏོན་པའི་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་དུ་བྱི་
རྒྱལ་གྱི་གསར་འགྲོད་པ་ཉུང་ཤས་ཤིག་མངགས་གཏོང་ཡོད་པ་བདེན་ཡང་། ཁྱོད་
ཡོངས་ནས་བཞི་ཆ་གསུམ་(༤/༦)ཙམ་གྱི་བྱི་རྒྱལ་གསར་འགྲོད་པ་བོད་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་
སྟངས་མཆན་སྟུང་མེད་པ་གསལ་ཡོད། ཡང་མཐུན་ཚཱགས་དེས། འདི་
ལོ་༢༠༡༦ལོར་། ལྷ་ཞིབ་བྱས་པ་བརྒྱུད། བོད་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་བཀག་སྡོམ་ཆེ་བ་
དང་། བོད་ནང་ཁུལ་ནས་ཡར་མར་གྱི་འགྲོ་བསྐྱོད་རང་དབང་མེད་པ། བོད་མིས་དྲིས་
ལན་རྒྱལ་རྒྱུར་ཞེད་སྡང་ཆེ་བ་ཞེས་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་དངོས་མཆོན་པ་བྱས་

འདུག

དེ་ལྟར་འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་དང་གནས་ཚུལ་
 ཤེས་འདོད་ཆེན་པོ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ཉམས་པར། རྒྱ་གཞུང་གིས་བྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མིས་བོད་
 ནང་གི་གནས་སྟངས་ཤེས་སུ་བཅུག་འདོད་མེད་པར། བྱི་རྒྱལ་གྱི་གསར་འགོད་མི་སྣ་
 བོད་དུ་ཡོང་རྒྱ་དམར་དྲག་ཆེན་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཅང་། བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་དངོས་བྱི་
 ཕྱོགས་ལ་བཞུགས་པའི་ཆགས་ཡོད། བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ནི་བོད་མི་སྤྱིར་བཞིག་གི་
 མི་ཆོ་དང་དེའི་ནང་མིའི་ཆོ་སྒོག་ལ་ཉེན་ཁ་བརྒྱད་དགོས་པའི་ཉེན་མཆོངས་ཤིག་
 ཡིན། བྱི་ཡོ་༡༠༠༠ནང་། བོད་ནང་གི་བོད་མིས་རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་གཞོན་སྤྱིད་རྩལ་ལ་
 འདོད་མིན་གྱི་ནུས་འབྱར་དང་སྦྱོན་བརྒྱད། བསམ་ཚུལ་བཤད་པ་བརྒྱད། རྒྱ་གཞུང་
 གིས་བོད་མི་གང་མང་ཞིག་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་དང་གཙུག་རྒྱུད་། མནར་
 གཙོད། བཙོན་འཇུག་བྱས་ཡོད་ལ། བོད་གི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྤྱིར་སྦྱོབ་དང་དར་
 སྤེལ་བྱས་པའང་བྲིམས་ཆད་ཉེས་འཇུགས་བྱས་ཡོད།

བྱི་ཡོ་༡༠༡༩འཛམ་གླིང་ཉེན། བྱགས་ཆེན་ཚུམ་པ་པོ་དང་བྱི་བྱིས་པ། ལས་འགུལ་
 བ་འབྲུག་དཀར་རྒྱལ་དང་། ལྷག་མིང་ལ་ཞོགས་ལུང་ཡིན་པ། ཁོང་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁ་
 བྲལ་ལ་ངན་སྒྲུལ་ཞེས་པའི་ཉེས་བཅུགས་འོག་ཡོད་པའི་བཙོན་འཇུག་བྲིམས་ཆད་
 དང་། ཆབ་སྲིད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་བྲིམས་ཐག་བཅད། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་
 བ། ཞོགས་ལུང་གིས་བསམགས་པའི་ཉེས་པ་ཁག་ནི། ༡ཆོས་ལུགས་དང་མིས་རང་དབང་
 སྒྲོར་གྱི་དྲ་ཚོམ། ༢གསུམ་པའི་བཅུ་དྲུག་ཉིན། ༣ཉེན་རྟོག་པ་དང་དམག་མིས་ཁོང་གི་
 མཐོན་ཁང་དུ་མི་མདའ་བཅུགས་ནས་ཁོང་ལ་དྲག་བཤེར་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱིས་
 ཚུམ། ༤<<གནས་ས་གོ་འབྱེད>> གྱི་ཆོན་པ་བྱུང་བྱུང་ཞིག་དྲ་ཐོག་ན་འབྱར་བྱིན་པ་
 བརྒྱད་བསྐར་བྱས་པ། ༥ཤུང་གོའི་སྤྱིད་གཞུང་གིས་བོད་རང་བཙན་དང་མ་འབྲེལ་པའི་
 གནད་དོན་སྒྲོར་ལ་བོད་ས་མཆོག་དང་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་གསར་འབྱར་

བརྒྱུད་བསྐྱར། ཡུལ་མི་ཉེན་རྟོག་པ་འགས་ཀྱི་མིང་ཚོགས་ལ་རྒྱ་སྤང་ནས་གཙུག་རྒྱུ་
བྱེད་ཀྱིན་པའི་ནང་ལོག་གི་བརྟན་ཐུང་ཞིག་ཏུ་ཐོག་ན་འབྱར་བྱིན་པ་བརྒྱུད་བསྐྱར་བྱས་
པ། ༤ ལྷ་ལྷུན་མ་ལི་ཞུང་གི་ <<བྱ་གཏོར>> མོགས་དེབ་རྩལ་ཁ་པར་དུ་ཉར་བ་
བཅས་དོན་ཚན་ཁག་རྩལ་གཅི་པོར་བཟུང་སྟེ། ཁོང་ལ་ “རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་སྐྱལ་སྦྲིང་
བྱས་པའི” རྒྱ་ཉེས་འཛུགས་བྱས་པ་ཡིན་འདུག།

ཞོགས་ལྗང་གིས་གོང་འཁོར་གྱི་ཉེས་པ་ཁག་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པར། བྱི་
རྒྱལ་ཆོས་པ་ཉིད། ཁོང་གིས་ཉེས་འཛུགས་དེ་དག་ལ་ངོ་ཚོལ་བྱི་ཞུ་གཏུགས་ཡི་གེ་ཞིག་
བྲིས་པའི་ནང་དུ། ཁོང་གིས་ “སྐྱལ་སྦྲིང་གི་རང་བཞིན་ཟེར་བ་ནི་ཉ་མི་གོ་བའི་གསང་
བ་ཞིག་རེད། ཁ་བྲལ་ལ་སྐྱལ་སྦྲིང་རེད་ཟེར་ན། ངས་ཁ་བྲལ་བྱི་ཆོག་ཟུར་ཅོམ་ཡང་
བྲིས་མེད་པར་མ་ཟེད། སྐྱལ་སྦྲིང་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ངོ་། ངས་རང་ལ་གཞོན་འཆོ་ཐེབས་
པའི་གནས་རྒྱལ་ཞིག་བྲིས་པས་ཀྱང་གཏང་མོ་མེད་པའི་ཉེས་མིང་ཞིག་དུ་འབྱུར་
ན། ངས་གནས་རྒྱལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱིམ་ཁང་ཁང་ལ་གཏུག་ཡིག་ཅིག་བྲིས་ཆོ། ང་རང་
ཐད་ཀར་ཁ་བྲལ་བྱེད་མཁན་དུ་མི་འབྱུར་གང་། བསམས་ཤིང་བསམ་ན་ཤ་འདར་རྒྱག་
པའི་ཁྱིམ་ཆད་འདིས་ང་རང་ཅི་བྱལ་གཏོལ་བྲལ་དུ་བཏང་བས། ཁྱེད་མཐོ་རིམ་མི་
དམངས་ཁྱིམ་ཁང་གིས་ང་ལ་དྲང་གཞག་གི་གནས་ལུགས་ཤིག་རྩོད་རོགས།” ཞེས་
དང་། ཡང་མ་རྟོ་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྱིམ་ཁང་གིས། ཁོང་གི་བྲིས་པའི་རྩོམ་ཞིག་
ཁྱེད་ཉེ། ཞོགས་ལྗང་ཁོ་རང་ཁ་བྲལ་ལ་ངན་སྐྱལ་བྱི་བྱ་འབྱལ་སྟེལ་རབས་བཤད་
པར། ཞོགས་ལྗང་གིས། གསལ་པོར་བཤད་ན། འདི་ནི་སྤྱིར་བཏང་དབྱུང་རྩོམ་གྱི་ཐུང་
ཞིག་ཡིན་པ་ལས། “རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་” ཞེས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཞུ་མོ་ཆེན་པོ་དེར་འབྲལ་
བ་ཅི་ཡང་མེད། མ་རྟོ་ཁྱལ་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྱིམ་ཁང་གིས་ངའི་རྩོམ་
ལས་ “འདི་ནི་བོད་མའི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་ལ་རོག་བཅིས་བཏང་བ་ཅོམ་
མ་ཡིན་པར། ཀྱང་གོའི་སྤྱི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་ལ་རོག་

བཞིས་བཏང་པ་རེད་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་དུས་བྱ་ཞིག་བྱངས་ནས། ང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་
བྲལ་གྱི་བསམ་ཚུལ་འདུག་པར་ཉེས་འདྲིམས་བྱས་འདུག བསམ་ཤེས་དག་གིས་བརྟམས་
ན་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོང་ཕྱོད་བ་ཞིག་མ་རེད་དམ། ངས་འདིར་ཁ་བྲལ་ཞེས་པའི་བྱར་
ཅམ་ཡང་གླེང་མེད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་བོད་གཉིས་ལ་དབྱེ་བ་མ་བྱས་པར་གཞི་གཅིག་ཏུ་
སྒྱར་ནས་གླེང་ཡོད་ན། ཁོ་ཚོས་བཤད་པའི་ཁ་བྲལ་ནི་གང་ཞིག་གང་ལས་འབྲལ་བར་
བསྟན་པ་ཆ་མ་འཆལ་ཞེས་བཤད་ཡོད།

ཞོགས་ལྗང་ཁོང་། བྱེ་ཡོ ༡༠༧༥ ཟླ ༡ ཚེས ༡༦ ཉིན་རེབ་གོང་མཐོན་ཏུ་སྡོད་
སྐབས། མཚན་གྲང་ཉེན་རྟོག་པ་བྲིམས་འགལ་གྱིས་ནང་ཏུ་འཇུག་ཡོང་ནས་བྲག་ཤུགས་
ཀྱིས་བརྟོག་བཤེར་བྱས་ཡོད། དེ་རྗེས་བྱེ་ཚེས ༡༧ ཉིན་རེབ་གོང་རྫོང་གྱི་བདེ་ལས་
ཁུངས་ཀྱིས་ཁོང་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཤིང་། ཚེས ༢༠ ཉིན་ས་གནས་དེའི་ལྷ་སྤང་ཁང་ཏུ་
བཀག་ཉར་བྱས། དེའི་བྲང་ཁོང་གིས་གསུམ་པའི་བཙུ་བྲག་ཉིན་གྱི་དགོང་མོ་ང་རང་
རེབ་གོང་མཐོན་ཁང་ཏུ་ཡོད། མཚན་གྲང་ལ་ཉེན་རྟོག་པའི་ལུ་བ་ཁྱོན་མཁན་ཞིག་དང་
དམག་ལུ་ཁྱོན་མཁན་གཉིས་ཀྱིས་ལག་ཏུ་མེ་མདའ་ཐོགས་ཏེ་ནང་ཏུ་འཇུག་ཡོང་ནས་
ཞིབ་བཤེར་བྱེད་དགོས་ཟེད། ངས་ཁོ་ཚོར་དཔང་ཡིག་སྟོན་པའི་རེ་བ་ཞུས་པར། ཁོ་
ཚོས་མེ་མདའ་དེའི་སྟེང་ཏུ་བཙུགས་ཏེ་སྐད་གསལ་མཐོན་པོས་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱེད། མེ་མདའི་
མདལ་ཁུང་རང་ལ་གཏད་པའི་འཛིགས་སྐྱག་དེ་འདྲ་ནི་ངས་ཐོག་དང་པོར་བྱངས་པ་
ཡིན། རྒྱ་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་འཛིགས་སྐྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་རེབ་གོང་གི་
བདེ་འཇགས་ལ་འཁང་ར་བྱས་པ་ཡིན། ཉེན་རྟོག་པ་དང་ནག་ཚོགས་གང་ཡིན་མི་ཤེས་
པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་འོག་ནས་ངས་ཡིག་དེ་བྲིས་ནས་བདེ་སྤང་མི་སྣ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
སྤང་སྟོབ་ཐོབ་པར་རེ་བ་བྱས་པ་ཡིན། ”ཞེས། ཁོང་གིས་དེ་ལྟ་བུ་
ལོ ༡༠༧༠ ཟླ ༩ རང་། ཤར་ཏུང་རྒྱུ་ཞེས་པའི་སྟེང་ཏུ་ཚོམ་ཡིག་སྟེལ་བའི་བྱེན་གྱིས་རྒྱ་
གཞུང་གིས་རྒྱ་འགའ་རིང་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས། ཚོམ་པ་པོ་ཞོགས་ལྗང་ལགས་

གྱི་དངོས་མིང་ལ་འབྲུག་དཀར་རྒྱལ་ལམ་འབྲུག་ལོ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ས་
 བཅད་བགོས་གྱིས་མི་སེར་སྤེལ་བའི་ད་ལྟའི་རྒྱ་གཞུང་གི་ས་ཁོངས་དབྱེ་བགོས་ལྟར་
 བྱས་ན། རྒྱ་ནག་གི་ཀན་སུཊུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་སུ་བཅད་བགོས་བྱས་ཡོད་པའི་ཀན་ལྷོ་
 བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་བསང་རྩ་ཆོང་། ཅན་རྒྱ་ཞིང་ཁ་རྒྱ་སྤེ་བ་ནས་ཡིན་
 ཞིང་། ཁོང་༡༩༥༦ ལོར་སྤྱི་ཤིང་ལྷ་རང་ལོ་ ༣༠ ཡིན་འདུག ཁོང་རུབ་བྱང་མི་རིགས་
 སློབ་ཆེན་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ཇེས། ཁོང་གིས་དེ་སྔ་ <<ལམ་གྱི་སྤྱིང་སྟོབས།>> ཞེས་
 པ་ཞིག་བྲིས་པ་དེ་རྒྱ་ནག་གིས་བཀག་སྡོམ་གཞུང་བཞེས་བཅད་ཡོད་པ་དང་། གཞན་
 ཡང་ཁོང་གིས་<<རང་གྲོལ་སྤྱིང་སྟོབས།>> དང་<<རང་དབང་གི་ཆེད་དུ། ང་ལ་སློ་
 འགྱུར་མེད།>> <<སྤྱི་ཤིང་སྟོབས།>> ཅེས་དཔེ་དེབ་ཁག་ཅིག་དཔར་འགྲེམས་ཞུས་
 ཡོད་པ་རེད།

**ཅོམ་པ་པོ་ཞོགས་ལྷང་ལགས་གྱིས་མཆོ་སྤྱན་མི་དམངས་མཐོ་རིམ་ཁྲིམས་ཁང་ལ་
 ཞུ་གཞུག་བྱས་པའི་ཡི་གེ་ཆ་ཚང་གཤམ་གསལ།**

མཆོ་སྤྱན་ཞིང་ཆེན་མཐོ་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ལ།

ཁོ་བོའི་མིང་ལ་འབྲུག་དཀར་རྒྱལ་ལམ་འབྲུག་ལོ་
 ཟེར་ཞིང་། པེར་མིང་ལ་ཞོགས་ལྷང་ཟེར། ཀན་སུཊུ་ཞིང་
 ཆེན་ཀན་ལྷོ་ཁུལ་བསང་རྩ་ཆོང་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཙོ་ཁ་རྒྱ་སྤེ་
 བའི་མི་ཡིན། བྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་ ༣ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་
 རེབ་གོང་ཆོང་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་གྱིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་

ཤིང་། ཆེས་ ༢༠ ཉིན་གནས་དའི་ལྷ་སྤྱང་ཁང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས། བྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོའི་
 ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༥ ཉིན་དོངས་སུ་འཛིན་བཟུང་གསལ་བཤད་བསྐྱབས་འགྲོར་བྱུང་། བྱི་ལོ་
 ༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་ ༧ ཆེས་ ༢༡ ཉིན་མ་ལྷོ་ཁུལ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཁྲིམས་ར་
 ཆོགས་ཤིང་། ངས་རང་གི་བྱས་པ་ཁྲིམས་འགལ་མིན་པའི་དག་སེལ་བྱས་པ་བརྒྱུད།

ཁྱིམ་ཁང་གིས་གྲོས་སྟེར་གྱི་སྟེར་སྒྲོ་དོ་བདུན་ལྷན་བྱས་རྗེས། བྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་སྟོན་
 ༢ པའི་ཚེས་ ༡༧ ཉིན་མ་ལྷོ་ཁྱེད་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྱིམ་ཁང་གིས་ཁྱིམ་ཁང་
 ཐོང་སྒྲུབ་གཉིས་པ་ཆོག་པ་ཏེ། རྒྱུ་ཤུག་གི་ཆོས་འཇུག་ལོ་གསུམ་དང་། ལོ་གཉིས་ལ་ཆབ་
 མེད་ཐོབ་ཐང་བྱུང་སྐབས་པའི་ཐག་བཅད་ཁྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་སྐྱེས་བྱས། ད་རེས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཁང་བཅད་
 མཇུག་འབྲས་འདིར་ཁོ་ལོ་མི་སྒྲེར་ནས་དེས་ལེན་ལེ་ནས་མེད་པས། ཁྱེད་མཆོ་སྟོན་ཞིང་
 ཆེན་མཐོ་རིམ་མི་དམངས་ཁྱིམ་ཁང་ལ་ཁྱེད་གཉེན་ལོ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་བྱང་
 གཞག་ལོང་བའི་རེ་བ་སྟོང་ལ་བཅད་སྟེ། མ་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་དམངས་ཁྱིམ་ཁང་གིས་
 དཔལ་བྱིས་པའི་ནང་དོན་འདི་དག་གི་ཐང་ནས་ “རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་སྐྱལ་སྤྱོད་བྱས་
 པའི” ཉེས་མིང་འདོགས་ཀྱིན་འདུག ༡༥ ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱ་
 ཚོམ། ༡༦ གསུམ་པའི་བཙུ་བྱས་ཉིན། ཉིན་རྟེན་པ་དང་དཔག་མིས་དཔེ་མཐོན་ཁང་དུ་
 མེ་མདའ་བཙུགས་ནས་ད་ལ་བྱུག་བཤེར་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱིས་
 ཚོམ། ༡༧ <<གནས་སྐོར་འབྱེད>> ཀྱི་ཆོས་པ་བྱུང་བྱུང་ཞིག་ཏེ་ཐོག་ན་འབྱུར་གྱིན་པ་
 བརྒྱད་བསྐྱར་བྱས་པ། ༡༨ གྱུང་གོའི་སྤྱི་དགའ་གིས་བོད་རང་བཙན་དང་མ་འབྲེལ་
 པའི་གནད་དོན་སྒྲིབ་ལ་བོད་མ་མཆོག་དང་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་གསུང་
 འབྱུར་བརྒྱད་བསྐྱར། ༡༩ རྒྱ་མི་ཉིན་རྟེན་པ་འགས་རྒྱ་མི་མང་ཆོགས་ལ་རྒྱ་སྤྱང་ནས་
 གཅར་རྒྱུར་བྱེད་ཀྱིན་པའི་ནང་ལོག་གི་བརྒན་བྱུང་ཞིག་ཏེ་ཐོག་ན་འབྱུར་གྱིན་པ་བརྒྱད་
 བསྐྱར་བྱས་པ། ༢༠ རྒྱ་ཞབས་མ་ལི་ཁྱེད་གི་ <<བྱ་གཏོར>> མོགས་དེབ་བྱས་ཁ་པར་
 དུ་ཉར་བ་བཅས་གཙོ་བོ་བསྐྱུང་འདུག གནད་དོན་སྒྲིབ་བཞིའི་ཐང་ནས་ཁོ་ལོ་མི་སྒྲེར་
 མར་དག་ཐེལ་སྐྱབ་བྱེད་བཀྱང་ཟིན་མོད། ཐོང་སྒྲུབ་འདིའི་ཉེས་དོན་ཐག་གཅོད་ལོ་གཉིས་
 རྒྱུད་དུ་དང་རང་གིས་ཅུ་ཁྱིམ་ཁང་མོགས་ལས་བྱུང་སྐབས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དག་ལ་ཁུངས་མེར་ཅི་
 ཡང་མི་འདུག ཅེས་ཐག་གཅོད་གཏན་འཁེབས་བྱས་འདུག གྱུང་གོའི་ <<ཅ་
 ཁྱིམ་ཁང>> རྒྱ་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་དག་གྱུང་ཁུངས་མེར་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་ཆོ། འབྲིང་

རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་གཞི་འཛིན་ས་དེ་ཁོ་བོས་རྟོགས་དཀའ་མོད། རེ་བ་
 ཉིལ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ། དཔལ་འབྱུང་རང་གི་བྱས་པ་ཁྲིམས་འགལ་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
 དང་བཅས། བསམ་རྒྱལ་ལྷན་བཞུགས་པའི་བྱེད་སྒྲུབ་ཡིན་པས། བྱེད་ཞིང་ཆེན་མཐོ་རིམ་མི་
 དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཐུགས་གཞིག་ཟབ་བཞེས་གནང་རྟོགས་ཞུ། ༡ ཆོས་ལུགས་
 དད་མོས་རང་དབང་ནི་རྒྱུད་གོའི་ <<ཅུ་ཁྲིམས>> ལྟ་གཏུན་འབེབས་བྱས་པའི་སྒྱི་
 དམངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། དཔལ་འབྱུང་གི་བྱས་ཚུལ་དུ་ཅུ་ཁྲིམས་ཀྱིས་
 གཏུན་འབེབས་བྱས་པའི་ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་གཞིར་བྱས་ཏེ། ལྷན་འབྲུམ་གྱི་མེ་ཏོག་མཆོད་
 མཇུག་སྐབས་མཆོད་ཆ་ཐོགས་པའི་དམག་མང་གི་དམ་བྲག་ལ་རང་གི་ལྷ་རྒྱལ་བཞུགས་
 པ་དང་། ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་གི་རྒྱུན་ཤེས་འདི་ཉིད་རང་གི་སྒྲོག་མཁན་
 དག་ལ་དེ་སྦྱོང་ཙམ་བྱས་པ་ཡིན། སྒྱི་དམངས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོབ་
 ཐང་ལྟར་སྒྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྣང་རྒྱལ་དབྱེད་བཞུགས་སྒྱུ་ནི་མོ་མོའི་རང་དབང་གི་ཐོབ་
 ཐང་རེད་ལ། ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་དག་གཞན་ལ་དེ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ནི་ལོས་འགན་
 རེད། དཔལ་ཅུ་ཁྲིམས་ལྟར་རང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་ལོས་འགན་ལག་ལེན་དོན་འཁྱེལ་བྱས་
 པ་ལས། ཁོ་ཆོས་བཤད་པའི་ཁ་བྲལ་མོགས་ནི་ཅི་ཡང་སྤང་མེད། ཡང་གཅིག་བཤད་
 བ། དཔལ་ཆབ་སྲིད་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྒྱིར་བཏང་འབྲེལ་བར་གཞིགས་ཏེ། ཆབ་སྲིད་
 ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་སྒྲེར་གཙོད་བྱས་པའི་མཆུག་འབྲས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་དབང་ཆས་
 ཆབ་སྲིད་སྒྲེར་གཙོད་བྱས་པའི་མཆུག་འབྲས་ལ་རང་གི་བསམ་རྒྱལ་བཞུགས་པའི་སྒྲུབ་
 ཞེས་གསལ་བོར་བྲིས་ཡོད་ལ། ལྷ་མ་ནི་དེས་ཀྱི་ཚུམ་འདི་དང་། རྗེས་མ་ད་དུང་འབྲི་
 རྒྱུར་ལུས་ཡོད། གསལ་བོར་བཤད་ན། འདི་ནི་སྒྱིར་བཏང་དབྱེད་ཚུམ་བྱུང་བྱུང་ཞིག་
 ཡིན་པ་ལས། “རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་” ཞེས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཆེན་པོ་དེར་འབྲེལ་བ་
 ཅི་ཡང་མེད། ལྷ་སྟོན་ལུ་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་དེ་ཚུམ་ལས་ “.....
 འདི་ནི་བོད་མིའི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་ལ་རྟོག་བཞེས་བཏང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་

པར། གྲུང་གོའི་སྤྱི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་རང་དབང་ལ་རྟོག་བཞུགས་
 བཏང་བ་རེད” ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་དུས་སྤྱི་ཞིག་དངས་ནས། ང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་གྱི་
 བསམ་རྒྱལ་འདུག་པར་ཉེས་འདྲི་གས་བྱས་འདུག བསམ་ཤེས་དག་གིས་བརྟན་ན་འདི་
 བོ་ཤིན་ཏུ་དགོང་ཕྱོད་བཞིག་མ་རེད་དམ། ངས་འདིར་ཁ་བྲལ་ཞེས་པའི་བྱུང་ཚམ་ཡང་
 སྤྱིང་མེད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་བོད་གཉིས་ལ་དབྱེ་བ་མ་བྱས་པར་གཞི་གཅིག་ཏུ་སྦྲར་ནས་
 སྤྱིང་ཡོད་ན། ཁོ་ཆོས་བཤད་པའི་ཁ་བྲལ་ནི་གང་ཞིག་གང་ལས་འབྲལ་བར་བརྟན་པ་
 ཆ་མ་འཚལ། སྐབས་དེའི་དྲ་ཐོག་ཏུ་སྤྱི་འབྱམ་གྱི་མེ་ཏོག་མཚོད་པའི་གནས་རྒྱལ་གྱིས་
 ཁྱེད་འདུག་པ་དང་། གནས་མཛལ་བ་མང་མང་གིས་སོ་སོའི་ལྷ་རྒྱལ་དག་གཅིག་རྗེས་
 གཉིས་མཐུད་གྱིས་དྲ་བའི་གང་སར་སྐྱེལ་གྱིན་འདུག་པ་ནི་ཁྱོད་ཆོས་ཤེས་གསལ་ལྟར་
 རེད། ངས་གནས་རྒྱལ་དེ་དག་ལ་བརྟན་རྗེས་གཞི་ནས་རང་གི་བསམ་རྒྱལ་བྱིས་པ་ཡིན་
 ལ། བར་བརྟག་འདྲ་པར་དག་ནི་གཞན་གྱི་བར་སྟོང་ལས་བྱུངས་པ་ཤ་སྟག་ལས། རང་
 གིས་པར་དུ་བཏབ་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཁོ་པོ་སྤྱི་བྱང་དུ་སྟོད་པའི་མི་ཞིག་གིས་རང་གི་
 པར་མིག་སྤྱི་འབྱམ་དུ་བསྐྱོར་མི་བྱུང་པ་པལ་བའི་མི་སྤྱི་ཀྱང་གསལ་རྟོགས་བྱུང། ཡང་
 གཅིག་བཤད་ན། ངས་སྐབས་དེའི་གནས་རྒྱལ་ཚོས་དུ་བྱིས་ཏེ་རང་གི་ལྷ་རྒྱལ་གསོང་
 བོར་བརྟོད་པ་ནི་ངའི་ཚུམ་འབྲི་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་རེད། ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་ཅ་
 བྱིས་སུ་གཏན་འབེབ་བྱས་ཏེ་འགན་སྦྱང་ཁག་ཐེག་བྱས་ཡོད་པ་རེད། སྦྱིར་བཏང་གི་
 རིག་གནས་ཁྱེད་ཁོངས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཇ་དྲག་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྤྱི་
 རྒྱལ་དུ་བྱུར་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་སྤྱལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་གནས་རྒྱལ་དུ་འབྱུར་ན། འདྲ་
 པར་སོགས་སྤྱི་འབྱམ་གྱི་གནས་བབ་དྲ་ཐོག་ཏུ་སྐྱེལ་མཁན་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྤྱི་གས་
 ཡོང་མཁོན་མཛལ་པ་དེ་དག་ནི་ཐང་ཀར་ཁ་བྲལ་གྱི་སྦྱིར་བ་ཚོས་མཁན་དུ་ཞེ་འབྱུར་
 རམ། འདི་ལྟར་རིགས་པས་དེད་ན་ཁ་བྲལ་པ་དང་ཁ་བྲལ་ལ་སྤྱལ་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་དུ་
 མི་འབྱུར་བའི་སྤྱི་དམངས་ཉུང་ཚོད་འདུག་པས། རྣམ་རྟོག་ཐལ་དྲགས་པའི་སྦྱིར་བ་

འདིས་སྒྲེར་གཙོང་གི་རྒྱ་དམ་པོ་ཞིག་མི་བཟོ་འདུ། འདི་ཉིད་སྤྱུ་ཞི་ཞེས་ཅིན་མིན་
 སོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབ་ལག་ལེན་བསྟར་གྱིན་པའི་ “རང་དབང་། དམངས་གཙོ། འདྲ་
 མཉམས། དྲང་གཞག་ཁྲིམས་སྦྱོང་། སོགས་སྒྱུ་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བའི་རིན་
 ཐང་ལྟ་ཚུལ་དང་རྒྱལ་འགལ་དུ་བྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། བསམ་བཞིན་གོང་རིམ་གྱི་གཏན་
 འབེབ་ལ་གཏོར་བརྒྱག་བཟོས་འདྲར་སྤང་བའི་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲར་ཕྱོགས་བཞིའི་
 རྒྱལ་ཁབ་དག་གིས་མི་འབྱུང་མ། མི་རབས་རྗེས་མ་དག་གིས་མི་ཁྲིལ་ལམ། བྱིད་མཐོ་
 རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁབ་གིས་བརྩམས་ཆེད་ཞིབ་ཐུགས་གཞིག་གནང་རོགས།

༡༥ གསུམ་པའི་བཙུ་རྩལ་ཉིན་གྱི་དགོང་མོ་དང་རེབ་གོང་མཐོན་ཁབ་དུ་
 ཡོད། མཚན་གྲུང་ལ་ཉིན་རྟོག་པའི་ལུ་བ་ཐོན་མཁན་ཞིག་དང་དམག་ལུ་ཐོན་མཁན་
 གཉིས་ཀྱིས་ལག་དུ་མི་མདའ་ཐོགས་ཏེ་ནང་དུ་མཛུལ་འོང་ནས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་དགོས་
 ཟེར། དཔེ་ཁྲིམས་དབང་ཡིག་སྟོན་པའི་རེ་བ་ཞུས་པར། ཁྲིམས་མི་མདའ་དའི་སྟེང་དུ་
 བཙུགས་ཏེ་སྐད་གསལ་མཐོན་པོས་རྒྱུ་ཞིག་བྱེད། མི་མདའི་མདའ་ཁྲུང་རང་ལ་གཏད་
 པའི་འཛིགས་སྒྲག་དེ་འདྲ་ནི་དཔེ་ཐོག་དང་པོར་བྱངས་པ་ཡིན། སྐྱེ་བསམ་བཞིན་ལས་
 འདས་པའི་འཛིགས་སྐད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་བཞོང་གི་བདེ་འཛིགས་ལ་འཁང་ར་
 བྱས་པ་ཡིན། ཉིན་རྟོག་པ་དང་ནག་ཚོགས་གང་ཡིན་མི་ཤེས་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་འོག་
 ནས་དཔེ་ཡི་གེ་དེ་བྲིས་ནས་བདེ་སྤྱང་མི་སྤྱད་སྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱང་སྒྲོབ་ཐོབ་པར་རེ་བ་
 བྱས་ཡིན། གལ་ཏེ། མཚན་མོ་དེར་ད་ལ་དྲག་བཤེར་བྱེད་མཁན་ཉིན་རྟོག་པ་དང་དམག་
 མི་རོ་མ་ཡིན་ཆོ། ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་ནས་དབང་ཡིག་མེད་པར་གཞན་ལ་བརྟེན་བཤེར་
 བྱེད་པ་ཁྲིམས་འགལ་རེད་པས། གཞོད་ཐེབས་མི་སྤྱད་རེད་ལ། ཁྲིམས་ཁབ་གི་འགལ་
 སྤྱང་བྱ་ཡུལ་ད་རེད། གལ་ཏེ། དེ་དག་ནག་ཚོགས་ཡིན་ཆོ། ལྷག་དུ་གཞོད་ཐེབས་མི་སྤྱད་
 རེད་ལ། ཁྲིམས་ཁབ་གི་སྤྱང་བྱ་ད་རེད། ཡིན་ནའང་། བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་
 ལ། ཁྲིམས་ཁབ་གིས་ད་ལ་ཁ་བྲལ་ལ་སྤྱུལ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཞེས་པའི་ཉེས་མིང་ཞིག་

བདག་པ་པར་མ་བད། “上述内容将我军例行检查歪曲成制造民众恐慌的原因，存在较强的捏造，煽动性质。” ཞེས་ངས་རྒྱ་ནག་བོད་བྱས་པར་བསྐྱད་བདག་པ་པར་མ་བོད་ཡིན་མིན་ཁྱོད་ཚོས་ཉིན་དེའི་བརྟན་མིག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་དང་གསལ་པོ་རེད། སྐུལ་སྒྲོང་གི་རང་བཞིན་ཟེར་བ་ནི་ཉི་མ་གོ་བའི་གསང་བ་ཞིག་རེད། ཁ་བྲལ་ལ་སྐུལ་སྒྲོང་རེད་ཟེར་ན། ངས་ཁ་བྲལ་གྱི་ཚིག་ཟུར་ཙམ་ཡང་བྲིས་མེད་པར་མ་བད། སྐུལ་སྒྲོང་ནི་དེ་བས་ཀྱང་དོ། ངས་རང་ལ་གནོད་འཚེ་ཐེབས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྲིས་པས་ཀྱང་གཏད་སྡེ་མེད་པའི་ཉེས་མིང་ཞིག་ཏུ་འཕྱར་ན། ངས་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིམས་ཁང་ལ་གཏུག་ཡིག་ཅིག་བྲིས་ཆོ། ང་རང་ཐད་ཀར་ཁ་བྲལ་བྱེད་མཁན་དུ་མི་འཕྱར་གྲང་། བསམས་ཤིང་བསམ་ན་ཤིང་འདར་རྒྱག་པའི་ཁྲིམས་ཆད་འདིས་ང་རང་ཅི་བྱལ་གཏོལ་བྲལ་དུ་བཏང་བས། ཁྱེད་མཐོ་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ང་ལ་དྲང་གཞག་གི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཚུད་རོགས།

ནི <<གནས་ས་མོ་འབྱེད>> གྱི་ཚན་པ་ལྷུང་ལྷུང་དེ་ནི་གཞན་གྱིས་ངོ་བཤུགས་
བརྒྱབ་ཏེ་དྲ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་ཞིག་རེད། ངས་དེ་བརྒྱད་བསྐྱར་བྱེད་སྐབས་ “འདི་ལ་
ཡང་ཡང་བརྟམས་ཏེ་ཡང་ཡང་སོམས་” ཞེས་བྲིས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་ནི། ངས་རང་བསྐྱར་མི་
ཤི་ཁྲག་བཞུར་གྱི་སྐྱོ་གར་དེ་འདྲ་མཐོང་མི་འདོད། ངས་ནམ་ཡང་གཞན་གྱི་ཁྲག་དྲོན་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་གི་བདེ་སྲིད་བསྐྱར་པར་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གུང་གོ་ནི་མི་རིགས་ང་
དྲག་གིས་བྱུབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། བོད་རིགས་ནི་དེའི་ཁྲིད་ཀྱི་མི་རིགས་
ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད། ང་རང་གུང་གོའི་སྤྱི་དམངས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་བོད་
རིགས་ཤེས་ཡོན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས། ངས་རང་གི་སྤྱན་རླབས་དག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་བའི་
ཆེ་མོས་ལ་འགན་འཁུར་དགོས། གལ་ཏེ། བྱེད་སྤྲངས་འདིས་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་སྐྱལ་
སྤྱོད་བྱས་པ་རེད་ཟེར་ན། དེ་ལས་དགོད་ཐོ་བ་ཞིག་མི་འདུག་མོད། ངས་ཉེས་ཆད་
འདི་དགའ་བཞིན་སྤྱོད་བཞིན་དང་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ང་རང་ནམ་ཡང་རང་གི་སྤྱན་

ཟླའི་ཆོ་སྒྲིག་ལ་ཡང་ཁ་ཡ་མི་བྱེད་པའི་མི་ཞིག་བྱེད་མི་འདོད། ཐ་ན་རྒྱ་རིགས་སྤྱོད་ཟླ་
དག་གི་ཆེད་དུ་ཡང་ངས་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་ཤ་ལྷག་ཡིན།

༥ ལྷ་ལྷ་གོ་སྤྱོད་གཞུང་དང་གོང་ས་མཆོག་དབར་དུ་སྒོས་མོལ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་
གསར་འགྱུར་དེ་ནི་ནང་ཁྱལ་ནས་བཏང་བ་ཞིག་ངས་ཀྱང་སྒོགས་པོ་ཞིག་གི་བར་སྤྱོད་
ལས་བརྒྱད་བསྐྱར་བྱས་པ་ཡིན། ནང་ཁྱལ་ནས་བཏང་བའི་གསར་འགྱུར་ཞིག་བརྒྱད་
བསྐྱར་བྱས་པས་ཀྱང་བྲིམས་དང་འགལ་འགྲོ་བ་ཨ་མཛམ་གྱིས་མོལ་དེ་འདྲ་སྤྱོད་ཆད་
ཀྱང་བྱས་མོང་སྟེ། ལོ་འགའི་ཡར་སྤྱོད་དུ་པོད་གཞུང་ནས་བཏང་བའི་དོ་ཆབ་པ་ལྷ་ལྷ་གོ་
ནང་ཁྱལ་དུ་འོང་ནས་ཐན་རྒྱུན་སྒོས་མོལ་བྱས་པས། འདི་ཉིད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་
སྒོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་མ་སྟོན་ཁྱལ་མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་གིས་ཉ་གོ་མེད་
པ་འདྲ། དེ་མིན་ན། ཐག་གཅོད་འདི་འདྲ་འོང་བའི་དཔེ་མེད། བརྒྱ་ལ། མ་སྟོན་ཁྱལ་འབྲིང་
རིམ་མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་གི་བྱེད་སྤྱོད་སྟར་ལྟར་ཐག་གཅོད་བྱས་ཆོ། ཁོ་པོ་ཅམ་མ་
ཟད། ལྷ་ལྷ་གོ་སྤྱོད་གཞུང་གིས་ཀྱང་ཆབས་ཆེའི་བྱས་ཉེས་བསགས་འདུག་ལ། ནང་ཁྱལ་
ཀྱི་གསར་ལམ་དག་ཀྱང་སྟོན་གཏན་དགོས་པའི་ཆད་དུ་འདུག་པས་བྱེད་མཐོ་རིམ་མི་
དམངས་བྲིམས་ཁང་གིས་བྲུགས་བསམ་བཞེས་རྟོགས།

༦ བརྒན་ཐུང་དེ་ནི་ནང་ལོགས་ཀྱི་ས་ཆ་ག་གོ་མོ་ནས་ཐུང་བའི་དངོས་རྒྱལ་
རེད། བརྒྱད་བསྐྱར་གྱི་བྲངས་ཆད་ཉ་ཅང་མཐོ། ངས་ཀྱང་རྒྱ་རིགས་སྤྱོད་ཟླ་པོ་ཞིག་གི་
པོད་ཐུན་ལས་བརྒྱད་བསྐྱར་བྱས་པ་ཡིན། གཙུང་དུང་མཁན་རྒྱ་རིགས་མང་ཆོགས་
དེའི་ལྷག་བསྐྱེད་ལ་གཏུང་སེམས་བཅངས་པ་ཡིན། གོང་ནས་བཤད་པ་
བཞིན། ངས་ “རྒྱ་རིགས་སྤྱོད་ཟླའི་ཆེད་དུ་ཡང་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ཤ་ལྷག་
ཡིན།” འདི་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ཞེས་པར་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་ཅམ་མེད། བྲིམས་འགལ་གྱི་ཆ་
ཡང་གང་དུ་འཇོལ། མ་སྟོན་ཁྱལ་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་གིས་བརྒན་ཐུང་
འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་དོན་ཅམ་ལ་ཡང་བརྟན་རྒྱས་མེད་པར། པོད་དོན་དུ་བཏགས་ནས་

ངའི་མགོ་བོ་རྒྱུང་རྒྱུང་འདིར་ཁ་བྲལ་ལ་སྐྱལ་སྤྱོད་ཞེས་པའི་ཉེས་མིང་གྲིང་ཏིག་ཏིག་
ཅིག་བཀལ་བས་ཁོ་བོས་ཐེག་པར་དཀའ་ན། བྱེད་ཞིང་ཆེན་མཐོ་རིམ་མི་དམངས་
ཁྲིམས་ཁང་གིས་དཀར་འདོན་བྱེད་པར་རེ་ཞིང་སྐྱག་ཡོད།

༥ སྐྱེ་ཞབས་མང་ལི་ཁྱེད་གི་ <<བྱ་གཏོར>> མོགས་དེབ་འགའ་ལ་ངས་བརྩས་
མྱོང་བ་བདེན། ཡིན་ནའང་། ངས་དེབ་དེ་དག་ལས་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་ལུངས་འདྲེན་བྱས་
མ་མྱོང་ལ། གཞན་ལ་བརྒྱུད་བསྐྱར་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ག་ཡོད། <<བྱ་གཏོར>> ནི་དེ་
འདྲའི་བསྐྱགས་ཀྱང་མི་རུང་བའི་དེབ་ཅིག་ཡིན་ན། ཚུམ་མཁན་ལ་ཁྲིམས་ལྷགས་ཀྱི་
དཀྲུལ་ཡངས་ཐོབ་འདུག་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོང་། ངས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲིམས་ལྷགས་ལ་སླ་
ནས་གུས། ཚུམ་མཁན་ཁོང་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གང་ཡིན་རུང་གཅེས་སྤྱ་
འོས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱང་། ཚུམ་མཁན་ལ་དཀྲུལ་ཡངས་བྱས་ཏེ་སྒྲིག་མཁན་ལ་ཉེས་ཆད་
གཙོད་པ་འདི་ཁྲིམས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ཚན་གང་ཏུ་གཏོགས་པ་ཁོ་བོས་ཉན་ཉན་མི་ཤེས་
ལགས། ཁོ་བོ་ཁྲིམས་རྒྱས་ཞན་དགས་པས་ཡིན་ན་བཟོད་གསོལ་བྱ། གལ་ཏེ་མིན་
ན། “རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལ་ལས་ལྷགས་གཉིས་” ཀྱི་བྱེད་སྒྲིགས་འདི་འདྲ་བྱེད་མཐོ་རིམ་མི་
དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་གསལ་ཁ་ཡག་པོ་འབྱེད་རོགས།

ད་རུང་ཞུ་དགོས་པ་འདི་འདྲ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐོགས་པོ་འགས་ངའི་པོད་སྐྱོན་བར་
སྤོང་ལས་གོང་གི་ཟིན་བྱང་གསུམ་མཐོང་མྱོང་ཞེས་པའི་སྐད་ཆའང་ཁྲིམས་འགལ་ཡིན་
པའི་བདེན་དཔང་ཡང་དག་གི་གྲས་སུ་བཅུག་འདུག་དེ་དག་གིས་མཐོང་མྱོང་བ་ཙམ་
གྲིས་ཁྲིམས་འགལ་དུ་འགྲོ་ན། ངས་ཁྲིས་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཟད། བྱ་བྱེད་འབའ་འབྱ་རྒྱུན་
ཆད་ཀྱང་ཁྲིམས་འགལ་དུ་ཞེ་མི་འགྲོ། འདི་ལྟའི་མིས་འབྲུ་ཁྲིམས་འགོམ་གྱི་བདེན་དཔང་
དུ་བ་དག་ལ་སྒོ་ལྡན་སུ་ཞིག་དང་ལེན་བྱེད། ཡང་ཉ་མི་གོ་བ་ཞིག་ལ། ཁོ་ཚོས་ངའི་ཁ་
པར་ཀྱང་ལྟ་ 5s ཞིག་ཀྱང་གཞུང་བཞེས་བྱས་སོང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཟིན་ཐོ་དེ་དག་ཁ་
པར་བརྒྱུད་ནས་བརྒྱུགས་པས་ཡིན་འདུག་གལ་ཏེ། ངའི་ཟིན་ཚིམ་དེ་དག་ཁྲིམ་གྱི་གནས་

ག་གེ་མོ་ཞིག་ནས་རྟེན་པ་ཡིན་ཆོ། ངའི་ཁང་ཁྱིམ་ཅ་ལག་དང་བཅས་པ་ཡང་གཞུང་
བཞེས་བྱེད་རྒྱ་ཨེ་ཡིན། ཁོ་ཚོར་ཁ་ཆན་ལ་ཟ་ལོབས་དང་ལག་ཆན་ལ་ལེན་ལོབས་ཡོད་
ཀྱང་། ང་ལ་ “སྦྱོན་པ་” གཏོང་བྱེད་འབེལ་བོ་མེད་པས། བྱེད་ཞིང་ཆེན་ཁྲིམས་ཁང་གིས་
དབུལ་བོའི་ཅུ་མ་ཁྲག་ལ་འགོང་བོའི་རྒྱུང་བ་མི་རྒྱག་པར་མཁྱེན་མཁྱེན།

མཐར་། ཁོ་བོ་ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྦྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྦྱི་དམངས་ཤིག་ཡིན་
པས། རང་གི་བསམ་རྒྱུ་གསོང་བོར་བཤད་པའི་སྐྱབ་བརྗོད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་
དང་། རང་གི་དུན་རྒྱལ་ཅོམ་དུ་འགོད་པའི་ཅོམ་འབྲི་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ <<ཅ་
ཁྲིམས>> ལུ་གཏན་འབེལ་ཁག་ཐེག་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཁོ་བོར་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱོད་
རྒྱས་ཞན་པས། བཤད་ཉེས་འབྲི་ཉེས་སུ་སོང་ན་མཐོལ་ལོ་བཤགས། ལྷག་ཏུ། ཡུམ་ཆེན་
དང་མིང་སྲིང་དག་གིས་མིག་མཐའི་མཆི་མ་མ་སྐམ་པར་ཁོ་བོར་བརྟམས་ཡོད་ལ། རུང་མ་
དང་བྱ་རྒྱུད་གིས་དུས་ཚོད་སྐད་ཆ་མ་སོང་བར་ཁོ་བོར་སྒྲག་ཡོད་པས། བྱེད་མཐོ་རིམ་
ཁྲིམས་ཁང་གིས་གང་མཁྱོགས་ཅི་ལྟར་བྱས་ཐག་གཅོད་ལག་པོ་འོང་བར་རེ་ཞིང་སྒྲག་
ཡོད།

ཞེས་འབུག་ལོའམ་ཞོགས་ལྔ་དུ་འབོད་པས་གུས་སུལ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་ཟླ་ ༢ པའི་ཚེས་ ༢༥ ཉིན།

འདི་ལ་རྒྱ་གཞི་ཡོད། <http://www.tchrd.org/tib/2016/04/ཞོགས་ལྔ་དུ་གི་ཉེས་མིང་དེ/>

ཕྱི་ཟླ་ ༥ རན་། རང་ལོ་འདེམ་པའི་ཟིན་བྲིས་པ་སློབ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་
དང་། སྒྲག་མིང་སློ་མིག་ཅེས་པ་ཁོང་ལ། ༩ པ་བོད་རིགས་ཆང་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་
ལུང་དགུ་རྫོང་མི་དམངས་ཁྲུང་ཟེར་བས་“རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་བྱིར་བསྐྱགས་དང་
རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་གྱི་བྱ་སྦྱོང་སྒྲེལ་བའི་ཉེས་འཇུགས་འོག་ཡོངས་བསྐྱགས་མ་ཡིན་པར་
གསང་བའི་ཐོག་ལོ་ ༧ བྱེད་ཀའི་དུས་བཀག་བཅོམ་འཇུག་གི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་པ་
དང་། ཁོང་ལོ་གཅིག་ལྷག་ལ་གསང་བའི་བཀག་ཉར་བྱས་ཤིང་། ཁྲིམས་གཅོད་སྐབས་

ནང་མིར་བརྟེན་ལན་གང་བཏང་མེད་པར་མ་ཟད། བྱིས་མ་ཐག་ག་རུས་བཅད་མིན་སྟོར་
ཡང་ནང་མིར་གསལ་བཤད་བྱས་མེད་པ་རེད།

ཕྱི་ཟླ ༥ ཚེས ༧ ཉིན། ར་པ་བོད་རིགས་ཆང་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ལུང་དགུ་རྫོང་
མི་དམངས་ཁབ་ཟེར་བས་ཚུམ་པ་པོ་གྲ་སྟོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ལགས་དང་ཁོང་གི་
ནང་མི་རྒྱ་ཆེན་བྱེད་ཀྱི་རིང་ཐུག་འབྲུང་བྱེད་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་ཚུམ་པ་
པོ་ཁོང་གིས་ནང་མིར་བཤད་རྒྱར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་ཕྱི་ལོ ༢༠༠༧ ལོའི་ནས་ ༢༠༡༥བར་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་བྱིར་བསྐྱབས་བྱེད་མཁན་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་གྱི་བྱ་སྟོང་སྤེལ་
བའི་ནག་ཉེས་བཅན་འགེལ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་རང་གི་ངོས་ནས་ངོས་ལེན་ཅུ་བ་ནས་
བྱས་མེད་སྟོར་བརྟེན་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ ༢༠༡༥ ཟླ ༩ ཚེས ༡༧ ཉིན་གྱི་མཚན་མོའི་རྒྱ་
ཆེན་ཀྱང་དང་བྱེད་ཀྱི་ཚུམ་པ་རྩ་བ་རྫོང་མཁར་གྱི་སྤང་ལམ་ཞིག་ནས་ཉེན་རྟོག་པས་
འདྲ་བཟུང་བཅན་བྱིང་བྱས་རྗེས་ཡུན་རིང་གར་སོང་ཆ་མེད་ཀྱི་གནས་སྡངས་འོག་ལྷག་
ཡོད་པ་རེད། ད་བར་རུས་ཡུན་ལོ་གཅིག་ལྷག་འགོར་བའི་རིང་ཐག་གཅོད་གང་ཡང་མ་
བྱས་པར་གཙང་རྩེ་གཅོད་ཀྱིས་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག ཚུམ་པ་པོ་ཁོང་གིས་ཕྱི་
ལོ ༢༠༠༥ལེའི་ས་ཕྱི་ནི་ཞོལ་ཆེན་མོ་དང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས། ཁོར་
ཡུག་གཏོར་བཅོམ་དང་སྐྱ་བརྟེན་རང་དབང་སོགས་ཀྱི་ཐད་རྒྱ་གཞུང་གི་བྱས་ཉེས་ཁག་
ཐེར་འདོན་གྱི་ཚུམ་པོ་ལྷག་བྱིང་། བསྟོ་སྟོང་དང་གཏམ་བཤད་སྟེ་ཕྱི་མང་པོ་བྱས་པའི་
རྒྱུ་ལྷན་ལོན་པར་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ ༢༠༡༠ལོར་རྒྱ་
བུན་མེར་པོའི་འཕྱར་སྡངས། ཟེར་བའི་དེབ་ཅིག་བཙུམས་ནས་ཟི་ལིང་ནས་དཔར་
བསྐྱར་བྱས་འདུག དེ་མིན་བོད་ནང་གི་མཆོད་མེ་བྱ་བ་དང་མེད་རྩེ་དྲ་བ། མཆོ་སྟོན་
པོ་ཟེན་བྱས་སོགས་སྟེ་ཆེད་ཚུམ་མང་པོ་སྤེལ་སྟོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག ལྷག་པར་ཉེ་
ཆར་ཁོང་གིས་རྒྱལ་སྟོན་གྱིས་བཀྱིགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད། རྩ་བའི་ཡི་གེ་བ་དག་ལ་
མཆོན་བྱས་བསྟུན་བྱིན་ཡོད། རྩ་མ་གྱི་བར་དུ་རྩ་རྒྱུ་བཤད་ཁོ་ཐག་ཡིན། ཟེར་བ་

མོགས་ཀྱི་ཚུམ་ཡིག་མང་པོ་ཞིག་སྒྲེལ་འདུག དམིགས་བསལ་བོད་ནང་གི་ཚུམ་པ་པོ་སྒོ་
ཤེར་དང་མེད་དོར། དགུ་རུང་སྐུན་གྲོལ་དང་ཞོགས་ལྷང་མོགས་དང་ལྷན་དུ་བྲི་ཡིང་
གཟུལ་ཉི་མའི་ཁ་བདུན་མོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་མཚོ་སྐོན་དགེ་འོས་སློབ་ཆེན་མོགས་
ནས་བསྐྱོད་མང་པོ་བྱས་སྟེ་ཡོད་འདུག མ་ཟད་ཐོག་དང་པོར་ར་བ་རང་ནས་
ཀྱང་རང་གྲོལ་བསྐྱར་ཞིབ། དང་གཟུལ་ཉི་མའི་ཁ་བདུན་ཟེར་བའི་བསྐྱོད་གསར་
འཇུགས་བྱས་ཏེ་གཞོན་སྐྱེས་མང་པོར་བྱགས་སྐྱེན་ཆེན་པོ་བྲེབས་འདུག་ཅིང་། གཞན་
མེད་རུ་མ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བཞིན་མེད་པའི་འུ་ཅག་ཟེར་བ་ཞིག་མང་ཆོགས་དང་མཉམ་
དུ་བསྐྱོད་ཞིག་གོ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་འདུག་ཚུམ་པ་པོ་གྲ་སྒོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ལགས་
ནི། ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ར་བ་ཞིང་མེད་རུ་མ་ཡུལ་ཆོའི་རུ་ཆེན་གསུམ་པའི་
རོ་ཆང་ནས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ད་ལྟ་རང་ལོ་ ༢༥ ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གི་པ་མིང་ལ་རོ་རོར་
དང་མ་མིང་ལ་འཇམ་དཀར་ཟེར། རུང་རུས་ནས་ར་བ་ཀུན་དགོན་པར་གྲ་བ་བྱས་ཏེ་
ནང་བའི་ན་གཞོན་སློབ་གྲ་ཞེས་པའི་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྐབས། རུ་གཞུང་གིས་བཅོན་
བྱས་སློབ་ཐུག་༡༠༠ཡོད་པའི་སློབ་གྲ་དེ་ཉིད་སྒོ་རུབ་འདུག ཁོང་དེ་སྔོན་གསེར་རྟ་སྒྲ་
རུང་སྐར་དང་རུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་མོགས་སུ་བྱུར་ཞུགས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་རིག་
གནས་མོགས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས་འདུག

ན་༡༩

——སྒོ་མིག་གིས།

གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཉིད་རྒྱ་མི་ཞིག་ཡིན་ན།

ར་བའི་སྐར་ལམ་ཆེ་ཆུང་ཀླན་དུ་སྐྱགས་མདུང་བསྐྱར་བའི་དམག་མང་པོས། ར་མ་ཐོབ་ཐང་ལག་
འཁྱེར་ཡོད་མེད་འདྲི་གཙོད་གང་མང་ཞིག་བྱེད་ཀྱིན། དེ་མིན་ངའི་འགྲོ་འདུག་ལ་བཀག་སྡོམ་དང་།
ཐན་མགོན་ཁང་ཆུན་ཆད་དུ་འདུག་དགོས་ཀྱང་།

ཉ་ཅང་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྤྱང་སྟེ་ཞིབ་བཞེར་ནན་གྱིས་བྱེད་གྱིན་ཡོད་ཆོད་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་
ཉིད་རྒྱུ་མི་ཞིག་ཡིན་ན།

ང་རང་སྤང་ལམ་གྱི་ཡར་མར་གང་དུ་སོང་རུང་།

བོད་པ་ལས་བྱེད་པ་སྟོར་ཞིག་གིས་མིག་གིས་འཆོས་ཏེ།

གདོད་ལ་ཅེར་གྱིན།

ངའི་འགྲོ་འདུག་ལ་བརྟག་དཔྱད་གང་མང་བཞིས་ཀྱང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐུགས་དང་འཆོམས་ཏེ་ལོ་
རེ་ནས་ལོ་རེར་དཔོན་ས་རེ་མཐོན་ས་རེ་མཐོན་ཡོད་པའི་རྒྱ་རུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཆོད་རེད།

གསལ་བཤད། བྱི་ལོ་༢༠༠༥་ལྷན་ཆེས་༡༩་ཉིན། ང་བ་ནས་བོད་མི་སྤོང་ཐུག་མང་བོས་ཡར་ལངས་ངོ་
ཆོལ་བྱས་པར། རྒྱ་གཞུང་གིས་དྲག་ཆས་ཉིན་རྟེན་གང་མང་འགྲེམས་འཛིན་གིས་མི་དམངས་དྲག་གཞོན་
དང་། མཆོན་ཆ་བོད་སྤྱད་གྱིས་དྲག་རྒྱུད་བྱས་པ་བརྒྱུད། མི་དམངས་གང་མང་ལ་རྒྱས་ཤི་རྒྱས་སྤྱོད་བྱུང་
བའི་ཁྱོད། ང་བོ་རྫོང་གི་སྤྱོད་ཐུབ་མ་དང་རང་ལོ་༡༩༩༩ལོར་པའི་བྱ་མོ་སྤྱོད་ཐུབ་མཆོ་ཞེས་པ་ཡིད་
འདུག་སྐབས་དེ་དུས་ནས། བོད་མི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ལོ་རེ་ལོ་ལྷན་ཆེས་༡༩་(༡༩༩༩)ཉིན་བྱི་ལོ་༢༠༠༥ལོར་ཁོ་ཆོལ་
བྱུང་བའི་དུས་དྲན་ཉིན་མོར་གཞན་འཁེལ་དང་སྐབས་དེར་རང་ལུས་སྤོས་གཏོང་གནང་མཁན་རྒྱ་མས་ལ་
རྩིས་དྲན་གྱི་ཉིན་མོར་སྤང་བརྟེན་ལྷ་ཡི་ཡོད་འདུག།

མཐུག་བརྩིས།

བསམ་སྒྲུབ་རང་དབང་དང་སྒྲི་བརྩོད་རང་དབང་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྩའི་
ཐོབ་ཐང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱལ་ནང་རིམ་པའི་ཆིངས་ཡིག་དང་གྲོས་ཆོད་
ནང་དུ་འཁོད་ཅིང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁས་ལེན་ཡོད་པའི་གྲོས་འོན་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ཆགས་
ཡོད་པ་བཞིན། རྒྱ་གཞུང་གི་ཅ་ཁྲིམས་ནང་དུ་འདུང་། སྒྲི་བརྩོད་རང་དབང་དང་སྤྱིད་
གཞུང་ལ་སྤྱོད་བརྩོད་བྱ་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་གསལ་ཡང་། མི་དམངས་ལ་དུས་
རྒྱུ་མིས་རྒྱལ་གྱི་གཅིག་རྒྱུར་ལ་སྤྱད་སྤྱོད་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཉར་ཆགས་
ཞེས་པའི་བཀོད་བྱུང་དང་ལས་འགན་སྤྱད་པའི་སྟོན་སྟེན་གོང་གི་ཐོབ་ཐང་དེ་དག་རྟོག་
རོལ་བཏང་ཐོག་སྤྱག་པར་བོད་མི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུན་ཞི་བའི་ངོ་ཆོལ་དང་། ཡང་ན་སྤྱིད་
གཞུང་ལ་སྤྱོད་བརྩོད་སྟོགས་གང་བྱས་ཁག་གང་བྱུང་འདྲ་བཟུང་དང་བཀག་

ནང་། མནར་གཅོད། ཡང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་སྒྲ་ཚོགས་ཏེ། ཁ་བྲལ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
གསང་བ་བྱིར་བྱར་སོགས་ཀྱི་ནག་ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་ན་ཡོད།

དེ་ལྟར་སྒྲ་བརྗོད་རང་དབང་དང་བསམ་སྒྲུའི་རང་དབང་ལ་རང་དབང་གི་ས་
འཁོད་ཏེ་ཅང་ཅུང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་དུས་ནས་དུས་སུ་བཀའ་རྒྱ་འབྲུ་མིན་ཆེད་བཏང་
གིས་མི་དམངས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་གང་རུང་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་བཅུགས་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། དེ་
མཚུངས་སུ་སྒྲི་ཚོགས་ནང་དུ་བ་དོ་དམ་དང་། ལྷ་རྟོག་ས་ཚུགས་དང་ལས་རིམ་པར་
འབྱུངས་དང་རྒྱ་སྒྲིད་སོགས། རྒྱུག་འཛུགས་དང་འཆར་གཞི་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་པོད་མིའི་
འགྲོ་འདུག་སྒྲོད་གསུམ་ཀྱི་རང་དབང་། ཐོབ་ཐང་ཁག་གང་མང་ཞིག་ལ་རྟོག་རྟེན་
གཏོང་ལུས་སུ་ཡོད་འདུག

མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་།

མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤྲིད་གཞུང་དང་གཞན་སྐྱུ་ཀྱང་ཐེ་བྱས་བྱ་
 མི་ཆོག་པར་རང་འདོད་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་འདུག་བྱ་ཆོག་པ་དང་། སྒྲེར་གྱི་དོན་དག་
 གསང་བྱ་བྱ་ཆོག་པ་མོགས་ཏེ། སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ནི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཆེ་མཐོང་
 དང་གཞི་རྒྱའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ཐོབ་པར་དགོས་དེས་གྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་པོ་དེ་ཆགས་
 ཡོད། འཕྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་གི་འདུ་ཤེས་དང་ལྷ་བ། དེའི་གལ་
 གནད་རང་བཞིན་ནི་དུས་ནས་དུས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ས་ཁུལ་མ་འདྲ་བར་དོས་འདྲིན་
 མ་འདྲ་བའང་ཡོད་སྤྲིད་པ་དང་ཡོད་ཆོག་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་རྒྱའི་དྲ་ཐོག་
 དང་དྲ་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྟངས་དང་གནས་ཚུལ་ལྷ་མང་ཞིག་གི་སྐབས་སུ། སྒྲེར་
 གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ནི་ཐོབ་ཐང་ཁག་གཞན་ལ། དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་
 འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷག་པར་ཨང་ཁྲངས་དུས་རབས་སམ། གནས་
 འཕྲིན་དྲ་རྒྱའི་དུས་རབས་འདི་ལྷ་བྱའི་སྐབས་སུ། མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ནི་
 རྩོགས་ཡོངས་ནས་བརྩི་སྲུང་དང་བརྩམ་བཞིག་དུས་མཉམ་དུ་འཕྲོ་བཞིན་པའི་དུས་
 ཆེད་ཅིག་ཆགས་ཐོག་ཨིད་མར་སི་ཁོའོ་ཤིན་(Snowden)ཀྱིས་གསང་བ་བྱིར་བཏོལ་
 གྱི་དོན་རྒྱུན་རྒྱུ་སྐྱེས་འབྲེལ་བྱུལ་ཆོགས་གྱི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཆོགས་
 ཀྱིས་ཀྱང་། མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་སྲུང་སྐྱོབ་ཐང་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཆབ་བསྐྱོ་བཞག་
 བོས་དྲ་ཐོག་དང་དྲ་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་གང་ཡིན་ཡང་། མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་
 སྲུང་སྐྱོབ་དགོས་པ་གལ་གནད་དུ་བརྩིས་ཡོད། སྐྱེ་ཆབ་དེས་སྐྱེ་བཟོད་རང་དབང་ཞེས་
 པའི་ཁྲུངས་སུ་མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་དང་། འབྲེལ་གཏུག་བདེ་འཇགས་ཡིན་
 དགོས་རྒྱ་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་བཤད་ཡོད།

དེའང<<ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་>>ཞེས་པའི་

[illegible]

སྤྱུང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ "ཅེས་དང་། དེ་མཆོང་བ་སྤྱི་ <སྤྱི་དམངས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཐོབ་
 ཐང་ཐང་གི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་ཆིངས་>> གྱི་དོན་ཚན་༡༧ རྒྱུ་དང་། "སྤྱི་ཐོ་སྤྱི་ཡིན་ཅུང་རང་
 བོ་སྤྱི་དོན་དམལ་ནང་མི། ཁང་ཁྱིམ། ཡིག་འབྲུལ་བཅས་ལ་གང་བྱུང་གི་ཐོ་ཐོ་གཏོགས་
 བྱས་མི་ཆོག་པར་མ་ཟད། རང་གི་ཆེ་མཐོང་དང་། མིང་གསལ་ལའང་སྤྱི་ཁྱིམ་གྱི་དམངས་
 བེད་གིས་གཏོང་སྤྱི་གཏོང་མི་ཆོག་སྤྱི་ཐོ་ཆང་མར་ཐོ་གཏོགས་སམ་གཏོང་སྤྱི་བྱུང་
 རིགས་འགོག་ཐངས་བྱུང་པར་སྤྱི་ཐོ་རེ་རེ་བེད་སྤྱི་ཐོ་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཐོ་ཐོབ་ཐང་
 ཡོད་ "ཅེས་གསལ་འདོན་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཆོགས་ཐོ་དང་སྤྱི་ག་འཁྱུགས་འདྲ་མིན་ནས་
 བཏན་ལ་ཐབ་པའི་བེད་སྤྱི་སྤྱི་ཁག་ཁག་གི་ནང་ཅུང་མི་སྤྱི་ཐོ་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ལ་
 སྤྱི་སྤྱི་དང་དར་སྤྱི་དགོས་སྤྱི་ནན་བརྗོད་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན། <<ལས་བཟོ་བ་
 བཏན་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆིངས་>> གྱི་དོན་ཚན་༡༤ དང་། <<བྱིས་པའི་ཐོབ་ཐང་རྒྱལ་
 སྤྱི་ཆིངས་>> གྱི་དོན་ཚན་༡༥ ཡོ་ཐོབ་མཐུན་ཆོགས་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
 སྤྱི་སྤྱི་དང་གཞི་རྒྱུ་རང་དབང་ཞེས་པའི་དོན་ཚན་༡༦ རིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
 ཐང་སྤྱི་བརྒྱགས་གྱི་དོན་ཚན་༡༧ ཁ་ཆེ་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤྱི་སྤྱི་གོ་རེ་སྤྱི་
 བརྒྱགས་གྱི་དོན་ཚན་༡༨ ཞེས་དང་། ཡོ་ཐོབ་མཐུན་ཆོགས་གི་དྲ་རྒྱ་གནས་ཚུལ་སྤྱི་
 སྤྱི་ཆ་འཛིན་ཡིག་ཆ་གཙོ་སྤྱི་གང་མང་ཞིག་གི་ནང་དུ། མི་སྤྱི་ཐོ་རང་དབང་ཐོབ་
 ཐང་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་ལ་དོས་འཛིན་དང་ཆ་འཛིན་ལྷག་པར་གནས་
 འཛིན་དྲ་རྒྱུ་བརྒྱུད་ལམ་ནས་རང་ཉིད་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དང་། སྤྱི་སྤྱི་དབྱེར་
 མཆོམས་ཡོད་ཆོག་པའི་རང་དབང་དགོས་པ་གསལ་ཞིང་སྤྱི་སྤྱི་དགོས་པ་ནན་
 བརྗོད་བྱས་ཡོད།

ཨྱིར་རྒྱ་གཞུང་གི་ཙུ་ཁྲིམས་ནང་དུ་མི་སྡེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ཐང་ལ་
 ཁྲིམས་དོན་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། ཙུ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་༤༠ནང་དུ་སྡེར་
 གྱི་རང་དབང་དང་སྡེར་གྱི་འབྲེལ་གཏུག་ཚོགས་པ་འཁོར་ཡོད། དོན་ཚན་༤༠ནང་

ཡོད་ཅང་། བོད་གི་དྲ་རྒྱའི་ཁྲིམས་གསལ་གྱིས་བོད་མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ཅི་
 ཅམ་བཅལ་བཞིག་དང་རྟོག་རྟེན་གཏོང་གི་ཡོད་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་རེད། རྒྱ་
 གཞུང་གི་སྲིད་འཛིན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་གསལ་འདོན་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་དེ། དྲ་རྒྱའི་
 བདག་དབང་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཁྲིམས་སྟུ། རྒྱ་ཆོག་གསལ་བཅལ་གསལ་ཅན་གྱི་དྲ་རྒྱ་དོ་དམ་གྱི་
 ཁྲིམས་གསལ་དུ་ཆགས་པ་རེད། ཁྲིམས་དེའི་དོན་ཚན་༡༣དང་དུ། རྒྱིག་གཞི་འདི་ཉིད་བཙོ་
 དགོས་དོན་ནི། རྒྱ་ཆོག་གསལ་དྲ་རྒྱའི་བདེ་འཇགས་དང་བདག་དབང་ཁག་ཐེག་དང་། “རྒྱལ་
 ཡོངས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་རྒྱ་ཆོག་གསལ་གྱི་ཁེ་སན་ལ་ལྷུང་སྟོབ། ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་
 མི་དམངས་དང་ཆོག་གསལ་སྒྲེར་སྟུང་སྟོབ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བདེ་ཐང་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཆོག་གསལ་
 དང་དབལ་འབྱོར་འཛུགས་སྐྱོད་བྱ་རྒྱ་ཞེས་འཁོད་ཡོད། ”

གཡོ་ཐོལ་དང་སྟུང་སྟུང་ལྷན་པའི་ཁྲིམས་སྟོལ་དེ་ནི་དུས་རྒྱུན་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁྱི་
 རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་གསལ་སྟེ་ཁག་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་
 བབ་ལ་སྟོན་བརྗོད་བྱེད་ཡོང་སྐབས། དེ་ལ་ལན་འདེབས་སྟོན་སྟངས་དང་གཅིག་
 མཛུངས་ཡིན་ལ། ཡང་བདག་དབང་གི་མིང་ཐོག་ནས། རྒྱ་གཞུང་གིས་སྟུ་མཐུད་སྒྲེར་གྱི་
 རང་དབང་ཐོབ་ཐང་རྒྱུད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་རྟོག་རྟེན་སྟུ་སྟུ་
 ཡོད་རེད།

བོད་ནང་གི་མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་།

བོད་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཆར་གཞི་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་དུས་རྒྱུན་སྒྲེར་གྱི་རང་
 དབང་ཐོབ་ཐང་ཁག་རྟོག་རྟེན་སྟུ་སྟུ་ཡོད་དེ། དྲ་ཐོག་དང་དྲ་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་
 ལྷ་རྟོག་དོ་དམ་དང་། བཀག་སྡོམ་སྟུ་མང་ཞིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་གསལ་སྟུ། ཁ་པར་ནང་ནས་
 བན་རྒྱུ་ཁ་བཅུད་པ་དང་། རྒྱོག་འཕྲིན། འཕྲིན་ཐུང་བསྐྱར་ཡོང་རྒྱུ་ཚད་ལ་ལྷ་རྟོག་
 བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཁུལ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆོར་བ་རྣེ་བའི་དུས་ཆེན་ཁག་ལ་

དངོས་སུ་བོད་མིའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་ལྷ་རྟོག་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མཁོ་
སྒྲུབ་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ༢༠༡༩ལྷོ་ལོ་༡༩༩༩། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་རང་སྲོལ་རྒྱུང་ས་ཀྱི་སྲོང་ཆོའི་བཅའ་
སྲོད་དུ་ཁག་གི་ལས་གཞི་སྒྲར་ཡང་ཕར་འགྲུང་ས་ཀྱིས། ཉང་ཡོན་སྲོད་ཐུག་མང་བོ་བོད་
ཀྱི་སྲོང་གསེབ་དང་སྲོང་རྩལ་ཁག་ལ་སྡེབ་མངགས་ཀྱིས། བོད་མིའི་འགྲོ་འདུག་སྲོད་
གསུམ་ལ་ལྷ་རྟོག་དང་ལྷོ་རྟོག་ས་མཆོག་ལ་རོ་རྟོག་གི་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་གོ་སྒྲིག་དང་
གོ་རྟོགས་སྒྲེལ་པའི་སྒོ་ནས། རྒྱ་གཞུང་གིས་བྱགས་རྒྱུ་བོད་ཁུལ་དུ་རྒྱ་སྲེད་བྱ་རྒྱ་དེ་
ཡིན། ཡང་སྒྲ་བ་དེ་ག་རང་ལ། རྒྱ་གཞུང་གི་དྲ་རྒྱ་དོ་དམ་གྱི་ཁྲིམས་གསལ་ཞིག་གསལ་
བསྒྲགས་ཀྱིས། ཁ་བུལ་ལ་བསྐུལ་སྲོད་དང་ཁ་བུལ་བསྐུལ་སྲོད་བརྒྱུད་དེ་རན་འབྲེལ་
བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་ལ་ཉེན་ཁ་དང་། རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་བརྟན་སྲིད་ལ་
གཏོར་རྒྱལ། མི་རིགས་འཆམ་མཐུན་ལ་བར་ཆད་དང་། སྲིད་གཞུང་མགོ་ཉིད་སྒོལ་རྒྱ་
དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་སར་ལ་གཞོད་པའི་ལས་རིགས་དྲ་ཐོག་བརྒྱུད་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
པ་དང་། དེ་རིགས་འགོག་བཀག་དང་རྒྱལ་དུང་། ཚར་གཅོད་དང་གཏན་འགོག་བྱེད་
སྲིད་དུ། དྲ་རྒྱ་བཀོལ་སྲོད་མཁན་དང་དྲ་རྒྱ་དོ་དམ་ཁང་ལ་ལྷ་རྟོག་བྱེད་མཁན་ཉེན་
རྟོག་པ་དང་ཆེད་ལས་པ་བྱར་འཇུགས་ཀྱིས། དེ་ལྷ་བྱ་ཉེས་དོན་བཅད་གཅོད་དང་
ཁྲིམས་བཤེར་ནན་པོ་བྱེད་དགོས་ཡོད་ཅེས་ཁྲིམས་དེའི་ནང་དུ་འཁོད་འདུག།

བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གི་སྒྲོག་རྒྱལ་བདེ་འཇགས་ཐད་ཀྱི་ཆེད་ལས་པ་སྒོ་
བཟང་སྤྱི་ཐར་གྱིས། རྒྱ་གཞུང་གིས་དྲ་རྒྱའི་ཆོར་བདག་རྣམས་ཀྱིས་དེས་པར་དྲ་རྒྱ་བེད་
སྲོད་མཁན་ལ་ཞིབ་བཤེར་དགོས་པའི་ལས་འགན་བཅོལ་བ་བཞིན། ཆོར་བདག་དེ་དག་
གིས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་མཁན་གྱི་ལས་བྱེད་ཆེད་དུ་འཇུགས་ཀྱི་ཡོད་པས། བོད་ནང་གི་
བོད་མི་ཆོའི་དྲ་རྒྱ་དང་གནས་འཕྲིན་ཁག་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པའི་གནས་རིམ་ཉ་ཅང་
མཐོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛེམ་ཐོན་བྱེད་བྱགས་

ཀྱང་ཆེ་རུ་སོང་ནས། གང་ཐུབ་ཐུབ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་དོགས་ཐོན་དང་འཛུགས་ཀྱིན་
ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་། རྒྱལ་ཡོངས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལག་
བསྟར་འཆར་གཞིའི་སྟན་ཐོ་ཞེས་བྱི་ལོ་༡༩༥༧ནས་༡༩༥༨ལོར་བྱི་རྒྱ་ནག་གི་འགྲོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྡངས་དང་ལག་བསྟར་བྱས་རབས་ཀྱི་སྟན་ཐོ་བཏོན་པའི་ནང་
དུ། མི་སྒྲིལ་བྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་སྤངས་སྦྱོར་དང་དར་སྐྱེལ་གཏོང་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་
མེད་པ་ཡིན། དེ་མཚུངས་སུ། བྱི་རྒྱལ་ཆོས་ལུ་ཉིན། རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱལ་སྤྱི་མིའི་བྱི་བྱ་ཁང་བྱི་
ལོ་༡༩༥༧ནས་༡༩༥༩ ལོར་བྱི་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལག་བསྟར་འཆར་
ཟེན་ཞེས་པའི་དྲིལ་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད། ཡང་འཆར་ཟེན་གསལ་བ་དེས་ཀྱང་དེ་ག་རང་
མི་སྒྲིལ་བྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ཐང་ལ་གང་མང་བཤད་མེད་པས། གནས་སྡངས་འདི་
དག་བརྒྱུད་ང་ཆོས་ཉེ་བའི་ལོ་འདི་དག་ནང་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐད་ནས་མི་སྒྲིལ་བྱི་རང་
དབང་ཐོབ་ཐང་ལ་གཅིགས་ཆེན་བརྩི་ཡི་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དེའི་ཆ་བ་
དུ། ཁྱོད་གསེབ་ཁག་དུ་བྱ་རྒྱུའི་དོ་དམ་དང་བརྟན་ལྗོངས་ལ་བྱུགས་སྟོན་དང་གོང་འཕེལ་
ལེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་ཡོད།

རྒྱུར་ཁྱོད་གསེབ་ཁག་དུ་བྱ་རྒྱུའི་མཐུན་ཆེན་སྐྱུར་བ་ནི་ལག་ཕྱོགས་ཀྱི་གོམ་པ་ཞིག་
དུ་དོས་འཛིན་རུང་ཡང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བྱ་རྒྱུའི་སྐད་ཐོད་བྱེད་པ་ནི་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཆེད་
དུ་མ་ཡིན་པར། དེ་བས་མང་ཆོགས་ལ་ལྟ་རྟོག་དང་བཀོད་འདོམས། ཞིབ་བཤེར་བྱ་བའི་
བའི་ཆེད་དུ་བརྩུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། མང་ཆོགས་དཔུས་མ་རྣམས་ལ་མཚོན་ན་དེ་
ནི་འཛིགས་སྒྲག་མེད་པར་རང་དབང་དང་གནས་ཚུལ་དང་གནས་འཕྲིན་བྱ་རྒྱལ་
ཡོངས་སྤྱི་བྱ་རྒྱུའི་བགོ་སྐལ་དང་མཐུན་ཆེན་ཞིག་མ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་སྤྱོད་རང་
དབང་དང་སྒྲ་བརྗོད་རང་དབང་། སྒྲེར་བའི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་སྐྱུར་བས་
བཀག་སྡོམ་དང་ཞིབ་བཤེར་བྱ་གཞིར་སྐྱུར་འདུག

ཆུ་གཞུང་གིས་སྐད་འཕྲིན་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་བཞིན་པ།

མི་མེར་ཚོད་ལྟ་ཁང་ཞེས་པའི་ཉམས་ཞིབ་བྱུང་དོན་ལྟར་ན། ཆུ་ནག་ནས་གསར་
སྐྱར་བྱས་པའི་སྐད་འཕྲིན་ཞེས་པའི་མཉེན་ཆས་འདི་ནི་ཁྲབ་རྒྱ་ཆེ་ཁོང་། སྤྱི་ཡོངས་མི་
གངས་ས་ཡ་༤༠༤ཙམ་གྱིས་དེ་ཉིད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་གྲས་ཀྱི་མི་
གངས་ས་ཡ་༡༧༠༠ཙམ་ཆུ་ནག་གི་བྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་མིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་
ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཡོད། ཡིན་ནའང་། ཁྲབ་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་མཉེན་ཆས་འདི་ཉིད་
བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་སུ་ཡིན་གྱི་སྒྲེར་གྱི་མི་ཚོ་ནི་ཆུ་གཞུང་གིས་སོ་ཉལ་དང་ལྟ་རྟོག་
འོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཁོང་། དེའི་ནང་དུ་མི་སྒྲེར་པན་ཚུན་བར་དུ་གཏོང་བའི་འཕྲིན་བྱང་
དང་ཚོགས་པའི་གྲོང་སོལ་གཙོས་པའི་ཚོགས་སྒྲིའི་གནས་སྡངས་གང་ཡིན་མ་ལུས་པ་
མཐོ་སྤྱོད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་ཅིས་པ་ཤད་ཡོད།

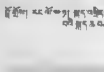
བྱི་ཡོད་༢༠༡༤ལོར་། ཆུ་
ནག་དབང་སྐྱར་གྲུལ་རིམ་གྱི་
བོད་ས་བཅད་བཤོས་ལྟར་བྱས་
ན། ཟླ་བཅད་ཁོང་ཆེན་རྒྱ་བ་ལྟལ་
མཛོད་དག་ཚོང་ཐང་སྒྲོར་སོག་
ཚང་དགོན་པའི་དག་འདུན་པ་
དག་འདུན་གྲགས་པ་དང་སྒོ་
བཟང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཆུ་
གཞུང་གི་བྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་
པས་གང་བྱུང་འདུ་བཟུང་གིས་
ད་ལྟའི་བར་གར་སོང་ཆ་མེད་

བོད་ནང་གི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་དང་སྐད་འཕྲིན།

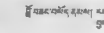
ཁོ་ལྟར་ཁ་བཏུག་སྐབས་ ༨༤ ལོ་ཙམ་། ༡༩༩༤ ལོར་མངའ་སྡེ་གི་འཕྲུལ་རྒྱ་ཆུང་དུང་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་
འཕྲུལ་ལ་འཕྲུལ་གྲུལ་གྱིས་། ཁྱིམ་མག་ལོ་ཉུང་ལོ་ཉུང་ལ།

ཁོ་ཞོག་། ༨༤ ལོ་ཙམ་། ཁྱེད་འཕྲུལ་འཕྲུལ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲུལ་རྒྱ་ཆུང་དུང་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་
ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་གྲུལ་གྱིས་། ཁྱིམ་མག་ལོ་ཉུང་ལོ་ཉུང་ལ།

ལས་ཀྱི་ཁྱེད་། ༨༤ ལོ་ཙམ་། ༡༩༩༤ ལོར་མངའ་སྡེ་གི་འཕྲུལ་རྒྱ་ཆུང་དུང་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་
ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་གྲུལ་གྱིས་། ཁྱིམ་མག་ལོ་ཉུང་ལོ་ཉུང་ལ།

ཁོ་ལྟར་ཁ་བཏུག་སྐབས་ ༨༤ ལོ་ཙམ་། ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་
ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་གྲུལ་གྱིས་། ཁྱིམ་མག་ལོ་ཉུང་ལོ་ཉུང་ལ།

ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་། ༨༤ ལོ་ཙམ་། ༨༤ ལོ་ཙམ་། ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་
ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་གྲུལ་གྱིས་། ཁྱིམ་མག་ལོ་ཉུང་ལོ་ཉུང་ལ།

ཁོ་ཞོག་ཁ་བཏུག་སྐབས་ ༨༤ ལོ་ཙམ་། ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་
ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་འཕྲུལ་གྲུལ་གྱིས་། ཁྱིམ་མག་ལོ་ཉུང་ལོ་ཉུང་ལ།

དུ་ཐུང་ཡོད།

དེའང་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟེན་གྱི་མཚན་དཀྱིལ་ཅས་ལ། དགེ་འདུན་གྲགས་པ་དང་སྒོ་
བཟང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་བླ་ཤལ་དུ་སྒོ་བྱར་དུ་བྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་འདྲིལ་
ཞིང་། འབྲེལ་བཟོད་གང་ཡང་མེད་པར་དགེ་འདུན་པ་གཉིས་འདྲུ་བཟུང་བཅན་འཁྲིད་
བྱས་འདུག དགེ་འདུན་པ་ཁོང་གཉིས་འདྲུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་དོན་ནི། དེ་སྟོན་ས་
གནས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་སྐྱ་བར་མའི་སྲོང་ཚོ་ཡི་ཙུ་ས་དང་ས་ཁང་བཅན་འཕྲོག་བྱས་
པར་ས་གནས་འཕྲོག་པ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཞི་བའི་དོ་སྤོལ་བྱས་པའི་ཐད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
ཕྱི་སྒྲོགས་ལ་བཏང་བར་དོགས་པའི་འོག་འདྲུ་བཟུང་བྱས་པ་ཡིན་པ་འདྲ་ལ། བྲིམས་
མཐུན་གྱི་གོ་རིམ་མ་བརྒྱད་པར་ཁོང་གཉིས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཕྱིར་གྱུར་ཞེས་
པའི་ཉེས་འདྲུགས་བྱས་ཡོད་ཚོད་འདུག

དགེ་འདུན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་འདི་བརྒྱད་ནས། ང་ཚོས་བོད་ནང་གི་བོད་
མི་ནི་དུས་རྒྱུན་གང་བྱུང་འདྲུ་བཟུང་དང་བཀག་ཉར་བྱེད་བཞིན་པ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་
གསང་བ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད། བོད་ནང་གི་ཞིང་འཕྲོག་མང་ཚོགས་
ཀྱིས་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་ཡུལ་མིའི་ས་དབང་བཅན་འཕྲོག་བྱས་པ་དེ་ཉིད། སྤྱིད་
གཞུང་རིམ་པ་ལ་ཞུ་གཏུགས་ལོ་གཅིག་ལྷག་ལ་བྱས་ཀྱང་ཡ་ལན་མ་བྱས་པར་
བརྟེན། མང་ཚོགས་ཀྱི་དོ་སྤོལ་བྱས་པར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་གང་མང་འདྲུ་བཟུང་
དང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་དུ་བོད་མིར་སྤྱོད་རང་དབང་དང་ཞི་བའི་
འདྲུ་འཛོམས་ཀྱི་རང་དབང་མེད་པ་གསལ་སྟོན་དང་། ཡང་སྐབས་དེར་བོད་མིའི་གང་
མང་གིས་སྐད་འཕྲིན་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་
ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྟེ། བོད་གི་དགེ་འདུན་པ་དེ་གཉིས་བཞིན་བོད་མི་གང་མང་འདྲུ་
བཟུང་བྱས་འདུག ན། དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་ཁ་པར་ནང་གི་ཁ་
བརྒྱུད་ལ་སོ་ཞུལ་དང་སྒྲོག་ཉན། དུ་སྒྲོག་གི་ལས་འགུལ་ལ་བྱ་ར་དང་ལྷ་རྟོག་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་

ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད།

ཁྱི་ཟླ་༡༡ནང་། ལ་ཁོང་ས་མཆོག་གི་འབྲུངས་སྐར་སྤྱང་བཅི་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། ར་བ་རྫོང་ནས་ཡིན་པའི་བྱ་བ་བཞི་དང་། བྱ་ལོག་གསུམ། བྱང་མེད་གཉིས་བཅས་
ལ་འབར་ཁམས་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་ཞེས་པ་ནས་བྲིམས་ཐག་རྫིང་མོ་
བཅད་ཡོད། ཁོང་ཚོ་ལོ་གཅིག་ལྷག་ལ་ནང་མི་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་ཅིང་
བྲིམས་ཐག་མ་བཅད་པར་བཞག་པས། ནང་མིའི་ངོས་ནས་ཁོང་ཚོ་གར་ཡོད་ཅི་བྱེད་
མོགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་མ་ཤེས་པར་ལྷག་འདུག་བྲིམས་ཐག་བཅད་རྗེས་སུ་མ་གཏོགས་
ནང་མིར་བརྟེན་ལྷན་སྤྱད་མི་འདུག བྱ་བ་བཞིའི་གྲས་ནས་རང་ལོ་ལྷ་ཡིན་པའི་འབྲུག་
གསལ་བྲིམས་ཐག་ལོ་༡༤བཅད་པ་དང་། རང་ལོ་༤ཡིན་པའི་སློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ལ་
ལོ་༡༩༥༡ རང་ལོ་༢༥ཡིན་པའི་སློ་བཟང་དགའ་འཕེལ་ལ་ལོ་༡༩༥༢ རང་ལོ་༢༦ཡིན་པའི་སློ་
གྲོས་ལ་ལོ་༡བཅས་དང་། བྱ་ལོག་བཞིའི་གྲས་ནས། རང་ལོ་༣༥ཡིན་པའི་ཨ་ཀྱ་ཀྱ་ལ་
ལོ་༥༥དང་། རང་ལོ་༣༩ཡིན་པའི་སློ་ཚོགས་རྩལ་བྲིམས་ལ་ལོ་༦༡ ཨ་ཁུ་རྩལ་བྲིམས་མས་
རྩལ་ཉེ་ཞེས་པ་ལ་ལོ་༥༥བཅས་ཀྱི་བྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཚོ་བདུན་པ་ནི་དེ་
ལྟར་བཅོན་འཇུག་བྱས་མྱོང་བའི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་ཟུར་རྒྱང་མེད་འདུག དེ་མཆུངས་
སུ་བྱང་མེད་ཏུ་རེ་སྦྱོང་ཅེས་པར་བྲིམས་ཐག་ལོ་༥བཅད་ཅིང་། རང་ལོ་༤༥ཡིན་པའི་བཀ་
མཁོ་སྦྱོང་ལ་བྲིམས་ཐག་ལོ་༧ བཅད་ཡོད།

ཡང་ཟླ་བ་དེ་ག་རང་ལ། ར་བ་ཁོ་རྩེ་རྫོང་གི་བྲིམས་ཁང་ཞེས་པས་རང་
ལོ་༣༩ཡིན་པའི་དགེ་འདུན་པ་སློ་བཟང་བསོད་ནམས་ལ་ལོ་༤༥ཡི་བྲིམས་ཐག་བཅད་དེ་
ད་ལྟ་བུ་བྱིན་ཏེ་མེད་ལྟར་བཅོན་ཁང་ལ་བཅོན་འཇུག་བྱས་ཡོད་འདུག ཁོང་ལྟར་ལོ་
ཟླ་ཆོས་༡༡ཉིན་ར་བ་རྫོང་མཁར་ནས་ཉེན་ཉོག་པས་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པ་
ནས་ཉེ་ཆར་བྲིམས་ཐག་བཅད་ཟིན་པའི་གནས་རྩལ་བརྟེན་ལྷན་བྱས་པའི་བར། ལོ་
གཅིག་དང་ཟླ་དེ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་གར་མོང་ཆ་མེད་དུ་མོང་ནས། ནང་མིའི་ངོས་ནས་

དགེ་འདུན་པ་ཁོང་གང་ཏུ་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་མེད་དང་ཁྲིམས་ར་འཛུགས་ཡོད་མེད་
 མོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་ཤེས་ཤིགས་བྱུང་མེད། སློབ་མཁན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ད་
 ལས་ཏུ་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་པར་དང་ཡི་གེ་བསྐྱར་བ་དང་། གནས་ཚུལ་བྱབ་
 བསྐྱགས་བྱས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་
 བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། ཁོང་ལའང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་བྱི་བྱར་ཞེས་པའི་ཉེས་འཇུགས་
 བྱས་པ་འདྲ་ཞིང་། དེ་ནི་རུས་རྒྱུ་རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྱི་འབངས་ཡིན་པ་ཁས་ཆེ་བའི་བོད་
 དང་གིན་ཅང་མི་རིགས་ལ་ནག་ཉེས་འཇུགས་སྤངས་གིག་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་
 བོད་མིར་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོན་རྒྱལ་བའི་གནས་ཚུལ་བརྒྱུད་
 གཏོང་དང་མཁོ་སྤྱོད་བྱས་པ་ཙམ་གྱི་ཉེས་འཇུགས་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཡང་སྤྱི་ལཱ་ནང་དུ། རང་ལོ་ལ་དང་། རེབ་གོང་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་ནས་ཡིན་པའི་
 དགེ་འདུན་པ་སློབ་དམར་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་པ་ཞིག་ལ་སྤྱི་ཆོགས་བཅར་མིང་ལ་ཉེན་ཁ་
 དང་ཁ་བྲལ་ལ་ངན་འབྲེལ་ཞེས་པའི་ཉེས་འཇུགས་འོག་ལོ་འགྱུ་ཁྲིམས་ཆད་བཅད་ཡོད་
 ཅིང་། ཁོང་བཙོན་འཇུག་བྱེད་དོན་ནི་ཁོང་གིས་ལོ་གོང་ས་མཆོག་གི་སྤྱི་པར་ཁ་བར་དང་
 ང་རྒྱ་ཐོག་ནས་བརྒྱུད་བཀོད་
 བྱས་པའི་དབང་གིས་རེད་འདུག་
 ཅིང་། ཁོང་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་
 ལྷ་ཆོས་༡༠ཉིན། དགོན་པ་ནང་
 གང་བྱུང་འཇུ་བཟུང་བཙན་ཁྲིད་
 ཀྱིས་སྤྱི་དོལ་རིང་གསང་བའི་
 བཀག་ཉར་བྱས་ཁྲིམས་ཐག་མ་
 བཅད་པར་བཞག་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་རང་དབང་ལ་དབྱེན་བཞི་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་གསལ་ཚུལ་དང་སྤྱི་ལོ་ལ་གསལ་བའི་གསལ་ཚུལ་ཡོད་ཆོག་པའི་རང་དབང་།

སྤྱི་ལོ་གསལ་ཚུལ་སྤྱི་ལོ་ལ་གསལ་ཚུལ་ཡོད་ཆོག་པའི་རང་དབང་།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལ་རང་དབང་།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལ་རང་དབང་།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལ་རང་དབང་།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལ་རང་དབང་།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལ་རང་དབང་།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལ་རང་དབང་།

གིས་མགོ་ལོག་མ་སྟོང་ནས་ཡིན་པའི་བོད་མི་གསུམ་གྱིས་སྐད་འཕྲིན་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་
ནང་དུ། ཕྱི་ལོ་༡༠༧ལེའི་བཅའ་བྱུང་གི་མིང་སྟོང་གི་འོས་བསྟར་དང་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཆ་
བཤད་པ་ཤིས་རྟོགས་བྱུང་ནས་འཇུག་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད། ཁོང་གསུམ་ནི་
བསམ་བློ་དང་། རང་ཤེས། ལྷ་སྟོན་ཞེས་པ་རེད་འདུག་ཅིང་། ཁོང་ཚོ་གསུམ་ཁྱེད་མགོ་
ལྷོ་གསུམ་ཅེས་པའི་ཞང་གི་བཀག་ཉར་ཁང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག། སྐབས་དེར་ཉེན་
རྟོག་པས་ཁོང་ཚོ་འཇུག་བཟུང་བྱེད་དོན་སྟོན་གསལ་ཁ་བཏོན་མེད་ཀྱང་། ལུལ་མི་
ནམས་གྱིས་དེ་ནི་ཁོང་ཚོ་གསུམ་གྱིས་སྐད་འཕྲིན་ཚོགས་པའི་ནང་དུ། སྟོན་པ་མཆོག་
གིས་ཕྱི་ལོ་༡༠༧ལེར་སྟུང་བའང་ཅིས་སྟོང་རྗེས། མི་དམངས་གྱིས་ཐད་ཀར་འདེམས་ཐོན་
བྱུང་བའི་མིང་སྟོང་འོས་བསྟར་དང་འོས་མི་སྟོར་གྱི་སྐད་ཆ་བཤད་པའི་དབང་གིས་བཅའ་
འབྲིད་བྱས་པ་ཡིན་པ་བཤད་གྱི་ཡོད་འདུག།

ཕྱི་ལོ་ཆོས་ཀྱི་ཉེན། རང་ལོ་ལྷ་ཡིན་པའི་དགེ་འདུན་པ་སྟུན་པ་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་མཆོ་དང་། རང་
ལོ་ལྷ་ཡིན་པའི་སྐལ་བཟང་སྟོན་ལམ་གཉིས་ལ་བསང་ཆུ་རྫོང་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་
ཞེས་པའི་དོན་ནས་ཕྱི་ཕྱིགས་ལ་རང་ལུས་མེར་བསྟེགས་གཏོང་བའི་གནས་ཚུལ་གཏོང་
བའི་ཉེས་འཇུགས་འོག ལོ་གཅིག་དང་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་འདུག་སྐྱེད་གཞུང་
གིས་དགེ་འདུན་པ་ཁོང་གཉིས་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༠༧༥ཆོས་ལ་ནང་སངས་རྒྱས་མཆོ་ཡིས་
རང་ལུས་མེར་བསྟེགས་དང་འབྲེལ་ནས་འཇུག་བཟུང་བཀག་ཉར་གྱིས་ལུན་རིང་གར་
སོང་ཆ་མེད་དུ་བྱུར་ཡོད། དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༠༧༥ཆོས་ལ་ཉེན་སངས་རྒྱས་མཆོ་ཡིས་རང་
ལུས་མེར་བསྟེགས་གནང་ནས་བདུན་པུག་གཅིག་ཕྱིན་རྗེས་ཁོང་གཉིས་འཇུག་བཟུང་
བཅའ་བྲིད་བྱས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༡ནང་། བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱི་རང་ལུས་མེར་བསྟེགས་དང་འབྲེལ་
བའི་པར་དང་བརྟན་སྟོན་སྐབ་པར་བསྟན་ནས། རྒྱ་དེའི་ཕྱི་ཆོས་ལ་ཉེན། སྐྱེད་གཞུང་གིས་
བོད་མི་བོན་ཁོ་དང་། བརྟན་པ། རྫོང་དང་ཆོ་འདྲིན་ལྷ་མོ་བཅས་བཞི་འཇུག་བཟུང་

མ་མེད་པར་བཟོས་ཡོད་འདུག

ཡང་མི་མེར་ཚོད་ལྟ་ཁང་ཞེས་པའི་ངོས་ནས། རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤྱིར་བརྒྱུད་ལམ་འདྲ་
མིན་དང་། ལྷག་པར་སྐད་འཕྲིན་སོགས་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་སྐབས། སྐད་འཕྲིན་བེད་
སྤྱོད་བྱེད་མཁན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗེ་ལན་དང་ཤེས་རྟོགས་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཞིབ་བཤེར་
བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་སྐད་འཕྲིན་གྱི་ཚོགས་པར་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ས་གཙོ་བོ་དེ་
ཆགས་ཡོད་འདུག དེ་ནི་སྤྱོད་གཅིག་ལ་མི་མང་གང་མང་ཞིག་ཞིབ་བཤེར་དང་ལྟ་རྟོག་
བྱ་བྱུང་པ་དང་། ཡང་སྤྱི་གཞུང་གིས་ཞིབ་བཤེར་དང་བཀག་སྡོམ་བྱེད་པའི་སྐད་ཆ་
དང་པར་རྒྱུ་མཐུན་པུན་བརྒྱུད་གཏོང་བྱེད་མཁན་ངོས་ནས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅིང་། ཐ་
སྐད་དཔེར་ན། བོད་རང་དབང་། བོད་རང་བཙན། བོད་ཀྱི་གཞིན་རུ་ཚོགས་པ་དང་ལྟ་
ལའི་བླ་མ་སོགས་གཏན་འགོག་བྱས་ཡོད། སྤྱིར་སྐད་འཕྲིན་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་
ཚོགས་མི༥༠༠ལྷག་ཙམ་འདུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་འདུག

འདི་ཡིའི་བྱི་ཟླ༡༡ནང་། བོད་ནས་གསར་དུ་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་ཅིང་། ཁམས་
ལེ་ཐང་ནས་ཡིན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གཞུང་གིས་དུ་ཕྱོག་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་
བཞིན་པར་གོ་རྟོགས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཐང་ལ་ཉན་ཞིབ་བཙར་འདྲི་བྱས་པ་བརྒྱུད། ཁོང་
གིས་སྐབས་ཤིག་ལ། རྒྱ་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་དེ་འདྲ་ང་ཚོའི་དགོན་པར་སྐྱབས་
ནས། ང་ལ་སྐད་འཕྲིན་ཚོགས་པ་ནས་ཆ་ཤས་ལེན་མཚམས་བཞག་ན་ཡག་གི་རེད་
ཅེས་ཉན་བརྗེད་དང་། ཚོགས་པ་དེའི་ཚོགས་གཙོ་ཁོང་ཚོས་འདྲ་བརྒྱུད་བྱས་ཟིན་པ། གལ་
སྤྱི་ཚོགས་པ་ནས་ཕྱིར་ཕྱོན་མ་བྱས་ཆེ། ཁྱེད་དང་ཚོགས་གཙོའི་ལས་དབང་གཅིག་པ་
ཆགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་དང་། “ང་ཚོའི་སྐད་འཕྲིན་གྱི་ཁ་བྱང་ནི་དུས་རྒྱུན་ང་ཚོའི་ཐོབ་ཐང་
ལག་ཁྱེར་གྱི་སྤྱི་མཐུན་དེ་བསྐྱེད་ཐོ་འགོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ང་ཚོའི་བྱ་
འགུལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་བདེ་བོ་ཡོད་པ་རེད་”ཅེས་བཤད་སོང་།

ཡང་བྱི་ཟླ༡༡ནང་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་ཅིང་། བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་བཞེད་

མཐོང་སྒྲིན་རྫོང་། ཉེང་ར་ཞང་ཞེས་པ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་མི་བཟླ་ཤིས་ཞེས་པ་ཞིག་
གིས། ས་ཁུལ་དེར་དོན་ཁྱེན་ཞིག་བྱུང་བའི་ཐད་ལ། ཁོང་གིས་“སྤར་ཡོར། ཞང་སྤང་
གཞུང་གིས་མིང་བཤད་འདོད་མེད་པའི་ས་སྤུ་གཉིས་འཇུ་བཟུང་བྱས་མོང་། དེ་ནི་ཁོང་
གཉིས་ཀྱིས་སྐད་འཕྲིན་ནང་དུ་ཤེར་བསྟན་དང་དགེ་བླེ་གཉིས་ཀྱི་གཞས་ཤིག་བརྒྱད་
གཏོང་བྱས་པ་རེད་འདུག་ཟེར། ཡིན་ནའང་། ཁོང་ས་སྤུ་གཉིས་ལ་དོ་ཤེས་དཔོན་པོ་
ཡོད་ཅང་། ཉིན་ཁ་ཤས་རྗེས་སྒོ་ད་ཆོལ་སྐོབ་པ་བྱུང་ཡོད་འདུག་དེ་ལྟར་དོ་ཤེས་དཔོན་
པོ་མེད་ཆོ། ཁོང་གཉིས་ཉུང་མཐར་ཡང་ཡོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་དེས་ཅེས་
བཤད།

ཤེར་བསྟན་དང་དགེ་བླེ་གཉིས་ནི་དུས་རྒྱུན་བོད་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ཅན་གྱི་བོད་གཞས་
གཏོང་མཁན་གྲངས་ཅན་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེའང་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡ལོར། དགེ་བླེ་ཡིས་རྩ་བ་
ཁུལ་གྱི་རིག་རྩལ་དཔྱོད་ཚོགས་ཤིག་གི་ཉེང་ནས། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་
ཚོགས་སྐྱེད་སྒྲིབ་དགོས་པའི་ཐད་ཀྱི་གཞས་ཤིག་བཏང་བར་བརྟེན། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་
འཇུ་བཟུང་དང་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཡོད། གཞས་དེ་ནི་ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡ལོར་ཆེད་
སྒྲིག་བྱས་པའི་སྐུ་གཞས་འོད་སྟེར་ཅིག་གི་ནང་དུ་འདྲེས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག།

མཇུག་བསྟོཅས།

མནམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མི་སྒྲེར་གྱི་རང་
དབང་སྐོབ་ཐང་ཐད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་སྐུ་ཆ་བ། སྐུ་ཞབས་རྩོ་སའ་ཞེ་
(Joseph A. Cannataci)ཡིས། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༤ནང་། རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་
ཉེང་སྟན་ཐོ་སྟག་མ་དེ་སྒྲིག་སྐྱེད་སྐྱེད་བྱས་ཡོད་ལ། ཁོང་གིས་ཉེ་བའི་ལོ་འགའ་ནས་
འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་སྤྱི་གཞུང་གི་དོན་ནས། མི་དམངས་ལྟ་རྟོག་ཐད་ལ་
ཁྲིམས་སྒྲིག་འདྲ་མིན་བཟོས་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། དེའི་ཐད་ནས་མི་

དམངས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་དོ་ཤོག་འགྲོ་བཞིན་པ་དོས་འཛིན་བྱས་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་ནི་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་གཅིག་གིས་བཟུང་བའི་སྒྲེར་གཙོད་སྲིད་གཞུང་
 ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་མི་དམངས་ལ་ལྷ་རྟོག་དང་ཞིབ་བཤེར་
 བྱང་ཕྱགས་ཏེ་ཅད་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་ཆེད་ལས་པ་སྦྱང་སྲིད་དང་བྱར་འཛུགས་
 བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ལྷག་པར་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཞིབ་བཤེར་གྱི་འབྲུལ་ཆས་དང་
 མི་སྣ་ཆེད་མངགས་དང་ཆེད་བཞོད་ཀྱི་སྒོ་ནས། བོད་མིའི་འགྲོ་འདུག་སྲིད་གསུམ་ལ་
 དུས་རྒྱུན་བྱ་ར་དང་ལྷ་རྟོག་བྱང་ཕྱགས་སུ་ཡོད་འདུག་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་
 རང་ཁྱལ་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་དང་སྤྱི་དང་སྤྱི་བྱ་རྒྱ་མོགས་ལ་དོགས་ཐོན་ཆེན་པོ་མ་བྱས་
 རོ། ཉེས་ཆད་འདྲ་མིན་ཤོག་གི་ཡོད་ཅང་། དེ་ནི་བཅའ་ཤེད་ཀྱིས་བོད་མི་སྒྲེར་རང་གིས་
 རང་གི་བསམ་སྒྲོ་དང་། བསམ་འཆར། སྐད་ཆ་མོགས་ལ་ཞིབ་བཤེར་དང་ཆོད་བཀག་
 བཟོ་དགོས་འཁལ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད་པ་ཡིན།

རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་ལྟར་བྱ་སྟོན་དང་བྱ་སྟོན་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྤངས་གང་མང་
 ཞིག་དེ། ཐ་ན་སྒྲེར་བའི་ནང་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་ས། སློབ་གྲྭ་དང་སྤྱི་གནས་གང་སར་ལྷ་
 རྟོག་ས་རྒྱགས་དང་ཞིབ་བཤེར་ཁང་བཙུགས་ནས་སྤྱི་འབངས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་རང་དབང་
 དང་ཐོབ་ཐང་ཁག་རྟོག་རོལ་བེབས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། བྱིས་ཀྱིས་ཉེན་སྲུང་དང་ཁག་ཐེག་
 གང་ཡང་མེད་པར་སྲིད་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་དང་ཉེན་རྟོག་པས་མག་མོག་དང་
 གསལ་ཁ་མེད་པའི་བྱིས་སྤྱི་གི་མིང་སྟོན་ནས། བོད་མིའི་སྤྱི་བརྟོན་དང་བསམ་སྒྲོའི་
 རང་དབང་། མི་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་དང་། གནས་རྒྱལ་མཐོ་སྤྱོད་དང་བརྒྱུད་
 གཏོང་བྱས་པའི་སྒོ་ནས། རང་དབང་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་འཕུས་ཆོད་དང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་
 ཐབས་ཀྱི་ལམ་ཁ་མ་ལུས་པར་བཀག་སྡོམ་དང་བྲག་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན།

ཆོས་དད་རང་དབང་།

ཆུ་ནག་དམར་ཕྱོགས་ཆོགས་པའི་ངོས་ནས་གཞུང་འབྲེལ་སློབ་འཇུག་ལ་
མིན་ཏེ། དབེར་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཆོས་ལུགས་ཅུ་ལྟ་ཟེར་བ་དང་། ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཁང་
ཞེས་པ་དང་། གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་ནང་བསྟན་མཐུན་ཆོགས་ཟེར་བ་སོགས་
བརྒྱད་ནས། ཆོས་དད་རང་དབང་ལ་དམ་དྲག་ཆེན་པོས་བཀག་སྡོམ་བྱེད་གྱི་ཡོད།

ཡང་རྒྱལ་ཁབ་ཆོས་ལུགས་ཅུ་ལྟ་དང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཅུ་ལྟ་ཟེར་བ་འདི་ནི་
ཐད་ཀར་ཆུ་ནག་དམར་ཕྱོགས་ཆོགས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཅུས་རྒྱུ་ལས་ཁྲ་ཡོན་སྟན་ཁང་
ཞེས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དབུས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་དུ་ཡོས་སྐངས་
འཛིན་དོ་དམ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པེད། འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ཞེས་པ་འདིས་རྒྱལ་ཁབ་
རིམ་པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཐད་ཀྱི་བྲིམས་སྒྲིག་ལག་བསྟར་དང་དོ་དམ་གྱི་གཙོ་
འགན་ཁུར་གྱི་ཡོད། དེ་མཚུངས་སུ་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཅུ་ལྟ་ཞེས་པའི་སློབ་འཇུག་
འདི་ཉིད་དབུས་དང་གཞི་རིམ་གང་ཐད་ཀྱི་གཞུང་ལ་རམ་འདེགས་གྱི་རུས་པ་འདོན་
ཐབས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཆགས་པ་སོགས། མདོར་ན། འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ནི་ཆོས་
ལུགས་ཡོངས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སྲིད་
ཅུས་ལག་བསྟར་དོན་འབྲིངས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཆགས་འདུག

དམར་ཕྱོགས་ཆོགས་པ་ནི་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ཆོས་མེད་སྐྱེ་བའི་སློབ་འཇུག་གིག་
དང་། སློབ་འཇུག་དེས་སྤྱི་འབངས་ཀྱི་གཞི་ཅུའི་དད་མོས་རང་དབང་ལ་བརྩི་བཀུར་
དང་སྤང་སྡོམ་དགོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ལུགས་སྲིད་ཅུས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་སློབ་བྱས་
ཡོད་ཀྱང་། དམར་ཕྱོགས་ཆོགས་པ་རང་གི་ཆོགས་མི་ཡ་ས་ལྟ་ཡི་དད་མོས་ལ་བརྩི་
མེད་དོག་རྩོལ་གཏོང་བཞིན་ཡོད། ་དེ་ལྟར་དམར་ཕྱོགས་ཆོགས་པའི་གཞི་ཅུའི་ཆོས་
ལུགས་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ནི། དབུས་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་དང་སློབ་གྲྭ། ཤེས་ཡོན་ལྷན་

གནས་ཁང་རྒྱུད་པའི་གང་སར། ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཅུ་བརྒྱ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱལ་གཅིས་ཆོས་
གཅིས་ཀྱི་སློབ་གསེའི་ལས་འབྲལ་གོ་སྒྲིག་དང་། ༡༨་དང་མིང་གཞུང་ལ་སློ་གྲང་
འབྱུང་མེད་དང་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སློབ་འདུ་ཤེས་སྤྱན་ཐབས་བྱེད་ཀྱིན་
ཡོད།

༡༠༡༤ལོར་བོད་ནང་གི་ཆོས་དང་རང་དབང་ལ་ཡར་རྒྱས་གང་ཡང་བྱིན་མེད། རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་ལུ་མཐུད་བོད་མིའི་སྤྱི་དྲག་གཞོན་མིང་རྩས་ལག་བརྟུར་བྱེད་
བཞིན། བོད་མིས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སློ་གང་སྤེལ་ཁག་དང་དེ་ལྟར་ཆོས་ལུགས་དང་
མིས་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་མཁན་གྱི་བོད་མི་རྣམས་ལུ་མཐུད་གང་བྱུང་འདྲ་བརྒྱུད་བྱ་རྒྱུ་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། རྒྱ་གཞུང་གིས་ལུ་མཐུད་དང་མིས་རང་དབང་ལ་དོག་རྒྱལ་གྲོང་
བའི་ཐང་ལ་བྲིམས་དང་འགལ་བའི་འབྲེལ་བཟོད་དང་འདྲ་སྒྲིག་ཁོ་ནས་སེལ་ཐབས་
བྱས།

ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་དོན་ནས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་རྒྱུར་ཆོས་ལུགས་
སམ། རྒྱ་ནག་གི་ཁྲད་ཆོས་ལྟར་པའི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སློ་ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་
ཀྱིན། དམིགས་ལུལ་རན་པའི་བྱི་བྱོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལུགས་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྤྱོད་པར་ཁ་
གྲང་གཅོག་རྒྱ་ཞེས། ཆོས་ལུགས་མེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་ལྷ་བྱུང་དང་ཆབ་
མིང་ལས་ལུགས་ཀྱི་སྟོག་སྟོགས་གང་ཡིན་ལ་གདོད་ལེན་བྱ་དགོས་པའི་བསྐྱལ་མ་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ། བྱི་ཆེ་འན་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་དྲ་ཆོགས་སློབ་སྤྱོད་གི་ཏུས་
ཆོད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དྲག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་མིང་དུ་ཞེས་པའི་འགོ་གཅོ་སྤྱད་གིང་ཞེས་
པས། ཏུབ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མིའི་སྒོ་བ་ཐང་དང་ཆོས་དང་རང་
དབང་སོགས་ཀྱི་མིང་བྱང་འོག་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་ཆོས་ལུགས་གནས་སྐབས་ལ་ཐེ་རྩས་
བྱས་པ་དེར་སྤྱོད་བཟོད་བྱས་ཡོད།

འདི་ལོའི་བྱི་ཆེ་༤་ནང་། ཐེངས་གཉིས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཐང་གི་ཆོགས་

འདུ་སྐོར་འཛོགས་བྱས་ཤིང་། ཚོགས་འདུ་དེའི་སྤེང་རུ་རྒྱ་གཞུང་གི་སྲིད་འཛིན་ཞི་ཅིན་པིན་གྱིས། “རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུས་ས་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་དོན་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་ཚོས་ལུགས་སེམ་འཛུལ་བ་དང་བསམ་སྒྲོ་ཡི་ཐལ་སྦྱོང་པ་སོགས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བཀག་འཁོག་དང་ཚོལ་རྒྱུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱ་དགོས་པ་”ནན་བསྐྱལ་དང་། “ཚོས་ལུགས་མི་སྣ་རྣམས་ལ་མེས་རྒྱལ་གྱི་གོང་ཁུ་གཅིག་ལྟར་དང་མེས་རྒྱལ་གྱི་ཁེ་དབང་ལ་བདག་གཅིས་དང་ཞབས་འདེགས་སྦྱབ་ཐབས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བྱ་དགོས་པར་མ་ཟད་”། ཡང་ཁོང་གིས་“སྲིད་གཞུང་གི་དོན་ནས་ཏུ་ཕྱི་རྒྱུད་གི་ཚོས་ལུགས་གནད་དོན་ལ་དམིགས་བསལ་དོ་ནན་གྱིས། གཞུང་གི་ཚོས་ལུགས་སྲིད་རྒྱུ་དང་ཚོས་ལུགས་གཞུང་ལུགས་སོགས་དར་སྤེལ་བྱ་དགོས་”ཞེས་བཤད་ཡོད། ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་ཚོགས་འདུ་དེ་ཉིད་ཚོགས་ནས་སྒྲིབ་པ་ཡོང་རྒྱུ་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ལོར་དོ་སྦྱོང་བྱས་པའི་<ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་སྤེལ་ཡིག>་ཅེས་པ་བསྐྱར་ཞིབ་གྱི་ཟེན་བྱས་བཟུང་། དེ་སྤེལ་སྤེལ་ཡིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་དང་རང་དབང་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དམ་ཏུག་བྱ་དགོས་པར་དམིགས་ཡོད་པ་བཞིན། བསྐྱར་ཞིབ་ཡིག་ཆ་དེས་ཀྱང་། སྲིད་འཛིན་ཞི་ཅིན་པིན་གྱིས་སྒྲིབ་བ་ལྟར་གཏམ་བཤད་བྱས་པའི་དགོངས་དོན་དེ། ཚོས་ལུགས་བྱེད་སྒྲོལ་ཏུག་གཞོན་དང་དོ་དམ་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་གང་བྱས་ཁག་ཁ་སྟོན་བྱས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

སྒྲིལ་ཡིག་དེའི་ནང་དུ་ཁྱི་སྟོགས་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རིགས་ནང་འདེན་བྱ་
 སྟོགས་ལ་དམ་ཉམ་(དོན་ཚན་༤༦)དང་། ཆོས་ལུགས་སྒྲིམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱ་
 རྒྱ་རིགས་བཀག་སྡོམ་(དོན་ཚན་༤༧། ༤༨)དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོལ་སྒྲིང་རིགས་དུས་
 ལྟར་ཆོས་ལུགས་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བཞུགས་ཁུངས་ཁྲིམས་སྒྲིག་བཅའ་དགོས་ཆུ་གཙོར་
 འདོན་བྱས་འདུག མདོར་ན། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་བྱང་བཞུགས་སྡོད་ཅིག་ནས། ཐལ་སྡོད་
 བྱང་སྒྲེལ་དང་། རང་སྡོད་གི་ཚུ་དོན་དགོངས་གཞི་དང་འགལ་བ། མི་རིགས་ཁ་བྲལ་ལ་

ངན་སྒྲུལ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་གྱི་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་བ་(དོན་ཚན་༥༩)མོགས་ལ་ཆོལ་
རྒྱུ་དང་ཉེས་ཆད་གཅོད་ཐབས་བྱས་ཡོད།མ་ཟད། བསྐྱར་བཅོས་ཡིག་ཆ་དེའི་ནང་
དུ། བྱིས་ལ་འགུལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལས་འགུལ་བ་ལ་ཉེས་ཆད་ཅི་གཅོད་དང་། གཞུང་གི་
ཆོག་མཆན་མེད་པའི་བྱི་རྒྱལ་ས་ཁུལ་དུ་གནས་མཇལ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཆོགས་འདུ་
དང་སྦྱོང་བཟླ་ལ་བཅར་འགྲོ་མི་ཆོག་པར་དམ་བྲག་བྱེད་བྱོགས་(དོན་ཚན་༥༧)
གསལ་ཡོད།

དེའི་ཐད་ལ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་དབུས་ཆབ་སྲིད་རྩུབ་རྒྱུ་ལས་སྟོན་ཆོགས་གྱི་
མི་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་སྟོན་ཁང་གི་འགོ་གཙོ་གྲོ་ལུ་རྩུབ་ཆོན་གྱིས། བསྐྱར་
བཅོས་ཡིག་ཆ་དེ་ཉིད་ནི་བདེ་འཇགས་གྱི་དམིགས་ཚད་ལ་དགོས་དེས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་
ཅས་དང་། ཡང་ཁོས་ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་ནང་དུ་འཕེལ་བྱོགས་གསར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་
ནི། རྒྱལ་ཁུལ་ཁོང་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་གང་མང་ཞིག་ཤར་རྒྱུད་མང་འཕྲིལ་ཞིང་
ཆེན་ཁག་དུ་ཡོང་ནས་ལས་ཀའི་གོ་སྐབས་བཅའ་བའི་རྒྱལ་སྡེ་ཞིག་ཡོང་བསྟེན་
འདུག་ཅེས་བཤད་པ་བཞིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་
བསྟན་གྱི་རྗེས་འཇུག་པ་དང་དང་མོས་བྱས་པའི་རྒྱ་མིའི་མི་གངས་འཕོར་ཆེན་འཕེལ་
པ་ནི་ཉེན་ཁ་དང་འཇིགས་དང་དམ་ཤིག་དུ་མཐོང་གི་ཡོད་འདུག།

ཟླ་བ་དེ་ག་རང་ལ། རྒྱ་ནག་དབུས་འབབ་བྱོགས་གཅིག་ལྷུར་སུའུ་ཞེས་པའི་འགོ་
གཙོ་དང་དབུས་ཆབ་སྲིད་རྩུབ་རྒྱུ་གྱི་ཆོགས་མི་ཡིན་པ་སྟེང་ཁུན་ལན་གྱིས། ཁོང་ཆེན་
རིམ་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་དོན་ནས་ཀྱང་དབུང་དབུས་གཞུང་གིས་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་
ལ་སྤར་སྟེན་བྱགས་སྟོན་གྱིས། “ཆབ་སྲིད་གྱི་ཆོར་བ་སྟེན་པའི་སྟོན་ནས་དམར་ཤོག་ཏང་
གི་མཐར་ཐུག་དགོངས་དོན་དང་མ་འགལ་ཞིང་སྟེང་སྟོབ་གྱི་ཆེད་དུ། ཆོས་ལུགས་ལས་
དོན་སྤར་སྟེན་འབད་འབྱུངས་བྱ་དགོས་པའི་འཕོད་བསྐུལ་” དང་སྤྱགས། ཕྱི་ཟླ་ནང་
གནང་བའི་སྲིད་འཛིན་ཞི་ཅིན་ཕིན་གྱི་གསུང་དོན་ལ་སྟོབ་སྟེང་བྱ་དགོས་ཞེས་བཤད་

འདུག།

ཕྱི་ཟླ་༡༩ནང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ས་གནས་སྤྱི་གཞུང་གི་དོན་ཅུག་ལྷན་པ་རྒྱ་
 ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་ཆོག་ལ་འདུ་ཞིག་སྐོར་བའི་སྐབས་། རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་དམར་
 རྩོག་ས་ཆོག་ལ་པའི་དྲུང་ཆེ་ལུང་དབྱིང་ཅེ་ཡིས། བོད་ཁུལ་གྱི་དགོན་ཆེ་ཁག་དང་ནང་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་མ་འཇུག་པ། ལྷག་པར་གྲུ་བ་དང་བཅུ་མ་ཆེའི་བསམ་སྒྲོལ་ནང་དུ་“ཉང་
 གི་དྲིན་དུན་པ་དང་། ཉང་གི་ཁ་ལ་ཉན་པ། ཉང་གི་རྩེ་མ་སུ་འབྲངས་པའི་རྒྱལ་གཅེས་
 ཆོས་གཅེས་ཀྱི་སྒྲོབ་གསོ་སྤར་ལྷག་སྤྱོད་དགོས་པ་” དང་། ལྷག་པར་“རྒྱལ་ཁབ་དང་
 ཉང་གི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་དམིགས་འབེན་ཨང་དང་པོ་ནི་དེས་པར་དུ་ཆོས་ལུགས་
 མི་སྣའི་བསམ་སྒྲོལ་དེ་ཉིད་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་སྒྲོབ་སྤྱོད་འཇུག་ཁྲིད་འོག་ཤར་སྤྱོད་བྱ་དགོས་པ་
 དེ་ཡིན་”ཞེས་བཤད་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་༡༩ནང་དུ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་དམར་རྩོག་ས་ཆོག་ལ་པའི་དྲུང་ཆེ་ཆགས་
 པའི་སྣའི་དབྱིང་ཅེ་ཡིས་སྤྱིད་འཛིན་ཞི་ཡིས་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་འཛིན་པའི་ལངས་
 རྩོག་པ་དེ། སྤྱི་ཆོག་ལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་འཆོས་མཐུན་དགོས་སྐོར་ནན་
 བརྟེན་བྱས་སྤངས་དང་གཅིག་མཚུངས་ལྷ་སུ་ཡིན་ལ། མདོར་དེད་ན། ལུང་ཡི་སྐད་ཆ་
 བཤུ་དེ་ལྷ་ཕྱོག་ལོ་༡༠༡༡ལོར་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་དམར་རྩོག་ས་ཆོག་ལ་པའི་དྲུང་
 ཆེར་ལོ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཁྲིམ་ཆོན་གོ་ཡིས་ཆོས་ལུགས་དམ་དྲག་གི་སྤྱིད་ཁུལ་གྱི་བྲག་ཆ་ལྷ་
 སུ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པར་སུ་མཐུད་དུ་དྲག་གོན་དང་དྲག་རྩུང་ཁོ་ན་རྒྱན་སྤྱོད་དེས་
 པ་བསྐྱེད་ཡོད།

ཡང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སུ་ཉེ་ཆར་ཞི་མཐུན་དཔེ་བཟང་དགོན་ཆེ་དང་རྒྱལ་
 གཅེས་ཁྲིམས་སྤྱང་གི་ཕྱོད་ཐོན་གྲུ་བཅུ་མ་ལ་གཟེངས་བསྟེན་བྱེད་པའི་ཆོག་ལ་འདུ་
 >འཆོག་པ་ཡོད། ལྷུ་ཡིས་མཛད་སྤྱོད་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཤིས་ཆོག་ནང་དུ། ཁོང་གིས་
 “དཔེ་བཟང་གཟེངས་ཉུགས་རག་པ་འདི་ནི་ཉང་གི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་རྒྱལ་ཁབ་

ཡོན་པའི་མཚོན་དོན་དང་། ཡང་“ཁྱི་ཚོགས་བརྟན་ཕྱིར་དང་ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་
ཡོང་ཆེད་དུ། ཉུ་ལའི་ཁ་བྲལ་ཕྱོགས་ཁག་ལ་དོ་སྐུལ་གྱི་སྒོ་བརྟན་འཁྱར་མེད་ཡོན་པ་
བརྟན་ཡོད་”ཅེས་དང་། ཁོང་གིས་དེ་ནི་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱད་ཡུད་དང་། ཚེས་ལྷགས་
དགོན་ཟེ་ཁག་ཏུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཁྱི་བདེ་རྟེན་རྟོག་ས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་
དང་། འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་ལྟར་འོག་གི་མི་རིགས་དང་ཚེས་ལྷགས་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་
གཙོ་འགན་བཞེས་མཁན་རྣམ་པ། གཞན་ཡང་རྒྱལ་གཅིས་ཀྱི་སྒོ་མཐུན་རྣམ་པའི་དོས་
ནས་བོད་ཁུལ་གྱི་བརྟན་ཕྱིར་སྤྱད་སྒྱུབ་དང་ཡར་རྒྱས་འབད་བཅོམ་བྱས་པའི་གྲུབ་
འབྲས་མེད་ཅེས་བསྟེན་བསྟགས་བྱས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ལོར་བོད་ཁུལ་དུ་ཁྱི་ཡོངས་ནས་ཚེས་ལྷགས་ཐང་ལ་ཤུགས་ཆེར་
དམ་བྲག་དང་ལྟ་རྟོག་དོ་དམ་ནན་མོ་བྱས་པ་དང་བསྟན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ལོར་ཡང་གོང་
མཚུངས་ཀྱི་དཔེ་བཟང་མཛད་སྒོའི་ཚོགས་འདུ་སྐོར་འཚོགས་བྱས་ཡོད། བོད་ཁུལ་དུ་
ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་གཞུང་སྐྱོང་རྟེན་དང་ཉེས་བཅད་ལམ་ལྷགས་འདི་ཡི་
དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་ནི་དུས་རྒྱུ། སྤྱིད་གཞུང་གི་ཁ་ལ་ཉན་པའི་མི་མང་སྤྱོད་སྤྱོད་དོ་
ནན་བྱ་རྒྱ་དང་། ཞོག་ས་མཚོག་ལ་དང་མོས་ཡོད་པའི་བོད་མི་དང་། སྤྱིད་གཞུང་ལ་
སྒྱུར་བརྗོད་བྱེད་མཁན་གཙོས། རྒྱ་གཞུང་དང་ལངས་ཕྱོགས་མི་མཐུན་པའི་གང་ཟག་ནི་
ལམ་ལྷགས་དེའི་དམིགས་འབེན་དུ་བྱུར་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ལོར། གཞུང་སྐྱོང་རྟེན་མཛད་སྒོ་ཐེངས་དང་བོ་སྐོར་འཚོགས་
ཀྱིས། ལྷགས་དེའི་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་ཁྲིན་ཆེན་གོ་ཡིས་ཆོད་མཐོ་བོའི་སྒོ་
ནས་ཉུ་ལའི་ཕྱོགས་ཁག་གི་ཆབ་སྤྱོད་དང་། ཚེས་ལྷགས་ལོག་སྤྱོད་དང་མགོ་སྐོར་སོགས་
དོ་རྟེན་ཆོད་པར་བྱ་རྒྱ་དང་། རང་ཕྱོགས་དང་ཉུ་ལའི་ཁ་བྲལ་ཕྱོགས་ཁག་བར་
མཚམས་ཐིག་བཅོས་ནས་ལོག་བཀའ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས། ཁྱི་ཚོགས་བརྟན་ཕྱིར་ལ་གཞོད་
སྒྱུར་མི་ཡོང་ཆེད་དུ་ཁ་བྲལ་བྱ་འགྲུལ་གྱི་ཆ་ཤས་མི་ལེན་རྒྱ་ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་

བཞིན། ཕྱི་ཟླ་༡༣༨༡། སྤུ་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱི་དམར་ཕྱོགས་དྲུ་ཆེ་ཆགས་པའི་མཛད་
སྤོའི་སྐབས་སུ། ཁོང་གིས་ཀྱང་ཏུ་ཡའི་སྤྱི་མ་དང་དེའི་ཕྱོགས་ཁག་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་ཏུ་
ནི་ཁོང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཨང་དང་པོ་དེ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་བཤད་དགོས་ཐུག་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༠༧༡ལོར། བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱི་དམར་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པ་དགུ་ཞེས་
པའི་སྤྱི་དམར་རྒྱུ་དང་། ལས་རིམ་དེ་བརྒྱད་ནས་དགོན་པ་གྲ་ཚང་གི་རིས་ནས་
དེས་པར་དུ། གཞུང་དང་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་ཁ་ལ་ཉན་ཞིང་སྤོ་གཏད་གཞུང་
དྲུ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་བརྒྱད། གཞི་ནས་འཆོ་བའི་གཞི་ཅའི་མཐུན་ཉེན་དེ། ཏུ་
དང་སྤོག་ལས་དང་རྒྱུད་འཕྲིན། བརྒྱན་འཕྲིན། སྤོན་བཅོས་མཐུན་ཉེན། ཟན་ཡོལ་གྱི་
ཕོགས། དེབ་སྤོན་ཁག་ཐོག་ཡིག་ཆ་སོགས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པ་བཤད་ཡོད། ཡང་ལས་
རིམ་དེའི་དགོས་འདུན་གཞན་གཅིག་ནི། དགོན་པ་གྲ་ཚང་གི་རིས་ནས་ཏང་དང་སྤྱི་
གཞུང་གི་བྱིན་ཤེས་པ་ཞེས། རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་སྤོ་དགོས་པ་དང་། ཏང་གི་
དཔོན་རབས་བཞིའི་སྤྱི་པར་སྤྱི་གཤམ་བྱ་དགོས་ཡོད།

འདི་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་༡༣༨༡། བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱི་དམར་པར་དེ་ཉིད་མ་འོངས་
པའི་ལོ་ལྷན་། དགོན་ཤེ་གྲ་ཚང་༡༧༠༠ལྷག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་གྲ་བཙུན་
༤༩༠༠༠ཙམ་གྱིས་ལས་རིམ་དེའི་ཆ་ཤས་ལེན་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པའི་གསལ་བསྐྱབས་
བྱས། ཡང་ཕྱི་ཟླ་༡༣༨༡། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་དུ་ཆོད་མཐོའི་ལྷ་རྟོག་ལས་རིམ་དེ་
ཉིད་ལོ་དྲུག་པར་ཕར་འབྱེད་བྱེད་པའི་གསལ་བསྐྱབས་དང་སྐྱབས། སྤྱི་གཞུང་གི་
རིས་ནས་ཏང་གི་ཚོགས་མི་དང་སྤོ་མཐུན་སྤྱོད་ཐུག་མང་པོ་བོད་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྤོང་
གཉིས་ལ་མངགས་གཏོང་གིས་ཆོས་ལུགས་མི་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་དོ་དམ་བྱ་རྒྱ་གཏན་འཁེལ་
འདུག

རྒྱལ་གཅིས་རྒྱལ་སྐྱེལ་གསལ་བཅོས།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱེལ་ལམ་ལུགས་དེ་ཉིད་དོ་དམ་སྤངས་འཛིན་
 གི་སློ་ནས། གྲུག་གི་བཀའ་བཏུང་དང་འབྲུགས་ཆུན་ཆེ་པའི་རྒྱལ་སྐྱེལ་གང་མང་ཞིག་གི་སློ་
 མེས་མ་གཞུང་ལ་འགྲུགས་ཐབས་དང་། ཏུ་ལའི་སྤྲ་མ་ཁེར་རྒྱུ་དུ་ལྷག་ཐབས་ལ་
 འབད་བཅོམ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༧ལོར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་རྩ་ཁྲོལ་པའི་ངོས་ནས་བཀའ་རྒྱ་
 ཡང་པལ་པ་ཞིག་འབྲེམས་སྤེལ་གྱིས་རྒྱ་གཞུང་ཁོ་ན་ལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱེལ་ནུས་ཀྱི་ཡང་
 སྤོང་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་གསལ་ཁ་བཏོན་ཐོག་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ནས། རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གིས་སྤོང་གཞུང་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཆེད། རྒྱལ་སྐྱེལ་ནུས་ལ་དམིགས་བསལ་ངོ་
 ཉལ་དཔལ་ཡིག་དང་ལག་ཁྲིར་བཅོས་ཡོད། ཡིག་ཆ་འམ་དཔལ་ཡིག་དེ་དག་མེད་
 པའི་རྒྱལ་སྐྱེལ་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུལ་ཡིན་ཁྲིམས་འགལ་དང་ངོས་ལེན་མེད་ལུགས་བཤད་
 ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ལོར། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་<ནང་བཟུང་མཐུན་ཆོགས་
 >ཞེས་པའི་ངོས་ནས་ཡང་སྤོང་ལམ་ལུགས་དང་དེའི་ལག་བཟར་གྱི་སྒྲིལ་ཡིག་ལྟར། 5་
 ཐོག་ནས་རྒྱལ་སྐྱེལ་གྱི་ཐོ་འགོད་དང་འཆོལ་བཤེར་མ་ལག་བཅོ་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། དེར་རྒྱལ་
 སྐྱེལ་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་པ་ཐོ་བཀོད་བྱིན་པ་༤༧༠དང་། དེ་ནས་སྤྲུལ་ཐུང་ཁ་སྒྲོན་དང་
 རྒྱ་འཇུག་བྱེད་བཞིན་པ་ལྟར། ལོ་འདིའི་སྤྱི་ཟླ་༤ནང་། དམིགས་བསལ་གྱི་དཔལ་ཡིག་
 ཡིག་ཆ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་སྐྱེལ་ཁྲོན་ཉི་མ་༡༩༡༡ཅུས་གྱིས་ཐོ་བཀོད་བྱིན་པ་གསལ་ཡོད། རྒྱ་
 གཞུང་གིས་དེ་ལྟར་བྱ་དོན་ནི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོད་རྒྱལ་སྐྱེལ་རྒྱུ་མ་བཀའ་འགོག་བྱེད་སྤང་
 ཡིན་རབས་བཤད་ཡོད། ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་འབངས་སྤྱི་ལ་ཕན་ཞིང་དང་གུས་
 བྱེད་མའི་སྤྲ་མ་དཔེར་ན། རྟོག་ས་མཆོག་དང་ལྷུ་ལ་བ་ཀམ་པ་སོགས་ནི་ཡིག་ཆ་
 དེར་རྒྱུད་མེད་པ་ཡིན། དེའང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤དང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ལོ་མཇུག་པར་དུ། རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཡང་སྤོང་༢༤་ལྷག་ལ་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་སྤོང་

གཞུང་གི་ངོས་ནས་ལོན་པ་མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་དང་ཤུགས་རྒྱུན་པོད་སྤྱི་ཚོགས་
ནང་ཇི་ཅུང་གཏོང་བཅས་ཀྱི་འབད་བཅོམ་དང་ནམ་འབྱུར་ཞིག་ཆགས་ཐོག་ལོ་འདི་
བྱི་ཟླ་འན་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་འབྲུག་མིའི་ལོ་འཁོར་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས་པའི་
སྤྱི་ཚོགས་འཛུགས་པའི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་ཆགས་རྒྱ་
ཡིན་པའི་རྒྱུ་དབྱེད་ཅེ་ཡིས་རྒྱ་ནག་གི་སློབ་བརྟན་འབྲེལ་སྟེན་པ་དང་གཞས་པ་སོགས་
མི་སྡེ་གཞན་ཅན་དེ་དག་རྒྱ་གར་དུ་ལྷ་རྒྱལ་བ་ཀླུ་པའི་གསུང་ཆོས་ལྟ་བུ་སོང་བར་
སྟེན་བརྗོད་ཤུགས་ཆེར་བྱས་པར་མ་ཟད། རྒྱུ་ཡིས་“གཞས་ཆེན་མི་སྡེ་དེ་དག་གི་
ཤུགས་རྒྱུན་ཆེ་ཅུང་གང་ཡིན་དང་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་སྟོན་མེད་ཀྱིས་དེ་དག་གིས་
དུ་ལའི་ཕྱོགས་ཁག་དང་འགྲོགས་འདྲིས་བཅུགས་པའམ། དུ་ལའི་སྤྱི་མཐོང་བསམ་སློབ་
སྤེལ་བྱས་པ་ཅི་རིགས་ལ་རྒྱ་ནག་སྤིང་གཞུང་གི་ངོས་ནས་མཐའ་གཅིག་དུ་ངོ་ཚོལ་
ཡོད་ཅེས་བཤད། ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱ་པོ་ཆེ་
ནམས་དམིགས་བསལ་སྤྱིང་བཅར་ལ་བཅར་དགོས་ཡོད། ཁོང་ཚོས་“གསར་དུ་ངོས་
འཛིན་བྱུང་བའི་པོད་ཀྱི་ཡང་སྤྱིང་རྒྱ་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་མིང་བྱང་འོག་རྒྱ་པོ་ཆེ་དེ་དག་
གིས་ངོས་ནས་དང་སྤིང་གཞུང་ལ་སློབ་གཏུང་འབྱུར་མེད་དང་ཁ་ལན་ཆོག་བཅི་ཡོད་
བཅས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་སྤྱིང་བཅར་སྤྱིང་གི་ཡོད།

དེ་ལྟར་དུས་རྒྱུན་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་དང་ས་
གནས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་མཉམ་སྤེལ་གྱི་སློབ་སྤྱིང་བཅར་གྱི་བྱེད་སློབ་འབྲེལ་
སྤེལ་བའི་གས་སྤྱིང་སྤྱིང་བཅར་གྱི་ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་ཡོངས་ནས་སྤིང་གཞུང་གི་འགོ་
ཁྲིད་ཁག་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་ལ་པར་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་ལོ་ལྷ་ཡིས་
ཆབ་སྤིང་གི་གཏམ་བཤད་ལ་སློབ་སྤྱིང་བྱས་པའི་ཐོག་ནས། པོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་དེ་
ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ཤུགས་དང་འཆོས་མཐུན་དར་སྤེལ་ཡོང་བཅས་བྱེད་དགོས་ཡོད་
ལ། ཡང་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷ་དགོངས་སྤྱིང་གསུམ་དང་། སྤིང་གཞུང་གིས་གཏན་

ལ་པའ་པའི་ཆོས་ལུགས་སྤང་རྩམ་དང་བྲིམས་སྒྲིལ། སྤང་གཞུང་གི་ད་ལྟའི་གནས་
བབ། རྒྱ་གཞུང་གི་འགོ་བློན་ཟུར་པ་མའོ་ཅེ་རྩེ་གཙོ་བོ་པའི་མི་སྒོལ་གོང་མའི་འགོ་
བློན་རྟེན་བ་རིགས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་དང་། གསལ་བཟེ་དམག་འབྲུག་གྲུང་མའི་ས་
ཁུལ་གནའ་ཤུལ་ལ་རྩ་སྒྲུར་དང་། མི་མང་བཅིངས་སྒྲོལ་དམག་གིས་བཅིངས་སྒྲོལ་
དམག་འབྲུག་རྒྱལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལ་སྒྲོབ་སྒྲུང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

འདི་ལོའི་ཕྱི་ཟླ༡༠ནང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དོན་ནས་པོད་ཀྱི་ན་གཞོན་སྒྲུལ་
སྒྲུབ་ཙམ། དམར་ཕྱོགས་ཆོགས་པ་གསལ་རུ་འཛུགས་མཁན་དང་ཆོས་མེད་སྐྱབ་པ་མའོ་
ཅེ་རྩེ་གི་སྒྲེས་ལུལ་རུ་གཟིགས་སྒྲུར་ལ་བྲིད་ཅིང་། ལྷ་སྒྲུར་རུ་བྲིད་པའི་པར་དང་
གནས་ཚུལ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ནག་སྤང་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་བརྒྱུད་ལམ་རུ་བོན་པའི་ནང་
རུ། སྒྲུལ་སྒྲུ་ནམས་ཀྱིས་ཕྱོད་ལྷན་རྒྱུད་རུ་ཡོད་པའི་མའོ་ཅེ་རྩེ་གི་འབྲ་སྒྲུལ་པོད་
ལུགས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཁ་བཏགས་གཡོག་པ་གསལ་འདུག

ཡང་ཕྱི་ཟླ༡༥པའི་ཟླ་དྲུག་ཙམ་ལ། གོང་མཚུངས་ལྟར། བེ་ཅིན་དབུས་གཞུང་གི་
སྒྲི་ཆོགས་ལམ་ལུགས་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་དོན་ནས། གཞུང་འབྲེལ་ཐོ་འགོད་ཟིན་པའི་
པོད་ཀྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་རྒྱུད་པའི་ཆོས་ལུགས་མི་སྒྲུབ་ལ། བརྟན་ཐྱག་གཉིས་རིང་ལ་རྒྱལ་
ཡོངས་ཆིག་སྒྲིལ་ཞེས་པའི་མིང་བྱང་དང་། “མེས་རྒྱལ་གོང་བུ་གཅིག་ཟུར་ལ་སྒྲུང་
སྒྲོབ་”དང་། “ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་ལ་ཁ་གཏད་གཙོད་རྒྱ”གཙོ་འདོན་བྱས་པའི་སྒྲོབ་
སྒྲུང་སྒྲུང་བཅས་སྤྲད་ཡོད།

རྒྱ་ནག་སྤང་གཞུང་པོད་ཀྱི་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཡང་སྤང་ལམ་ལུགས་ཁོང་
མེས་འཛུལ་དང་མཉམ་སྦྲེལ་བྱས་པ་འདི་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་པོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་མི་
སྒྲུའི་ལུགས་ཀྱི་ལེ་ལོ་སྤྱོད་མ་བྱས་པར་རྒྱ་ནག་སྤང་གཞུང་རང་གི་དོན་ནས་ཆོས་དང་
ཆེ་བའི་པོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་མང་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ཁ་སྒྲུར་མ་བྱལ་པ་ཤེས་པ་མཆོན་ཞིང་། ཡང་
ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་སྤང་རྩམ་འདིས་པོད་རུས་རབས་མང་པོའི་རིང་ལག་ལེན་

དང་རྒྱ་འཛིན་བྱས་ཡོང་བའི་ཡང་སྤིང་ལམ་ལུགས་ལ་གཏོར་ཆོལ་དང་སྤང་རྒྱུ་བྱས་
 བ་གཅོས། རྒྱ་ཆེ་བོད་མི་མང་གི་དང་ཆོས་རང་དབང་ལ་དོ་ཤོག་བཞེས་པ་ཞིག་བསྟན་
 ཡོད། ༡༠༧ལོ་ནི་ལོ་གོང་མ་མཆོག་གིས་དོས་འཛིན་གནང་བའི་ལ་པའ་ཆེན་སྐུ་
 རྒྱུང་༡༡པ་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་མཆོག་གར་སོང་ཆ་མེད་ལྷུང་ནས་མི་ལོ་༡༧ འཁོར་
 བའི་དུས་དྲན་ལོ་ཆོགས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་ལ། ཡང་རྒྱ་གཞུང་རང་གིས་པའ་ཆེན་ལ་དོས་
 འཛིན་བྱས་ཤིང་དཔྱད་ལོ་༡༩༩༩ལོ་ནི་རྒྱལ་མཆོན་ཞོར་གྱི་གཟིགས་བརྟན་དང་
 རྒྱགས་རྒྱུན་སོགས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དུ་ཆེ་ཆེར་བྱལ་སྤྱོད་བྱས་ཤིང་བརྒྱད་
 ནང་བསྟན་གྱི་འགོ་བྱིད་དང་ཆོབ་མཆོན་ཡིན་པའི་ལོ་གོང་མ་མཆོག་ལ་འབྲུན་བཅུགས་
 དང་ཆོབ་གསར་དུ་རྒྱལ་མཆོན་ཞོར་གྱི་ཁྲིམ་ཡོང་བའི་ཐབས་བྱེད་པའི་ལོ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱལ་མཆོན་ཞོར་གྱི་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཁང་གི་ཆོགས་གཞིན་
 ཡིན་ལ། བྱི་ལོ་༡༠༧འཁོར་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོབ་སྤྱི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ལྷ་ཡོན་སྟུང་ཁང་གི་
 ཆོགས་མི་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་ཞིང་། དུས་རྒྱུན་རྒྱ་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་བརྒྱུད་ལམ་
 ཁག་ཏུ་ཁོང་གི་བཀའ་མོལ། དཔེར་ན། “ཏང་གི་འགོ་བྱིད་གོང་བཀའ་བྱས་པའི་སློ་
 རས། སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་དར་སྤྱོད། མེས་རྒྱལ་གྱི་གོང་གུ་གཅིག་ལྷུང་ལ་སྤྱད་སྤྱོད། མི་
 རིགས་ནང་ཁུལ་ལ་མཐུན་སྤྱོད། ནང་བ་པན་རྒྱུན་དབར་འབྲེལ་ལམ་གོང་འཕེལ་སོགས་
 ལུང་འདེན་བྱས་པ་ཡང་ཡང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། བྱི་ལོ་༡༠༧ལྷ་ལོའི་ནང་། རྒྱ་གཞུང་
 གིས་རྒྱལ་མཆོན་ཞོར་གྱི་ལོ་བོད་རང་སྤྱིང་སྤྱོད་ཀྱི་གཞིས་ཀ་ཅེ་རུ་ཡུན་རིང་བཀག་
 རྒྱུ་བྱས་པའི་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་དུ་བཅུག་པ་དང་བསྟན། གཞུང་འབྲེལ་
 གསར་ལམ་ཁག་གིས། དུས་དབང་གི་གནས་ཚུལ་རྒྱགས་ཆེར་བྱལ་བསྐྱགས་དང་། ལྷག་
 པར་རྒྱ་ཆེ་བོད་མི་མང་ཆོགས་ནས་རྒྱལ་མཆོན་ཞོར་གྱི་དོས་ལེན་དང་དང་ལུས་སྤྱོད་
 མེད་ཡོད་རབས་ཀྱི་ནུས་པ་སྟོན་ཐབས་བྱས། ཡང་གནས་ཚུལ་འདོན་པའི་ནང་
 ཏུ། དུས་དབང་ལ་མི་དམངས་༡༠༠༠༠༠ ཅུ་ཡོད་ཁྲིད་བྱ་བཅུ་ལྟ་ལྟ་༡༠༠༠དང་། སྤྱི་མ་

༡༠༠ཟླ་ཙམ་བཅར་ཡོད་པ་བསྒྲགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་། བོད་ནང་གི་བོད་མིས་གནས་
 ཚུལ་མཁོ་སྤྱོད་བྱས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་གཞུང་གི་ངོས་ནས་གཞིས་ཀ་ཅེ་རུ་རྟེན་གཞི་བྱས་
 པའི་མི་ཚང་རེ་རེ་ནས་ནང་མི་གཉིས་རེ་ངེས་པར་རུ་རུས་དབང་ལ་བཅར་དགོས་པའི་
 བཀའ་རྒྱ་སྤྲེལ་ས་པ་དང་། བཀའ་རྒྱ་ལྟར་མ་བྱས་ཆེ་རྟེས་ཆད་གཅོད་ངེས་ཞེས་བཅན་
 བཀའ་འདུག་པ་གསལ་ལ། རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གི་ངོས་ནས། རྒྱ་གར་ནས་ཡུ་གོང་ས་
 མཆོག་གི་རུས་དབང་ག་རུས་གནང་ཡང་། དེར་བཅར་མཁན་གྱི་བོད་མི་སྤྱི་ཡོན་ལ་
 འཛིགས་བསྐྱེལ་གྱིས་མཆོག་། གང་ལྟར་འཛིན་བཟུང་དང་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་གྱི་
 སློབ་གསོ་སྦྲད་ནས་དཀའ་ངལ་འདྲ་མིན་ལ་གཏད་གིན་ཡོད།

མི་ལོ་བརྒྱ་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་རིང་རུ། རྒྱལ་མཚན་མོར་བྱས་བོད་མིའི་སེམས་ཀྱི་
 དད་གུས་དང་གོང་བཀྱར་ཐོབ་ཐང་ས་ལ་གདོང་ལེན་བྱས་ཡོད་མེད་ལ་མ་སྟེས་པར། རྒྱ་
 གཞུང་གིས་ངོས་ནས་རྒྱལ་མཚན་མོར་བྱས་ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་གྱི་གོ་གནས་དང་མཚན་
 བྱང་འདྲ་མིན་སྦྲད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཉ་ཅང་གསལ་བོ་སྟེ། དེ་ནི་ཁོང་
 བོད་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཡུ་གོང་ས་མཆོག་དགོངས་པ་རྩོགས་རྗེས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་བྱགས་ཐག་
 གཅོད་རྒྱ་དང་། དམིགས་ཡུལ་དེ་ཉིད་འབྲུབ་སྤྲད་རུ། གཞུང་གི་སྟོབས་སྤྱུགས་དང་
 བཅན་ཤེད་སྦྲད་ནས། བོད་མིར་རྒྱལ་མཚན་མོར་བྱ་པའི་ཆེན་ཡོན་པའི་དད་གུས་བྱེད་
 རུ་བརྒྱུག་པའི་དབང་ཡོད་ལ་ཡང་བག་ཚེགས་ལང་མེད་པ་མཆོན་ཡོད། ཟླ་ལོ་
 ༡༠༡༥ཟླ་ལྟར་། རྒྱལ་སྤྱི་བདེ་ལེགས་རིན་པོ་ཆེ་བཙུན་ཁང་ནང་ནས་གསལ་ཁ་མེད་
 པའི་ངང་གྲོངས་རྗེས། རྒྱ་གཞུང་གིས་ལི་ཐང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་འདས་མཆོད་དང་སྟོན་
 ལམ་སྟོགས་འཛིགས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཏང་ཡོད་འདུག ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་སྤྱི་
 པར་དང་ཅ་དངོས་སྟོགས་ཁོང་གི་བྱ་ག་བཏབ་དགོན་པ་ཁག་མེད་པར་བཟོས་
 ཤིང་། མང་ཆོགས་ངོས་ནས་ཁོང་ལ་རྗེས་བྲན་གྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་འཆར་ལ་
 བཞེངས་མི་ཆོག་པར་བཀག་ཡོད། དེའི་ཐད་ལ་ཞུ་གཏུགས་བྱས་པའི་བོད་མི་གང་མང་

ཞིག་ཀྱང་། ལི་ཐང་དང་། ཉག་ཁུ་ཁ། སྤང་དཀར་མ་དང་ཨོ་ཐོག་སོགས་སུ་སྒྲིག་ཉིས་
 རིང་བཀག་ཉར་བྱས། སྐུལ་སྐུ་བསྐྱོད་འཛིན་བདེ་ལེགས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཕྱི་
 ལོ༡༩༥༥ནང་། ལོ་ཁོང་ས་མཆོག་གིས་དགེ་བཤེས་ཨ་འདེམས་སུ་མཆོག་ཞེས་པའི་ཡང་
 སྤང་དུ་དོས་འཛིན་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཆེ་བཙོན་གྱི་
 བྲིམས་ཐག་བཅད་དེ་བཙོན་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱོངས་པ་
 རེད། ཕྱི་ལོ༡༩༥༥ ལྷ་ཆེས་༡༥ ཉིན་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་སྡེ་གནས་ཁྲིན་ཏུ་ཕྱོང་
 ཁྲིའི་ཁྲོན་ཏུང་བཙོན་ཁང་དུ་ཁོང་སྐྱོངས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་ཁོང་བཙོན་
 ཏུ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་འཁོར་ཡོད། འདི་ལོའི་ལྷ་ཆེས་༢༤ ཉིན་ལོ་ན་ཉེར་
 ཏུག་ལ་སོན་པའི་ཁོང་གི་ཆ་མོ་ནི་མ་ལྷ་མོ་གསང་སྐབས་ཀྱིས་བྲོས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་
 འབྱོར་ནས་ཁོ་མོའི་ཨ་ཞང་རྒྱ་གཞུང་གིས་དུག་སྤྲད་ནས་བཞོངས་པ་རེད་ཅེས་དང་། ལི་
 ཐང་ཆོང་སྤང་གཞུང་གི་དོས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིལ་རྒྱན་མ་ཡིན་པ་དང་། བྲིམས་འགལ་
 ཉག་ཉེས་ཅན་ཡིན་རབས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱབས་དང་བྱ་འགུལ་སྒྲེལ་བའི་སློ་ནས་རིན་པོ་
 ཆེ་ལི་མཆོན་སྐྱོད་དང་ཆེ་མཐོང་ལ་གཞོད་ཐབས་བྱས་སོང་ཞེས་བཤད། ཡང་ཕྱི་
 ལྷ་ཆེན་། སྐར་བུ་ཆེ་རིང་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་ཞིག་མན་ཡུང་བཙོན་ཁང་ནས་གཟིགས་
 གཞི་ཏ་ཅང་ཞན་པའི་ངང་སྤྱོད་བྲོལ་བཏང་ཡང་། དཀར་མཛེས་ཆོང་སྤང་གཞུང་གི་
 དོས་ནས་ཁོང་དང་སྤྱོད་བྲོལ་སྐྱོར་གྱི་གནས་རྒྱུལ་བྱིར་བཏང་མི་ཆོག་པར་ཁུ་སུ་མ་
 འཛིག་དགོས་པའི་བཙན་བཀའ་བཏང་ཡོད། ཁོང་ནི་དཀར་མཛེས་ཏེ་ཉོར་དགོན་གྱི་སྒྲི་
 མ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། སྤང་རི་སྐྱ་བཙུན་དགོན་དང་ཡར་སྟེང་བཙུན་དགོན་གཉིས་ཀྱི་དགོན་
 བདག་ཡིན་འདུག།

ཕྱི་ལོ༡༩༥༥/༣༡ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་འཇུ་བཟུང་དང་། ཕྱི་
 ལྷ་ཆེས་༢༥ ཉིན། དཀར་མཛེས་ཁུལ་དར་མདོ་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་
 ཟེར་བས། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ལོ་ ༥ དང་ལྷ་བཅུ་གི་དུས་བཀག་བཙོན་འཇུག་གི་

ཁྱིམ་མཐུན་བཅད་དེ། ཟླ་བཅོམ་ལྷན་ཡུང་བཅོམ་ཁང་ནང་བཅོམ་འཇུག་བྱས་ཡོད་པ་
 རེད། དེ་ནི་ཡར་ལྷེང་བཅུན་དགོན་གྱི་བཅུན་མལ་ལ་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་གཞུང་གིས་དགོན་པའི་
 རང་སྐྱེལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་གྱི་སྒྲོབ་གསེའི་ལས་འབྲུལ་སྒྲེལ་བར་ཞི་བའི་ངོ་རྒོལ་བྱས་
 པ་དང་། ཁྱོད་མ་མཆོག་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་གྱི་ཡིག་ཆའི་ལྷེང་མཆོན་རྟགས་མ་བཞག་
 པ། ༡༠༠༢ ལེར་སྤང་རི་ལྷ་རིན་པོ་མཆོག་དབྱེ་བཞུགས་ཐོག་དཀར་མངོས་མི་མང་གིས་
 ལྟོད་མ་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་རིམ་སྐྱབ་པ་སོགས། རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་གྱི་
 ཉེས་མིང་ལྷ་ཆོགས་བཅུགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ལ་ཡོངས་བྱགས་སུ་
 སྤང་རི་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་འདུག

དྲུ་ལའི་སྤྲ་མར་ངོ་རྒོལ་གྱི་ལས་འབྲུལ་སྒྲེལ་བྱགས་ཆེ་ཅུ་གཏོང་བ།

འདི་ལོ་༡༩༠༡ལོ། རྒྱ་ནག་སྤིང་གཞུང་གིས་དྲུ་ལའི་སྤྲ་མའི་བྱགས་ཆེན་ལ་ཁ་རྩང་
 དང་འགོ་གཞོན་བྱེད་སྤངས་གྱི་སྤིང་རྩས་སྤར་ལྷག་གཞི་སྐྱེ་ཆེ་ཅུ་སོང་ཡོད།

པོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་རྩལ་ཆེ་ལྷན་དབྱེད་ཅེ་ཡིས། ཁོ་
རང་གསར་དུ་གོ་གནས་དང་ཁུར་འགན་སྒྲུབ་པའི་ཉིན་གྱི་མཛད་སྒྲེའི་སྤྱིང་། “ཏུ་ལམ་
སྒྲེ་མའི་ཕྱགས་སྒྲེ་ལ་ཁ་གཏད་གཏོང་ཡེན་བྱ་རྒྱ་ནི་ཁོ་པོའི་ལས་འགན་ཨང་དང་པོ་དེ་
ཡིན”ཞེས་བསྐྱབས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཁོས་ “ཏུ་ལའི་སྒྲེ་མའི་གཏོང་གནས་པའི་སྒྲིག་
རྩལ་ཐེར་འདོན་དང་། ཁ་བྲལ་པའི་དྲག་གཞོན། ཁ་བྲལ་ལས་འབྲལ་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་
དང་དེའི་དོན་ཕྱགས་སོགས། མི་རིགས་ནང་ཁུལ་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་གཞོད་གཞི་ཅན་གྱི་
བྱེད་སྒོ་ཁག་ཅུ་བ་ནས་འབྱར་འཛོམས་བྱ་དེས་”ཞེས་དམ་བཅའ་བཞག་པ་
སོགས། མདོར་ན། ལོ་འདིར་རྒྱ་གཞུང་གི་དོན་ནས་ལོ་མོང་ས་མཆོག་ལ་འཛིན་པའི་སྤྱི་
རྩལ་ཇེ་མཐོགས་སུ་སོང་པའི་ཐད་ཕྱི་ཕྱོགས་ལ་དོ་སྣང་གང་མང་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

འདི་ལོའི་ཕྱི་ལྷན་ནང་། པོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་རྩལ་
གཞོན་པ་སྒྲེ་འཕྲིན་ལས་ཞེས་པས་ཀྱང་གསར་འཛོད་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་ཏུ་ལ་
སྒྲེ་མ་ནི་དེ་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འགྲོ་བྱིད་མིན་ཞེས་བཤད། འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའི་
བསྐྱབས་གཏམ་ཁག་གིས་མཆོན་པ་ནི། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལོ་མོང་ས་མཆོག་གི་བྲིམས་
མཐུན་ལྟལ་འཛིན་གྱི་དོ་བོ་དང་དབང་ཚད་དམའ་འབེབས་དང་བྱེད་གསོད་དུ་བྱུར་
ཡོད་ལ། ༢༠༡༧ལོར་ཀྱང་གོ་ཀྱང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་རྩལ་རྒྱུན་ལས་ལྷན་ལྷན་ཁང་ཞེས་
པའི་དོན་ནས་བདུན་གཅིག་རིང་གསར་པའི་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པ་བརྒྱད། ཞི་ཅིན་
ཕིང་དབུས་པའི་ཏང་གིས་དོན་ནས་ལོ་མོང་ས་སྐྱ་ཐེང་རྗེས་མ་དེ་ཉིད་དོན་འཛིན་བྱ་རྒྱ་
ཐག་གཅོད་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གི་དོན་ནས་ཏང་ཡོན་དང་གཞུང་
འབྲེལ་ལས་བྱེད་སྤྱོད་སྐྱབས་མང་པོ་གཞི་རིམ་ཞིང་སྤྱོད་ས་ཁུལ་དང་། དགོན་པ་བྱ་
ཆོང་། སྤྱོད་ཆོ་བཅའ་སྤྱོད་དུ་ཁག་ཆེད་མངགས་དང་ཆེད་བཅུགས་ཀྱིས་བྲིམས་སྒྲུལ་
སྒྲོབ་སྤྱོད་དང་། རྒྱལ་གཅིས་ཆོས་གཅིས་ཀྱི་སྒྲོབ་གསོ་སོགས་སྤྱད་སྤྱོད་དང་གོ་སྒྲིག་གི་
སྒོ་ནས་ལོ་མོང་ས་མཆོག་ལ་ཁ་རྩལ་གི་ལས་འབྲལ་སྒྲེལ་སུས་སུ་ཡོད། དེ་ནི་གནའ་ནས་

བོད་ལ་རྒྱལ་མངའ་ཆེ་ཞིང་བོད་དུ་འདུག་ཡུན་རིང་ཤོས་ཡིན་པ། བོད་ཁུལ་དུ་རྒྱ་
གཞུང་གི་དམིགས་ཡུལ་ལག་བསྟར་དང་ལམ་འགྲོ་ཆེ་བའི་བོད་རང་སྲོལ་རྒྱུང་རྒྱུ་གི་ད་
ལྟའི་དམར་ཕྱོགས་དུང་ཆེ་ལུ་དབྱིང་ཅེ་ཡི་བསམ་སྒོ་དང་དྲིལ་བསྐྱགས་ཀྱང་དེ་ག་
རང་ཆགས་ཡོད། བོད་རང་སྲོལ་རྒྱུང་རྒྱུ་ནག་རྒྱུ་ཁུལ་ནས་མང་ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་
ཟུ་བྱིར་དོ་སྒོལ་དང་། ལྷོང་ས་མཆོག་ལ་དང་འདུན་ཆེ་བའི་རྣམ་འབྱུར་བསྟན་པར་
བསྟན་ནས། ལུ་དབྱིང་ཅེ་ཡིས་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་དང་ས་གནས་མི་མང་ལ་དྲག་
གོན་བྱས་ཡོད། འདི་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་༡༩༥༥ཉིན། རྒྱ་ནག་དབང་སྐྱར་བྱལ་རིམ་གྱི་ས་
བཅད་ལྟར་ན། ཟླ་བཅད་ཆེན་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྲོལ་བྲག་མགོ་རྫོང་
གི་ཏེ་ཏོར་གྲོང་རྒྱུ་གི་ཕྱོག་རིའི་དགོན་གྲོང་གཉིས་ཀ་དོས་ནས་ལྷོང་ས་མཆོག་ཨ་རི་
ལ་སྐྱོན་བཅོས་བྱེད་དུ་ལེབས་པ་གོ་ནས། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཞབས་བཏན་སྒོན་ལམ་གོ་
སྒྲིག་བྱས་པ་བརྒྱད། ས་གནས་ཉེན་ཉོག་པས་བྱ་དཔལ་དགའ་དང་ཨོ་རྒྱུན་ཞེས་པ་
གཉིས་འདུ་བཟུང་བཀག་ཉར་གྱིས་ནང་མི་དང་ཕྱི་ཕྱོགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོངས་སུ་བཅད་
ཡོད། ཡང་དོན་རྒྱུན་དེ་དང་བསྟན་ནས། ཕྱི་ཟླ་༡༩༥༧ཉིན། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་
དོས་ནས། ཁྲིམ་གཞུང་གི་ཆོང་ཁང་ལོགས་སུ་ལྷོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་སྒྲིག་བཤམ་མི་
ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཏང་། བཀའ་རྒྱ་དེར་ས་གནས་མི་མང་བདེ་འཇགས་ལྟར་ཁང་
དང་། རྫོང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཁང་། རྫོང་ཡུལ་སྐོར་བློ་འཆམ་དོ་དམ་ཁང་བཅས་ཀྱི་
མིང་ཉགས་འཁོད་ཡོད། བཀའ་རྒྱ་དེས་ལྷོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་སྒྲིག་བཤམ་བྱས་པ་
འདིས་མི་མང་ལོག་ལམ་དུ་འཁྲིད་པ་དང་། ཕྱི་ཟླ་༢༠ བར་སྐུ་པར་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་
པར་བྱིར་བསྐྱབས་ནས་རྫོང་སྲིད་གཞུང་ལ་ཅིས་སྒོར་བྱེད་དགོས་པ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་
ཆེ་ཉེས་ཆད་གཅོད་རབས་བཤད་ཡོད་ཀྱང་། ཉེས་ཆད་ག་རེ་གཅོད་མིན་གྱི་གསལ་ཁ་
བྱུང་མེད་པ་རེད་འདུག།

དེ་ལྟར་བོད་རང་སྲོལ་རྒྱུང་རྒྱུ་སུ་ལྷོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་ཟུར་ནས་སྒྲིག་བཤམ་

མི་ཚོགས་པ་བཅོས་ཟིན་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གཞན་དུ་ཏོག་ཅམ་གྱི་ཡངས་ཡིན་
 ཡང་། དེར་གི་དུས་སུ་དེ་ལོར་འབྱུང་བ་ཕྱིན་ཡོད། དེའང་ཕྱི་ཟླ་༡ནང་། མཚོ་ཕྱོན་ཞིང་
 ཆེན་གྱི་མ་ཕྱོད་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་རེབ་གོང་རྫོང་གི་རོང་བོའི་དགོན་ཆེན་
 གཙོས་པའི་དགོན་པའི་ནང་དུ་ལོག་ས་མཚོག་གི་སྐུ་པར་སྐྲིག་པའི་མི་ཚོགས་པའི་
 བཀའ་བྱ་གཏོང་ཡོད། བཀའ་བྱ་དེ་ནི་མ་ཕྱོད་ཁུལ་ནས་བཏང་བ་རེད་ལ། བཀའ་བྱ་དེས་
 ལམ་སྟོན་བྱས་པ་ལྟར་ན། དགོན་པ་ཁག་གི་དོ་དམ་པའི་དོས་ནས་དེའི་དོན་བཀོད་ཁབ་
 དང་གོ་སྐྱོག་གང་ལེགས་དགོས་སྐྱེ་མ་ཟད། སྤྱིད་གཞུང་གི་བཀོད་ཁབ་ལྟར་བཙུང་བྱ་
 དགོས་པ་གསལ་ཞིང་། དེ་ལྟར་མི་བྱ་མཁན་སུ་བྱུང་དགོན་པ་ནས་ཕྱིར་བུད་དང་འཛིན་
 བཟུང་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་འཛིགས་བསྐུལ་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ཟླ་བའི་ཟླ་དགྲིལ་དུ། ཟླ་ཐོན་ཞིང་
 ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གསལ་རྫོང་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་
 གྲགས་ཆེན་ཚོས་པ་པོ་གངས་ཅན་སྐུ་པ་སྐུ་བས་སྐུའི་བཙེན་ལོག་ནས་བཙེན་ཐག་
 ཡོད་ཆང་བའི་བཙེན་གྲོལ་ཐོབ་སྟེ་ཕྱིར་པ་ཡུལ་དུ་ལོག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ། ས་གནས་
 བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཐེབས་བསུའི་སྟེ་ལེན་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཤིང་། ཐེབས་བསུའི་བློ་སྟོན་
 རྒྱབས་སུ་ཁོང་གི་ལག་དུ་ལོག་ས་མཚོག་གི་སྐུ་པར་བཟུང་དུ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་
 རས། གནས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་གངས་ཅན་སྐུ་པ་སྐུ་བས་སྐར་ཡང་ཉིན་༡༥ཡིང་སྤྱིད་
 འཛིན་བཀག་ཉར་བྱས།

ཕྱི་ཟླ་༡༡ཟླ་འགོ་ཅམ་ནས། རྒྱ་ནག་སྤྱིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་གར་དུ་ལོག་ས་མཚོག་
 གི་དྲུང་ལ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཞུ་རུ་ཡོད་འདོད་ཅན་གྱི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
 དམ་བྱག་བྱེད་འགོ་རྒྱགས། དེའང་བོད་མིའི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་ཕྱིར་བསྐུས་དང་། ཡང་
 རྒྱ་གར་དུ་སྐེབས་ཟིན་པ་རྣམས་ཕྱི་ཟླ་༡༥པའི་ཆེས་ལོ་སྟོན་རྒྱུ་ཏེ། ཕྱི་ཟླ་༡ནང་གི་དུས་
 དབང་འགོ་འཛུགས་མ་བྱས་སྟེན་དུ་ཕྱིར་ནང་དུ་ལོག་དགོས་ཞེས་ནང་མི་དང་ཁག་ཐེག་
 བྱེད་མཁན་ལ་བཙན་བཀའ་བཏང་འདུག མ་ཟད་ཁ་ཤས་ལ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྟོན་ལ་

དགའ་ཞེན། བརྟན་མིང་ཐུང་སྒྲིབ། ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྒྲུབ་ལ་རྒྱབ་སྒྲིབ། ཏུ་ཡའི་སྤྲ་མར་
ཁ་གཏད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བྲིམས་སྒྲིག་དང་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཁག་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་སྒྲིང་
སྒྲིང་རྒྱ་དེ་ཡིན། ཡང་དེ་ལྟར་ཁ་ཡེན་ཆོག་བཅི་མ་བྱས་ཆེ། ཟླ་བཅུ་ན་རྣམས་དགོན་པ་
ནས་ཕྱིར་འབུང་གཙོས། ལས་གཞི་དེ་བརྒྱུད་ནས་ཡོ་རྒྱུ་མོན་པའི་ཟླ་བཅུ་གང་
མང་ཞིག་ཀྱང་ཐུ་མཐུད་སྒྲིབ་གཉེར་བྱེད་ཏུ་མ་བཅུག་པར་དགོན་པ་ནས་ཕར་བྲིམ་ཏུ་
ཕྱིར་སྒྲིག་བཏང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡ལོར། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་པོད་ཁུལ་གྱི་ནང་བརྟན་
ལྷེ་གནས་ཁང་སྟེ། དཔེར་ན། དགོན་པ་ཟླ་ཆང་དང་གནས་ཆེན་ཁག་དང་། ལྷ་ཆེན་མི་
ཆེན་སོགས་ལ་ལྟ་རྟོག་དོ་དམ་བྱ་ཆེད་ཏུ། ཏང་ཡོན་དང་གཞུང་གི་ལས་བྱེད། དྲག་ཆས་
ཉེན་རྟོག་པ་སོགས་ཆེད་གཏོང་བྱས་ཡོད།

༡༩༠༥ལོ་ནས་བཟུང་། བྲིམས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིང་གི་ལས་འགུལ་ཞེས་པ་འགོ་འཇུགས་
ཀྱིས། པོད་ཁུལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་དང་ལྷེ་གནས་ཁང་གི་དོན་ནས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་
རྒྱལ་ཡོངས་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་སྒྲོར་གྱི་
བྲིམས་སྒྲིག་དང་ཏང་གི་གཞི་ཚུལ་མིང་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་དེས་པར་སྒྲིབ་སྒྲིང་བྱ་
དགོས་པ་བཅོས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཡང་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡ལོ་མཇུག་ནས་བཟུང་སྟེ། ཟླ་བཅུ་ན་
རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་རེར་འཆར་ཅན་ལྟར་བྲིམས་སྒྲིབ་ལ་སྒྲིབ་སྒྲིང་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་
སྒྲེབས་ཡོད། དེ་ལྟར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡ལོར་བཟུང་། པོད་ཁུལ་གྱི་དགོན་
སྟེ་ཁག་ཏུ་མོང་ཏུ་བཤད་པ་བཞིན་ལྟ་རྟོག་དོ་དམ་གྱི་ལས་གཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་། རིག་
གནས་གསར་བརྗེ་ལྟ་བུའམ། གཅིག་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཏུ་ག་དང་། དེས་པར་ཏུ་ཡོད་
དགོས་པ་དགུ་སོགས་སྒྲིག་གཞི་འདྲ་མིན་བཅོས་ནས་དྲག་གཞོན་དང་སྤངས་འཛིན་བྱེད་
ཀྱིན་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་ཏུ་ཕྱི་ལོ་༡༩༡༢ལོར་བཟུང་། པོད་རང་སྒྲིང་སྒྲིངས་ཡོངས་ཀྱི་
དགོན་སྟེ་མ་ལུས་པར་ལྟ་རྟོག་ས་ཆོགས་དང་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་མ་
ཁུལ་པ་མེད་པ་བཅོ་རྒྱུ་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ལྟར་དུ་ལྟོ་ཆར་ཏང་ཡོན་དང་མིང་

གཞུང་གི་ལས་བྱེད་གང་མང་ཆེད་མངགས་བྱེད་སྤྱུས་སུ་ཡོད།

མཚོ་སྔོན་མཚོ་ཤར་ཁུལ་གྱི་བ་ཡན་ཆོང་ནས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་རེད་བོ་དགོན་
 ཏུ་ལྷ་བ་བྱས་པ་ཁོང་། ཉེ་ལམ་བཅོན་བྱོལ་ལ་གསར་ཏུ་འབྱོར་ཅིང་ཁོང་གིས་བཤད་
 དོན་ལྟར་ན། རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་ཁུལ་དེའི་དགོན་པའི་ལྷ་བ་རེ་རེ་སར་ཉར་ཡོན་མི་སྣ་རེ་
 ཆེད་མངགས་བྱས་ཡོད། མི་སྣ་དེ་ཚོ་ལྷ་གཅིག་གི་ནང་ཚུན་ལ་ལྷ་བ་རྣམས་ཀྱི་སར་
 ཐེངས་མ་ལྷ་ཏུག་ཅམ་རེར་ཡོང་ནས། ལྷ་བ་རྣམས་ལ་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་ཏུས་སྒོར་གྱི་
 སྒོ་བ་གསོ་དང་སྒོ་བ་སྲོང་བྱེད་ཏུ་བཅུག་པ་དང་། ཡང་ལྷ་བ་རྣམས་ལ་དཀའ་ཁག་ག་རེ་
 ཡོད་མེད་བཅར་འདྲི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཡང་ཁོང་
 གིས་“ང་ཚོས་བཤད་པའི་བདེ་སྤྱད་གང་བཤད་ཁག་ཁོང་ཚོས་ཉལ་ཏུ་བཤད་དགོས་ས་
 ལ་བཤད་མི་འདུག” ཅེས་དང་། “སྲིད་གཞུང་གིས་ཆེད་མངགས་བྱས་པའི་ལས་བྱེད་མི་
 ལྟ་རེ་དག་འདུག་སའི་ལས་ཁུངས་ནི་ང་ཚོའི་དགོན་པ་ནས་སྐར་མ་བཅུ་ཅམ་གྱི་བར་
 ཐག་ལ་ཡོད་ཅིང་། ང་ཚོའི་དགོན་པར་ལྷ་བ་ཁྱོད་སྟོན་མ་ལོ་ལྷག་ཅམ་ཡོད་པ་ལ། རེས་
 དེད་ཆེད་མངགས་མི་སྣའི་གྲངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ཆོད་ལེ་རིང་
 དགོན་པ་སོ་སྟེ་པར་ཆས་ཀྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡོད་ཐོག་ལྷ་བའི་ནང་ཏུ་འདྲོ་རྟོགས་མི་
 ཆོད་པའི་གསར་བའི་སོ་སྟེ་ལ་ཡོད་ཅིང་། ང་ཚོ་ནང་ཚུན་ཚུན་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་
 མེད་པར་རང་གི་ལྷ་ཤག་ནང་ནས་ཀྱང་འཛེམ་དོགས་དང་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུར་སྤྱུག་སྤང་
 བྱེད་ཀྱི་ཡོད་”ཅེས་བཤད། དེ་ལྟར་རེབ་གོང་རོང་བོའི་དགོན་ཆེན་ནི་བསྐྱེད་མར་རང་
 ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བྱུང་སའི་ས་གནས་ཤིག་དང་། རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་གཞོན་ཤུགས་ཆེར་
 བྱས་སའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཡང་འདི་ཡོད་ཀྱི་ལྷ་ཆུང་ནས་བཟུང་། གསེར་རྟ་སྤྱང་སྐར་གཏོར་བཅོམ་བྱེད་འགོ་
 བཅུགས་པ་དང་རྩན་ཏུ། སྐར་ནས་བྱིར་འབུད་ཟིན་པའི་ལྷ་བ་ཚུན་ལ་རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་
 གཅེས་ཀྱི་སྒོ་བ་གསོའི་ལས་འགུལ་ཡང་ཏུས་མཉམ་ཏུ་སྒྲེལ་ཡོད། ལྷ་ནས་ལྷ་བསྐྱེད་ནས་

གྲ་བཅུན་ནམས་སྒྲ་རུང་སྐར་ནས་ཕྱིར་ཕུང་དང་། རང་རང་གི་དཔོན་གཏོགས་ས་
གནས་སུ་ཕར་ལོག་ཟིན་པ་ཁག་ལ། ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་གང་མང་ཞིག་གང་ཕྱིར་
འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་གྱིས་མཆོད། བཅུན་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་དུ་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་
གཅེས་ཀྱི་སྒྲོབ་གསོ་སྤྱིད་ཀྱིན་ཡོད། དཔེར་ན། བོད་རང་སྤྱིད་སྤྱིངས་ཁོངས་ཀྱི་བཞེད་
མཐོང་སྤྱོད་ཆོང་དང་། ཀོང་པོ་འཛོམས་འཛོམས་ཆོང་། ཆབ་མདོ་ཁུལ་གྱི་རི་པོ་ཆེ་ཆོང་། ཟླ་
ཁྲི་ཁོང་ཆེན་གྱི་ཁྱབ་ཁྱངས་སེར་ལྷལ་ཆོང་སོགས་ལ་ཕར་ལོག་ཟིན་པའི་སྒྲ་རུང་སྐར་
གྲ་བཅུན་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ལ་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཀྱི་སྒྲོབ་གསོ་ལས་འབྲུལ་སྤེལ་
ཡོད། འདི་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་༡༡ཉང་དུ། སྤྱི་ཆོགས་དྲ་ལམ་དུ་བོད་ཀྱི་བཅུན་མ་༡༩ཚམས་གྱིས་གྲ་
ཆས་ཁྱོན་བཞིན་གཞས་སྒྲ་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་བཞིན་པའི་བརྒྱན་ཕྱང་ཞིག་ཁྱབ་སྤེལ་བྱས་
སོང་། བརྒྱན་ཕྱང་ལྟར་ན།ཁོང་ཆོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་ཞིག་གི་
སྐབས་ཀྱི་བོད་ཁུལ་གྱི་སྒྲོས་གར་ཁང་ཞིག་དུ་“ ཡར་ཡངས་ཁོང་བུན་གྱིས་ཐར་གཞས་
ལེན” ཞེས་པའི་གཞས་དེ་གཏོང་གི་འདུག གཞས་དེ་ནི་དེ་སྔ་ཕྱི་ལ༡༧༥༥ལོར་མའོ་ཅི་
ཏུང་གི་མཁུན་ནས་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཁོང་ཆོས་གཞས་གཏོང་པའི་
གར་སྟེགས་རྒྱལ་གྱི་ཕར་རས་ཤིག་གི་སྟེང་དུ་“ ཀོང་པོ་འཛོམས་འཛོམས་གི་ནང་པའི་གྲ་
བཅུན་ནམས་ཀྱིས་ཁྲིམས་སྒྲིག་དང་ཆབ་སྲིད་སྤྱིད་བཅར་གྱི་སྒྲོབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རིག་
གཞུང་འཁྲབ་སྟོན་” ཞེས་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། བརྒྱན་ཕྱང་དེ་ཉིད་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་
ཟླ་༡༡ཆོས་༡༠ཉིན་བརྒྱན་དུ་སྤངས་པ་འདྲ་པོ་རེད་འདུག

ཕྱི་ཟླ་༡༡ཉང་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་པའི་བོད་མི་ཁག་ཅིག་ལ་འདི་ག་ཉེ་
གནས་ཁང་གིས་བཅར་འདྲི་བྱས་པ་བརྒྱུད་དེ་དག་གི་ཁོད་ཀྱི་བོད་མི་ཞིག་གིས་བོད་
རང་སྤྱིད་སྤྱིངས་གཞིས་ཀ་ཅི་གོང་ཁྱེད་བཞེད་མཐོང་སྤྱོད་ཆོང་གི་ཉར་ར་གོང་དལ་ཞེས་
པའི་ངོས་ནས་ཡ་ཆེན་སྐར་ནས་རྒྱུར་ཕུང་པའི་བཅུན་མ་ཁག་ལ་ཕྱི་ཟླ་༡༡ཉང་དུ་རྒྱུར་
འབྱོར་མ་ཐག་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་བཀག་ཉར་ཁང་དུ་ཉིན་༡༥རིང་བཀག་ཉར་

གྲིས་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་བྱུང་། ཡ་
 ཆེན་སྐར་ནི་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་གྱི་དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་
 ཅིང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བླ་ཆུང་སྐར་དང་ཡ་ཆེན་སྐར་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་གཏོར་
 བཤིག་གཏོར་གི་ཡོད་འདུག དེ་ལྟར་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཞེས་བོད་ཀྱི་
 ཆོས་ལུགས་མི་སྡེའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་བཅན་འཛུལ་དང་གནོན་ཤུགས་སྤྲད་པ་
 བརྒྱད་ནས་ཆེན་ལམ་དུ་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་བྱུང་ཡོད་དེ། འདི་ལོའི་ཕྱི་
 ཟླ་ལྔ་པར་། བླ་ཆུང་སྐར་གྱི་པར་མཁའ་འགྲོ་སྤྱིར་ཞེས་པ་ནས་རིག་འཛིན་སློབ་མ་ཞེས་
 པའི་བཅུན་མ་ཞིག་གིས་རང་གི་རྒྱལ་འདུག་ཁོང་མོས་ཤུབ་དུ་བཞག་པའི་ཁ་ཆེམས་ཡི་
 གེ་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བླ་ཆུང་སྐར་གཏོར་བཤིག་གིས་དེར་ཡོད་ཀྱི་བྱ་བཅུན་ནམས་
 ལ་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་བྱེད་དུ་མི་བཅུག་པའི་ཐང་ལ་ལྷག་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པར་རང་གི་
 རྒྱལ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་འཁོད་ཡོད་ལ། ཟླ་བ་དེ་ག་རང་གི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་ཉིན། ཡང་སྤྱིར་དེ་ག་
 རང་ནས་ཆེ་རིང་སློབ་མ་དང་སེམས་དགའ་ཞེས་པའི་བཅུན་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་གནས་
 ཐག་རྒྱལ་ནས་རང་གི་བརྒྱབས་ཡོད་འདུག ཆེ་རིང་སློབ་མས་བཞག་པའི་ཁ་ཆེམས་ཡི་
 གེ་ཡི་ནང་དུ་འདུང་། ཁོང་མོས་བླ་ཆུང་སྐར་གྱི་ད་ལྟའི་གནས་སྤངས་དང་། གཏོར་བཤིག་གི་
 གནོད་འཚབ་མེགས་ཀྱིས་སེམས་སུ་ལྷག་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་བྱུང་ཆོད་འཁོད་ཡོད།

གསེར་རྟ་བླ་ཆུང་ལ་རིག་ནང་བཅུན་སློབ་སྤྱིར་གཏོར་བཤིག

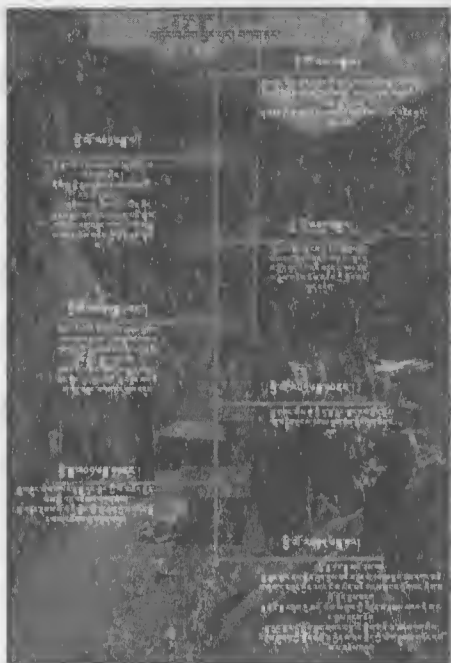
འདི་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ལྔ་པར་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་
 ཁུལ་གསེར་རྟ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་བླ་ཆུང་སྐར་གྱི་བྱ་བཅུན་དང་དགེ་བསྟན། སློབ་སྤྱི་
 བཅས་ཀྱི་གངས་འབོར་༥༠༠༠ ལ་ཆོད་འཛིན་ཐོག་བྱ་བཅུན་མང་པོ་བྱིར་འབུད་དང་བྱ་
 ཤག་མང་པོ་གཏོར་བཤིག་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་དང་དོན་ཆོད་བརྒྱུད་ཅན་གྱི་ཡིག་ཆ་
 ཞེས་འབྲེམས་བསྐྱགས་བྱས་འདུག གཞན་ཡང་། ཡིག་ཆ་དེའི་ནང་དུ་བླ་ཆུང་སྐར་གཏོར་

བཤིག་གི་ལས་འགུལ་དེ་ནི། རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་བཞུགས་མོལ་
 ཚོགས་འདུ་ཐེངས་ ༤ པ་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོས་ལྷགས་ལས་དོན་ཚོགས་འདུ་
 ཐེངས་གཉིས་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་དོན་ལྟར། གསེར་རྟ་རྩོད་སྤྱོད་དགོན་ལྔ་རིག་ནང་
 བཟུན་སློབ་སྦྱང་དག་སྒྲིག་བཅོས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་པར་མ་
 ཟད། དགོན་པ་གཏོར་བཤིག་གི་ལས་འགུལ་དེར་འགན་འཁུར་མཁན་རྒྱ་གཞུང་ལས་
 བྱེད་པ་ལ་ཆེ་བ་ནི། དཀར་མངོས་རང་སྦྱོང་བྱུང་བའི་རིས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཁག་
 དང་། ལས་འགུལ་དེར་འགན་འཁུར་མཁན་འགོ་བློན་པལ་ཆེ་བའང་རྒྱ་རིགས་ཡིན་པ་
 གསལ་ཡང་། སྤྱོད་སྤྱོད་གཏོར་བཤིག་ལས་གཞི་འདི་ཉིད་སྤྱོད་གཞུང་གི་ལས་སྟོན་རི་
 བཞིན་སྤྱོད་སྤྱོད་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ནས་དང་ལེན་བྱ་དགོས་ཚུལ་སྟེགས། སྤྱོད་
 སྤྱོད་གྱི་འགན་ཡོད་མི་སྣ་ལ་བཅོན་ཤིང་གིས་བྲིས་སྤྱོད་ཚོས་ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་
 ཞེས་རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་གསེའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་མགོ་བཙུགས་ཡོད།

གསེར་རྟ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྔ་རིག་ནང་བཟུན་སློབ་སྦྱང་བོད་ས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་གཞུགས་ཅན་
 གྱི་ནང་བཟུན་སློབ་གཉེར་བྱ་སའི་བསྟེན་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེར་བོད་དང་
 བོད་མ་ཡིན་པའི་མི་གང་མང་གིས་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚོས་ལྷགས་ལ་བསྐྱབ་པ་
 སློབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེའང་བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་ཁུལ་གཅོས། མོག་པོ་དང་
 རྒྱ་མི། ཐེ་ལེན། ཐེ་
 མན། རྟོད་རྟོད་། སིང་ག་
 པོ། མ་ལེ་ཤི་ཡ། རྟོ་རི་ཡ་
 མོགས་ནས་སློབ་གཉེར་
 བྱེད་མཁན་རྒྱུ་ཆད་མེད་
 པར་ཡོད་གི་ཡོད་པ་
 རེད། དེའང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་

ཅི་མོ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གཉེར་རྟ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྔ་རིག་ནང་བཟུན་སློབ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉེར་བྱ་སའི་བསྟེན་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེར་བོད་དང་བོད་མ་ཡིན་པའི་མི་གང་མང་གིས་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚོས་ལྷགས་ལ་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེའང་བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་ཁུལ་གཅོས། མོག་པོ་དང་རྒྱ་མི། ཐེ་ལེན། ཐེ་མན། རྟོད་རྟོད་། སིང་ག་པོ། མ་ལེ་ཤི་ཡ། རྟོ་རི་ཡ་མོགས་ནས་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉེར་བྱ་སའི་བསྟེན་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེར་བོད་དང་བོད་མ་ཡིན་པའི་མི་གང་མང་གིས་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚོས་ལྷགས་ལ་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེའང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་

གཏོར་བཤིག་མ་བཏང་བའི་ཕྱིན་
 རུ། དེར་གྱི་བཙུན་དང་དགེ་བསྟེན་
 ལ་མོ་༢༠༠༠༠༠ཅམ་གཏན་འབྲུག་
 དང་། ལྷག་པར་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲིའི་
 ལ་བས་སུ་སྟོན་མཐའ་ཁག་ནང་
 ལ་༢༠༠༠༠༠ཅམ་འཛིན་མཁུ་ཡོད་
 གྲང་། ཐངས་འདིའི་གཏོར་བཤིག་
 ལ་ས་གཞིས་གཏན་འབེབས་བྱས་
 ལ་འི་གྲ་བཙུན་གྱི་གྲངས་
 ༢༥༠༠༠ཡིན། དེ་འབྲེས་ཀྱི་བརྒྱ་
 ༢༥ བྱིར་འབྲུད་དང་དེ་དག་གི་གྲ་

ཤག་གཅིག་གྲངས་ལུས་པར་ཅ་གཏོར་བྱ་དགོས་ཡོད། བྱིར་འབྲུད་བྱས་པའི་གྲས་སུ་ཨ་
 རི་དང་ཡུ་རོབ་ནས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ནས་ཡིན་པའི་ནང་བ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་བོའང་
 རྒྱུད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་གྲ་བཙུན་རྣམས་མི་འདོད་བཞིན་སྤྱོད་རྒྱུ་དང་འཁོར་དང་དམག་
 མིའི་དོལ་འབྲུད་རྒྱུ་དང་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བཅན་གཤེད་ཀྱིས་བཙུག་པ་སོགས་ལས་རྒྱ་
 གཞུང་གིས་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་གྲ་བཙུན་བྱིར་ཐུད་དང་གྲ་ཤག་གཏོར་བཤིག་ལས་གཞི་
 གཅོས་ཞེ་གནས་དེའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་བྱེད་སྒྲིའི་རྣམ་བཞག་མ་ལུས་པ་ཐང་ཀར་སྤྱད་
 གཞུང་གིས་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་བརྟན་ཡོད།

ཡང་བྱི་༣༡༡་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོ་འཁོར་ཆོས་འཛིན་མཁུ་བཀག་
 སྤྱོད་བྱས་ཤིང་། བྱི་༣༡༢་ནང་དུ་བྱི་སྟོན་གྱི་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་པ་དང་ལྷ་སྐོར་བའང་
 ཡོད་མི་ཆོག་པ་བཅོས་ཐོག་གྲ་བཙུན་སུ་ཡིན་སྤྱད་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་སྐོབ་གཉེར་བྱ་
 ཆེད་དུ་གསེར་རྩ་རྩོད་སྤྱད་གཞུང་གི་དོས་ནས་བཀའ་འཁྲུལ་ཆོག་མཆན་ལྷ་དགོས་པའི་

ཁྱིམ་མཁའ་བཞུགས་པ་དང་བསྐྱེད། མིང་གཞུང་གི་དོན་ནས་དེ་ལྟ་བུ་ཆོག་མཆན་ཞུ་
མཁན་གྱི་བཅུ་ལྷུ་ཡིན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཡིག་ཐུགས་མ་ཡོན་པར་བྲུང་སྐར་ཏུ་སློབ་
སྦྱོང་བྱེད་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུའི་སྐལ་བ་མེད་པ་བཤད་ཡོད། རྒྱུ་འབྲེལ་ཕྱགས་གཅིག་ལྟར་ཁང་
དང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཁང་གཉིས་མཉམ་རུབ་ཀྱི་སློབ་ནས་བྲུང་སྐར་ཀྱི་སློབ་
གཉེར་ལོན་ཕྱགས་ལ་མུ་མཐུང་དམ་དྲག་དང་ལྷངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གསལ་
ལྟ། དགོ་བསྟེན་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིང་ཏུ་དེ་བས་དམ་དྲག་གིས་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་བྱ་
རྒྱུ་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད། ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བྲུང་སྐར་ནས་ཕྱིར་ལུད་ཟེན་པའི་གྲ་
བཅུ་ན་རྒྱལ་ཉེ་སྐབས་འདུག་སའི་ཁང་བ་རྒྱབ་ནས་བཞག་ཡོད། དེའང་གསེར་རྩ་དང་
མགོ་ཡོག་བོད་རིགས་རང་སྤྱིང་ཁུལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནས། བྲུང་སྐར་ནས་ཕྱིར་ལུད་
ཟེན་པའི་གྲ་བཅུ་ན་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་གཅིས་ཆོས་གཅིས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སྤྱད་སྤྱུས་ཐོག་དེ་
དག་ཉེ་སྐབས་འདུག་སའི་ཆེད་ཏུ། བོད་ཀྱི་དགུན་ཁྲུའི་གནམ་ཁྱེད་དང་མི་མཐུན་པའི་
ཁང་ཐོག་ལྷགས་ཤོག་ཡིན་པའི་ཁང་བ་མཐོ་སྤྱིང་བྱས་འདུག་ཀྱང་། དེ་ནི་གནས་སྐབས་
ཅིས་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གཏན་འདུག་བྱ་ས་ཡིན་མིན་དང་། དེ་མཚུངས་སུ་དེར་ཡོད་པའི་
གྲ་བཅུ་ན་རྒྱལ་གྱིས་མཐུང་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་གང་ཏུ་དང་ཇི་ལྟར་བྱ་མིན་གྱི་
གནས་ཚུལ་ཐོགས་ད་ལྟའི་བར་གསལ་ཁ་བྱུང་མ་བྱུང་པར་ལྟག་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ༡༩ནང་། ཡོ་རོབ་གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་དོན་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བྲུང་སྐར་
གྱི་གྲ་བཅུ་ན་ཕྱིར་ལུད་དང་སློབ་སྦྱོང་གཏོར་བཞིག་བྱས་པའི་ཐད་ལ་སྦྱོན་བརྒྱུད་དང་
དགག་པ་རྒྱབ་ཅིང་། ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་དང་ཆོས་རང་དབང་དང་བསམ་
སློབ་རང་དབང་ཐོགས་ལ་བརྩི་སྤྱད་དགོས་པ་བཤད་ཡོད། ཕྱི་ཟླ༡༩ནང་། ཨ་རིའི་གྲོས་
ཆོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མའི་ལྷ་རྟོག་ཆོགས་པའི་གྲོས་ཆོགས་འཐུས་མི་ཁག་ཅིག་གིས་དོན་
ནས། ཨ་རི་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གཞུང་ཚབ་སྐུ་ཞབས་མེད་ཐན་ལྷ་ཞེས་པ་ལ་
བྲུང་སྐར་གྱི་གཏོར་བཞིག་དང་། བྲུང་སྐར་དང་ཡ་ཆེན་སྐར་ནས་གྲ་བཅུ་ན་ཕྱིར་

ཕུང་བྱས་པ་མཆོམས་འཛིན་དགོས་པའི་ཞུ་སྟན་ཕུལ་ཞིང་། ཞུ་སྟན་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་དེས་པར་དུ་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་རྣམས་རང་དབང་དང་ཆོས་དད་བྱེད་ཆོག་པར་བྱ་རྒྱ་ཞེས་ནན་བརྗོད་བྱས་ཡོད། ཡང་ཟླ་བ་དེ་ག་རང་ལ། རྩོམ་སྒྲིལ་འཁེབས་ཀྱི་ཐ་བས་དབང་ཆོགས་པ་ཞེས་པའི་དོས་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་སླ་རུང་སྐར་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་བརྗོད་ཡི་གེ་ཞིག་སྤྲད་ནས། རྒྱ་གཞུང་གིས་སླ་རུང་སྐར་གྱི་གྲ་ཤིག་གཏོར་བཤིག་དང་གྲ་བཅུན་བྱིར་ཕུང་བྱས་པ་འདི་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་ཐང་དམར་གསོད་བཏང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅེས་དང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་ཐང་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་གང་མཚུགས་སླ་རུང་སྐར་དུ་གཟིགས་ཞིབ་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བསྐུལ་ཡོད།

དེ་མཚུངས་སྤྱི་ཟླ་༡༠ཆོས་ལོ་ཉིན་དེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོས་དད་རང་དབང་གི་ཉིན་མོར། དབྱེན་ཇི་སྤྱིད་གཞུང་གི་གྲོས་ཆོགས་འཐུས་མིའི་དོས་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་སླ་རུང་སྐར་གཏོར་བཤིག་མཆོམས་འཛིན་དང་། དབྱེན་ཇི་སྤྱིད་གཞུང་གིས་དོས་ནས་དེའི་ཐང་ལ་གཞུང་འབྲེལ་བསྐྱབས་གཏམ་སྒྲེལ་ནས་སེམས་འཆབ་ཡོད་པ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སྟོན་འོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཡོད།

བོད་ཀྱི་གྲ་བཅུན་གྱི་ཕྱི་འཕྲུལ་བཟུང་བཀག་ཉར་དང་བྱིས་ཆ་དང་གཅོད་བཞེད་པ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ལོར། དགོན་པ་གྲ་ཆོང་གི་གྲ་བཅུན་ཕྱི་ལ་སྐར་བཞེད་ལུ་མཐུད་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་སྣ་ཆོགས་གཤམ་ནས་གང་བྱུང་འཕྲུལ་བཟུང་དང་བྱིས་ཆ་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་ཆབ་སྤྱིད་བཙོན་པའི་མཆོན་བྱང་ཐོ་འགོད་ཆོར་པས། ལོ་འདིར་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་ཤེས་ཏོགས་བྱུང་བའི་མི་༣༢ཁྲིའི་བཅུ་བཞེ་གྲ་བ་ཡིན་པ་ཐོ་འགོད་བྱས་འདུག་ཅིང་། དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་ནག་དབང་ཁྱུར་གྲལ་རིམ་གྱི་བོད་ས་བཅད་བཞོས་ལྟར་ན། ཟླ་ཁྲི་དང་མཆོ་སྟོན། ཀན་སྤྱི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁུངས་

དང་། བོད་ཁུལ་ཁམས་དང་ཨ་མདོ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་དགོན་པ་བརྟུན་ནས་རེད་འདུག ཡང་གྲ་
བ་དེ་དག་གིས་ཤོད་ས་མཆོག་གི་འཁྲུངས་སྐར་ལྷུང་བཅི་བྱས་པ་འཇམ། ཡང་ན་ཤོད་ས་
མཆོག་བོད་དུ་ཐེབས་བརྟུག་དགོས་ཡོད་ཅིས་པའི་མཆོན་པའི། རང་དབང་དང་འགྲོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་ནས་ཞི་བའི་ངོ་ཚྭ་དང་ཁེར་རྒྱུ་ངོ་
ཚྭ་ལྱས་པ་ཤ་སྟག་ཆགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་དག་འདུ་བཟུང་
བཀག་ཉར་བྱས་པ་འདི་ནི་རྒྱ་ནག་རང་གི་བྲིམས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་བཅས་ལ་བཅི་
མེད་དོག་རོལ་དང་རྒྱབ་འགལ་བྱས་པ་ཞིག་དུ་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ༡༡ཀྱང་། ཤོད་ས་མཆོག་གི་འཁྲུངས་སྐར་ལྷུང་བཅི་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། ར་བརྗོད་ནས་ཡིན་པའི་གྲ་བ་བཞི་དང་། གྲ་ལོག་གསུམ། ལུང་མེད་གཉིས་བཅས་
ལ་འབར་ཁམས་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་ཞེས་པ་ནས་བྲིམས་ཐག་ལྗེད་མོ་
བཅད་ཡོད། ཁོང་ཚོ་ལོ་གཅིག་ལྷག་ལ་ནང་མི་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་དུ་མ་བརྟུག་ཅིང་
བྲིམས་ཐག་མ་བཅད་པར་བཞག་པས། ནང་མིའི་ངོས་ནས་ཁོང་ཚོ་གར་ཡོད་ཅི་བྱེད་
སོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་མ་ཤེས་པར་ལྷག་འདུག བྲིམས་ཐག་བཅད་རྗེས་སུ་མ་གཏོགས་
ནང་མིར་བར་ལན་སྤྲད་མི་འདུག

གྲ་བ་བཞིའི་གྲས་ནས་། རང་ལོ་ལྷ་ཡིན་པའི་འབྲུག་གཤམ་བྲིམས་ཐག་ལོ་༡༤བཅད་
པ་དང་། རང་ལོ་༤ཡིན་པའི་སློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ལ་ལོ་༡༩། རང་ལོ་༢༥ཡིན་པའི་སློ་
བཟང་དགའ་འཕེལ་ལ་ལོ་༡༩། རང་ལོ་༤༡ཡིན་པའི་སློ་གྲོས་ལ་ལོ་༡༤བཅས་དང་། གྲ་
ལོག་བཞིའི་གྲས་ནས་། རང་ལོ་༣༥ཡིན་པའི་ཨ་ཀྱ་ཀྱ་ལ་ལོ་༥༥དང་། རང་ལོ་༣༥ཡིན་པའི་
སློ་ཆོགས་རྩལ་བྲིམས་ལ་ལོ་༥༥། ཨ་ཁུ་རྩལ་བྲིམས་སམ་རྩལ་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་ལོ་༥༥བཅས་ཀྱི་
བྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཚོ་བརྟུན་པོ་ནི་དེ་སྤྱའང་བཅོམ་འདུག བྱས་མྱོང་
བའི་ཆབ་སྲིད་བཅོམ་རྒྱུར་རྒྱུང་རེད་འདུག དེ་མཚུངས་སུ་ལུང་མེད་དུ་རེ་སྤྱིད་ཅིས་པར་
བྲིམས་ཐག་ལོ་༥བཅད་ཅིང་། རང་ལོ་༤ཡིན་པའི་བན་མཁོ་སྤྱིད་ལ་བྲིམས་ཐག་

ཡོལ་བཅད་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་༡༣ནང་། རྒྱ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་སློ་བཟང་། ཨ་གཤམ་དང་སློ་བཟང་
སྐལ་བཟང་ཞེས་པའི་རྒྱ་བ་བཞིས། བོད་རྒྱ་རང་དབང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་སྒོའ་ཐང་
དགོས་ཞེས་དང་། མགོད་ས་མཆོག་ཁྱི་ཡོར་བརྟན་པར་ཤོག་མོགས་གྱི་ཞི་བའི་སྐད་
འབོད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་ཚོ་ལ་ཁ་བྲལ་ལ་ངན་སྐྱལ་ཞེས་པའི་ཉེས་
བཅུགས་བྱས་ནས། རེ་རེ་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱི་མས་ཐག་བཅད་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཁོང་ཚོར་
ཁྱི་མས་ཐག་བཅད་པའི་ཉེས་བར་རྒྱ་ནང་མི་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱ་མ་བཅུག་པར་ལོ་
གཅིག་ལྷག་ལ་གསང་བའི་ངང་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག།

ཕྱི་ཟླ་༡༣ནང་། སློ་བཟང་བྱབ་བཞུན་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་མགོད་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་
ཁྱེར་ནས་རྩ་བ་རྒྱུད་གི་ཁྱི་མ་གཞུང་རྒྱ་ཞི་བའི་རོ་སྐལ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྗེས་གྱི་གནས་
སྡངས་གང་ཡང་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་བར་ལྷག་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་༡༣ནང་། རྩ་བ་གཏོང་དགོན་གྱི་རྒྱ་བ་སློ་བཟང་ཚུལ་ཁྱི་མས་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་རྩ་
བ་རྒྱུད་ཐོག་ནས་ཁོང་རྒྱུད་རོ་སྐལ་གནང་བར། ཉེན་རྟོག་པས་དེ་ཕྱིར་བཅར་རུང་བྱས་
པོ་བཟང་ནས་བཅོན་ཁྱིད་བྱས་ཤིང་། རྗེས་སུ་སྐྱོན་ཁང་རྒྱ་བ་སྐྱལ་ཡོད་འདུག།

ཡང་ད་ལོ་འམ། ༢༠༡༤ལོར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བ་གྲ་མཁྱིམས་ཆད་རུས་ཡུན་
ཡོལ་ནས་ཁོང་ཚོར་ནས་སློང་གྲོལ་སྒོའ་ཐང་ཡོད་པ་རྣམས་ནི།

ཕྱི་ཟླ་༡༣ནང་། འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་འམ། ཡོངས་གཤམ་སུ་ཨ་ཁུ་འཛིགས་མེད་མགོ་
རིལ་ཞེས་སློ་བཟང་དགོན་པའི་གཤམ་ཆེན་རྒྱ་བ་ཆན་གས་ཁོང་། ལན་རྒྱུ་ཐོང་ཁྱེར་ཅན་
ཡས་ཞེས་པའི་བཙོན་ཁང་ནས་ལོ་ལྔའི་བཙོན་འཇུག་ཁྱི་མས་ཐག་ཆད་ནས་སློང་གྲོལ་
བྱུང་ཡོད། ཁོང་གི་ཕྱི་ཐོངས་བཞི་ལ་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཤིང་། འཛིན་ཐོངས་
བཞི་བ་དེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ཟླ་༤ཚེས་༢༠ཉིན། ཁོང་ལ་ཁ་བྲལ་བྱ་འགལ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་
བཙོན་འཇུག་ཁྱི་མས་ཐག་ཡོལ་བཅད་པ་ཡིན། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཁོང་གི་ཨ་མེད་ལྷུང་འཕྲིན་

ཁང་གི་བརྟན་ལམ་དུ་ཁོང་འཇུ་བཟུང་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་མི་སྡེ་དེ་ལས་འདས་པའི་གཙུག་རྒྱུ་དང་མཉམ་གཅིད་བཏང་བའི་སྒོར་གྱི་སྒྲིབ་ཆ་བཤད་པར་རྟེན་བྱས་ཏེ་འཇུ་བཟུང་བྱས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཉི་ལམ་སྒྲིབ་སྒོའ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ལ་གྲ་ཆས་སྒྲིན་དུ་མ་བཅུག་པར་མ་ཟད། ཁུངས་གཏོགས་དགོན་པ་ལའང་འབྲེ་དུ་བཅུག་མི་འདུག་ཡང་དེ་ལོའི་བྱི་ཟླ་༡༩༣༤། ཁོང་སྤྱོད་ཁང་དུ་སྤྱང་ནས་ནད་ཆ་གང་མང་ཞིག་ཡོད་པའི་ནད་རྟགས་ངོ་ཚད་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་བཙོན་ཁང་ནས་བཙོན་ལས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

བྱི་ཟླ་༡༩༣༤། འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་ཚོགས་སམ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨ་ཁུ་འཇང་ཁོ་ཞེས་རྩ་བ་གཉིད་དགོན་གྱི་གྲ་བ་ཡིན་པ་ཁོང་། ལོ་ལྔ་འཁོར་བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་དུས་ཡུན་ཚད་ནས་མེན་ཡུང་ཞེས་པའི་བཙོན་ཁང་ནས་སྒྲིབ་སྒོའ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་ནི་བྱི་ལོ་༡༩༠༧ལོའི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གྱི་དོན་རྟེན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་བསྟན་ནས་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་མི་ཐོག་མ་དེ་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། བྱི་ལོ་༡༩༠༧ལོར། རྩ་བ་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ཞེས་པས་ཁོང་ལ་བྱི་སྒྲིག་ལ་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ནས་གསང་བའི་གནས་ཚུལ་བྱིར་བཏང་བྱས་པའི་ཉེས་བཅུགས་གྱིས་ཁྲིམས་ཆད་ལོ་ལྔ་དང་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལོ་ལྔ་འབྲོག་པ་རེད།

བྱི་ཟླ་༡༩༣༥། རྩ་བ་གཉིད་དགོན་པའི་གྲ་བ་སྒོ་བཟང་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ཞིག་ཁྲིམས་ཐག་ལོ་ལྔ་དུས་ཡུན་ཚད་ནས་སྒྲིབ་སྒོའ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། བཙོན་ནས་གཙུག་རྒྱུ་དང་མཉམ་གཅིད་ཡང་ཡང་བཏང་བར་བརྟེན་ནས་ཁོང་གི་གཟུགས་གཞིའི་གནས་སྟངས་ཉ་ཅང་ཞན་པོ་དང་ནད་གཙོད་ཅན་དུ་སྒྱུར་ཐོག་དུས་པ་མི་གསལ་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཁོང་དེ་སྤྱི་བྱི་ལོ་༡༩༠༧ལོར་བྱུང་བའི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེད་གནད་མཁན་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་བསྟན་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཤིང་། དེའི་སྒོན་དུའང་ཁོང་གིས་ལོ་ངོ་མ་མཆོག་གི་སྐུ་པར་དང་ལོ་ངོ་མ་མཆོག་གི་གསུང་ཆོས་བརྟན་དར་སྐོས་

ཆོང་སྒྱུར་དང་བསྐྱམས་སྒྲེལ་བྱས་ནས་ཀྱང་འདྲ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱེད་སྤྱད་ཡོད་
འདུག།

རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱ་ནང་གི་ཁྲིམས་གྱི་གཏན་འཁེལ།

བྱི་ལོ་༡༩༥༤ལོར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་<<རྒྱལ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་གྱི་ཡོངས་
ཁབ་གསལ་བསྐྱགས་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་>>ཞེས་པའི་དོན་ཚིན་འཛད་དུ་ཆོས་
ལུགས་རང་དབང་ཞེས་པ་ནི་བསམ་སྒྲོའི་རང་དབང་དང་། རྣམ་དཔྱད་རང་དབང་
གཉིས་ཡོད་ན་གཞི་ནས་ཆོས་ལུགས་རང་དབང་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་
བྱ་ཡོད།

དེ་ལྟར་དོན་ཚིན་འཛད་པ་ནི། “སྤྱི་པོ་ཤེ་ཤེར་བསམ་སྒྲོ་དང་རྣམ་དཔྱད། ཆོས་དང་
བཅས་གྱི་རང་དབང་ལ་སྦྱོད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཐོབ་ཐང་འདིའི་ཁོངས་སུ་རང་ཉིད་
གྱི་ཆོས་ལུགས་སམ་དད་མོས་བརྟེན་བསྐྱར་བྱ་རང་དབང་དང་། རང་ཉིད་སྒྲེར་རམ་
གཞན་དང་མཉམ་རུབ་གྱིས་ཡོངས་གྲགས་སམ་ཡོངས་གྲགས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་
ཉིད་གྱི་ཆོས་དང་དད་མོས་མངོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་བ་ཁྲིད་དང་། ཉམས་ལེན། གསོལ་
མཛོད། བསྐྱབ་སྒྲོམ་སྤྱད་རྒྱ་བཅས་གྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་འདུས་ཡོད། ” ཅེས་པ་
དང་། ཡང་ཡོངས་བསྐྱགས་དེའི་དོན་ཚིན་འཛད་། ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཆོས་དད་རང་དབང་
ཟེར་མིན་གྱི་གསལ་ཁ་བཏོད་ནས། ཆོས་ལུགས་གང་ཡིན་མིན་ལ་མ་གྲོགས་པར་སྤྱི་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་ཁབ་གསལ་བསྐྱགས་སུ་གསལ་པའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་ཡོངས་སུ་
སྦྱོད་པའི་གོ་སྐབས་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་ཅེས་འཁོད་པ་བཞིན། ཆོས་དད་རང་དབང་
ནི་འཛམ་གླིང་རྒྱ་ཁབ་གྱི་རང་དབང་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ད་དུང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྟན་ཚོགས་དང་དེ་
འབྲེལ་གྱི་ལྟན་ཁང་ཁག་གིས། <<སྤྱི་དམངས་དང་། ཆབ་སྤྱི་ཐོབ་ཐང་ཐང་གི་རྒྱལ་སྤྱི་

སྤྱི་ཆིངས་དང་། >>དང<<ཆོས་ལུགས་དང་དང་མོས་ཀྱི་དབྱེ་འབྲེད་ཀྱི་ནུས་པ་མཐའ་
 དང་འགོག་པའི་སྤྱུལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་>>ཞེས་པ་གཉིས་སུ་འདྲ་། <<མཉམ་འབྲེལ་སྤྱུལ་
 ཆོགས་ཀྱི་ཡོངས་བསྟུང་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མེད་ཐོབ་ཐང་>> གི་དོན་ཚིན་པ་
 དེ་ཉིད་བསྐྱར་ནན་དང་། སྤྱི་ཆིངས་དེའི་འབྲེལ་བཤད་དོན་ཚིན་པ་ནང་། སྤྱི་བོ་ཆང་
 མར་རང་དབང་གི་བསམ་སྒྲོ་དང་། འདུ་ཤེས། དང་མོས་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཐོབ་
 ཐང་འདིའི་ནང་རང་གི་འདོད་མོས་ལྟར་ཆོས་ལུགས་སམ་དང་མོས་སྤྱན་འཛིན་གྱི་ཐོབ་
 ཐང་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིར་དོས་སམ་སྤྱི་ཆོགས་ལྟན་ཏུ་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དང་མོས་
 ལྟར་བརྟེན་དང་། ལག་བསྟར། བཀའ་ཆོས་ཉན་སྤྱི་ཐོབ་ཐང་བཅས་རྒྱུད་ཡོད་ཐོག་ཆོས་
 ལུགས་བརྗེ་སྤྱར་གྱི་རང་དབང་དང་ཆོས་མེད་སྐྱེ་བ་ལ་རང་དབང་ཡོད་པའང་རྒྱུད་
 འདུག

འདི་ལྟ་བུ་ཆོས་ལུགས་སམ་དང་མོས་ཀྱི་རང་དབང་ལ་ཁྲིམས་ཁོ་ནས་ཆང་གཞི་
 བཟོས་པ་ནི། དེ་དག་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏན་འབེབས་དང་སྤྱི་ཆོགས་བཏན་སྦྱིང་། འཕྲོད་
 བརྟེན། བདེ་འཇགས། བཟང་སྦྱོང་། དེ་བཞིན། སྤྱི་བོ་གཞན་དག་གི་གཞི་རྩའི་རང་དབང་
 དང་ཐོབ་ཐང་བཅས་ལ་མ་འགལ་བ་དགོས་པ་བཤད་ཡོད་ལ། ཡང་<<སྤྱི་དམངས་
 དང་། ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐང་གི་སྤྱུལ་སྤྱི་སྤྱི་ཆིངས་>>ནང་དུ། སྤྱི་ཆིངས་འདིའི་ཆིངས་
 གནས་སྤྱུལ་ཁབ་རྣམས་ནས། ས་མཐའ་ཁྲིམས་མཐུན་ལྟ་སྦྱོང་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་ལྟར། སྤྱི་ལུའི་ཆོས་སྦྱོང་དང་བཟང་སྦྱོང་ཡོང་དེས་ཆེད་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་
 རྒྱུའི་རང་དབང་ལ་གུས་བརྟེན་བྱེད་དགོས་པ་འཁོད་འདུག

དེ་ལྟར་གོང་གི་སྤྱི་ཆིངས་ཁག་གསུམ་གྱིས་ཆོས་དང་རང་དབང་ལ་ཁག་ཐེག་
 མཚོན། ཡོངས་བསྟུང་གསལ་བསྐྱབས་དང་དོན་ཚིན་ལོ་སྤྱི། སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་
 ཐོབ་ཐང་གི་དོན་ཚིན་པའི་ནང་དུ་བསྐྱར་ནན་དང་། དོན་ཚིན་ལོ་སྤྱི། ཆོས་དང་རང་
 དབང་གི་འབྲེལ་བརྗེད་དང་ཆང་གཞི་བཤད་སྐབས་སུ། གཞན་ལ་ཆོས་ལུགས་དང་དང་

མོས་ཚུལ་མཐུན་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྱིང་བརྟེན་སྤྱིང་པ། འདྲ་འཛུགས་དུས་བཅད་བྱས་
པ། ཚེས་ལུགས་མི་སྣ་འདེམས་བཏོན་བྱས་པ། རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་རིམ་པའི་ཚེས་
ལུགས་བྱེད་སྒྲི་ཡི་སྒྲི་སྤྱིང་གཏོང་བ་དང་དལ་གཞོ་བྱུང་མོང་གཏོང་ཆོག་པ་འཁོད་
འདུག ཡང་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱགས་ཀྱི་འབྲེ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ནི་རྒྱ་ཁྲབ་རང་
བཞིན་དང་། དེའི་དོན་ཚན་ཁག་ལ་བརྩི་སྲུང་དགོས་རྒྱུ་ནི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་
ཆིངས་གནས་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ཡོན་ལ་འགན་དབང་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལྷག་པར་ཆོས་
ལུགས་དང་དད་མོས་རང་དབང་ལ་དབྱེ་འབྱེད་བྱས་པ་ནི་འབྲེ་བ་མིའི་ཆེ་མཐོང་ལ་
དོག་རྩལ་དང་། རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཅ་དོན་དང་ཁས་ལེན་ཁག་ལ་བརྩི་མེད་དོག་རྩལ་ཞིག་
ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱ་ནག་གི་དགུང་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
མི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པས། ཁྲིམས་མཐུན་ཀྱི་འགན་དབང་དང་བརྩི་སྲུང་དགོས་པ་བཤད་
མ་དགོས་ཐོག རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དོས་ནས་ཚེས་ལུགས་དང་དད་མོས་དབྱེ་འབྱེད་སྤོར་
འཁོག་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་གནོད་འཆེ་དང་དབྱེ་འབྱེད་ནམ་བུར་ལ་སྲུང་སྦྱོབ། དེ་བས་
ཚེས་དད་རང་དབང་དར་སྤེལ་དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་ལོས་འགན་ཡོད་པ་ཡིན།

དེ་མཚུངས་སྤྱི་ རྒྱ་ནག་གི་དགུང་གི་རང་གི་<<ཡུང་རྩ་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས>>ཀྱི་དོན་ཚན་འདིའི་ནང་གསལ་ནང་དུ། རྒྱལ་ནག་གི་སྤྱི་
འབངས་སྤྱི་ཡོན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐུན་དུ་འདྲ་མཉམ་དང་། དེར་འཁོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་
ཡོངས་སྤྱི་སྤྱིང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དང་ལོས་འགན་ཡང་གཅིག་མཚུངས་སྤྱི་ཡོད་པ་གསལ་
ཐོག ཡང་དོན་ཚན་དེར་འབྲེ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་བཀུར་དང་བདག་གཅིས་བྱ་
དགོས་པ་འཁོད་ཡོད། དེའི་སྒྲིང་གི་ཞིབ་ཆ་ནི་ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་༣༩བརྒྱུད་ནས་སྤྱི་
འབངས་ཡོངས་ཀྱི་ཚེས་ལུགས་དང་དད་མོས་རང་དབང་ལ་ཁག་ཐེག་ཀྱང་བྱས་པ་
གསལ་བ་ནི། “ ཡུང་རྩ་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་འབངས་ལ་ཚེས་དད་ཇི་
བྱེད་ཀྱི་རང་དབང་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་

གང་རུང་དང་སྐྱེ་བོ་སྤྱུལ་གྱི་དང་བཅས་ཤིང་གྱིས་སྤྱི་འབངས་ལ་ཆོས་དང་བྱེད་ཏུ་བཅུག་
 སེམས་ཆོས་དང་བྱེད་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་རིགས་གང་ཡང་མི་ཆོག་ཆོས་དང་ཡོད་པའི་སྤྱི་
 འབངས་ལ་ཆོས་དང་མེད་པའི་སྤྱི་འབངས་སུ་ལའང་མཐོང་རྒྱུ་དང་དེ་བྱེད་བྱེད་བྱ་མི་
 ཆོག་སྤྱི་གཞུང་གིས་རྒྱན་ལྷན་གྱི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སློ་ལ་སྤྱད་སྤྱོད་བྱ་དགོས། ཡང་སྤྱི་
 བོ་སྤྱོད་དང་ཆོག་སྤྱི་གང་ཡིན་ཡང་། ཆོས་ལུགས་ཁ་ཁྱེར་གྱིས་སྤྱི་ཆོག་གི་བདེ་
 འཇགས་དང་བརྟན་ལྷིང་ལ་དོ་ཤོག་དང་བརྟུང་གསལ། སྤྱི་འབངས་ཀྱི་ལུས་སེམས་བདེ་
 བང་ལ་གཞོན་པ་དང་། ཤེས་ཡོན་སྤྱི་དུས་ལ་གཏོར་སྤོང་བྱ་མི་རུང་ལ། ཆོས་ལུགས་
 སྤྱི་གཞུང་གིས་དང་ཆོས་ལུགས་ཆོས་དོན་གྱི་མི་སྤྱུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་རྒྱུར་ནང་འབྲེན་
 བྱ་མི་ཆོག་ཅེས་འཁོར་ཡོད།

ཁྱིམ་སྤྱི་གང་ཞིག་འཁོར་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ཁྱིམ་སྤྱི་གང་ལག་ལེན་ཁོང་། རྒྱ་
 རྒྱ་སྤྱི་གཞུང་གིས་ཅ་ཁྱིམ་སྤྱི་དོན་ཚན་འཇུག་ནང་གསལ་མག་མོག་གི་འབྲེལ་
 བརྟུང་བཀོལ་ནས་གང་མང་ཞིག་ལ་ཆོད་འཛིན་གྱི་ལག་པ་འཆིང་གི་ཡོད། དཔེར་
 ར། དོན་ཆོན་དེའི་ནང་དུ། རྒྱན་ལྷན་གྱི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སློ་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ཅི་ཞིག་
 རེད་དམ། རྒྱ་གཞུང་ལ་དེའི་འབྲེལ་བཤད་མེད་པར། ཆོག་བརྟུང་དེར་རང་དོས་ནས་
 འབྲེལ་བཤད་དང་ཁ་གསལ་གང་མང་བརྟུང་པའི་གཅིག་ནི་སྤྱི་གཞུང་གིས་མི་
 དམངས་གང་བྱུང་འཇུ་བཟུང་བྱས་པའང་དེའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་གོ་དོན་གཅིག་
 བཅུག་ཡོད་ཅིང་། ཡང་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སློ་བརྒྱུད་ནས་སྤྱི་ཆོག་གི་བདེ་འཇགས་དང་
 བརྟན་ལྷིང་ལ་གཏོར་བརྒྱག་ཅེས་པའི་ཆོག་དོན་འདི་ནི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་
 ཡོད། དེ་ནི་དུས་རྒྱུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཆབ་སྤྱི་དེའི་ཤེས་འཇུགས་སྤྱི་མང་དེ། “ ཁ་བྲལ་ལ་
 དན་སྤྱུལ་” དང་། “སྤྱི་བའི་བདེ་འཇགས་ལ་གཞོན་སྤྱུལ་” ཞེས་པའི་མིང་འོག་བོད་མིས་
 རྒྱ་གཞུང་སྤྱི་གཞུང་དང་བྲག་གཞོན་སྤྱི་དུས་ལ་ཞི་བའི་དོ་སྤྱོད་ནས་བྱས་ནས་འཇུ་
 བཟུང་བྱེད་པ་ནི། དོན་དངོས་སུ་བོད་མིའི་གཞི་རྒྱུ་དེ་རང་དབང་བཟུང་བཤིགས་དང་།

ཆོས་དང་རང་དབང་བཅི་མེད་རྟོག་རྟོག་པ་བཟང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཡང་ཤེས་ཡོན་
 སྲིད་རྒྱལ་ལ་གནོད་སྐྱེལ་ཞེས་པའི་མིང་བྱང་འོག་རྒྱ་གཞུང་གིས་དུས་རྟག་ཏུ་བོད་ཀྱི་
 ཆོས་གཞུང་ཁག་དང་ཆོས་ལུགས་ལྟེ་གནས་ལ་ཐེ་བྱས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དེ། བོད་ཀྱི་དགོན་
 པའི་སྐོལ་རྒྱན་ལ་དམ་བྲག་གིས། ཡོ་རྟ་དམ་སོན་པའི་བྲ་སྤྲུག་རྣམས་དགོན་པ་རྣམ་
 བྱེད་ལུང་བྱས་པའི་མཆོན། དུས་རྒྱན་རྒྱས་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཞེས་པ་
 བཅུགས་ནས་བཅུ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་བྱེད་སློབ་རྣམ་བཞག་ལ་བར་ཆད་དང་
 ལྷངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཡང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་རྒྱལ་ལ་ཐེ་བྱས་དང་གནོད་
 སྐྱོན་བཅོས་མ་རུང་ཞེས་ཅུ་ཁྲིམས་སུ་འཁོད་པ་འདི་ནི། རོན་དངོས་སུ་རྒྱ་ནག་སྲིད་
 གཞུང་རང་ལ་བཤད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་དེ། རྒྱ་གཞུང་གིས་དུས་རྟག་ཏུ་ཆོས་ལུགས་ལ་
 ཁྲིམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་མེད་པར་ཐེ་བྱས་བྱས་པ་ཞིག་དང་། ཡང་ཆོས་ལུགས་ལྟེ་གནས་
 ཁང་དང་སྤྱི་འཐུགས་ལ་བྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་རྒྱུར་སྤྲོ་བས་ཤུགས་སྤྲོ་བས་མི་རུང་བ་
 ཞེས་པ་འདི་ནི་ཐད་ཀར་འགོད་ས་མཆོག་གས། ཁོང་ཆོས་བཤད་པའི་ཏུ་ལའི་རུ་ཆོགས་
 ལ་གོ་བ་ཡིན་མོད། ཁོ་རང་ཆོའི་ཅུ་ཁྲིམས་ནང་མིང་འདོན་བྱས་མེད་པ་ཅུ་ཡིན།

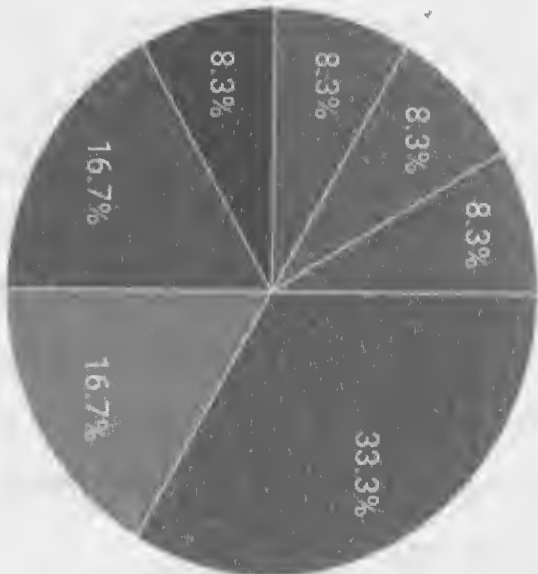
མཁུག་བཅོམས།

རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་སྤྱི་དང་སྲིད་རྒྱལ་ལྷ་མང་ཞིག་མཉམ་བཞེས་
 ཀྱིས་བོད་ནང་གི་ཆོས་བྱེད་རང་དབང་སུ་མཐུད་དམ་བྲག་བྱེད་སྤྲུལ་སུ་ཡོད།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གོང་སུ་གཅིག་ལྟར་དང་ཏང་གི་ཆབ་སྲིད་བདེ་འཇགས་ཅེས་པའི་
 མིང་འོག་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་ཆོས་ལུགས་དང་དེའི་རྗེས་འཁུག་མི་སྣ་དམིགས་
 འབེན་དུ་བཟུང་ནས་འཁུ་བཟུང་བཀག་ཉར་དང་ཉེས་འཐུགས་གཅོས། བྱི་ལོ་༡༩༨༥ལ་
 ཡོ་དཀྱིལ་དུ་འཆོགས་པའི་བོད་ཀྱི་ལས་རོན་སྒོར་བཞུགས་མོལ་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་

གསུམ་པ་ཞེས་པ་བརྒྱད་ནས། ཆོས་ལུགས་ཐད་ལ་དམ་ཤལ་གི་སྒོལ་ཡིག་འདྲ་མིན་
 བཞེས་པ་ནས་བརྒྱད་པོད་ཁྱལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོལ་སྟུང་སྟུང་དམ་ཤལ་བྱེད་
 ལུགས་ཆེ་རུ་སོང་བའི་ཁོད་དུ། ཉུ་ལའི་བླ་མར་དེ་ཆོལ་ལས་འགྲུལ་དང་། རྒྱལ་གཅེས་
 ཆོས་གཅེས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྒོལ་གསོ་སྟུང་བ། ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོལ་བཀག་སྡོམ་བྱས་པ་
 རྒྱུད་ཡོད། ལྷག་པར་བྱི་ལོ་༢༠༡༡ལོ་ནས་གོང་འཁོད་དམ་ཤལ་སྟུང་བས་ཆེ་རུ་སོང་
 ནས། པོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་དང་སྒྲུལ་སྒྲུ་ནམས་ཀྱི་མིང་གཞུང་དེབ་སྒྲུལ་ཐོ་འགོད་
 བྱས་པ་དང་། ཡར་རྒྱས་དང་གསར་བཞེ་ལ་ཁ་གཡར་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཁང་
 གཏོར་བཞག་བྱས་པ། གྲ་བཅུན་ནམས་གསུང་ཆོས་དང་ཡར་མར་གནས་མཇལ་འགྲོ་
 རྒྱུར་ཚད་བཀག་དང་དམ་ཤལ་བྱས་པ། ཡང་དགོན་པ་གྲ་ཚང་ལ་ཉང་ཡོན་དང་ཉེན་
 རྟོག་བའི་ལྷ་སྟུང་ཁང་བཅུགས་ཏེ། ཆོས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉང་གི་དམིགས་ལུལ་དང་
 དགོས་འདུན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥་ནང་། དཔོན་པ་བླ་ཆེད་ནས་ལུང་བཟུང་དཀའ་བ་ལྟར་གྲུབ་

- ལུང་བཟུང་དཀའ་བའི་རྒྱུ་
- ལུང་བཟུང་དཀའ་བའི་རྒྱུ་
- ལུང་བཟུང་དཀའ་བའི་རྒྱུ་
- ལུང་བཟུང་དཀའ་བའི་རྒྱུ་
- ལུང་བཟུང་དཀའ་བའི་རྒྱུ་
- ལུང་བཟུང་དཀའ་བའི་རྒྱུ་
- ལུང་བཟུང་དཀའ་བའི་རྒྱུ་

སྐྱིད་མངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྒྲོལ་ཐང་གཞན་ཁག

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ནང་དུ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་འགྲོ་བརྒྱུད་རང་དབང་དང་། འདྲ་འཛུགས་རང་དབང་། འཛུགས་བྱ་ཆོག་པའི་རང་དབང་། རང་དབང་དང་བདེ་འཇགས་ཡོད་ཆོག་པ་དང་། མནར་གཅོད་འགོག་པའི་རང་དབང་སོགས། བོད་མིའི་སྐྱིད་མངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྒྲོལ་ཐང་གཞན་ཁག་ལུ་མཐུད་ཅིས་མེད་དོག་རྒྱུ་དང་དམ་དྲག་བྱས་ཡོད། ལར་ནས་སྒྲོལ་ཐང་དང་རང་དབང་དེ་དག་ནི་བྲིམས་ཀྱིས་སྒྲིང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མ་མཐའི་ཆ་རྒྱུན་དང་། སྲིད་གཞུང་ཞིག་གིས་སྒྲིང་བ་ཉིས་ཀར་མཁོ་འདོན་བྱ་འོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ལྷག་པར་འདི་ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་བོད་མིའི་རང་དབང་སྐྱོད་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲུལ་བཞུད་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ཐང་ཁག་བཀག་སྡོམ་ནན་མོ་བྱས་ཏེ་བོད་མིར་ཕྱི་བརྒྱུད་ལག་ཁྲིར་མི་སྒྲིང་བ་དང་། དེ་སྔ་ནས་ཡོད་པ་ཁག་གཞུང་བཞེས་དང་། ཕྱི་རྒྱ་སྐོན་ཟེན་པ་ཁག་ལ་ཕྱིར་གང་མཆོགས་ཡོག་དགོས་པ། མ་ཡོག་ཆེ་ཉིས་ཆད་གཅོད་རྒྱ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་འཛིགས་བསྐྱལ་སོགས་བྱས་ཡོད་པ་ནི་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གིས་ཐང་ཀར་དང་མངོན་གསལ་གྱི་བཀག་སྡོམ་བྱས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ས་ཁུལ་རེ་རེ་ཡི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་བཅོལ་བའི་བཀའ་རྒྱ་དང་ལག་བསྟར་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བྱ་དོན་ཡང་རྒྱ་གར་ནས་མཛོད་ས་མཆོག་གིས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཐང་སྐད་ཅིང་ཉིད་གནང་གི་ཡོད་པས། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོ་དེར་དབང་ལྷ་བར་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་རེད། ད་དུང་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ནང་ཁུལ་དུ་ཡར་མར་འགྲོ་རྒྱུར་བཀག་སྡོམ་དང་། དགོན་པ་གཅིག་གི་བྱ་བ་དགོན་པ་གཞན་ཞིག་དུ་སྒོ་འགོད་དང་སྒྲོལ་གཉེར་བྱེད་དུ་འགྲོ་རྒྱ་མ་བཅུག་པའི་མཆོན། ནང་ཁུལ་གྱི་འགྲོ་འོང་ལ་བྱགས་ཆེར་དམ་དྲག་བྱས་ཡོད།

དེ་མཚུངས་སུ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ཞི་འཕེལ་འདུ་འཛོམས་བྱས་ཁག་ལ་དྲག་གཞོན་མ་གཏོགས། རྒྱ་ཡངས་ཤིག་གཏན་ནས་བྱེད་མ་ཐུང་། བོད་མིས་རང་གི་ས་ཁང་བཅན་འཕྲོག་བྱས་པའི་ཐང་ལ་ངོ་ཚྏ་དང་། རང་བྱུང་གཏེར་ཁ་བཟློག་འདོན་དང་སྒྲིམ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་གཏོར་སྒྲོན་ལ་མི་འདོད་པའི་ངོ་ཚྏ་དང་འདུ་འཛོམས་ནམ་བུས་ལ། དག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་དང་སྒྱི་བདེ་མི་སྤྱ་གཙུག་འབྲེལ་ཡོད་སྤྱིད་གཞུང་གིས་དེ་ལྟར་བོད་མི་ཞི་ཚྏ་བའི་སྤྱིད་དག་མཆོན་བེད་སྤྱིད་བྱེད་པ་དང་། གང་བྱུང་འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱིས་འདྲི་བཅུད་དང་མནར་གཅོད་གཏོར་རྒྱ་ལས་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཏུ་གསལ་བའི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཁག་ནི་བོད་མིའི་ཉེས་པ་བསགས་བྱེད་ཀྱི་མ་ལག་ལྟ་བུ་གྱུར་ཡོད།

ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ།

ལེའུ་ཚན་འདིའི་ནང་ཏུ་བཤད་བཞིན་པའི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཁག་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་ནས་ངོས་འཛིན་དང་ཁས་ལེན་ཡོད་ཅིང་། འགྲོ་བ་མི་ནི་རང་གི་ཆེ་མཐོང་དང་ལྷན་པའི་སྒྲི་ནས་འཆོ་སྤྱོད་བྱ་ཆེག་པ་ཞེས་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན་ལ། ཡང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་<<འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྱབས>>གྱིས་མཆོན་པའི་སྒྱི་ཆིངས་དང་དམ་ཡིག་ཁག་མང་པོའི་ནང་ཏུ་གསལ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། ལྷག་པར་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་<<སྒྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྒྱི་ཆིངས>>ཞེས་པའི་དོན་ཚན་༤ནང་། འཆོ་གནས་ཀྱི་རང་དབང་ཐད་དང་། དོན་ཚན་༧ནང་། མནར་གཅོད་ཐུང་མི་དགོས་པའི་རང་དབང་། དོན་ཚན་༡༠ནང་། བཀག་ཉར་ཐེབས་པའི་སྒྱི་བོའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ཅེས་དང་། དོན་ཚན་༡༩དང་༡༩གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་ནང་དང་ནང་ཁུལ་གཉིས་ཀྱི་འགྲོ་འདོད་ཆེག་པའི་ཐོབ་ཐང་། དོན་

ཚན༡༧བར། ༥༤་བདེན་གྱི་ཁྲིམས་ར་འཛིགས་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་། འོན་
ཚན༡༨ནང་། ཞི་བའི་འདུ་འཛུགས་བྱས་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་། འོན་ཚན ༢༥བར། ཆབ་
སྲིད་གྱི་ཆ་ཤས་ལེན་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་། འོན་ཚན༢༥བར། ཁྲིམས་གྱི་མཐུན་སར་
ཆང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་ཆོག་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་། སྤྱི་ཆིངས་འདིའི་ནང་དོས་ལེན་
བྱས་ཐོན་པའི་སྤྱི་བོ་ཞིག་གི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་གང་ཅུང་ཞིག་དབང་ཆ་ལྡན་
པའི་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟུང་བཞིག་བཏང་ཡོད་ཆེ། སྤྱི་བོ་དེར་ཁྲིམས་གྱིས་པན་ཏུས་ལྡན་
པའི་གུན་གསལ་རྩལ་བཞིན་ཐོབ་དགོས་ཞེས་འོན་ཚན ༢༥འི་ནང་གསལ་ ༡ནང་དུ་
འཁོད་ཡོད།

ལྷག་པར་སྤྱི་ཆིངས་འདིའི་འོན་ཚན༧བར། ཆིངས་གནས་རྒྱལ་ཁབ་ནུམས་ནས་
རྒྱལ་ཁབ་ཆགས་འཛིག་འབྱུང་བའི་རྩ་བའི་དོན་རྒྱུན་གནས་སྐབས་སུ། ཐོབ་ཐང་
ཁག་ཅིག་ལ་ཆག་ཡང་ཡོད་པ་འཁོད་ཀྱང་། ཡང་འོན་ཚན་༦། ༧། ༨། ༩། ༡༠། ༡༡། ༡༢། ༡༣།
སོགས་གྱིས་ཆག་ཡང་ཟེར་བ་ཁས་ལེན་མི་བྱ་བར། དེ་བས་གནས་སྐབས་ག་འདྲ་ཞིག་
གི་འོག་དུ་ཡིན་ཡང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ནི་ལྷན་སྤྱོད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ཡིན་པ་
ལས། སྤྱི་ལེན་གྱི་ཅ་དངོས་ལྟ་བུ་མིན་པས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་དོས་འཛིན་བྱས་
ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་དང་དམ་ཡིག་གང་མང་ཞིག་ལ་མཚན་རྟགས་
རྒྱབ་ཅིང་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་གསལ་སུ་སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཐང་གི་སྤྱི་
ཆིངས་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་མཚན་རྟགས་རྒྱབ་ཡོད། དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་ནི་སྤྱི་ཆིངས་དེར་
མཚན་རྟགས་རྒྱབ་པའི་དོས་ནས། སྤྱི་ཆིངས་དེའི་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་དང་དམིགས་
ཡུལ་ཁག་ལ་བརྩི་སྲུང་བྱ་རྒྱུའི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ལྟ་བུར་། རྒྱ་
གཞུང་སྤྱི་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཆོགས་གྱི་
ཆོགས་མི(༢༠༡༢ནས་༢༠༡༤བར)འདེམས་ཐོན་བྱུང་ཡོད་པས། དེ་ནི་རྒྱལ་ཆོགས་གྱིས་

ཆུ་ནག་དོ་སྐྱོད་དང་འཕྲེལ་ནས་“ཆུ་གཞུང་གིས་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གུང་སྐྱོབ་དང་
 ཁོང་འཕྲེལ་གཏོང་བའི་ལས་གཞིའི་ཐད་ལ་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་བྱེད་སྒྲུབ་སྒྲེལ་ཡོད་
 ཅིང་། ཆུ་གཞུང་གི་ཅ་ཁྲིམས་ནང་དུའང་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་བཅི་སྤྱད་དང་། ཆུ་
 ནག་ཆུལ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡར་ཆུས་འཕྲོ་ཆུར་པན་རྒྱབས་ཆེ་
 བའི་བྱ་བཞག་སྐྱབ་ཀྱིན་པ་གསལ་བའི་ཐོག་ཆུ་ནག་རང་གི་གནས་བབ་དང་ཆུལ་སྤྱིའི་
 སྤྱི་ཆིངས་ཁག་གི་ཅ་འཛིན་དང་ལངས་ཕྱོགས་ཁག་མཉམ་སྦྲེབ་ཀྱིས་ཆུ་གཞུང་གིས་སྤྱི་
 ཚོགས་དང་སྒྲོམས་དང་། ཁྲིམས་འཛིན་དང་བདེན། འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གུང་སྐྱོབ་
 ལས་འགུལ་བར་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤྱད་སྐྱོབ་དང་། ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་རྒྱར་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་
 ཆུས་འཛུགས་སྐྱར་གྱི་གོ་རིམ་ཁྲོད་དུ་སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་དང་། དཔལ་
 འབྱོར་དང་། སྤྱི་ཚོགས། རིག་གཞུང་ཐོབ་ཐང་གི་ཆུལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་ཁག་ལའང་བཅི་
 སྤྱད་དང་ཁོང་འཕྲེལ་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་ཡོད་”ཅེས་བཤད་ཡོད།

སྤྱིར་ཆུ་གཞུང་གི་ཅ་ཁྲིམས་(དོན་ཚན་༡༧༡༥) ནང་དུའང་། ཆུལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་
 སྤྱིག་དང་འདྲ་བའི་དོན་ཚན་གང་མང་ཞིག་མཁོ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། གང་སྤྱད་པ་ཁག་
 སྤྱར་ཡར་སྤྱོད་གཞུང་གིས་ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་། ཆེ་མཐོང་། ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་
 པན་མོགས་ཀྱི་མིང་འོག་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གཞུང་དེ་
 ཉིད་ལྷན་ཅིང་པ་དང་། ཁོང་ན་མེད་པར་བཅི་ནས་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་བྱིར་བཙུ་
 དང་ཅིས་མེད་གཏོང་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཆུ་ནག་གི་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྒྱུ་
 ཐོབ་ཐང་ཁག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཆུ་ནི་དུས་རྒྱུན་ཆ་རྒྱུན་དེས་ཅན་ཞིག་གི་འོག་དང་། ཉང་
 གི་དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་པའམ། ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་༩༩ནང་དུ་གསལ་བ་བཞིན། སྤྱི་
 དམངས་ཀྱིས་ཅ་བའི་ཅ་འཛིན་འོས་འགན་བཞི་སྟེ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ཆེན་
 མཐོར་འདེགས་དང་། ཉང་གི་འགོ་བྱིན་སྤྱོད་སྟོན་འོག་ཤར་བསྐྱོད། ཉང་གི་དབང་
 རྒྱར་ལྟན། མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིང་དང་། མའོ་ཅི་ཏུང་དང་ཉིང་ཞའོ་མིང་གི་དགོངས་

གཞི་གལ་ཆེན་དུ་བརྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་བཞག་ཐོག་དེ་མིན་གྱི་ཁྲིམས་སྒོལ་དང་
སྒྲིག་གཞི་སྒྲ་ཚོགས་བསོམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བོད་མིའི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་དོག་རོལ་
དང་བརྟེན་པ་བཞག་གཏོང་མཁས་ཡོད་པ་ཡིན།

ཉེས་ཁྲིམས་ཁྲིམས་འཛིན་ལས་ལུགས་དང་སྒྲོམས་མ་ཡིན་པ།

རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྲིམས་འཛིན་ལྟན་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ནི། ས་ཁུལ་རིམ་པས་འགྲོ་བ་
མིའི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལག་བསྟར་དང་། ཡང་ན་བྱིར་བསྟར་དང་ལུགས་རྒྱུན་གང་
ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་མེད་ལ་ལྟ་རྟོག་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་གྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་
པས། བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་གང་མང་ཞིག་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་
འབད་འབུངས་བྱས་ནས་ཐོབ་ཤེས་བྱས་པའི་སྤྱང་སྤྱོད་ཁག་ཅིག་དུས་རྒྱུན་ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་
མིང་འོག་དང་། དེའི་སྒྲོམ་གཞིའི་འོག་ནས་བརྟེན་པ་བཞག་གིས་ནས་ཉེས་གང་རུང་ཞིག་
ཡོད་པའི་དོགས་གཞིའི་འོག་བཟུང་བྱས་པའི་སྒྲེ་བོ་ལ། ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གོ་རིམ་དང་
དང་སྒྲོམས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཆད་ནི་མ་མཐའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལྟ་
བུར་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་ཐོབ་ཐང་ཁག་མ་ལྟར་ཆོ། ཁྲིམས་ཀྱི་མིང་འོག་ནས་མི་
ལ་སྤྱག་པོ་གཏོང་བྱེད་ཅིག་ཆགས་ཡོད་དེ། རྒྱ་གཞུང་གི་«ཉེས་དོན་གཏུགས་བཞེར་གྱི་
བཅའ་ཁྲིམས»ནང་། འདྲུ་བཟུང་བྱས་པའི་སྒྲེ་བོ་དེས་རང་སྤྱང་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་དང་
སྒྲོམས་བརྩོན་ལེན་བྱེད་ཐོགས་ཐང་ལ་དུས་རྒྱུན་གསལ་ཁ་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་ཉེན་ཁ་ཞེས་འབྲི་དོན་མག་མོག་ཅན་གྱི་ཉེས་བརྩུགས་དེ་ནི་
དུས་རྒྱུན་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་སྤྱིང་དུ་བོད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་ཞིག་དང་། ཉེས་
འདྲུགས་དེའི་འོག་ནས་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གོ་རིམ་དང་ཁག་ཐོག་རིགས་གང་མང་ཞིག་མ་
དགོས་པ་བྱས་ཁག་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་བདེན་དཔང་འདྲང་ངེས་ཤིག་མེད་ཀྱང་
འབྲིག་པ་དང་། ཁྲིམས་ཅོད་པའི་སྒྲེ་ཚབ་མི་དགོས་པ། ཡོངས་བྱགས་ཁྲིམས་ར་འཆོགས་

མ་དགོས་བཅས་ཡིན་པར་མ་ཟད། གཤམ་སྤྱི་དོ་ཚབ་ཁྲིམས་ཚྱོད་པ་ཞིག་ཐབས་ཤེས་
བྱས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡང་། ཁྲིམས་ཚྱོད་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཕྱིར་གྱུར་དང་། རྒྱལ་
ཁབ་ཁ་བྲལ་བ་དང་ཁ་བྲལ་ལ་ངན་སྒྲུལ་ཞེས་ཉེས་འཛུགས་ཐེབས་པའི་སྒྲེ་བོ་དེར་སྤྱང་
སྒྲོབ་ཐུབ་རྒྱུར་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད། དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མིས་གནས་ཚུལ་མཐོ་
སྒྲུབ་དང་བརྒྱུད་གཏོང་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཕྱིར་གྱུར་ཞེས་ཆབ་
སྤྱི་ཀྱི་ཉེས་མིང་བཏགས་ནས་ཚོལ་རྒྱུ་དང་དྲག་གཞོན་བྱ་རྒྱུ་བྱེད་གྱིན་ཡོད། དེ་
ལྟ་མོད། ཉེས་དོན་གཏུགས་བཤེར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་༡༥༠བར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
གསང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་དོན་འདྲི་བརྩུད་པས་བདེན་དཔང་ཁུངས་ཐུབ་དགོས་
ཞེས་འདྲི་བརྩུད་པར་དབང་ཆ་ཤིལ་བོ་སྤྱད་པ་ལས། འདྲུ་བརྩུང་བྱས་པའི་མིའི་དོ་ཚབ་
ཁྲིམས་ཚྱོད་པ་ཡོང་ནས་རང་གི་སྤྱི་དོ་མིའི་རོགས་འདེགས་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ཁ་བཀག་པ་
ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། དེ་ནི<<ཉེས་དོན་གཏུགས་བཤེར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས>>ཀྱི་དོན་
ཚན་༤༦ནང་། དོགས་ཡོད་མི་སྡེ་ཁྲིམས་ཚྱོད་པར་མ་བྱུག་སྒྲོན་ལ། འདྲི་བརྩུད་པས་ཁོང་
གི་རྒྱུང་ནས་བདེན་དཔང་ལག་སྟོན་བྱུང་དགོས་ཞེས་གསལ་བས། ཁྲིམས་ཚྱོད་པ་དོགས་
ཡོད་མི་སྡེར་མ་བྱུག་སྒྲོན་ཏུ་དེའི་ལྷགས་སྤྱི་གཞུང་གི་བཀའ་འཁྲོལ་ཁྱུ་དགོས་པ་སོགས་
འཁོད་ཡོད།

མདོར་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཕྱིར་གྱུར་དང་། འཛིགས་སྒྲུལ་བའི་ལས་འགུལ་
སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་དང་འབྲེལ་ཡོད་འབྲེལ་མེད་ཚང་མ་དེའི་རོགས་སྒྲུ་བསྐྱངས་ཡོད་
པས། ཁྲིམས་ཚྱོད་པ་སྤྱི་རྒྱུ་དང་བྱུག་རྒྱུའི་དབང་ཆ་དང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅེས་པ་རྒྱུ་
གཏམ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་མཚོན་ཡོད། ཡང་གོང་གི་སྤྱི་དོན་དང་འབྲེལ་ཏེ་དོགས་གཞིའི་
འོག་བརྩུང་བའི་མི་ཡི་ནང་མི་ལའང་རྒྱ་ཚོད་༢༠རིའི་བརྒྱུར་བྱེད་མི་དགོས་ཞེས་དོན་
ཚན་༤༣པར་འཁོད་ཡོད།

དེ་ལྟར་བོད་མི་ཚོས་སོ་སོའི་ཁ་པར་དང་སྒྲོག་སྒྲུང་བརྒྱུད་ནས་ཆབ་སྤྱི་ཀྱི་

ཆོར་བ་ལྟན་པའི་སྐད་ཆ་དང་པར་སོགས་བསྐྱར་བའམ། རང་ལུས་མེར་བསྟེགས་
གནང་མཁན་གྱི་ནང་མིར་ཕྱག་འཕྲད་དང་སེམས་གསོ་གཏོང་བ། ཁོར་ལྷག་སྤྱད་སྟོབ་
བྱས་པ། ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཐག་གཅོད་ག་གེ་མོ་ལ་མི་འདོད་པའི་ནམ་འབྱུར་
བསྟན་པ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྟོད་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་པ། འདྲ་
འཛོམས་སར་གཏམ་བཤད་བྱས་པ། ས་ཁང་ཁྱིམ་སྟོན་དགོས་པའི་ཁྱེད་གཏམ་བྱས་པ་
སོགས་ལ། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་དང་བདེ་འཇགས་ལ་གཞོན་པ་སོགས་
ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་ནག་ཉེས་གཤེགས་ནས་ཁོར་ལྷག་སྤྱད་སྟོབ་པ། རིག་གཞུང་སྤྱད་སྟོབ་པ་
སོགས་གང་མང་ཞིག་འདྲ་བཟུང་བཀག་ཉར་གྱིས་ཁྲིམས་ཆད་བཅད་ཅིང་། ཆོས་ལུགས་
མི་སྣ་དང་ལྷེ་དཔོན་སོགས་ལ་ནག་ཉེས་དེར་འབྲེལ་བ་བཏགས་ནས་ཁྲིམས་ཐག་ཁྱེ་མོ་
བཅད་ཡིད།

རྒྱ་གཞུང་གི་<<འཛིགས་སྒྲུལ་རིང་ལུགས་འགོག་པའི་ཁྲིམས་འཆར>>ཞེས་པ་
དེ་ཉིད། གྱི་ལོ་༡༠༧༩ལྟེ་ཆོས་ཉེན་ཁྲིམས་ཁུས་ལྟར་པར་བྱུར་ནས་ལག་བསྟར་བྱས་
ཡོད་ཅིང་། འཛིགས་སྒྲུལ་བ་དང་ཆོས་ལུགས་ཐལ་སྟོད་པ་སོགས། ཉེས་བཅུགས་བྱ་
སྟངས་ཅུམ་ལས། དོན་དངོས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་སྟོད་དང་བྱ་འགུལ་སྟེལ་ཡོད་མེད་ལ་ཆེ་
ཆེར་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་། དེ་བས་འཛིགས་སྒྲུལ་བ་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་དང་འབྲེལ་བཤད་
ལ་གསལ་ཁ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྟེང་། རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཞེས་པར་
བསྟེན་པས་ཉེ། མང་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲི་བརྗོད་རང་དབང་། ཞི་བའི་འདྲ་འཛོམས་བྱས་
པ། ཆོགས་པ་བཅུགས་པ་རྒྱུ་ཆད་ལའང་ཁྲིམས་སྒྲིག་དང་སྤྱི་དྲུས་དེ་དག་བཀོལ་
ནས་འབྱུར་འཛོམས་དང་མགོ་གཞོན། ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་གྱི་
ལོ་༡༠༧༩ལྟེ་ཆོས་ཉེན་ཁྲིམས་ཁུས་ལྟར་པར་བྱུར་ཅིང་། ཐེངས་དགུ་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་
བྱས་པའི་རྒྱ་གཞུང་གི་<<ཉེས་ཁྲིམས>>ནང་དུ། དེ་བ་དང་ཅོ་མ་སོགས་བརྒྱད་ནས་
འཛིགས་སྒྲུལ་བ་ཆེད་དུ་སྒྲུལ་སྟོང་དང་དར་བྱབ་བྱས་པ། དེའི་རིགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་

འབྲི་བ་དང་འཁོད་པ་སོགས་ལའང་གྲིམས་ཆད་ཡོད་ནས་ལབར་གཅོད་དེས་ཞེས་གསལ་
ཡོད།

བྱི་ལོ་༡༡༩༧༥༣༧༠ཆོས་ཀྱི་ཉིན། རྒྱ་གཞུང་གི་ཆེས་མཐོ་མི་དམངས་གྲིམས་ཁང་
དང་ཆེས་མཐོ་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། རྒྱ་བདེ་ལྷན་ཁང་བཅས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཉེས་དོན་གཏུག་
བཤེར་བཅའ་གྲིམས་ལ་རྒྱུར་བཅོས་ཀྱི་གྲིམས་འཆར་ཅིག་དྲིལ་བསྐྱབས་བྱས། དོན་
ཚན་༡༡ ཅན་གྱི་གྲིམས་འཆར་དེར་སྤྱོད་པའི་དང་སྤྱོད་པའི་གྲིམས་ལྟར་གྲིམས་ར་འཛོགས་པ་
དང་། གྲིམས་ཆད་གཅོད་པ་དང་གྲིམས་བཤེར་གྱི་སྒོ་ནས་བདེན་དཔུང་ར་སྤྱོད་བྱི་
གསལ་ནང་གསལ་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་གྲིམས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་ལམ་སྒོལ་ཁག་ལ་དོ་སྣང་
དང་། གྲིམས་ལྟར་བྱེད་ཆུང་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྱུང་བཅུ་ལྟར། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་ནག་གི་མཐུན་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་ཉེས་དོན་མིང་གྲིམས་ལམ་ལུགས་ལེགས་པོ་མེད་སྟེ། རྒྱུར་བཅོས་
གྲིམས་འཆར་གྱི་འབྱུང་བ་གང་ཡང་གཏོང་མི་བྱེད།

གྲིམས་འཆར་དོན་ཚན་༡༢ནང་། བྱོད་དོན་མི་སྣའམ་བྱོད་ཡ་ལ་རང་ཉིད་ཉེས་
མེད་རྒྱུ་བའི་སློབ་ཐང་ཡོད་པ་གསལ་ཡང་། ཡང་དོན་ཚན་༡༤དང་༡༥བའི་ནང་
དུ། བྱོད་དོན་དག་སེལ་བ་དང་། གཞུང་གཏུག་འབྲུག་གཅོད་ཅིས་མེད་སོགས་ལ་གྲིམས་
འགལ་གྱི་ཉེས་གཅོད་འདི་དང་འདི་ཡོད་ཅེས་བཅུ་ལྟར་ཡོད། དེ་ལྟར་གོང་གི་མི་སེར་སྤེང་
སྒོལ་རུང་དང་འཛིགས་སྒྲུལ་བྱེད་སྤངས་འདི་དག་ལས་ང་ཚོ་ལ་ར་སྤྱོད་གང་འཆོམ་
ཤིག་དང་སྤང་མེད་བྱེད་མི་རུང་བའི་གནད་དོན་གང་ཡང་ཞིག་བཅུ་ལྟར་ཡོད་པ་
ཡིན། གྲིམས་འཆར་དོན་ཚན་ཁག་ཏུ་བྱས་ཉེས་བསགས་མཁན་ལ་ཉེས་ཆད་གང་གཅོད་
ཐད་བརྟམས་ན། གྲིམས་བཤེར་གྱི་གོ་རིམ་ལ་མ་བཅིས་པ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། གྲིམས་ཁང་གི་
བཅད་ཁྲ་ལྟར་མ་སོང་བ་སོགས་ཁག་དགྱི་བྱེད་སྟེ་གང་མང་མཆིས། གང་ལྟར། རང་
དབང་ཅན་དང་ཆེད་ལས་རང་བཞིན་གྱི་གྲིམས་ཅོད་པ་དང་གྲིམས་ཁང་མེད་པ་ནི་འགྲོ་
བ་མིའི་སློབ་ཐང་ལ་ཉེན་ཁ་དང་འཛིགས་དང་སྤངས་ཡོད་གཞི་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། ད་རུང་

བརྒྱུད་ཞིབ་ཐེངས་དགུ་པའི་ཉེས་གྲིམས་སྤྱ། གྲིམས་ཁང་ལ་ཁ་རྩུང་དང་། གྲིམས་དཔོན་
ལ་འཛིགས་སྤྱལ་བྱས་པའི་རིགས་ལ་གྲིམས་ཆད་ཅུང་མཐར་ཡོགས་ལ་གཙོད་རེས་
ཞེས་གསལ་ཡོད།

མང་ཐུང་ལྟ་བུ་བཟུང་དང་བཀའ་ཉམ་

ཁྱིམ་མ་འགལ་ཐོག་རང་དབང་འཕྲོག་པ་དང་གང་ལྱུང་འདུ་བཟུང་གི་དཀའ་ངལ་
 འགོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱལ་ནང་གི་ཁྱིམ་སྤྱི་ཁག་ཏུ་གསལ་ཞིང་ཅ་
 འཛིན་ཞིག་དང་། གུན་བྱིས་ཁས་ལེན་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་
 ཡིན། གཞོན་འཛབ་ཏུ་ཅང་ཆེ་པའི་གནས་སྟངས་འོག་ད་གཞོན་དེ་ལྟ་བུ་རང་དབང་ལ་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྱིམ་སྟངས་སྟངས་འཛིན་བྱས་ཆོག་པ་འཁོད་ཡོད་མོད། དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་
 ཁྱིམ་མེད་ལུགས་མེད་ཐོག་བོད་མི་གང་ལྱུང་འདུ་བཟུང་དང་བཅའ་འབྲིང་བྱས་པའི་
 བྱེད་བབ་དེ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྱིམ་སྟངས་འགལ་བ་ཞིག་ཡིན།

བྱ་ལོ་༡༠༡༥ ལྷ་ཆོས་༡༥ ཉིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་བརྒྱ་མིས་དབང་ཕྱུག་ལགས་པོ་དང་མདོ་
 ཁམས་ཀྱི་མཆོ་རྩོན་ཞིང་ཆེན་སྐུ་རྒྱ་མདོ་བོད་རིགས་དང་རྫོང་ཁུལ་ནས་གང་ཕྱང་འདྲ་
 བཟུང་གིས་བཀག་ཉར་བྱས་ཤིང་། ལྷ་ཆོས་༡༥ བར་ཁོང་འདྲ་བཟུང་བྱས་པའི་གནས་
 རྒྱུ་ཡང་ནང་མི་ལ་བརྟེན་མ་སྤྲོད་ཅིང་། བརྒྱ་མིས་དབང་ཕྱུག་གིས་བོད་ཀྱི་རྒྱུད་
 ཡིག་འཛིན་རྫོང་སྐུལ་གསུམ་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཁུལ་གྱི་སློབ་བྱ་ཁག་གི་བོད་རིགས་སློབ་
 མ་རྣམས་ཀྱི་དང་གི་མ་རྒྱུད་དེ་ཙམ་བྱིངས་ཆ་མེད་པའི་ཐད་སེམས་འཁོབ་བྱིས་ཁོང་
 གིས་འབད་བཙོན་ཆེན་པོས་ས་གནས་སྤིང་གཞུང་གི་ཁྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་ཀྱི་བྱེད་
 རྒྱུ་མ་དེ་དག་པེ་ཅིན་དཔུས་གཞུང་ལ་ཁྱུ་གཏུགས་བྱ་ཐབས་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་
 གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་དན་སྐུལ་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་གཏོགས་
 ཤིང་། དེ་ཉིད་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དུ་ལྷུང་ཆོ། མ་མཐའ་ཡང་བཙོན་འདྲུག་ཁྲིམས་

ཆད་ལོག་པ་བྱུང་སྟེ་མེད།

འདི་ཡི་མི་སྒྲིག་པ་ནང་། ཁོང་ལ་ད་དུང་ཡང་ཁྱིམ་ར་འཛོགས་མ་ཐུབ་པར་
 ལྷག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གི་ཞིབ་འཇུག་མི་སྣས་སྒྱི་བདེ་མི་སྣར་གྱི་ད་གཞི་
 གནད་དོན་དེ་ཉིད་བསྐྱར་དུ་ཞིབ་འཇུག་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་བྱས་འདུག བྱི་སྒྲི་
 བརྒྱད་པའི་སྒྲི་མཇུག་དུ་ཞིབ་འཇུག་གི་ཐུབ་འབྲས་དེ་ཉིད་ཁྱིམ་ཁར་བསྐྱུལ་རྒྱ་ཐག་
 གཅོད་བྱུང་བ་ལྟར། བྱི་སྒྲི་ཁའི་ནང་། ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གིས་བཟ་གིས་དབང་ལྷན་གི་
 གྱིང་གཞི་དེ་ཉིད་ལུལ་ལུལ་གྱི་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྱིམ་ཁར་དུ་བསྐྱུལ་བ་རེད། དེ་
 བེ་རྒྱལ་སྒྱི་དང་ལྷག་པར་ནིུ་ཡོག་དུས་བབ་ཀྱིས་དུས་ནས་དུས་སུ་བཟ་གིས་དབང་
 ལྷན་དང་འབྲེལ་གནས་རྒྱུ་བཏོན་པའི་བཟའ་དྲིན་གྱིས་དེ་མུར་ཁྱིམ་ཐག་གཅོད་མ་
 ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱིར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁྱིམ་ཐག་ཐོག་པོ་དེ་མི་ཞིབ་པའི་ལས་འགུལ་བ་
 རྣམས་འདྲ་བཟུང་བཅོམ་འཇུག་གྱི་ད་གཞི་ལའི་གནས་རྒྱུ་དེ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ཆགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་བས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་དང་བདེ་འཇགས་ལ་ཉེན་ཁ་མོགས་
 ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་གཤོག་རྒྱུ་བ་བཞིན་ཡོད།

དེ་མཆུང་ས་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོའི་མཆོ་སྤྱོད་ཁོང་མཆོ་བྱང་
 བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ནང་ཆ་ཆོང་གི་བཀག་ཉར་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཀག་བསྐྱེས་བྱས་
 ཉེ་ནང་མི་དང་འབྲེལ་བ་བཅད་དེ་བདུན་གཉིས་འཁོར་རྗེས། བྲགས་ཆེན་ཆབ་སྲིད་
 བཅོམ་བྱུང་ཆེ་མཐོན་རྒྱལ་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ལྷོ་འདྲིའི་ཡེ་ཤུ་འབྲངས་སྐར་ཉིན་གྱི་མ་
 རུབ་ཏུ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་སྐུལ་སྤོང་(煽动分裂国家罪) ཞེས་པའི་ཉིས་
 འཛུགས་བྱས་འདུག་ཅིང་། ཉིན་དེ་ལ་གཞི་ནས་ཁོང་ཉིད་དངོས་སུ་འཇུ་བཟུང་བྱས་
 པའི་བརྒྱུད་ཡིག་ཅིན་མིར་སྤྱད་འདུག།

ཕྱི་ཟླ་༡༣་ཕྱི་ཆེན་ཉིན་ནས་ཆེ་མགོན་ཆུང་མཆོ་བུར་ཁྲལ་གྱི་ཆུང་ཁབ་པད་
འདུགས་མི་སྒྲུབ་མདའ་པལ་ལོ་རྩེར་ནས་འདྲུ་པ་བུར་པཅན་ཁྲིད་བྱས་ནས་རྒྱ་ཆེ་རྩེ་གྱི་

བདེ་བཀག་ཉར་ཁང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག་ཆོ་མཐོན་རྒྱལ་འདུ་བཟུང་བཀག་ཉར་
བྱས་པ་ནས། ཉང་མི་གཉེན་ཚན་དང་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་དུ་བཅུག་མེད་ཐོག་ རོ་ཚབ་
ཁྲིམས་ཚུང་པའང་སྒྲ་དུ་བཅུག་མེད་པས། དེའི་སྐད་ལ་ཆོ་མཐོན་རྒྱལ་གྲིས་སྐད་ཆ་མི་
བཤད་པར་དག་བཅད་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཡོད་འདུག་ན། རྒྱ་གཞུང་གིས་མང་གཞི་ག་
རེའི་སྤྱི་མཐུན་ཁོང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་སྐྱལ་སྤྱོད་ཞེས་ཉེས་བཅུགས་བྱས་
འདུག་ ཆོ་མཐོན་རྒྱལ་གྲིས་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་མི་སྣས་བཀག་ཉར་གྱི་འདྲི་བཅུད་
ལ་ལ་ལན་མ་སྤྱད་པར་དག་བཅད་རོ་རྒྱལ་(以沉默对抗)གནང་འགོ་བཅུགས་
ཡོད་འདུག་དེ་ནི་ཁོང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་སྤོང་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་
དག་བཅད་བྱས་པ་དེ་ནི། ཁོང་གིས་ཁོང་ལ་ཁྲིམས་ཚུང་པ་སྒྲ་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་མ་
སྤྱད་པར་རོ་རྒྱལ་དང་། ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྤྱད་སྤོང་པ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་
དང་། དེ་ནི་ཁོང་ཉིད་ལ་དག་བཅད་བྱ་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་
ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཉེས་ཁྲིམས་སུ་རང་ཉིད་ཉེས་ཅན་དུ་སྒྱུར་པར་
སྤྱད་སྤོང་གྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཏུ་ཅད་སྤོང་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་
ཐོབ་ཐང་གི་དོན་ཚན་༡༤ནང་། ཁྲིམས་ཁང་ནང་སྤྱི་ལོ་སུ་ལའང་བཅོན་ཤེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
རང་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་གཏོང་པའི་དཔང་ཉུགས་འཛིག་བཅུག་པ་དང་། ཡང་ན་བཅོན་
ཤེད་ཀྱིས་ནག་ཉེས་ངོས་ལེན་བྱེད་བཅུག་མི་ཆོག་ཅེས་དང་། ཁོ་བ་རང་ཉིད་སྤྱད་སྤོང་
ཆེད་དང་རང་གི་འདོད་མོས་སྟར་ཁྲིམས་ཚུང་པར་འབྲེལ་ལམ་བྱས་ཏེ་ལམ་སྟོན་བྱ་
རྒྱུའི་དུས་ཆེད་དང་མཐུན་སྟེན་འདང་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསལ་ཡོད།

ཡང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ལོའི་ལོ་འཁོར་སྟུང་གོ། ཀན་སྤྱིའི་ལན་དུག་དུ་ཡོད་པའི་བཅོན་ཁང་
ནས་བཅོན་འདུག་གི་དུས་ཡུན་ལོ་ལྔ་ཚང་ནས་སྤོང་སྤོང་བྱུང་བའི་ཨ་ཁུ་བསྟན་འཛིན་
ནི། དེ་ལྟ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧ལོར་བོད་ཀྱི་གཞུང་པ་བཟླ་ཤིས་དོན་བྱུང་ཅེས་པ་བཅོན་ནས་
སྤོང་སྤོང་སྤོང་ལེན་བྱས་པའི་དཔང་གིས་ཁོང་འདུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས། སྤོང་པ་དེར་

ཁོང་གང་དུ་བཅོན་འདུག་བྱས་ཡོད་མེད་དང་ནག་ཉེས་ཅི་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་མེད་
 མོགས་གྱི་གནས་ཚུལ་གཅིག་གྲང་ནང་མིར་མ་བཤད་པར་བཞག་པས། ཁོང་ཉིད་སྤོང་
 གྲོལ་གྱི་ནང་དུ་འབྱོར་མཚམས་བར་ནང་མིས་ཁོང་གར་ཡོད་གར་འདུག་ཤིས་ཆོགས་མ་
 བྱུང་བ་རེད། ཨ་ཁུ་བཟམ་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཨ་མདོ་སྐྱ་བྱང་བཟུ་ཤིས་འབྲིལ་དགོན་པ་
 ནས་རེད་འདུག དེ་མཚུངས་སུ་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་ཚེས་ལ་པོ་ཞོགས་ལྷང་
 འདུ་བཟུང་བཅོན་འཁྲིད་བྱས་པའི་སྐོར་ཡང་། ཁོང་གི་ནང་མི་ལ་འདུ་བཟུང་བར་སྦྱར་
 ཡི་གེ་སྤྱད་མེད་ལ། གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་མེད་གྲང་བཤད་མེད་པར། ཁོང་གི་
 མོགས་པོ་བརྒྱུད་ནས་གཞི་ནས་ནང་མིས་ཞོགས་ལྷང་འདུ་བཟུང་བྱས་པ་ཤིས་ཆོགས་
 བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟར་ཐ་ན་ཉི་མ་རུབ་ཁ་དང་ནམ་ལངས་ཁར་ཆོད་ཆོད་དུ་ཉེན་ཆོག་པ་
 བྱིས་དུ་འཇུག་ནས་བཅོན་འཁྲིད་བྱས་འགྲོ་བ་མོགས་ནི། བོད་དང་བོད་མིར་མཚོན་ན་
 རྒྱ་ན་ཨོན་ཏུ་བྱ་ཆགས་ཡོད།

ཟུ་གཞུང་གིས་དེ་ལྟར་གསང་བའི་བཀག་ཉར་བྱས་པ་དེ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཁྱ་མིས་
 བའི་བཅས་རྩས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞིག་ལ་ཤེས་སུ་མ་བརྟག་པར། ཚ་འདྲི་
 དང་། མི་སྦྱོང་ལས་འདས་པའི་མནར་གཅོད། རྟུང་རྟེག་སོགས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྦྱོང་
 མ་ལུས་པ་སྤེལ་གྱི་ཡོད་འདུག།

ཡང་འདས་
པའི་ལོ་བཅོ་ལྔའི་
རིང་། སྤྱད་འཛིན་
བཀའ་ཉར་བྱས་པ་
བརྒྱད་དེ་རྒྱལ་གཅེས་
ཆོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་
གསོ་སྤྱད་སྤྱད་དུ་བོད་

མི་གང་བྱུང་འདྲ་བཟུང་བྱས་པའི་མཚམས་ཆད་མ་ཁྱོང་ཞིང་། བྱི་
ལོ༢༠༡༤ལྷོ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན། དགེ་ཆན་དང་ཚུམ་པ་པོ་ཡིན་པའི་གངས་ཅན་སྐབ་པ་
སྐབས་སྤར་ཡང་སྤྱི་འཛིན་བཀག་ཉར་བྱས། དེ་ནི་ཁོང་ཉིད་ཉིན་དེའི་སྤྱི་ཉིན་བཙོན་
ནས་ཁྲིམས་ཆད་ལོ་ལྔ་ཚང་ནས་སྤོད་གྲོལ་བྱུང་བའི་བྱི་ཉིན་སྤར་ཡང་འདྲ་བཟུང་བྱས་
པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡང་ལོ་བཞིར་བཙོན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཁོང་གི་སྤྱོད་པ་པོ་བསམ་སྐབ་
ཀྱང་སྤྱི་ཉིན་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་སྤར་ཡང་འདྲ་བཟུང་གིས་ཁོང་གཉིས་ཀ་བདུན་ཟླ་
གཉིས་རིང་བཀག་ཉར་བྱས་པར་མ་ཟད། སྤྱི་ཆོག་གི་སྤྱོད་པ་པོ་གཏོར་བའི་ཉིས་པ་
ཞེས་ཉིས་བཅུ་གས་བྱས། ཡིན་རོ་མ་ནི། སྐབ་པ་སྐབས་སྤོད་གྲོལ་བྱི་སྤྱི་ལོ་མཇུག་སྤོད་
སྤོད་། ལོ་མཇུག་སྤོད་གཉིས་སྤོད་པ་པོ་མཇུག་སྤོད་གས་པ་དང་། བསམ་སྐབ་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་
པའི་བྱས་སྤོད་པ་ཚུམ་བྱས་བསྐྱེད་ཀྱང་འདྲ་བཟུང་གིས་ཉིས་བཅུ་གས་བྱས་པ་ཞིག་
ཆགས་ཡོད།

ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་གསེར་རྩ་རྒྱ་རྒྱར་གཏོར་བའི་གང་ལྟ་བུ་བཅུན་བྱིར་བྱུང་
དང་བཅུན་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་པོ་མང་མང་གི་སྤྱོད་པ་པོ་སྤོད་གཞུང་གིས་བྱི་སྤོད་བྱི་
པའི་བྱ་བཅུན་ཆོ་བཀག་ཉར་དང་རྒྱལ་གཅིང་ཆོས་གཅིང་ཀྱི་སྤོད་གསོ་ལས་འགྲུལ་
སྤོད་ཡོད་དེ། བྱི་སྤོད་ཀྱང་། བོད་རང་སྤོད་སྤོད་ཀྱི་ཉིད་ཁྲི་སྤོད་ནས་དེར་བྱིར་སྤོད་
བྱས་པའི་བྱ་བཅུན་༡༠༠ཟླ་ལ་སྤོད་གཉིས་རིང་རྒྱལ་གཅིང་ཆོས་གཅིང་ཀྱི་སྤོད་གསོ་
སྤོད་འདུག་ཅིང་། བྱི་སྤོད་ཀྱང་། ཆབ་མདོ་སྤོད་ཀྱི་ཁྲིམས་རིམ་ཆོ་ཞེས་པའི་སྤོད་གསོ་
སྤོད་གཞུང་གིས་ཀྱང་བྱ་བཅུན་༡༠༠ཟླ་ལ་དེ་ག་རང་སྤོད་གསོའི་བྱ་འགྲུལ་སྤོད་། བྱི་
སྤོད་ཀྱང་། གཞིས་ཀ་ཆེ་ཡི་བཞེད་མཐོང་སྤོད་ཞེས་པ་ནས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱར་ནས་ལོག་
པའི་བཅུན་མ་ཁྲིམས་བདུན་གཉིས་རིང་བཀག་ཉར་བྱས་སྤོད་གསོའི་བྱ་འགྲུལ་སྤོད་
འདུག དེ་ལྟར་གང་བྱུང་འདྲ་བཟུང་གི་སྤོད་ནས་སྤྱི་འཛིན་བཀག་ཉར་ཞེས་པ་འདི་
ནི། ཉིན་རྟོག་པ་ལ་རང་དབང་གི་དབང་ཆ་ཆེ་ཤོས་རྟོག་སྤོད་ཀྱི་གང་བྱུང་

གཅར་རྩང་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་། བྲིམས་ཀྱིས་བདེ་འདེད་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བཀག་
ཉར་བྱེད་བཞིན་པའི་མི་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྲིམས་ཚོད་པ་སོགས་སྒྲིལ་བའི་ཐོབ་ཐང་
ཡང་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་ཟེར། རྩས་སྐབས་དེ་ནི་བོད་མིའི་སྤྱི་མི་སྤྱོད་
ལས་འདས་ཤིང་གཏུག་རྩལ་མ་ལུས་པ་སྤྱིར་དགོས་འཁེལ་བའི་ཇ་ཁྱ་གི་རྩས་ཚོད་
ཅིག་ཏུ་བྱུང་ཡོད།

མནར་གཅོད་འགོག་པའི་རང་དབང་།

མནར་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་<<མནར་གཅོད་དང་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་སྤྱི་
རྩལ་དང་ཉེས་བྲིམས་སོགས་འགོག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས>>བརྒྱད་ནས་བཀག་སྡོམ་
བྱིས་མནར་གཅོད་བྱ་ཚུགས་པའི་སྒྲ་ཡངས་དང་ས་འཁོར་ཅིག་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྤྱི་
ཆིངས་དེའི་དོན་ཚན་ལའི་རྩ་ཚན་ལྟར་དུ། དམག་འབྲུག་གི་གནས་བབས་
སམ། དམག་འབྲུག་གི་འཛིགས་པ་ཆེ་བའི་རྩས་སྐབས་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ནང་གི་
སྤྱི་དོན་བརྟན་བརྩིང་དང་། ཇ་ཁྱ་གི་གནས་སྟངས་སོགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
ཡང་། མནར་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཚུལ་པར་དག་འབྲེལ་བྱེད་པའི་གནས་བབ་དམིགས་བསལ་
གང་ཡང་མེད་ཅེས་གསལ་ཡོད་ལ། དེ་མཚུངས་སུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་ཁབ་
གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདྲ་དེ་ག་རང་འཁོར་ཡོད། ད་དུང་མནར་གཅོད་འགོག་པའི་
སྤྱི་ཆིངས་ཀྱི་དོན་ཚན་ལྟར་། སྤྱི་ཚོགས་འབྲུག་ཟིང་གི་གནས་སྐབས་སུ་འདྲ་མནར་
གཅོད་ལག་བརྟར་བྱ་མི་ཚུགས་ཅེས་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་མནར་གཅོད་
གཏོང་བ་འགྲོ་བ་མིའི་བཟང་སྤྱོད་དང་འགལ་བ་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༦ལོར་མཚན་རྟགས་རྒྱབ་ཅིང་། ༡༩༥༩ལོར་སྤྱི་
ཆིངས་དེ་བྲིམས་སྒྲིག་གི་དོ་བོར་ཁས་ལེན་ཡང་བྱས་ཡོད། དེ་ལྟ་མོད། རྒྱ་ནག་ཏུ་མནར་
གཅོད་ཀྱི་དོན་རྟེན་དང་བཅོམ་ཁང་དུ་རྟེན་འདས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་རྒྱ་བྱུང་ཏུ་

འཛིན་པ་མེད་ཀྱི་མཚོ། ལས་ལྷན་འཛིན་པ་མེད་མགོ་རིལ།
བཅོད་ནས་ཐོང་ཤིང་ཕྱི་རྒྱུང་ནས་ཁྲ་འགའ་མོང་ཞིག་ནད་མེད་ཀྱི་བསམ་ཏུ་མོང་གི་ཆུན་པང་ནས་བཟུགས།
དཔུང་ཕྱག་པ་བཟུང༌། རྩ་ལུང་མང་ཆུང་མོད་པ་ཤིག་ཉིག་ཆུང་འཇུག

མཆིས་ཤིང་། རྒྱ་གཞུང་གི་ཉེས་བྲིམས་ཁག་ཏུ་མནར་གཅོད་ལ་འབྲེལ་བཞིན་མེད་
 བོག་རྒྱུད་རིག་དང་རྩལ་སྤྱིད་སོགས་ནི་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཅིས་ལས། སེམས་ཁམས་ཀྱི་
 ཚཱ་བ་ཞིག་ཏུ་ཁས་ལེན་བྱས་མེད་དེ། དེའི་དོན་ཚན་ལྷན་དུ་མི་ཞིག་བཀག་ཉར་
 ཁང་ཏུ་བཀག་ཉར་བྱེད་སྐབས་ཉེན་རྟོག་བཤམ། འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ནས། མིའི་དེའི་
 གཞུགས་གཞི་ལ་གཞོད་པའི་གཙའ་རྒྱུ་མི་ཆོག་ཅིང་། བཙོན་ཁང་རང་ནས་བཙོན་
 བ་བན་རྒྱུ་བར་འབྲུག་འདིར་བྱ་མི་ཆོག་ཅེས་གསལ་ཡོད།

དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་མནར་གཅོད་བཀག་སྡོམ་བྱ་སྤངས་ཤིག་དང་མནར་གཅོད་གྱི་
 རོ་བོ་ལྷ་བུ་ཡིན་ལ། ཡང་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩་ལྷ་༡༠ནང་རྒྱ་གཞུང་གི་ཉེས་དོན་གཏུགས་བཤེར་
 གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་བརླུང་བཅོས་བྱས་པ་བརྒྱད། བཅོན་ཤེད་དང་མནར་གཅོད་གྱི་སྒོ་
 རས་དོགས་ཡོད་མི་སྣས་ནག་ཉེས་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་བཏུག་མི་རུང་ཞིང་། འདི་བརྒྱད་
 གང་བྱས་སྐྱེ་འདུག་བྱ་དགོས་པ་གསལ་འདུག་ཡིན་ནའང་། གལ་སྲིད་མནར་གཅོད་གྱི་
 གནས་རྒྱུ་ལྷན་ཆེ། མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན་གྱི་ཉེན་རྟོག་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་

བྱེད་ལ་ཉེས་ཆད་ཅི་ཞིག་ཡོད་མེད་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པས། རོན་དམ་གྱི་མནར་གཅོད་
བཀག་སྡོམ་བྱས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། བསྐྱར་ཞིབ་བྲིམས་འཆར་དེས་མནར་གཅོད་
བརྒྱུད་ནས་ནག་ཉེས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཏུ་བཅུག་མི་རུང་བ་བཤད་པ་བརྒྱུད། རོན་
ཚན་ཉམས་ཏུ། ཐབས་ཤེས་གང་ཞིག་སྤྱད་ནས་དོགས་ཡོད་མི་སྒྲིའི་ཁ་ནས་བདེན་
དབང་ལག་སོན་བྱུང་རྗེས། བྲིམས་ཁང་ནས་དེར་དབག་པའི་བྲིམས་ཆད་གཅོད་རྒྱ་
ལས། བྲིམས་ཁང་ནས་ཚོད་སློང་དང་བཤད་རེས་བྱ་མི་ཚོག་ཅེས་འཁོད་འདུག་ཀྱང།
ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བྲིམས་འཆར་འདིར་བཅོན་དབང་གིས་ནག་ཉེས་ཁས་ལེན་བྱེད་
ཏུ་བཅུག་པ་བཀག་སྡོམ་བྱེད་པ་འདིས་དཀའ་ངལ་གསར་པ་ཞིག་བཙོས་པ་ནི། བྲིམས་
འཆར་དེའི་རོན་ཚན་ཉམས་ཏུ། བཅོན་དབང་གིས་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་བྱས་ཟིན་པའི་མི་
ཞིག་བྲིམས་ཁང་གི་བྲིམས་ར་འཛོགས་སར་བྲིད་ཅིང་། བྲིམས་ཁང་གིས་ཁོང་ལ་ཉེས་
པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚོད་སློང་སྤྱང་མེད་བཞག་ཐོག་དེ་མུར་བྲིམས་ཆད་ཏུས་ཡུན་ཅི་ཙམ་
གཅོད་མིན་གྱི་བཤད་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། བྲིམས་ར་བརྒྱུད་ནས་ཉེས་པ་ཡོད་མེད་བརྒྱ་
བདེད་བྱེད་རྒྱར་བར་ཆད་བྱས་པ་སོགས། སྤྱག་ས་ནས་བཤད་ན། བྲིམས་འཆར་
འདིའི་རོན་ཚན་ཉམས་ཏུ་བཅུད་ནས་བཅོན་དབང་གིས་ནག་ཉེས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཏུ་བཅུག་
ཐང་ལ་ནན་བཤད་དང་དོ་ཁུར་བྱས་པ་འདིའང་ཡག་ཏུགས་ཙམ་ཏུ་གངས་ཚོག

དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གི་བྲིམས་སྒྲིག་ཁག་ཏུ་མནར་གཅོད་བེད་སྤྱོད་བྱ་མི་རུང་བ་ཞིག་
འཁོད་ཀྱང་། བོད་ནང་གི་བོད་མིར་འདི་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་
མནར་རྐྱེད་བྱས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། བོད་མི་གསང་བའི་བཀག་
ཉར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་གསང་བ་ཕྱིར་བྱུར་གྱི་ཉེས་པ་
ཁ་ལ་ཁུར་ནས། ཉེན་རྟོག་པས་གང་བྱུང་གཅར་རྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༧༥-༡༩༧༩ལོར། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་སྒོ་བ་
ཐང་གི་གནས་སྐྱེད་ཐང་བསྐྱར་ཞིབ་ཐང་ས་ལྔ་བ་དེ་བྱས་པ་བརྒྱུད། རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་

དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཆབ་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བྱི་ལོ༢༠༠༥ལོར་བོད་མི་ཞི་ཚོལ་སྤེད་དྲག་གཞོན་དང་རྩེད་རྒྱུ་རིགས་དང་། ལྷག་པར་བཅོན་འཁྲིད་བྱས་པའི་བོད་མི༢༥ནང་ནས༢༤ཙམ་བྱི་གནས་བབ་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱང་གསལ་ཁ་མེད་པ་ལ་སྦྱོན་བརྩོད་དང་ཐེར་འདོན་བྱས་འདུག ད་དུང་བྱི་ལོ༢༠༠༥ནང་བོད་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་ཞི་ཚོལ་བྱུང་སྐབས་དེ་ཉག་ཉག་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བསྐྱར་ཞིབ་ཐེངས་བཞི་བ་དེ་བྱེད་བཞིན་པའི་ཁ་བྱག་ཡིན་ཅིང་། མནར་གཅོད་བཀག་འཁོག་ཐང་གི་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཆབ་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྦྱོན་བརྩོད་བྱས་པ་དེར། རྒྱ་གཞུང་གིས་གཞི་རྩ་མེད་པ་རེད་ཅེས་ལན་རྒྱབ་པ་ལས། བསྐྱར་ཞིབ་བརྒྱུད་གསལ་ཁ་མེད་པའི་གནད་དོན་ཐང་སྐད་ཆ་དྲིས་པ་ཁག་ལ་ལན་གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་རེད།

འདི་ལོ༢༠༡༧ནང་། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་པ་དང་བཅོན་ཟུར་ལ་སྦྱོན་བཅོས་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པ་དང་། སྦྱོར་བཅོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་མ་སྒྲུར་བའི་དབང་གིས་བཅོན་ནས་ཤི་བ་དང་། སྒྲོད་སྒོལ་བཏང་རྗེས་ཤི་བའི་གནས་ཚུལ་ནི་ཉ་ཅང་རྒྱ་ཁབ་ཏུ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ཐ་ན་དེ་ལྟ་བུ་མནར་གཅོད་དང་རྩེད་རྒྱུང་བ་ལས་ཤི་ན་དགའ་ཞེས་བཤད་མཁན་ཡང་བྱུང་བས། དེ་ལྟར་བོད་མི་བཅོན་ནས་ཤི་བའི་གྲངས་འཁོར་ནི་ཉུང་ཉུང་ཞིག་མིན་ཞིང་། སྒྲོད་སྒོལ་བྱུང་བ་ཁག་གི་གཟུགས་གཞིའི་གནས་སྤངས་ཉ་ཅང་སྦྱོ་བོ་ཡིན་གསུམ། མིག་གིས་མི་མཐོང་བ་དང་ན་བས་མི་གོ་བ། རྐང་ལག་ཞ་བ་དང་དྲན་པ་མི་གསལ་བ་མོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གང་གང་མང་བྱུང་ཡོད།

བྱི་ལྔ༣ནང་ཆོས་ཀྱི་ཉིན། རང་ལོ་༣༠ ཡིན་པའི་བོད་མི་བཟླ་ཤིས། རྒྱ་གཞུང་ཉེན་རྟོག་པས་སྤར་ཁམས་རྫོང་གཅིང་ཤོད་ཡུལ་རྫོང་མངགས་གཏོང་ཁང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་མནར་གཅོད་མ་བཅོད་པར་རང་སྤོག་བཅད་འདུག རྒྱ་གསུམ་པའི་རྒྱ་མགོ་ཙམ་ལ་ཁོང་འཇུ་བརྒྱུད་བཀག་ཉར་བྱས་ཤིང་འདྲི་བརྒྱུད་སྐབས་སུ་མི་སྦྱོད་ལས་འདས་པའི་གཙུག་རྩེད་དང་མནར་གཅོད་བཏང་ཡོད་འདུག

ཅང་སྒྲིབ་པོ་ཡོད་འདུག་དེ་ནི་བཙུན་ནས་བསྐྱེད་མར་མནར་གཅོད་དང་མི་སྒྲིབ་ལས་
འདས་པའི་རྩང་རྟེན་བྱས་དྲག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་འདུག་པས། སྒྲིབ་སྒྲོལ་རྩེས་སུ་
ནང་མི་གཉེན་ཚན་གྱིས་ཅི་ཙམ་སྐྱོན་བཙོས་བྱས་ཀྱང་དོན་པན་མ་བྱུང་བར། མཐར་
ལམ་བར་ནས་འདས་གྲོངས་སུ་སོང་ཞིང་། ཁོང་ནི་དེ་སྡུ་བྱི་ལོ་༢༠༠༥ལྷུང་ནང་། རིང་རི་
ས་དཀར་ཆོས་ལྷེ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཁག་ཅིག་དང་ལྷན་དུ། རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱལ་
གཅིས་ཆོས་གཅིས་ཀྱི་སྒྲོལ་གསོ་ལ་དོ་རྟོག་གིས་དང་ལེན་མ་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་འདྲ་
བཟུང་བྱས་པ་ཞིག་དང་། དགོན་པའི་འཛིན་སྲོང་ལས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་
དགེ་འདུན་པ་གཞན་ཀྱང་ལྷན་ཅིས་འདྲ་བཟུང་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ལ་བཙུན་ཐག་ཡུན་
རིང་ཤོས་དེ་བཅད་འདུག།

ཕྱི་ལྷུང་ནང་། རང་ལོ་༢༠༠༥དང་། ཁམས་ལྷེ་དགེ་བྲག་མགོ་གྲོང་ཆོའི་བཀག་ཉར་ཁང་
དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་མོད་མི་གཡུ་འབྲུག་ཉི་མ་ཞེས་པ་ཁོང་ཡང་། བཀག་ཉར་ཁང་
དུ་གྲོངས་འདུག་ཁོང་བཀག་ཉར་ཁང་ནས་རྫོང་ཉེན་རྟོག་ཁང་ལ་གནས་སྤོར་མ་བྱས་
སྔོན་དེར་གཙུག་རྩེ་གིས་མས་སྒྲིན་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཅུང་མ་འགོར་
བར་འདས་གྲོངས་སུ་བྱིན་འདུག་ཁོང་ནི་རྟོག་ནས་མེ་མདའ་ཉར་བའི་དོགས་གཞིའི་
འོག་འདྲ་བཟུང་བྱས་པ་དང་། དོགས་གཞི་དེར་ནང་མིའི་ངོས་ནས་ངོས་ལེན་མ་བྱས་
པར། ཁོང་གི་འདས་སྐྱེན་ལ་དོ་རྟོག་ཞུ་གཏུགས་བྱས་འདུག།

ཕྱི་ལྷུང་འཆོས་པའི་ཉེན། བཙུན་ནས་སྒྲིབ་སྒྲོལ་བྱུང་ནས་རྒྱ་གཞུག་སོང་བའི་ཆབ་སྲིད་
བཙུན་བྱུང་གྲགས་ཆེན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་འཕ། ཨ་ཁུ་འཛིགས་མེད་མགོ་རིལ། ཁོང་
ཉིད་སྐྱེ་བྱུང་རྫོང་ཐོག་སྐྱོན་ཁང་ཞིག་དུ་བརྟེན་དབྱེད་བྱས་འབྲས་སུ། ཁོང་ལ་ཟ་ཁུ་
གཅིན་སྡེ་དང་། སྡིང་ནད། མཚིན་ནད། ཁྲག་ཤེད་མཐོ་བ། མིག་ནད་བཅས་ན་ཚ་ཁག་
ཅིག་ངོས་འཛིན་བྱས་འདུག། ཨ་ཁུ་འཛིགས་མེད་སྡེ་བྱི་ཐོངས་བཞི་ལ་ས་གནས་མ་འདྲ་
བ་ནས་འདྲ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་འདྲི་བཅད་དང་མནར་གཅོད་བྱུངས་ཡོད་པའི་

ཐང་དུ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ལོར་ཁོང་འཛིན་ཐངས་བཞི་བའི་སྐབས་སུ། ཁོང་ལ་བཙོན་འདུག་
 བྱིས་མ་ཆད་ལོ་ལ་བཅད་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་གིས་ཁོང་འདུ་བཟུང་བཀག་ཉར་སྐབས་སུ་
 མནར་གཅོད་བྱས་པའི་ཐང་ལ་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་གྲགས་ཅན་ཅིག་ནི་”ང་རང་སྒྲོ་ངོ་
 གཅིག་ལ་བཀག་ཉར་བྱས་ཤིང་། དེའི་རིང་གི་ཉིན་མཚན་མང་པོ་ལ་ལག་ལྷགས་སྐབ་
 ནས་བཞག་པར་མ་ཟད། འདྲི་བཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ངའི་ལག་པ་གཉིས་ལ་ཐག་པས་
 བསྐྱམས་ནས་ཕྱྱ་ཆོད་མང་པོའི་རིང་གནམ་འདེགས་བརྒྱབ་ཐོག་མགོ་དང་དོ། རྒྱབ་
 མདུན་གང་སར་ཤིང་བྱགས་ཆེན་པོས་རྒྱང་རྒྱུ་བཏང་མཐར། ང་རང་དྲན་པ་བརྒྱལ་
 ནས་སྒྲན་ཁང་དུ་བསྐྱལ་འདུག་སྒྲན་ཁང་ནས་དྲན་པ་མེས་རྒྱུ་སྒྲར་ཡང་འདྲི་བཅད་
 ཁང་དུ་འབྲིང་ནས་སྒྲར་བཞིན་གནམ་འདེགས་རྒྱབ་པ་དང་དྲག་རྒྱང་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་
 འདྲི་བཅད་བྱས། ཐངས་གཉིས་པའི་འདྲི་བཅད་སྐབས་སུ། ཉིན་གཉིས་རིང་རྒྱ་དང་
 ཟས་གང་ཡང་མ་སྒྲུང་པར་ཁྱོགས་སྒྲོམ་བྱངས་སུ་བཅུགས་པས། སྒྲར་ཡང་དྲན་པ་
 བརྒྱལ་འདུག་ ཐངས་གཉིས་པར་དྲན་པ་བརྒྱལ་པའི་དུས་ཡུན་ཉིན་ ༤ དང་། དེའི་རིང་
 སྒྲན་ཁང་ནས་དྲན་པ་འཐོར་ནི་འདུག་སྐྱེ་ལས། སྐད་ཆ་བཤད་མི་སྤུང་ཅིང་མིག་ཀྱང་
 གངས་མི་སྤུང་པར། མགོ་ན་བ་དང་བྲང་ཁ་ཡུན་རིང་གཟེར་བྱིན་འདུག་”

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ལོར་ཁོང་འཛིན་ཐངས་སྐབས་བཟང་ཆོ་རིང་བྱིན་དུའི་སྐབས་ཁང་
 དུ་སྒྲན་བཙོས་བྱེད་དུ་བྱིན་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ལོར་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་བཙོན་ནས་
 སྒྲོད་བྲོལ་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཁོང་བཙོན་འདུག་ལོ་ལྟ་བུས་པའི་ལོ་མཐའ་མ་དང་སྒྲོད་
 ལ་ཉེ་སྐབས། བཙོན་ནས་ཉིན་རྟོག་པས་གཅར་རྒྱང་གིས་མས་སྒྲོན་ཆེན་པོ་བཟོས་
 པས། སྒྲོད་བྲོལ་རྒྱུ་དྲག་སྒྲིང་ལག་པོ་མ་བྱུང་བར། ལྷ་ས་རུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྒྲན་
 ཁང་ལ་བརྟེན་གཏུགས་བྱས་དགོས་ཀྱང་མ་ཐན་པར། བོད་མི་ནང་ཁུལ་དོ་ཤེས་པ་ན་
 རྒྱུ་སྒྲོར་མོ་བསྐྱེད་བསགས་ཀྱིས་བྱིན་དུ་ལུ་རུ་སྒྲན་བཙོས་བྱེད་དུ་བྱིན་པའི་པར་ཅིག་སྤྱི་

ཚོགས་བརྒྱུད་ལས་ཁག་ཏུ་སྒྲིབ་བསྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་དེའི་ནང་དུ། ཁོང་ཉ་ཅང་སྐུ་
རུང་ཆགས་ཤིང་ཉལ་ཆས་ཉ་ཅང་མཐུག་པོ་གཡོགས་ནས་ནད་ཁྲིའི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱད་ཡོད་
པ་ཞིག་རེད་འདུག།

ཕྱི་ཟླ༡༩ཆོས་ལོ་ཉིན། རང་ལོ་༣༠དང་སྐུ་གྲུ་ཞིག་གི་ཨ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོལ་མ་མཚོ་
བཙོན་ནས་ཁྲིམས་ཐག་ཡོན་ཚང་ནས་སྒྲོད་གྲོལ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། གཟུགས་གཞི་ཉ་ཅང་
སྒྲིབ་ཆགས་ཡོད་འདུག་ཁོང་མོ་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༡༣ནང་༥་བ་རུ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་
གནད་མཁན་གྱི་སྐུ་ཕུང་འོར་འབྱེན་ལ་རོགས་པ་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་འཇུ་བཟུང་
བཀག་ཉར་བྱས་ཤིང་། ཟླ་དོ་༡༡ཡིང་ནང་མེར་བསྐྱེལ་བ་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་དུང་རྟེན་
དང་མནར་གཅོད་ཚད་ལས་བཟུལ་པ་བྱས་པའི་ཐད་ལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེན་ཡངས་ཚོགས་
པའི་ངོས་ནས་རྒྱ་གཞུང་ཉེན་རྟོག་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲོལ་མ་མཚོའི་སྤྱིང་བཙོན་
ཤིང་གི་ནག་ཉེས་གཡོགས་རྒྱ་མཚམས་འཛིག་གིས་སྒྲན་བཙོན་གྱི་མཐུན་ཆེན་སྒྲུབ་
དགོས་པའི་འཁོད་སྒྲུལ་ཡང་ཞུས་འདུག།

ཕྱི་ཟླ༣ཆོས་ལོ་ཉིན། རང་ལོ་༡༩༡༣ཡིན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཕུན་ཚོགས་མཁུ་ཡོངས་
གྲགས་སུ་ཨ་ཁུ་དངོས་དགའ་ཞུས་པ་ཁོང་མཚན་དཀྱིལ་དུ་བཙོན་ནས་སྒྲོད་གྲོལ་བྱས་
ཡོད་ཀྱང་། སྐལ་གཞུང་དང་རྒྱུད་བཞུགས་ཆགས་ནས་གོམ་པ་རྒྱབ་མི་ཐུབ་པའི་ཚད་དུ་
སྐྱུང་ཡོད་འདུག་ཁོང་དེ་སྐུ་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༠་ཟླ༡༠ཆོས་ལོ་ཉིན། བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་ཡོ་
བརྒྱུད་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལོ་ལྟེ་འཕྲོག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་ཁོང་དཀར་མཛེས་གྱི་
སྐུ་བདེ་ཉེན་རྟོག་ཁང་དུ་སྒྲོ་འབྲུམ་དུ་མི་དམངས་ཀྱི་ཞི་བའི་ངོ་རྒྱལ་བྱས་པའི་གྲས་སུ་
ཞུགས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ནག་ཉེས་བཀལ་བ་རེད།

ཕྱི་ཟླ༤ཆོས་ལོ་ཉིན། འབྲིང་རིས་སྒྲོབ་གྲུ་ཞིག་གི་དགོ་ཆུན་དང་རོལ་མོ་བ་ཞིག་ཡིན་
པའི་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་མཁྱེན་ཞུས་པ་ཁོང་། བཙོན་ཐག་ཡོན་ཚང་ནས་སྒྲོད་གྲོལ་བྱུང་
ཡོད། དེ་ནི་ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༠ལོར་ལི་ཐང་གི་རོང་རྒྱས་ཨ་གྲགས་ཀྱིས་མི་དམངས་

འདྲ་སའི་གར་ཉེགས་ཉེར་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་མྱོལ་གྱི་གཏམ་བཤད་སྒྲེལ་སྐབས། པར་
དང་བརྟན་བླངས་པའི་དབང་གིས་འདྲ་བཟུང་བྱས་པ་ཞིག་དང་། ཁོང་བཙུན་ནས་སྒྲོང་
སྐབས། མིག་གིས་གསལ་བོ་མི་མཐོང་བ་དང་། རྒྱ་བས་ཡག་པོ་མི་གོ་བའི་ཐོག་མཆུ་ཉི་
ཡང་འབྱོག་ཡོད་འདུག དེ་ནི་བཙུན་ནས་ཁོང་ལ་གྲུང་ཁྲིལ་འགོག་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་
འབྲང་སྐབས་སྤོང་བཙུན་གྱི་མཐུན་ཆེན་མ་སྦྲུར་པར་བརྟེན། ཁོང་གི་མཆུ་ཉི་ཁྱོག་ཁྱོག་
གས་འབྱོག་པ་རེད་འདུག

ངའི་ཨ་ཁང་ལ་དུག་བྱངས་ནས་བཤོངས་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩ལོར་། གུན་གྲིས་དང་གུས་གནང་ཞིང་བྲག་ཆེན་སྐུལ་སྐྱབས་
འཛིན་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ཆ་མོ་རྒྱ་གར་ལ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཡོད་ཤི། ཁོང་མོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་ས་
ཕྱི་ཁག་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་རིན་པོ་
ཆེར་ཁྲིམས་ཆད་བཅད་དོན་དང་ཁོང་སྐྱེས་ཁྲོངས་ཆེན་ཐང་ཞིབ་འདུག་མཐིལ་ཕྱིན་པ་བྱ་
བར་རྒྱ་ནག་སྤྱིད་གཞུང་ལ་གཞོན་ལུགས་སྒྲོང་པའི་རེ་སྐུལ་ཞུ་ཆེད་དང་། ཨ་ཁང་སྐྱ་
ཁྲོངས་བའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་བཤད་པར་ཡོང་བ་རེད། ཁོང་མོས་མའི་ཨ་
ཁང་ནི་མ་ཉེས་ཁ་གཡོགས་འོག་འདྲ་བཟུང་བཀག་ཉར་གྲིས་བཙུན་ནས་དུག་བྱངས་ཏེ་
བཤོངས་པ་རེད་ཟེར། རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩ལོར་ཆོས་ཉལ་ཉིན་སྤོང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཉེ་
གནས་ཁྲིན་ཏུ་ཁྲོང་ཁྲོང་གྱི་ཁྲོང་ཏུང་བཙུན་ཁང་དུ་སྐྱེས་ཁྲོངས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་
དེར་ཁོང་བཙུན་དུ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་འཁོར་ཡོད།

ཉན་ཞིབ་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉི་མ་ལྷ་མོས་ཨ་ཁང་མཐོང་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྲོ་ཚུལ་ལ་
བྱུར་བྱས་བཤད་དོན། “སྐྱེས་ཁྲོང་བུ་མས་ཡོད་པས་ཨ་ཁང་རེད་ཉིས་ཀྱིས་ཁོང་
གི་གདོང་མ་གཏོགས་མཐོང་བྱུང་མ་སོང་ལ། ཡ་མཆུ་མ་མཆུ་གཉིས་ཀྱི་མདོག་ནག་པོ་
ཡིན་པ་ཆོར་བྱུང་། ཁོང་གི་སྐྱེས་ཁྲོང་གཙང་མ་བཟོས་ནས་མནའ་བཟའ་གཡོགས་མཁན་

གྱི་གྲ་བ་ཚོས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆའི་བྱུག་དང་ཞབས་ཀྱི་མེན་མོའི་མདོག་ནག་པོར་བྱུར་ཡོད་
ཚུལ་དང་། དབུ་ཡི་ལྷག་རྒྱབ་ཀོང་ཀོང་ཆགས་ཤིང་། རྣམ་རྒྱན་དང་མི་འདྲ་བར་ཡང་མོ་
ཡིན་ཚུལ་བཤད་བྱུང་།” ཟེད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་མང་པོས་འདོད་སྤྱུལ་ཅི་ཙམ་ཞུས་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་གི་
དབང་འཛིན་པ་ཚོས་རིན་པོ་ཆའི་ཐོངས་རྒྱུན་ལ་བརྟག་དབྱུང་བྱ་བ་ཅུག་མེད་ལ། ཁོང་
སྐྱུ་ཐོངས་པའི་དཔང་རྟགས་ཡིག་ཆ་འཕམ་སྐྱུ་ཐོངས་རྒྱུན་ལ་བརྟག་དབྱུང་བྱས་པའི་
དཔང་ཡིག་ཚད་ལྡན་གཅིག་ཀྱང་འདོན་སྤྲོད་བྱས་མེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གསར་འགྱུར་
བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ཏུ་ཁོང་བཙོན་ཁང་དང་ཐག་ཉེར་ཡོད་པའི་ཉ་ཡུལ་རྫོང་སྤུན་ཁང་ཏུ་
སྡོད་ནད་འཕར་ཉེ་སྐྱུ་ཐོངས་ཡོད་ཚུལ་བྱིར་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་རང་བཞིན་
བྱིས་སྐྱུ་ཐོངས་ཚུལ་ཁུངས་སྒྲེལ་ཡོད་པའི་སྤུན་བཙོན་བརྟག་དབྱུང་ཡིག་ཆ་འཕམ། ཡང་
ན། སྐྱུ་ཐོངས་པའི་དཔང་རྟགས་ཡིག་ཆའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་མཁོ་སྤྲོད་བྱས་མེད་
པས། ཁོང་གི་ཐོངས་རྒྱུན་དངོས་དེ་ད་དུང་ཉག་ཉག་ཅིག་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བར་ལྷག་
ཡོད་འདུག་སྤྱིར་ཐོངས་པའི་དཔང་རྟགས་ཡིག་ཆ་ཡོད་རྒྱ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་ཡིན་
ལ། དེ་བརྒྱུད་ནས་ཁོང་གི་ཐོངས་རྒྱུན་དོ་མ་དེ་ར་སྤྲོད་བྱུང་དེས་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གི་ཉན་
རྟག་ཁང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཀྱིས་བཙོན་ཁང་གི་ཕྱི་རུ་ཡོད་པའི་མང་ཚོགས་ལ་
རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་ཐོངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཤོག་ཐོག་ནས་སྟོན་ཉེ་བྱུང་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད་
ཀྱང་། ཤོག་བྱའི་དོ་བཤུས་སྤྲོད་རྒྱུའི་དོས་ལེན་བྱས་མེད།

སྤྱི་འབངས་ཤིག་གི་ནང་མི་གང་རུང་ཞིག་གི་ཤི་རྒྱུན་ལ་དོགས་སྤྲོད་དང་བསྐྱར་
ཞིབ་བྱ་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་ལ་ཉན་འཛིག་གི་བརྟག་དབྱུང་ཞིབ་འདུག་བྱ་རྒྱ་ནི་
མིང་གཞུང་གི་ཆེས་མ་མཐའ་འོས་འགན་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་ཤུལ་ལྷག་ནང་མའི་རེ་འདོད་
སྤོང་བ་གཅིག་ཏུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། སྤར་བྱིན་དེ་ལྟ་བུ་ཤི་རྒྱུན་རིགས་སྟོན་འགོག་ལ་
ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྒྱལ་སྤྱི་བརྟན་འཛིན་བདེ་ལེགས་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་

ཁྲིངས་རྒྱུན་ལ་བྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་བརྟག་དབྱུང་ཞིབ་འཇུག་གིས་རྒྱ་གཞུང་ནི་
 བློ་མཁུ་གྱིས་སྒྲིང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་བདེན་དཔང་དང་། བོད་ནང་
 ལུ་མཐུད་དེ་ལྟ་བུ་གསལ་ཁ་མེད་པའི་ཤི་རྒྱུན་དང་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་རྫོག་འོལ་
 གཏོང་ལུས་ལུ་ཡོད་པར་ཡ་ལན་མེད་པར་མི་འཛོག་རྒྱ་ནི་ཅི་བས་ཀྱང་གལ་ཆེན་ཆགས་
 ཡོད།

མི་ཞིག་བཙོན་ནས་ཤི་རྗེས། སྤྱིང་གཞུང་ལ་དེའི་ཐད་བརྟག་དབྱུང་བྱ་དགོས་པའི་
 འགན་འབྲི་ཡོད་ཀྱང་། བརྟག་དབྱུང་ཅི་ལྟར་བྱ་དགོས་མིན་གྱི་ལམ་སྟོན་ཡིག་ཆ་མེད་
 པའམ། ཡང་ན་ཡོད་བཞིན་ལག་ལེན་མེད་པ་གང་ཞིག། གང་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་བྲམ་
 དམར་པའི་ངོས་ནས་བཙོན་ནས་ཁྲིངས་པའི་མིའི་ཤི་རྒྱུན་ལ་བརྟག་དབྱུང་བྱེད་སྟངས་
 གྱི་ཡིག་ཆ་ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱས་ཤིང་། ཡིག་ཆ་དེ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བློ་མཁུ་གྱིས་གཞིར་བཞག་
 གིས་བརྟག་དབྱུང་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་གང་ཡིན་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད། དེ་ལྟ་
 ལུའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཡང་དང་པོ་ནི། བཙོན་ནས་ཤི་བའི་གནས་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོན་པ་དང་
 དེ་ལྟར་བརྟག་དབྱུང་བྱ་རྒྱུ་མ་མཐའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཆེད་ལས་རང་བཞིན་
 དང་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཆོན་པ་དང་མི་དམངས་ངོ་ཆབ་ཡོད་ཐོག་ཡིན་དགོས་པ། ཤི་
 བའི་གཞུགས་གཞིའི་སྤྱི་ནང་བརྟག་དབྱུང་དང་། ཡིག་ཆའི་བདེན་དཔང་དང་བདེན་
 དཔང་བྱེད་མིའི་ཡིག་ཆ། སྒྲོག་ཆས་ཀྱི་པར་སྒྲོག་སོགས་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་གྱི་དབྱུང་
 ཐབས་སྤྱད་རྒྱ་བཙས་ཡིན་འདུག

དེ་ལྟར་བཙོན་ནས་ཤི་བའི་མིའི་བརྟག་དབྱུང་བྱས་པའི་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་གཙོ་
 བོ་ནི། རྒྱལ་ལྷན་ནང་མིའི་ངོས་ནས་ཤི་བོར་ཅི་ཞིག་བྱུང་མིན་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་རྒྱ་དེ་
 ཡིན་པས། རྒྱལ་སྤྱི་བརྟག་འཛིན་བདེ་ལེགས་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་དོན་རྒྱུན་དེ་ལའང་བརྟག་
 དབྱུང་གྱི་རིམ་པ་འདི་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་ཆགས་ཡོད། དེ་ནི་བྱི་ཡོད་༡༩༩༣ནས་ནང་མི་
 དང་རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་འཁུན་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པ་སོགས་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱལ་ནང་གི་

ཁྱིམ་སྒྲིག་ལ་འགལ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། དེ་བས་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་
ཡི་གི་རྒྱུན་ལ་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་གྲུབས་མ་བྱས་པ་ནི་ཁྱིམ་སྒྲིག་ལ་ཞིག་དང་། བཙོན་
ཁང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ངོས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་སྐྱེ་གཏུང་བཞུགས་འབུལ་གྱི་
གཏུང་ཐལ་སྟོགས་བདེན་དཔང་མ་ལུས་པ་གསང་སྟེས་བྱས་ཡོད། དེ་ལྟ་མོད། རྒྱ་གཞུང་
ལ་ཁྱིམ་སྒྲིག་མཐུན་གྱི་འོས་འགན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བདེན་དཔང་ཁག་ཅུ་མེད་མ་བཟོ་བའི་
མྱོན་དུ། འབྲེལ་སྦྱར་བྱིན་ཏུ་བཙོན་ཁང་དུ་རང་དབང་ཅན་གྱི་བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་
འཇུག་ཚོགས་ཀྱི་ཞིག་མངགས་གཏོང་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དུ་བཞུག་དགོས་ཡོད།

ཞིབ་འཇུག་འཛུལ་གྱི་རང་དབང་།

ཞིབ་འཇུག་འཛུལ་གྱི་རང་དབང་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་དང་ཡོངས་གྲགས་
མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཇུག་དམངས་ཡོངས་ནས་སྤྱི་བའི་ཁེ་དབང་
ཆེད་དུ་བསམ་རྒྱུ་འདོན་སྤེལ་དང་བརྗེ་རེས་བྱས་པ་སྟོགས་སྤྱི་དོན་སྤྱང་སྟོབ་བྱ་
སྤངས་ཀྱི་རང་དབང་ཞིག་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་འཇུག་འཛུལ་གྱི་འཛུལ་གྱི་འཇུག་སྤྱི་
བྱེད་པར་དོ་རྒྱུ་བྱས་ཆོག་པའི་རང་དབང་ཡང་རྒྱུད་ཡོད།

ཡང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་
བསྒྲགས་དང་། སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐང་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེད་སྤྱི་དམངས་
འཕྱོར་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིག་གཞུང་ཐོབ་ཐང་ཐང་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་
དུ་གསལ་བའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཡོངས་གྲགས་
སྤྱི་ཁས་ལེན་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཐོག་རྒྱ་གཞུང་ཡང་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁུངས་
རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་སྤྱི་ཆེད་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་དག་ལ་མཚན་ཉག་རྒྱལ་ཡོད་ཅོད་། དེ་ལ་འགན་འཁུ་
ཡང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་མཚན་སྤྱི་རྒྱ་གཞུང་རང་གི་<<ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་ཁྱིམ་>>ཀྱི་དོན་ཚན་༣༥ནང་དུ། “ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་

ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་དམངས་ལ་སྤྱི་བཟོད་དང་པར་སྤྱན། འདུ་འཛུགས། ཚོགས་སྡེ་འཛུགས་
པ། ཁྲིམ་སྒྲིལ་དོ་རྒྱུ་ལ་བཅས་ཀྱི་རང་དབང་ཡོད་ཅེས་འཁོད་པ་ཇི་བཞིན། བོད་ནང་
གི་བོད་མིའི་ཞི་བའི་དོ་རྒྱུ་དང་ཞི་བའི་འདུ་འཛུགས། ཞི་བའི་ཁྱུ་གཉེན་གསལ་སྤྱི་གསལ་
ཁྲིམས་ལྟར་ལག་བརྟུང་དང་། འགན་སྲུང་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཡོད། ཡིན་ནའང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ལོར་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་དང་། སྤྱི་
བདེ་ཉེན་རྟོག་པ་དང་། དམངས་དམག་སྤྱི་ཆེད་གཏོང་གིས་བོད་མིའི་ཁྲིམས་མཐུན་
སྤྱི་ཞི་བའི་དོ་རྒྱུ་ཁག་ལ་ཆོད་ལས་བཞུགས་པའི་དྲག་གཞོན་བྱས་འདུག

**༡ མཛོད་དགོན་ནས་ས་ཁབ་བཅན་འཕྲོག་ལ་གཏུགས་བཤེར་བྱེད་མཁན་བོད་མི་
བཞི་ལ་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ།**

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་། མཛོད་དགོན་ཆོང་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁབ་ཟེར་བས། ཐང་སྒྲིལ་ཡུལ་
ཆོའི་སྐ་བར་མ་སྤེལ་བའི་ཚུ་ས་དང་ས་ཁབ་བཅན་འཕྲོག་གི་བྱ་སྤྱིད་གོང་རིམ་དུ་ཁྱུ་
གཏུགས་བྱེད་མཁན། བོད་མི་འཛིན་བྱེད་སྐབས་ལ་ལོ་ ༥ གྱི་དུས་བཅད་བཅོན་འདུག་
དང་། སྤྱི་ཁོ་དང་རིན་ཆེན་རྩོ་རྩོ། ཀའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལ་ལོ་ ༢ རེའི་དུས་བཅད་བཅོན་
འདུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་འདུག་ཅིང་། ཁོང་ཆོ་བཞི་ལ་(བསྐྱེད་བཞོ་བེད་སྤྱོད)ཉེས་
བཅུགས་བྱས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལྷ་ ༦ རེའི་བཀག་སྡོམ་དུས་ཡུན་འཕར་སྡོམ་ཐོག་ཉེས་
ཆད་ཕྱིར་འབྱུངས། ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལྟར། ཕྱིར་སོ་སོའི་ཁྲིམ་དུ་བསྐྱུལ་ཏེ་ཉེན་རྟོག་པས་
ཉེན་རྟོག་སྐྱེད་འཛིན་འོག་རང་ཁྲིམ་དུ་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཡོད་འདུག

ཁོང་ཆོ་བཞི་ནི་ཐང་སྒྲིལ་ནས་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ས་ཁབ་བཅན་
འཕྲོག་བྱས་པའི་ཐང་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་གནད་གསལ་སྤྱི་ཆ་ཤས་བྱེད་ཡོད། ཡང་
ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ནས་༢༠༡༦ལོར་། མང་ཚོགས་ནས་ཆོང་རིམ་པར་ཁྱུ་གཏུགས་བྱས་
པར། སྤྱིད་གཞུང་གིས་དྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་ཆེད་གཏོང་གིས་བོད་མི་ཞི་ཞོལ་བ་གང་
མང་ཞིག་འདུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་གཙང་དུང་བྱས་ཡོད་ལ། ཁྱུ་གཏུགས་པ་རྣམས་

དག་ཅུང་གི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་སྒྲོག་གིས་ཁྱ་གཉེན་གསུམ་གྱི་དྲུང་བཅུག་མེད།

༡ མ་ཆུ་རྫོང་ཐོག་ནས་བོད་མི་ཞི་ཞོལ་བ་འདྲུ་བཟུང་གིས་གཙང་རྩུང་བྱས་འདུག།

ཕྱི་སྐྱེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་བོད་ནང་གི་ཉེན་རྒྱུ་ཆུ་རྫོང་དམག་མས་ཅོམ་ལ། ཀན་སྒོ་
བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་མ་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྒྲོབ་གྲུ་ཆེ་འབྲིང་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་
སྒྲོབ་ཐུག་༢༡ཡིས་རྫོང་སྤྱིང་གཞུང་གི་མཁུན་རུ་ཞི་པའི་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་བོད་རྒྱ་སྐད་
ཡིག་གཉིས་སྤེང་རྒྱ་སྤྱོད་མ་སྒྲོན་འགོག་བྱས་ནས། སྤྱི་ཕན་ལས་གནས་དངོས་
སུ་བསྐྱར་དགོས་ཞེས་པའི་འཕྲོད་ཆོག་འབྲེང་དར་འབྱར་ཏེ། ས་གནས་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་
སྒྲོབ་མ་རྣམས་སྤྱི་ཚན་རང་བཞིན་གྱི་ལས་གནས་ནས་ཕྱིར་སྤྱོད་དང་ལས་ཁུགས་ཀྱི་གོ་
སྐབས་མེད་པ་བཟོ་བཞིན་པར་དོ་ཞོལ་ཁྱ་འཕྲོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། ས་
གནས་སྤྱིང་གཞུང་གིས་ཉེན་རྒྱུ་དམག་མི་མངགས་ཏེ་ཁྱ་འཕྲོད་འདྲུ་འཛོམས་པ་དག་
འདྲུ་བཟུང་བཙན་འཁྲིད་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པར་མ་ཟད། དགེ་སྐྱོན་ཉར་ཁང་ནས་སྒྲོབ་
ཐུག་ཚོར་བཙར་རྩུང་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཉེན་རྒྱུ་པས་སྒྲོབ་ཐུག་གི་ཁྱིམ་བདག་རྣམས་
ལ་སྒྲོབ་ཐུག་གི་གནས་ཚུལ་དང་པར། བཙར་རྩུང་བྱས་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཉར་ཁང་གསུང་
དང་བརྒྱུད་གཏོང་བྱས་ཆེ། ལོ་ན་མ་ལེགས་པར་རྒྱས་པ་གཞི་བཙོན་འདུག་གི་ཁྱིམ་ཐག་
གཙོད་དེས་ཞེས་འཛིན་པ་བསྐྱུལ་བྱས་འདུག།

ཡང་སྤྱི་སྐྱེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་བོད་གི་སྒྲོབ་ཐུག་དོ་ཞོལ་བ་རྣམས་ཉེན་རྒྱུ་པས་བཙན་
འཁྲིད་བྱས་པས། ཁོང་ཚོར་རྒྱུ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པའི་དོ་ཞོལ་བ་ཐེངས་གཉིས་དེ་ཉིད་
ཀྱང་ཆུ་རྫོང་རིང་པོ་མ་སོང་བར་འདྲུ་བཟུང་དགེ་སྐྱོན་ཉར་བྱས་འདུག་པར་མ་
ཟད། སྤྱིང་གཞུང་ལ་བྱེད་སྤྱོད་ལུགས་མཐུན་མེད་པར་སྒྲོབ་ཐུག་རྣམས་ཀྱི་ལས་
ཁུགས་གོ་སྐབས་འཕྲོག་པ། ལས་བྱེད་འདེམས་སྐྱུག་དང་བཅུན་མ་བྱུང་བ། ལྷག་པར་ས་
གནས་ཀྱི་ཡུལ་མི་ལས་ཁུགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་ཁྱིམ་ཁྱར་འགན་སྤྱད་
དགོས་པའི་ཁྱ་འཕྲོད་གནང་བར་སྤྱིང་གཞུང་གིས་ཆབ་སྤྱོད་ལ་ཁ་སྐྱར་བྱ་བའི་བྱས་

ཡོད། ལྷ་བས་དེར་ངོ་ཚྏ་ལ་བའི་ངོས་ནས་ལག་བྱས་བྱས་པའི་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ། ཁོང་ཚོས་
ལོ་གསུམ་བཞི་ཞིག་ལ་ནགས་ལས་ལས་ཁུངས་སུ་འབད་བཅོམ་ཆེན་པོས་ལས་ཀ་བྱས་
ཀྱང་། ཁོང་ཚོར་ཤེས་ཚད་མེད་པ་བསྟན་དེ་ལས་གནས་ནས་དང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་
ནས་བྱིར་འབུད་བྱས་འདུག་ན། མང་ཚོགས་ནས་ཁོང་ཚོར་ཡོང་སྐྱལ་ཁྱུས་ཤིང་། ཁོང་
ཚོའི་ངོས་ནས་རྒྱ་མཚན་དོན་ཚན་གསུམ་བཏོན་པ་ཁག་ནི།

གཅིག མི་རེ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་ཚད་སྒྲིབ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་མེད་མོད། སྒྲིབ་མའི་
ངོ་སོ་དང་ལྷག་སྒོ་བརྒྱད་པར་བརྟེན་ནས་བྱ་བའི་ལས་གནས་ལ་ཁྱགས་ཡོད་པ།

གཉིས། ས་ཆ་གཞན་གྱི་མི་སྣ་ཡང་ལྷག་སྒོ་དང་ཐབས་རྒྱས་ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱ་བའི་ལས་གནས་ལ་ཁྱགས་ཡོད་པ།

གསུམ། བྱ་བའི་ལས་བསོས་ཐང་གི་ཡིག་རྒྱགས་ལེན་སྐབས་མི་སྣ་བཞེ་རེས་བྱས་
ཏིང་བྱ་བའི་ལས་གནས་ལ་ཁྱགས་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གནས་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་
ནམས་ངོ་ཚྏ་གྱི་ལས་སུ་ཁྱགས་པ་ཞིག་རེད་འདུག།

༡ ཆབ་ཆ་ནས་ཚོང་ཅག་ཅིག་རྒྱག་མཁན་གྱི་ཚོང་ཁང་ཐོགས་གཏོར་བཤིག་ལ་ངོ་
ཚྏ་བྱེད་མཁན་བོད་མིར་བཀག་ཉར་དང་གཅར་རུང།

ཕྱི་རྒྱུ་ཆོས་༢༥ཉེན། མཆོ་སྒྲོ་ཁུལ་ཆབ་ཆ་རུ་ཡོད་པའི་མཆོ་སྒྲོན་པོའི་མཐར་
འཁོར་རུ་བོད་མི་སྒྲེར་བ་རང་ངོས་ནས་ཚོང་ཁང་དང་མགོན་ཁང་བཅུགས་པ་ཁག་ས་
གནས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་གཏོར་བཤིག་བྱས་པས། བོད་མིས་དེར་མོས་མཐུན་མེད་པའི་ངོ་
ཚྏ་བྱས་པར་སྤྱིད་གཞུང་གིས་ཉེན་རྟོག་པ༣༠ལྷག་ཙམ་འབྲིད་ནས་བོད་མི་ཞི་ཚོལ་ལ་
དག་རུང་དང་བཅོན་འབྲིད་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག་སྐྱོན་ནག་གོང་ཚོའི་བཀར་ལོག་དང་
ཆོས་རྗེ་གོང་མེ་ཡི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ་བོད་མི་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ལག་ལ་མས་སྒྲོན་བཅོས་ཡོད་
འདུག་ལ། ལྷ་བས་དེར་པར་རྒྱབ་པར་བསྟན་ནས་བོད་མི་ཞིག་འཇུ་བརྒྱུད་བྱས་ཡོད་
འདུག་ཀྱང་ད་ལྟ་བར་ཁོང་གི་མིང་དང་གནས་སྡངས་ཐོགས་ཤེས་རྟོགས་མ་ཐུབ་པར་

ལྷན་ཡོད།

སྐབས་དེའི་བོད་མི་ཞི་ཞོལ་བའི་ལག་གི་འཕྲད་དར་སྤྲོད་རྒྱ་རྒྱ་ཚོ་འཚོ་གནས་བྱ་
དགོས་ཡོད། ར་ཚོར་ཟ་འབྲུང་དགོས་ཞེས་འཁོད་འདུག

དོ་ཞོལ་བྱས་པའི་ཕྱི་ཉིན་དེར། ཉིན་ཉིག་པའི་ཁངས་པའི་རྒྱུངས་འཁོར་༢༠་ཙམ་
ཞིག་སྐྱ་ནག་གྲོང་ཚོར་སྤྲེལ་ས་ཏེ། འག་རྩལ་དང་འཛིགས་སྤྱུལ་ཁོ་ན་ལག་བསྟར་བྱ་དེས་
ཞེས་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་ལྟ་པ་བཞིན། རྒྱ་མཚན་དང་འབྲེལ་བཞིན་གང་ཡང་མེད་པའི་
ཐོག་ནས་སྐྱ་ནག་གྲོང་ཚོའི་ཡུལ་མི་ལྔ་འདྲུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པ་རེད།

❖ **གཏེར་ཁ་བཞུག་འདོན་ལ་དོ་ཞོལ་བྱས་པའི་བོད་མིར་གཙར་རྒྱུང་གིས་སྐྱེ་
ཁང་རྒྱ་བསྐྱུལ་བ།**

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ནང་། བོད་ཁུལ་གང་ས་ནས་གཏེར་ཁ་བཞུག་འདོན་ལ་བོད་མིས་
བསྟུང་མར་དོ་ཞོལ་གནང་ཡོད། ཕྱི་རྒྱ་ཚེས་༢༤ཉིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཨ་མདོ་ར་བ་ཁུལ་
ཕྱི་རྒྱ་ཚེན་རྫོང་གི་འགོ་ར་གྲོང་ཚོ་ཞེས་པ་དང་ཁ་བསྐྱེ་སར་ཡོད་པའི་གནས་རི་ཞིག་
ཏུ་གཏེར་ཁ་བཞུག་འདོན་ཕྱི་ལས་གཞི་ཞིག་སྐྱར་ནས་ཡོད་བསྟུང་པའི་སྤྲོད། གཏེར་ཁ་
འོར་འདྲེན་ཕྱི་རྒྱ་དུ་ལམ་ཁའང་གསར་རྒྱག་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པར་དེ་གི་བོད་མིས་
དོ་ཞོལ་བྱས། དོ་ཞོལ་བའི་གས་སུ་ལོ་ལྔ་ལྟ་མེད་པའི་ནན་མོན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་མི་
འག་ཆས་ཉིན་ཉིག་པས་བོད་མི་ཞི་ཞོལ་བར་གང་བྱུང་འག་རྒྱུང་བྱས་པར་མ་ཟད། དེ་
དག་གི་གས་ནས་བོད་མི་བདུན་བཅུན་འཁྲིད་ཀྱིས་བདུན་སྐྱེག་གཅིག་དང་ཉིན་༢༠འིང་
བཀག་ཉར་དང་རིམ་གྱིས་སྤོང་བྲོལ་བྱུང་འདུག དེ་སྤྲོད་མིས་བསྟུང་མར་ལམ་ཀ་
བཀག་ནས་དོ་ཞོལ་བྱས་པས། ས་གནས་སྤིང་གཞུང་གིས་ལས་གཞི་དེ་ཉིད་ཐེངས་ལྔ་ལ་
མཚམས་འཛོག་བྱ་དགོས་འདུག་ཀྱང་། འདི་ལོའི་ཕྱི་རྒྱ་ཚེས་སྤྱི་ལོ་འགོ་བཙུགས་
བྱས་འདུག་པས་བོད་མི་ཚོས་སྤྱི་ལོ་དོ་ཞོལ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དེར་འདྲུ་བཟུང་
བྱེད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བོད་མིས་སུ་མཐུད་རྒྱ་ལམ་ཁ་བཀག་པ་ན། ཕྱི་

སྒྲུབ་ཉིན་འོ་ཉིན། ཉིན་རྟོག་པ་སྒྲོར་ཁག་ཅིག་ཡོད་ལྟེ་སྒྲུབ་བསྐྱབས་ནང་དུ། ལུ་མཐུང་དེ་
ལྟར་བྱས་ཆོ་མཁུག་འབྲས་ངན་པ་འབྱུང་ངེས་ཞེས་ཉིན་བརྒྱད་ཡོད་མོད། བོད་མིས་
ཞུས་པ་མེད་པར་ལུ་མཐུང་ལམ་ཀ་བཀག་ནས་ངོ་ཚོལ་བྱས་ཀྱིན། བྱི་སྒྲུབ་ནས་ལས་གཞི་
དེ་ཉིད་སྒྲུར་ཡང་ཉེ་སྐབས་རིང་མཚམས་འཛིག་གིས་བོད་མི་ཞི་ཚོལ་བར་སྐྱལ་ཁ་ཐོབ་
པ་ལྟ་བུ་བྱུང་འདུག

ཡང་བྱི་སྒྲུབ་ཚེས་ལྷིན། དཀར་མཛོས་ཁུལ་དར་ཅེ་མདོ་རྫོང་གི་མ་ཉག་རྩ་སྒྲུབ་ཞེས་
པའི་འབྲོག་སྡེ་ལྗེའི་བོད་མི་ཚང་འཛོམས་ཀྱིས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་ས་ཁུལ་དེར་ལི་ཐམ་
ཞེས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་རིགས་ཤིག་བསྡོམས་པའི་ལས་གཞི་ཞིག་བརྩམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ས་ཁུལ་དེའི་ཁྱེད་པོའི་པ་ཆགས་ནས་རྒྱུར་གནས་ཉེ་རིགས་ཤི་བའི་དོན་སྦྱེན་བྱུང་བར་
ངོ་ཚོལ་བྱས་སྟབས། སྤྱིད་གཞུང་གིས་གནས་སྐབས་རིང་གཏེར་ཁ་བསྡོམས་མཚམས་
འཛིག་པའི་གསལ་བསྐྱབས་བྱས་འདུག

དེ་ལྟ་ནང་། བྱི་སྒྲུབ་ནང་། བསང་རྒྱུ་རྫོང་ཨ་མཚོག་ཞང་གི་ས་ཆར་ཡོད་པའི་ཨ་
མཚོག་ཆོ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་མང་ཚོགས་རྣམས་ཨ་མཚོག་བདེ་མོ་ཐང་དུ་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་
རྩ་བསང་བཏང་རྗེས། ཨ་མཚོག་གོང་སྡོན་སྒྲི་རིའི་གཏེར་ཁ་སྡོན་འཕོག་ཅེས་པའི་འབྲེད་
དར་འབྱར་ཏེ། གཏེར་ཁ་བསྡོམས་འདོན་བྱ་ཡུལ་ས་གནས་བར་ཞི་བའི་ངོ་ཚོལ་གོས་
བསྡོད་དང་། ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་ལ་ཞུ་གཏུགས་སོགས་བསྐྱུང་མར་བདུན་གཅིག་ལ་
ཞི་བའི་སྐད་འཕོད་གནང་བའི་ཉིན་ལོའ། བྱི་སྒྲུབ་ཚེས་ལྷིན། རྒྱ་གཞུང་གིས་དམག་མི་
འཕོར་ཆེན་ཆེད་གཏོང་གིས་མང་ཚོགས་ལ་དྲག་རྒྱུད་དང་བོད་མི་འདུ་བཟུང་གཅར་
རྒྱུད་གིས་སྒྲིན་བཅོས་པར་མ་ཆད། རྩས་སྒྲིན་ཆེར་ཕོག་པའི་མི་ཞིག་དེ་ལུར་ལུར་
སྒྲིབ་ཆེད་དུ་བྱིན་དུ་ཡི་སྒྲན་ཁང་དུ་བྱིར་དགོས་བྱུང་འདུག ཨ་མཚོག་ས་ཆར་འདས་
པའི་ལོ་བཅོ་ལྗེའི་རིང་གཏེར་ཁ་བསྡོམས་འདོན་བྱས་ཀྱིན། ཁོར་ཡུག་ལ་གནོན་སྒྲིན་
ཐེབས་ཏེ་གཏེར་ཁའི་ཉེ་ཁུལ་དུ་གནས་པའི་ས་གནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་དང་

འཛོལ་གནས་ལ་དཀའ་ངལ་འབྱུང་གིན་པ་དང་། ལྷག་པར་ཨ་མཚོག་ཚོ་བ་བརྒྱད་གི་སྒྲ་རི་
གཉིས་ཆེན་གོང་ཚྲོན་ཅུབ་རལ་དུ་བཏང་ནས་ས་གནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དང་མོས་ལ་དོ་
ཤོག་ཆབས་ཆེན་བཟོས་པའི་བྱད་གི་གནས་ཚུལ་དྲག་ཆོས་ཉིན་རྟོག་པ་བཀྲམས་འཛིག་
གིས་འཛིགས་སྒྲུལ་དང་དྲག་ཅུབ་སྒྱུད་མིན་ལ་མ་རྟོགས་པར་ས་གནས་སྤིང་གཞུང་ལ་ཞུ་
གཏུགས་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་ཡ་ལན་དང་དོ་ཁུར་མ་བྱས་ཆུན། མང་ཚོགས་ཀྱིས་ངོ་རྒོལ་
བྱས་པ་རེད་འདུག ཡིན་ནའང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ཞི་བའི་འདུ་འཛོམས་བྱས་པའི་ངོ་རྒོལ་
ཉིན་དང་། ལྷ་དེའི་ཕྱི་ཆོས་འཁྱེད། ཨ་མཚོག་གྲོལ་དལ་སྤིང་གཞུང་གིས་ཐེལ་ཅེ་སྟོན་
པའི་བསྐྱགས་ཡིག་ཅིག་སྒྲེལ་ཡོད་པའི་ནང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ཞི་བའི་སྐད་འབོད་ནི་
སྒྲིག་གཡོ་ཙན་རེ་བྱུང་གིས་གོང་ཚྲོན་སྒྲ་རི་དང་ཁོར་ལུག་སྒྲུང་སྟོབ་ལ་ཁ་གཡར་
ནས། བྱིས་མ་འགལ་ཐོག་ནས་མང་ཚོགས་སྐོར་ཅིག་འདུ་འཛོམས་བྱེད་དུ་བཅུག་
སྟེ། རྟག་ཅུང་གསེར་གཏེར་རྒྱན་ལྷན་ཐོན་སྐྱེད་ལ་བར་ཆད་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་
དང་། དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡོག་འབྲེལ་བརྒྱབ་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་ལ་
རྒྱལ་མཁན་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔྱད་ལྷགས་དང་ངན་འབྲེལ་ཡོད་སྐོར་གྱི་ཆབ་སྤིང་ནག་
ཉེས་གཡོགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཞི་བའི་འདུ་འཛོམས་དེར་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཆོ་
མཁུག་འབྲས་མཐའ་དག་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཁུར་དགོས་པའི་འཛིགས་སྒྲུལ་ཡང་བྱས་ཡོད་
པ་རེད།

སྐབས་དེར་བཀྲམས་པའི་གསལ་བསྐྱགས་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ།

ཉི་བའི་དུས་སྟེ། རྒྱག་གཡོ་ཙན་རེ་བྱུང་གིས་བརྒྱད་བསྐུལ་འོག་མང་ཚོགས་ཆེ་ཆེར་འདུ་
ནས་གོང་ཚྲོན་སྒྲ་རི་དང་ཁོར་ལུག་སྒྲུང་སྟོབ་ལ་ཁ་གཡར་ནས་བྱིས་མ་འགལ་ཐོག་ནས་མང་
ཚོགས་སྐོར་ཅིག་འདུ་འཛོམས་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། རྟག་ཅུང་གསེར་གཏེར་རྒྱན་ལྷན་ཐོན་སྐྱེད་ལ་
བར་ཆད་བཟོས་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ལ་རྒྱལ་མཁན་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔྱད་ལྷགས་དང་ངན་
འབྲེལ་གྱི་ལྷགས་ཆུན་ངན་པ་ཐེབས་ནས་དེལ་བསྐྱགས་དང་རྒྱན་གཏམ་སྒྲེལ་འདུག

ཁྱིམ་གྱི་འགྲོ་སྡངས་ལྟར་ན། རོ་སྐྱལ་འགྲོ་བའི་གཏེ་བོ་དེ་ཉིད་འཇུ་བཟུང་དང་རོ་སྐྱལ་
མང་ཚོགས་སྤེད་དུག་གཞིན་བྱ་འབྲས་ཡོད། དེ་ལྟར་དུ། སྤྱིར་ཡང་སྤེར་བ་ཁ་ཤས་ཤིག་གི་སྒོག་
རྩལ་འོག་མང་ཚོགས་སྤེར་ཅིག་གིས་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་འདུ་འཛེམས་བྱས་འདུག་པ་འདི་
ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྱིམ་པ་ཤིག་པའི་ཉེས་པ་ཚབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེ་ཚོའི་རེ་བ། བྱེད་ཚོས་ལེགས་
ཉེས་དབྱེད་པའི་སློ་མིག་གཤངས་ཏེ། ཁྱིམ་པ་འགལ་བྱི་རོ་སྐྱལ་འདི་རིགས་མཚམས་འཛིན་བྱ་རྒྱ་
དང་། སྤྱི་བོ་སུ་ཞིག་གིས་བཀའ་རྒྱ་ལྟར་ལག་ལེན་མ་བཟུང་བའམ་འགལ་ཆེ། དེའི་མཇུག་འབྲས་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁུར་དགོས་ཞེས་འཁོད་འདུག།

བོད་མིས་ཞི་སྐྱོད་བྱས་ཚད་དང་ནམ་བུས་ཚང་མ་དེ་ནི་ཁྱིམ་པ་འགལ་ལ་བྱངས་
ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་བཤད་བཞིན་པའི་ཁྱིམ་པ་འགལ་ནི། སལ་ཆེར་རྒྱ་གཞུང་གི་
ཉེས་ཁྱིམ་པ་གྱི་རོན་ཚན་༡༩༩༩ནང་དུ། གང་དང་ག་དུས། འགྲོ་འཇུགས་དང་མཇུག་
བཅེམས་ནམ་བུར་སོགས་ཀྱི་འདུ་འཛེམས་རིགས། ཁྱིམ་པ་བཀའ་འཁྲོལ་མ་ཞུས་པ་
དང་། བཀའ་འཁྲོལ་གཞིར་བཟུང་མ་བྱས་པ། ཡང་ན་འདུ་འཛེམས་བཤིག་དགོས་པའི་
བཀའ་རྒྱ་ལ་ཉན་འཛིན་མ་བྱས་པ་བྱུང་ཆེ། འདུ་འཛེམས་རོ་སྐྱལ་གྱི་གོ་སྒྲིག་པའམ་སྡེ་
འབྲིང་སུ་ཡིན། ཐད་ཀར་བཀག་ཉར་བྱས་དུས་བཀག་བཅོན་འཇུག་ལོ་ལྔ་ལས་མང་
པའི་ཁྱིམ་པ་ཐག་གཅོད་རྒྱ་མ་ཟད། ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་རྒྱ་སོགས་འཁོད་
འདུག་ ཞི་བའི་འདུ་འཛེམས་བྱ་སྤྱད་དུ་གོ་སྒྲིག་པའི་རོས་ནས་སྲིད་གཞུང་ལ་བཀའ་
འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་པའི་སྒྲིག་གཞི་འདི་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་དང་འགལ་འདུག་ཡོད་པ་
ཀྱིས་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོ་དམ་ལས་ཁུངས་ཞེས་པའི་རོས་ནས་
གཏན་འབེབས་ལམ་སྟོན་ནང་དུ། ཞི་བའི་འདུ་འཛེམས་ཀྱི་རང་དབང་ནི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་
ཐང་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་གང་སྐབས་སུ་གཞི་སོགས་ཀྱི་
ཐེ་བྱས་མི་བྱ་རྒྱ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་འདུ་འཛེམས་བྱ་འདོད་མཁན་ལ་རང་རོས་ནས་དེས་
པར་དུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཞུ་མི་དགོས་པ། སྲིད་གཞུང་གི་རོས་ནས་འདུ་

འཛམ་གྱི་གོ་རིམ་དང་བདེ་འཇགས་ལ་ལྷ་རྟོག་བྱེད་མ་ན་གྱི་ཚོགས་རྒྱུད་ཆེད་འཇུགས་
གྱིས་འདྲུ་འཛམ་གྱི་རྒྱུན་གཙོད་མི་རུང་བར། སྤྱ་མཐུད་དུ་སྤེལ་བཅུག་དགོས་ཞེས་
གསལ་ཡོད།

ཡང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ལོར། མནམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་གྱི་ཞི་བའི་འདྲུ་འཛམ་གྱི་ཐད་གྱི་
དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཆབ་སྐྱེ་ཞབས་སྡེ་ཏ་ན་ཀ་ལགས་གྱིས་ཞི་བའི་འདྲུ་འཛམ་གྱི་རང་
དབང་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་ཞིག་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་ཐང་ལོངས་སྤྱད་
པར་སྤྱིད་གཞུང་གི་དོས་ནས་ཚོག་མཆན་དང་དབང་ཆ་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སྤྱིད་
གཞུང་གིས་དེ་ལྟར་བྱ་ཆོག་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་དགོས་ཞེས་པ་བཤད་ཡོད་པ་
བཞིན། རྒྱ་གཞུང་གི་ཉེས་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༢༡༤ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་དང་རྒྱལ་
ཚོགས་གྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཁག་ལ་ཅིས་མེད་དོག་རྩལ་གཏོང་བྱེད་ཅིག་དང་། ཁྲིམས་མཐུན་
ཁྱི་བཀའ་འཁྲོལ་ཞེས་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་སྤངས་ཁག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།

འགྲོ་བ་སྤྱིད་རང་དབང་།

རྒྱ་གཞུང་ནི་<<རྒྱ་དམངས་དང་ཆབ་སྤྱིད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཐད་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་
ཅིངས>> ལ་མཚན་རྟགས་བཀོད་དེ་དོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་བྱས་
གྱི་གཅིག་ཆགས་ཡོད་པའི་དོས་ནས་རྒྱ་ཅིངས་དེའི་དོན་ཚན་༡༢༩དང་གསེས་ཚན་
པ་༢༣དང་། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཁྲིམས་མཐུན་རྒྱ་དམངས་ནམས་རྒྱལ་ཁོངས་སུ་རང་དབང་
སྒྲོས་འགྲོ་བ་སྤྱིད་དང་གནས་སྤྱིད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་དམངས་མི་སྤྱི་ཞིག་
ཡིན་ཡང་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁོངས་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་ནས་ཀྱང་ཁ་འབྲལ་རྒྱུའི་
རང་དབང་ཡོད་པ་གསལ་བོར་འཁོད་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལས་
དོན་ལྡན་ཚོགས་གྱི་སྦྱར་བཏང་འབྲེལ་བ་རྫོང་ཡིག་ཆ་ཨང་༢༡༣དང་། རྒྱ་ཚོད་གྱི་ཆོད་
བཀའ་དང་དམིགས་ཡུལ་གང་རུང་ལ་ཁག་དཀྱི་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་འབྲལ་བསྐྱོད་

ཐང་བཀག་འགོག་བཟོ་མི་ཆོག་པའི་ཐང་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད། གལ་སྲིད་རྒྱལ་ཁབ་
 གྱི་བདེ་འཇགས་དང་སྤྱི་བའི་སྤྱི་གཤམ་ལས། སྤྱི་བའི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་བཟང་སྤྱོད། མི་
 གཞན་གྱི་སྐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་བཅས་སྤུང་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་དགོས་དེས་ཆད་
 བཀག་བཟོ་ཆོག་པ་མ་གཏོགས། གཞན་སྲིད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་འབྲུལ་བསྐྱོད་ལ་བཀག་
 སྤོམ་བྱེད་པ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་རྟོག་རྩལ་ལ་བཏང་བའི་གནད་དོན་ཆབས་ཆེན་
 ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད།

ཡིན་ནའང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཕྱི་ཕྱོགས་ལ་གནས་མཇུག་
 དུ་འགྲོ་འདོད་མཁན་གྱི་འགྲོ་བསྐྱོད་རང་དབང་ཆད་ལས་བཞུལ་བའི་དམ་བྲག་བྱས་
 ཡོད། དེ་ནི་༢༠༡༢་ལོར་བོད་རང་སྤྱོད་སྤྲོད་སྤྱུང་སྟེ་<<གོམ་གང་མདུན་སྤོས་ཀྱིས་རང་
 སྤྲོད་ཀྱི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་བདག་སྤྱོད་དང་། ཞིབ་བཞེད། ཁྱོད་མཆན་གནང་
 འགོད་དོ་དམ་ལས་དོན་ཐང་གྱི་བསམ་འཆར་>>ཞེས་པའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཁྱབ་སྤེལ་བྱས་
 ཏེ། བོད་མི་རྣམས་ལ་སྤྱོད་རྩལ་ཅན་གྱི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་བཟོ་བཞེད་བྱ་རྒྱ་ཞེས་སྤར་
 ཡོད་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་མ་ལུས་པ་བྱེད་བཟུང་བྱས། སྤོས་རྩལ་ཅན་གྱི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལས་
 ཡིག་བཟོས་ནས་སྤྱོད་རྒྱ་མེད་སྐོག་བོད་རང་སྤྲོད་ནང་ཁུལ་གྱི་གནས་རི་དང་དགོན་ཆེ་
 ཁག་དང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་མཆོམས་དང་ཐག་ཏེ་བའི་ས་ཁུལ་དུ་གནས་མཇུག་བྱེད་རྒྱ་
 བཀག་སྤོམ་སྐོབ་ཐང་ཡོད།

དེ་མཆུངས་སུ། སྤར་ལོ་ལོ་ཤོད་ས་མཆོག་གི་སྤྱི་གཞུགས་བདེ་མཉན་གྱི་སྤྱི་གཞུགས་
 དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ཐང་ཐང་ལ་ལུང་འབྱུངས་ཀྱིས་༢༠༡༢་ལོར་གནང་
 གཏན་འཁེལ་བའི་གསལ་བསྐྱེད་སྤེལ་རྒྱུ་ནས་བཟུང་། མདོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་བོད་མིའི་
 ལག་གི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་ཡང་རིམ་བྱིས་བྱེད་ཟུང་དང་། གསལ་དུ་བཟོ་རྒྱུར་བཀག་
 སྤོམ་བྱི་དུ་མེད་ཟེན་ཁག་ལ་དུས་ཆོད་ཆད་བཞེད་བཟོས་ནས་པར་སྤོང་འབྲུགས་བྱེད་
 གྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། གནས་ཐང་ཆུན་ཆད་ནས་བོད་མིའི་ངོ་རྒྱགས་ཀྱི་ལག་ཁྱེར་དང་

དཔང་ཡིག་ལ་དམིགས་བསལ་འདྲི་གཅོད་དང་ཞིབ་བཞེར་བྱེད་པ། བ་ན་གནས་ཐང་གི་
འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཀྱིས་མིག་མཐུན་ནས་བོད་མིའི་བྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་རྩལ་རྩལ་
གཏོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་བསྟན་མར་བྱུང་གི་ཡོད་ཐོག

བར་ལམ་གསེར་རྟ་ནང་བསྟན་ལྔ་རིག་སྒྲིབ་སྒྲིང་དང་ཡ་ཆེན་སྐར་སོགས་ཀྱི་གྲ་
བཅུན་པོན་ཆེན་གནས་ཡུང་བྱས་པ་མཆོན་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་འང་ཕན་
ཚུན་འགྲོ་འོང་དང་གཏན་སྡོད་ཐང་ལ་བཀག་སྡོམ་དང་། ས་ཁུལ་གཅིག་གི་མི་ས་ཁུལ་
གཞན་ཞིག་ནས་བྱིར་སྒྲོག་དང་གནས་དབྱུང་གཏོང་ལུས་སུ་ཡོད།

བྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་བཅོ་ལྔ་དབྱེ་འབྱེད་དང་བཀག་སྡོམ། བྱིར་བཏུ།

བྱི་ལོ༢༠༡༤ནང་། མཆོ་སྟོན་དང་ཟླ་བོ་ཞུ་ཀན་སུའུ་སོགས་ཀྱི་བོད་རིགས་འདུས་
སྡོད་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་ས་གནས་སྤྱི་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་བྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་ཡོད་
མཁན་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་དུ་དམིགས་བསལ་དམ་བསྒྲགས་བྱས་འདུག དེ་ནི་ཆེད་དུ་བོད་མི་
རྣམས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཞུ་བྱ་འགྲོ་མི་ཐུབ་པ་བཅོ་ཆེད་དུ་ཡིན་འདུག

ལྷག་པར་བྱི་ཟླ་ཉ་ཉེས་ཀྱི་མཆོ་སྟོན་དང་ཀན་སུའུ་སྟོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞུང་གིས་
བོད་མིའི་ལག་ནས་བྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་བྱིར་བཏུ་དང་། བྱི་དུ་སོང་བེན་རྣམས་ཀྱི་ནང་
མིར་དོ་དམ་མི་དེ་རྒྱུར་གང་མཁྱེན་ལོག་དགོས་པའི་གཞི་རྒྱུ་སྤྱོད་འདུག དེ་འང་
ཨ་མདོ་མ་རྩ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་དེ་སྔ་ནས་ཐོངས་ཆེན་ཡོད་པ་ཉེ་ལམ་ས་
གནས་སྤྱི་གཞུང་དང་སྡེ་བའི་སྡེ་དཔོན་ཡོང་སྡེ་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་ཡར་བསྟུ་བྱས་
ཐོག “གལ་སྤྱི་མི་སྡེ་དེ་ཐོ་གཞུང་ནས་བོད་ནང་དུ་འདུག་གི་ཡིན”ཞེས་སྟེགས་ར་
བྱས་འདུག་ལ། བྱི་ཟླ་༡༡ནང་། མཆོ་སྟོན་སྟོགས་ཀྱི་བོད་མིའི་ལག་གི་བྱི་བསྐྱོད་ལག་
འཁྱེར་གང་མང་བྱིར་བཏུ་བྱས་འདུག

ཡང་ཨ་མདོ་ར་བ་ཁུལ་ནས་རྒྱ་གར་ལ་གནས་མཇལ་ཞུ་བའི་མཁན་བོད་མི་

ཆོའི་སྒྲིང་སྒྲར་ལས་དཔ་དྲག་ཆེ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བར་ལམ་དངོས་སུ་རྒྱ་གར་ལ་
 སྒྲེབས་ཟེན་མཁན་རེ་རྒྱང་གི་ནང་མིར། རྒྱ་གར་སྒྲེབས་མཁན་ཁོང་ཆོ་ཕྱི་
 ཟླ༡༥ཆེས་༡༤ ནང་ཚུན་དུ་ཚུར་ལོག་དགོས་པའི་བཅའ་བཀའ་བཏང་འདུག་པར་མ་
 ཟད། ནང་མིའི་ངོས་ནས་ཁོང་ཆོ་པར་ལོག་ངེས་པའི་ཁྲིག་གི་མཚན་རྟགས་འཁོད་
 དགོས་པ་དང་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཆོ་ལས་གནས་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་གཏོང་ངེས་ལ་སོགས་ཀྱི་
 འཛིགས་སྒྲུལ་བྱས་འདུག ཡང་དེ་སྔ་ནས་ཐོངས་ཆེན་རག་ཟེན་པའི་བོད་མི་
 ཐང་ས་༤༠ལྷག་ཙམ་ཡོད་ལ། ཉེ་ལམ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཁོང་ཆོར་
 འཆར་ལོ་༢༠༡༢ཟླ༡༥ཆེན་ཚུན་ལ་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་མི་ཆོག་པའི་ཁས་ལེན་མཚན་རྟགས་
 བསྐྱས་འདུག ཁོང་ཆོའི་ཁོད་དུ་རེ་འགས་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་རྒྱའི་གནས་གྲུའི་འཛིན་གྲང་
 ཉོས་ཟེན་པ་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་དགོས་ཀྱང་འདུག

གས་མགོ་ཐོང་གི་ཉེན་རྟོག་ཁང་གིས་བཀའ་བཀོད་འོག་བོད་མི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་
 ཁྱིར་ཁྱ་མཁན་ནམས་ཀྱི་རིམ་པ་གསུམ་གྲེས་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་བྱས་འདུག་ཅིང་། རིམ་
 པ་དང་པོ་དེ། ཕྱི་ཟླ༤ཆེས་༢༠ཉིན། བོད་མི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱིར་ཁྱ་མཁན་ནམས་ལ་རྒྱ་
 རྒྱུ་ཉེ་དེའི་གས་ནས་བོད་མི་༡༥༠ཙམ་ལ་རྒྱ་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ཁུངས་སུ་འཇུག་
 མཁན་ནམས་ལས་ལོ་ན་༥༠ལྷང་ཡིན་པ་དེ་དག་རིམ་པ་དང་པོའི་གས་སུ་འཇུག་པ་
 དང་། ཕྱི་ཟླ༤ནས་༡༠བར། རིམ་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཞིན་པར་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱའི་
 གཏན་འཁལ་བར་མ་ཟད། རྒྱ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འབྲིག་པར། རྒྱ་ཐོབ་མཁན་ཆོའི་
 ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ཐོངས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་
 ཡིག་ཚགས་ཉར་རྒྱ་བྱས་འདུག

དེ་མཚུངས་སུ་བོད་རང་སྲོད་སྲོད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡིན་པའི་བོད་མི་ནམས་
 ཀྱི་ཆོང་དོན་དང་གཞུང་འབྲེལ་འབྲུལ་བཞུད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱིར་ཁྱ་མཁན་
 ཕྱི་སྔ་ཁྱ་མ་ལུས་པ་ཅིས་མེད་བཏང་ཞིང་། ཡང་གང་མང་ཞིག་གིས་མི་སྲོད་པ་ཤེས་

ནས་ལྷ་འཆར་བྱས་མི་འདུག ཡང་གང་མང་གིས་སྒྲར་ཡར་བྱི་ལོ་༢༠༡༢ལྟར། རྒྱ་གར་དུ་
དུས་དབང་ལྷ་བར་བྱི་དུ་སོང་བ་ཁག་ཚུར་སླེབས་མ་ཐག་གང་བྱུང་འདྲ་བཟུང་དང་
བཀག་ཉར་བྱས་ལྷ་དོ་མང་པོའི་རིང་རྒྱལ་གཅིས་ཆོས་གཅིས་ཀྱི་སློབ་གསེ་མྱོང་དུ་
བཅུག་ཉེན་ཡོད་པར་སྐག་ནས་ལྷས་མེད་པའང་འདུག ལྷག་པར་བྱི་
ལོ་༢༠༡༧ལྟར་། རྒྱ་གར་དུ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་བཞིན་པའི་ཁ་ཐུག་
དུ། རང་སློང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིད་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཡིག་ཆ་ཞིབ་བཤེར་ཞེས་
པའི་མིང་འོག་ནས། བོད་མིའི་མི་ཚང་རེ་རེ་ཡི་སློང་དུ་ཡོད་ཤི། ཡིག་ཆ་དང་ནང་
མིའི་གྲངས་འཁོར་མོགས་ཐོ་འགོད་བྱས་འདུག ཡང་ལྷ་བ་དེ་ག་རང་ལ། རང་སློང་
སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་སྤངས་རྒྱུ་གཡག་སྡེ་གྲོང་ཆོ་ཞེས་པའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་དུ་
ཡོད་པའི་གཉེན་ཆེན་དང་གྲོགས་པོ་གྲོགས་མོར་འབྲེལ་གཏུགས་བྱ་མི་ཆོག་ཅེས་ཉེན་
བརྒྱ་དང་འཛིགས་སྐུལ་བྱས་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྡེ་བའི་སྡེ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་མི་
རྣམས་ལ་སྤྱིད་གཞུང་གིས་བོད་མི་སྐུ་དང་སྐུ་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་མཁན་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་
མིན་ཤེས་ནས་བཙོན་འདུག་བྱ་དེས་ཞེས་མོགས། བྱི་ལོ་༢༠༡༢ནས་བཟུང་། བོད་རང་
སློང་སྤྱོད་ཀྱི་བོད་མི་རྣམས་ལ་བྱི་བསློང་འགྲོ་འོངས་ཐད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དམ་
བྲག་ཆེན་པོ་བྱེད་སྐྱུས་སྐུ་བཟུང་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱི་ལྟ་ལོའི་ལྷ་དཀྱིལ་ནས་བཟུང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་འགྲིམ་འབྲུལ་
ལས་དོན་ཆེན་པ་དང་མཁའ་འབྲུལ་ལས་ཁང་བཅས་ལ་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༧ལོའི་སྤྱི་
ལྟ་ཆོས་༡༠བར་བལ་ཡུལ་དུ་འགྲིམ་འབྲུལ་བྱེད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་དང་། དེ་བཞིན་གནམ་
ཐུའི་འཛིན་བྱང་སྡོན་ནས་མངགས་པ་ཆོང་མ་འབྲུལ་དུ་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་བཅུག་དགོས་
པའི་བརྒྱབ་ཅིག་བཏང་ཡོད་ཅིང་། ཡང་ས་གནས་བོད་མིར་རྒྱ་གཞུང་གིས་དཔོན་
རིགས་མི་སྤྱི་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར། འབྲུག་ཡུལ་བཅས་སྐུ་འགྲིམ་འབྲུལ་བྱེད་རྒྱ་
མཚམས་འཛོག་བྱེད་དགོས་པའི་ནན་སྐུལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ས་གནས་སྤྱིད་

གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་གང་མང་བོད་མིའི་བྱིས་དུ་སླེབས་ཏེ། བལ་ཡུལ་དུ་སྤར་ནས་འགྲོ་ཆར་བའི་ནང་མི་རྒྱུས་ལ་དོ་བདག་གི་ནང་མི་འབྲེལ་དུ་འབྲུལ་བཞུད་མཆོམས་འཛོག་བྱས་ནས་རང་བྱིས་དུ་བྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གལ་སྲིད་བྱི་ཟླ་༡༩ཉེན་ཚུན་དུ་ལོག་ཐུབ་པ་མ་བྱས་ཆོ། ལས་གནས་སུ་ཡོད་མཁན་རྒྱུ་ལས་གནས་ལས་འབྲུད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་འཛིགས་སྒྲུལ་ཡང་བྱས་འདུག།

སྤྱི་ཟླ་༡༩༩༩ལོའི་ཕྱི་ཟླ་༡༡ཉེན། བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་གནས་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་ཐོངས་མཆན་མ་ཞུས་པའི་དབང་གིས་བོད་མི་༤༡བལ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ནས་བལ་ཡུལ་གྱི་ཉིན་རྟེན་པས་འདྲུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཤིང་། དེའི་ཁྲོད་བོད་མི་ལྷན་ཁྱིམ་རྒྱ་ནག་གི་བྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་ཡོད་མཁན་དང་། དེ་དག་གིས་བལ་ཡུལ་གྱི་ཐོངས་མཆན་ལས་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཐོངས་མཆན་མ་ཞུས་དོན་ནི། རྒྱ་གཞུང་གིས་དུས་རྒྱུན་བོད་མི་རྒྱ་གར་དུ་སོང་ཁག་ལ་ཉེས་ཆད་དང་བཙོན་འདུག་བྱེད་སྒྲོལ་ཡོད་པར་སྐྱག་པས་ཤིང་འདུག་ཡང་བལ་ཡུལ་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆོགས་པ་ཏོར་རན(HURON)ནས་རྒྱས་ལོན་བྱས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་གཞུང་གིས་གལ་སྲིད་བོད་མི་རྒྱུ་ལས་རྒྱ་གར་དུ་སོང་ཆོག་པའི་བྱི་སྐྱོད་ལག་ཁྱེར་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཆོ། བར་ལོག་རྗེས་ཁྲིམས་ཆད་ཟླ་༤ནས་ལོ་༥ གཅོད་དེས་ཤིང་ཅེས་བཤད་འདུག།

དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་བྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་བྱིར་སྤར་དང་སོང་ཟིན་ཁག་ཁྱེར་བསྐྱོད་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བྱི་ལོ་༢༠༡༢ཟླ་༡ནང་དུ་ལོག་པ་མཆོག་གིས་གནང་བཞེན་པའི་དུས་དབང་ཐོངས་ཐུག་དུ་མ་བཅུག་ཀྱང་། བོད་མིའི་འདི་བྱི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་གནས་པ་སྤྱི་ཏོར་གོང་ས་མཆོག་གིས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་དངོས་གཞི་འཁེལ་བྱི་ཡོད་སྐབས་དེར་བྱེད་རང་ཆོས་སྒོན་ལམ་ཡག་པོ་བརྒྱབ། དོས་ཀྱིས་དོ་རྗེ་གདན་ནས་བྱེད་རང་ཆོ་དབང་ལོག་དུ་བཅུག་ནས་སྒོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡིན་ལ། ༡༩༩༩ནང་དབང་ཐོབ་ཀྱི་ཤིང་ཅེས་བཀའ་བསྐུལ་མཛད་ཡོད་པ་ཤིང་།

བོད་ནང་ཁུལ་དུ་འགྲོ་ཡོང་དང་གཏན་ནིང་ལའང་དམ་བྱ་ག

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་<<འགྲོ་བ་མིའི་ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྱབས་>>ཀྱི་དོན་
 ཚུན་འཛུགས་དུ། གང་ཟག་སྤྱི་ཡོད་ཡང་རུང་། ཚང་མ་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་ནས་ཕྱི་རུ་ཐོན་
 ཚོགས་ལ་དེ་མཚུངས་སུ་ཕྱིར་ལོག་ཀྱང་ཚོགས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅེས་གསལ་ལ། ཐོབ་
 ཐང་འདི་ག་རང་<<རྒྱ་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་>>གི་དོན་ཚུན་འཛུགས་དུ་
 ཉན་པའི་སློ་ནས་མི་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱལ་ཁོངས་དེའི་ས་ཁུལ་གང་རུང་དུ་ཁྲིམས་མཐུན་
 གྱི་སློ་ནས་འདུག་ཚོགས་ལ། ས་ཁུལ་དེའི་ནང་ཚུད་ཀྱི་ས་གནས་གང་རུང་འགྲོ་དབང་
 དང་། འདུག་དབང་འདེམས་ཚོགས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཡང་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་ནས་
 བྲལ་འགྲོ་ཚོགས་པར་མ་ཟད། རང་ཉིད་འདུག་སའི་རྒྱལ་ཁོངས་ནས་ཐོན་པའི་ཐོབ་ཐང་
 ཡོད་པ་གསལ་འདོན་བྱས་འདུག ཡང་དོན་ཚུན་འཛུགས་ལའགྲུབ་ལེའུ་འཛུགས་དུ། རྒྱལ་
 ཁབ་སྤྱི་ཡོད་ཡང་རུང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁོངས་གང་རུང་འགྲོ་བསྐྱོད་བྱེད་མཁན་དེའི་
 དམིགས་ཡུལ་དང་སོང་ནས་འདུག་ཡུན་ལ་ཚད་བཀག་དང་དམ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་ཞེས་
 འཁོད་ཡོད་པ་བཞིན། རྒྱ་ནག་ཀྱང་དམ་ཡིག་དེ་གཉིས་ཁས་བླངས་པའི་ཚོགས་མི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཅིག་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བླ་རུང་སྐར་ལ་མེ་སློན་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་
 ཐབས་དང་རྒྱ་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཞེས་པའི་མིང་བྱང་ལོག་ཐེངས་གཉིས་པར་གསེར་
 ཉ་ནང་བསྐྱར་ཁྲ་རིག་སློབ་སློང་གཏོར་བཤེག་གིས་ལས་གཞི་བཀྲམས་ནས། བོད་རང་
 སློང་སློང་ས་གཅོས་ཞིང་སློང་ས་སྤེའི་(བོད་རང་སློང་སློང་ས། མཚོ་སྤོང་། ཟླ་ཁྲི་དཀར་
 མཛེས། ཡུན་ནན།)ཟླ་བཅུ་མང་པོ་ཕྱིར་འབུད་དང་ཟླ་ཤག་མང་པོ་གཏོར་བཤེག་
 དགོས་པའི་དོན་ཚུན་འཛུགས་གྱི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ལག་བསྟར་དགོས་སྐར་གསལ་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་འཛུགས་དུ། བླ་རུང་སྐར་ནས་བོད་རང་སློང་སློང་ས་ཀྱི་མངའ་རིས་དང་གཞིས་ཀ་

ཅེ་མོགས་ནས་ཡིན་པའི་བྲ་བཅུན་ཁག་རྣམས་ཕྱིར་སྤྲད་བྱས་པ་བཞིན། མིང་གཞུང་གིས་དེ་དག་གི་ནང་མི་རྣམས་ལ་བྲ་བཅུན་རྣམས་རང་བྱིས་ཏུ་འདུག་ཏུ་བཅུག་དགོས་པའི་བཀའ་ཆུང་བཏང་འདུག་ལ། རྣམས་ཆུ་ཁལ་གྱི་འཁྲི་རི་ནས་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ཚུང་སྐར་ནས་ཆེས་ཐོག་མར་ཕྱིར་སྤྲད་བཏང་བའི་བྲ་བཅུན་རྣམས་ཀྱི་ནང་མི་ལ། སྤྱི་ཚུང་སྐར་ཏུ་དོ་བདག་མོ་མའི་བྲ་བཅུན་ཡོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། བཀའ་དང་ཡེན་མི་བྱས་མཁན་བྱང་ཆེ། དེའི་མཆུག་འབྲས་ངན་པ་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། བ་ན་དབྱར་ཙ་དཔུན་འབྲུག་གི་འགྲོ་མི་ཆོག་ཅེས་འཇིགས་སྒྲུལ་བྱས་དབང་གིས། གང་མང་ཞིག་གིས་བ་ན་བྲ་ཤག་གི་ཅ་ལག་ཅིག་ཅིག་བསྟ་གསོག་ཡག་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱ་ཞོས་མ་བྱུང་བར་སྤྱི་ཚུང་སྐར་ནས་འབྲལ་བྱུང་བྲལ་འགྲོ་དགོས་པར་མ་ཟད། ཡང་བྱིས་ཏུ་མ་འབྱོར་རྩོན་ལ་ས་གནས་མིང་གཞུང་གིས་བཅུན་བྲག་ཁ་ཤས་རིང་བཀག་ཉར་བྱིས་ཆུལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཀྱི་སྒྲོལ་གསོ་སྤེལ་ཡོད།

ཡང་གྱི་ཟླ་༡༩༥༤། སྤྱི་ཚུང་སྐར་ནས་ཕྱིར་སྤྲད་བཏང་བའི་བཅུན་པ་གཅིག་རྫོང་རྩྭ་ཅིག་ལ་གཤེར་རྟ་རྫོང་གི་འཇུ་ཆེན་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་རྩྭ་གས་ཤོག་གི་ཁང་བ་བརྒྱབ་ནས་གནས་སྐབས་རིང་བསྐད་ཏུ་བཅུག་ཡོད་འདུག་ལ། དེ་ནི་མིང་གཞུང་གིས་ཕྱིར་སྒྲོག་མཁན་ལ་རྫོང་ཁང་གླིག་ཡོད་རབ་བཤད་ཀྱང་དོན་དངོས་སུ་མེད་པའི་དབང་གིས་གནས་སྐབས་རིང་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཞིག་རེད་འདུག།

ཡང་སྤྱི་ཚུང་སྐར་གྱི་བཀྲ་ཤིས་སྤྱིང་གི་བཅུན་མའི་བྲ་ཤག་༤༠༠རྩྭ་ཅིམ་བཤིག་ནས་དེར་ཡོད་ཀྱི་བཅུན་མ་རྣམས་སྤྱིང་གཞན་གྱི་བཅུན་མའི་ཤག་ཏུ་འདུག་དགོས་བྱུང་ཡོད་ལ། མགོ་ཡོག་ཁྱོད་གས་ནས་ཡིན་པའི་བྲ་བཅུན་ཕྱིར་སྤྲད་ཁག་རྣམས་ལའང་གོང་མཆུངས་གཤེར་རྟ་ཏུ་རྒྱབ་ཡོད་པའི་རྩྭ་གས་ཤོག་ཁང་བ་ཞིག་མཐོ་སྒྲོང་བྱས་ཡོད་འདུག དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་ལྟར་སྤྱི་ཚུང་སྐར་ལ་མེ་སྒྲོན་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་བཤམ་དང་སྤྱི་ཆོགས་བདེ་འཇགས་ཞེས་པའི་མིང་བྱང་འོག་ཐངས་གཉིས་པར་གཏོར་རྟ་སྤྱི་

རུང་སྐར་གཏོར་བཤིག་གིས་བྱ་བཅུན་ནམས་ཕྱིར་ལུང་བྱས་པ་ཆགས་ཡོད།

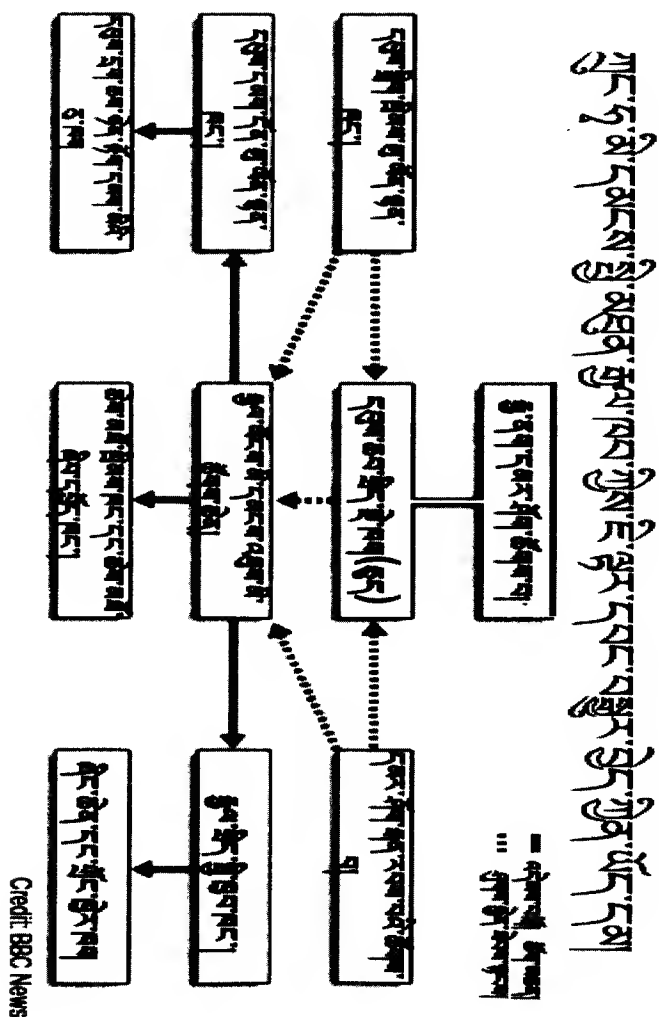
མཇུག་བསྟོམས།

ཆུ་མི་རིགས་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གང་སར་ཡུལ་སྤོར་སྤོར་འཆམ་རུ་འགྲོ་ཆོག་པ་
དང་འགྲོ་སྤོང་བྱེད་པར་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད་པ་བཞིན། བོད་མི་ནམས་ལ་རང་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁོངས་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གང་རུའང་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་རང་དབང་དང་འགྲོ་
སྤོང་དང་འཆོ་སྤོང་བྱ་ཆོག་པའི་རང་དབང་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལས། འགྲོ་དོན་ཅི་
ཞིག་ཡིན་མིན་དང་། འགྲོ་སའི་ས་ཆ་དང་རུས་ཡུན་ལ་ཆོད་བཀག་བྱས་རུང་བ་ཞིག་
གཏན་ནས་མ་ཡིན་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་སྤོང་རང་དབང་ནི་རྒྱ་གཞུང་ཙུང་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་
ཚན་༢༡ནང་རུ་གསལ་ཡོད་པས་ཡིན།

འོན་ཀྱང་། བོད་མིའི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་འཁྱེར་ཕྱིར་བསྟུང་དང་། ཡང་ཁ་ཤས་གནས་ཐང་
མོགས་ནས་བཀག་བསྐྱེད་བྱས་ནས་འདྲི་བཙུན་བྱས་པ་དང་འགྲོ་རུ་མ་བཅུག་པ་མོགས་
ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱ་ནག་རང་གི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཁག་ཅིས་མེད་དོན་རོལ་
བཏང་བ་ཞིག་ཡིན། མི་ཞིག་ལ་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་ཡོད་ཆོག་པ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་
རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་ལས། སྤྱི་གཞུང་ཞིག་གིས་དབང་ཆ་ལྡན་ནས་
སྤྱད་པའམ་ངོ་སོ་བྱས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པས། བོད་མི་ལ་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་ཁྱེར་
ཡོད་ཆོག་ལ་སྤོང་བྱ་འདོད་མེས་ལྟར་རང་དབང་དང་ཕྱི་ནང་གང་རུའང་འགྲོ་སྤོང་བྱ་
ཆོག་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་འགྲོ་བསྐྱོད་རང་དབང་ལ་བཀག་སྡོམ་བྱས་པ་
ནི། འགྲོ་བསྐྱོད་གཅིག་ཏུ་ཙམ་བཀག་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་
གཞན་ཁག་སྟེ། ཆོས་དང་རང་དབང་དང་། སྤོང་བྱ་རང་དབང་དང་བདེ་འཇགས། སྤོང་
གནས་རང་དབང་མོགས་ཀྱང་དོན་རོལ་བཏང་བ་ཆགས་ཡོད་ལ། དེ་ནི་མི་རིགས་དབྱེ་

འབྲེད་ཀྱི་བྲེད་ལས་ཤིག་ཡིན་ན། འཕྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་ནི་སྐྱེ་བའི་རེ་རེ་མི་རིགས་
 ངང་། ཤ་མདོག་སོ་སོ་སྐད་ཡིག་ཆོས་ལུགས། སྲིད་དོན་ནམ་པས་མ་རྒྱུ་གཞན་དག་རྒྱལ་
 ཁབ་བཅ་སྐྱེ་ཆོག་གས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས། མཁར་དབང་། སྐྱེས་ཁུངས་དང་གནས་བབས་
 གཞན་པ་སོགས་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་ལ་བརྟུན་ནས་དབྱེ་འབྲེད་བྱས་ཏུང་བ་མ་ཡིན་གོ།

བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཕུག

བྱི་ལོ་༢༠༡༩ལོར། རྒྱ་གཞུང་གིས་སྐྱ་རན་སི་རྒྱལ་སྐུ་ལེ་རི་སུར་འཛོགས་པའི་
 ཆིངས་གནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཛོགས་ཆེན་ཐེངས་༢༩ བརྒྱུད་དེ་གཏན་འབེབས་བྱུང་བའི་
 གནམ་གཤིས་འཕྱར་ཐོག་དང་དུག་རྒྱངས་ཕྱིར་གཏོང་ཉུང་འཕྲི་ཡི་མོས་མཐུན་གྲོས་
 ཆོད་གང་བྱུང་ལ་ལག་བརྟུར་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་ལ། དེ་མཆུངས་སུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ལྷ་
 ཚན་བརྩ་གསུམ་པའི་འཆར་གཞི་ཞེས་པ་གཏན་འབེབས་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོར་ཕུག་
 སྤང་སྐྱོབ་དང་། དུག་རྒྱངས་ཕྱིར་གཏོང་བྱེད་རྒྱལ་ཉུང་འཕྲི་དགོས་སྒྲུར་བཤད་
 ཡོད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བཤད་བཞིན་པའི་ཡར་རྒྱས་འཕྲུགས་སྐྱུན་གྱིས་བོད་
 ཀྱི་ཁོར་ཕུག་ལ་གནོད་སྐྱོན་དང་དེར་ཡོད་པའི་བོད་མི་ས་ཡ་མང་བའི་འཛོ་གནས་ལ་དོ་
 ཐོག་དང་། ལྷག་པར་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་བཞུག་འདོན་དང་རྒྱ་ནག་དུ་འོར་
 འདྲེན་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱལ་ཁབ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་། རྒྱ་མའོད་དང་སྒྲིག་
 ཁང་ས་འཛོགས་གང་མང་རྒྱག་བཞིན་པ་དང་རྒྱག་འཆར་ཡོད་པས་མཛོན། རྒྱ་ནག་དུ་
 ཁོར་ཕུག་གཏོར་སྐྱོན་དང་ཁ་དབྱགས་བཙོག་པ་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ཉ་ཅང་ཇ་
 གྲག་ཡིན་ཡང་། དཔལ་འབྱོར་དང་ཡར་རྒྱས་འཕྲུགས་སྐྱུན་གྱིས་ལས་གཞི་སུ་མཐུད་
 རྒྱུ་སྐྱོང་དང་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ལུལ་དེར་བརྩིས་ཡོད། བྱི་ལྷ་ནང་། ཉང་ལྷུ་
 དུ་འཛོགས་པའི་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་༢༠ཡི་འཛོགས་འདུའི་མཛད་སྒོའི་སྟེང་། རྒྱ་ནག་
 གི་སྤོང་འདྲིན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཁོར་ཕུག་སྤང་སྐྱོབ་བྱེད་པ་ནི་ཐོན་སྐྱེད་སུན་འཛོགས་
 བྱུང་ཆེད་དང་། ཁོར་ཕུག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་བརྒྱུད་ཐོན་འཛོགས་སྤར་བས་སུན་སུམ་ཇེ་
 འཛོགས་སུ་གཏོང་བ་ཡིན་པས། ང་ཚོས་གནམ་སྤོན་པོ་དང་། ལྷང་མདོག་གི་ས་
 གཞི། དྲངས་གཙང་ཅན་གྱི་རྒྱ་པོ་རྒྱགས་པའི་མཛེས་སྟར་ལྷན་པའི་ཤུང་གོ་རྒྱལ་ཁབ་
 ཅིག་འཕྲུགས་སྐྱུན་དང་། དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ཁམས་ཁོར་ཕུག་ལ་མི་དམངས་ནུམས་གིས་

ཡོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱུའི་སྐལ་བ་ལྷན་པ་ནི་གཙོ་བོ་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྐྱུན་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་” ཞེས་བཤད་ཡོད།

ཐེ་རི་མིའི་སྤྱི་མཐུན་གྲོས་ཚུགས་ཀྱི་ཀོ་ཏོ(Kyoto Protocol)ཙམ་འཛིན་ལྟར་མ་ཡིན་
པར། གྲོས་ཚུགས་དེར་བཤད་པའི་དུག་རྒྱངས་ཉུང་འཕྲི་བྱུང་ཡོད་མེད་ལྟ་ཞིབ་ཀྱི་དུས་
བཅད་ནི་ཡོང་འགྲུའ་གྱི་ཕྱི་ལོ་༢༠༣༠ཡིན་ཞིང་། གྲོས་ཚུགས་དེ་ཉིད་ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ལོར་གཞི་
ནས་དངོས་སུ་བྲིམས་ཀྱིས་ལྷན་པར་བྱུར་རྒྱ་ཡིན་པས། དེའི་བར་དུ་དུག་རྒྱངས་ཉུང་
འཕྲི་ཡི་ལས་གཞི་སྒྲེལ་དང་མི་སྒྲེལ་ནི་རང་མོས་ཡིན་པ་ལས་བདེ་འདེད་བྱ་མཁན་
མེད་པ་ཡིན། ཡང་གྲོས་ཚུགས་དེས། གྲོས་ཚུགས་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དང་དགོས་
མཁོ་གཞིར་བཟུང་དང་བྱུང་ཚད་ལ་བསྟུན་ནས་བྱ་དགོས་པ་གཙོ་འདོན་བྱས་ཡོད་
ན། དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་ད་དུང་ཡོ་འགའི་རིང་སུ་མཐུད་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ཤོས་
གས་སུ་རྒྱུད་པར་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྣ་ཆོགས་ཏེ། དཔེར་ན་ཁོར་ཡུག་ལ་
གནོད་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་བཤད་ཡོད།

དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༣༠བར། སུ་མཐུད་ད་ལྟ་ལོ་རེར་རྩ་
མོལ་དུན་ས་ཡ་༤༠༠༠བེད་སྟོང་དང་དེ་ལས་ལྷག་ཅིག་བེད་སྟོང་གཏོང་རྒྱུ་བྱ་དེས་
རེད། ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་ལྷ་རན་མིའི་ཆོགས་འདུའི་སྟེང་། ཁོང་ཆོའི་ངོས་ནས་ཕྱི་
ལོ་༢༠༠༥ནས་༢༠༣༠བར་གྱི་རྒྱལ་ནང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཙམ་འཕོར་(GDP)གཞིར་བཟུང་གིས་
དུག་རྒྱངས་ཉུང་འཕྲི་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཁ་ཐོ་བསྐྱགས་ཡོད་ཐོག་རྩ་མོལ་བེད་སྟོང་གྱི་ཆོབ་
དུ་རྩ་མོལ་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་པའི་སྤྱང་འདུས་ཀྱིས་ལྷགས་གསར་བཅོ་དང་
མཁོ་སྟོང་བྱ་རྒྱུ་དེ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཛེད་དང་། རྒྱུང་གཡལ་དང་ཉི་མོག་མོགས་རྒྱ་སྟེང་
བྱ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༣༠བར་དུག་རྒྱངས་ཕྱིར་
གཏོང་ཆེ་ཤོས་བྱེད་དེས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱི་འཛིན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་འགོ་བཟུང་པའི་
རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་ཆོན་བཙུ་གསུམ་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་འཆར་

གཞིའི་ལས་གཞིའི་འོག་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་སྟུང་ཁུ་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོང་གི་སྐད་ཆ་ཡང་ཡང་བཤད་བཞིན་པ་འདི། ཁོར་ཡུག་དང་དེར་འདུ་བའི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་ནི་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གྱི་དམིགས་འབེན་ཨང་དང་པོ་དེ་མུར་ཡིན་པ་གསལ་འདོན་བྱས་པ་ཞིག་དང་། དེ་དག་བཅད་སྦྱོང་གིས་རྒྱ་ནག་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༥༠ བར་འཛམ་གླིང་གི་སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་ཤོས་དེ་ཆགས་པའི་དམིགས་ཚད་བཟུང་ཡོད་པས་ཡིན།

ཡང་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིའི་ཁུག་རྒྱུངས་ཕྱིར་གཏོང་གི་གྲངས་ཚད་ལས་བརྒྱ་ཆ ༢༥རྒྱ་གཞུང་གིས་ཕྱིར་གཏོང་བྱས་པ་ཞིག་དང་། ཕྱིར་གཏོང་བྱེད་བྱགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། ཕྱི་ཟླ ༡༢ནང་། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་བོ་ཅིན་གཙོས་པའི་དབུས་དང་བྱང་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་༡༡ནང་ཁུ་བརྟན་སྤྲུག་གཅིག་གི་ནང་ཁུ་དབུགས་བཙོག་པ་ཆགས་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་ཡོད་ཅིང་། ཁ་དབུགས་ཀྱི་འབག་བཙོག་ཞིབ་བཤེར་མ་ལག་སྤྱད་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ལྟར་ན། སྐབས་དེའི་ཁ་དབུགས་འབག་བཙོག་གི་ཚད་གཞི་ནི་༥༠༠ཡིན་པ་དང་དེ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་ལ་ཏུ་ཅང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟོ་བྱས་ཀྱས་ཡོད་པས། རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་མུར་མི་དམངས་རྣམས་ཕྱི་ཁུ་ཐོན་མི་ཆོག་པ་དང་། སློབ་བྲ་ཁག་སྟོ་རྒྱག་པ། གཞུང་ལས་བཟོ་སྐྱོན་གྱི་བཟོ་མཚམས་བཞག་པ། རྒྱུངས་འཁོར་བཙོག་པ་གཏོང་མཚམས་འཛོག་ཁུ་

ཡུལ་སྐོར་སྤྱོད་འཚམ་པས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ནང་གི་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་འཁོར་གྱི་གྲངས་

■ ཨ་ཁུ་མངའ་སྡེ་གི་ཁུ་གཞུང་ ■ ཡུལ་སྐོར་གྱི་ཁུ་གཞུང་

རྒྱལ་སྤྱིའི་དང་རྒྱལ་ནང་ནས་འདུ་བྱས་པའི་ཡུལ་སྐོར་སྤྱོད་འཚམ་པའི་གྲངས་ཚད།

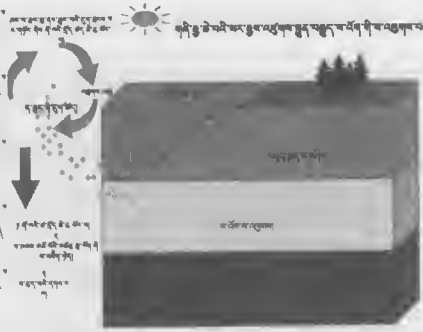

■ ཨ་ཁུ་མངའ་སྡེ་གི་ཁུ་གཞུང་ (98%) ■ ཡུལ་སྐོར་གྱི་ཁུ་གཞུང་ (2%)

གཞན་ད་དུང་སྤྱི་ཟླ་༤ནང་། རྒྱ་ནག་གི་འཕུང་ཆུ་དོ་དམ་སྒྲོན་ཆེན་གྱིས། རྒྱ་ནང་གི་
ས་འོག་གཏེར་ཆུ་བརྒྱ་ཆ་༥༠ཙམ་ཞིག་མེད་རིགས་ཀྱིས་འཕུང་དུང་བའི་གནས་ཆེད་དུ་
མེད་ཚུལ་བཤད་ཡོད་པ་བཅས།མདོར་ན། རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱལ་ནང་ཐོན་སྐྱེད་ཙ་འཕོར་གྱི་
བརྒྱ་ཆ་གསུམ་ཆེག་ཟླ(3.5)ནས་དུག་ཆེག་ཟླ(6.5)ཙམ་ཁོར་ཡུག་འབག་བཅོག་གཙང་
བརྒྱ་ཡི་འགྲོ་སྒྲོན་ཆེད་དུ་གཏོང་དགོས་འཁེལ་ཡོད། དེ་ལྟ་མོད། རྒྱ་ཡོང་༡༧འེའི་རྒྱ་
གཞུང་གི་སྒྲོག་ཤུགས་མཁོ་འདོན་ཆོན་པའི་དོས་ནས། དེ་སེལ་མེ་དུ་སྤར་ནས་སྒྲོག་
ཤུགས་༤༤ཆ་དེ་བཏོན་ཡོད་ལ། དེ་ནི་རྒྱ་ཡོང་༡༧འེའི་འདོན་པའི་སྒྲོག་ཤུགས་༣༥ལས་
མང་དུ་འཕར་བ་ཡིན་ན། དེ་ནི་ཁོར་ཡུག་ལ་གཞོད་སྒྲོན་ཡང་ཆེ་དུ་སེང་བ་ཞིག་མཆོན་
ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་ནི་དུས་རྒྱུན་ཁོང་ཡུག་གི་སྤྱན་ཐོ་དང་ཁོང་ཡུག་ལས་འགྲུལ་ཚོགས་པ་
 མོགས་པ་སྤངས་འཛིན་དང་བཀག་སྡོམ་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་གཞུང་ཞིག་ཡིན། དེའང་ཁྱི་
 རྒྱུ་ནང་། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཞེས་པའི་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་
 སྐབས། རྒྱ་གཞུང་གི་དབུས་བྱིལ་བརྒྱུགས་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྐབས་དེར་རྒྱ་གཞུང་གི་
 བརྒྱད་ལམ་ཁག་ཏུ་དུ་བའི་སྒོར་གྱི་གནས་རྒྱུལ་འདོན་མི་ཚོག་པའི་བཀག་སྡོམ་བྱས་
 ཡོད་ལ། ཡང་ཁྱི་ལོ་༢༠༡༥ལྟ་འཛུགས་ནང་། ཟིན་གྱིན་དུ་ས་ཉིལ་བྱུང་བ་དང་། ཁྱི་
 ལོ་༢༠༡༥་དབྱར་ཁར་གོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་ཏུ་རྒྱ་ཡོག་རྒྱུག་པ་སྒོར་གྱི་གནས་རྒྱུལ་གཅིག་
 ཀྱང་བརྒྱད་ལམ་ཁག་ཏུ་འདོན་དུ་མ་བཅུག་པར་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཡོད་ཅང་། ཁྱི་
 ལོ་༢༠༡༩ལོར་ཁོང་ཡུག་སྒོར་གྱི་གནས་རྒྱུལ་དང་སྤྱན་ཐོ་འདོན་མཁན་ཚོགས་
 པ་༡༩ཡོད་ཀྱང་། ཁྱི་ལོ་༢༠༡༥ནང་དུ་ཚོགས་པ་༩༩༠མ་གཏོགས་མེད་པ་ཤིང་འདུག

པོད་དང་སྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱོད་མཛེས་སྐྱོད་བཅས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་སའི་རྒྱ་ཁྱིམ་ནི་
 གྱི་ལེ་བྱ་བ་ཞི་མ་ཡ་ས་གཉིས་དང་ཆོལ་ལྡ(2.5)ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་
 གྱིའི་ས་ཁྱིམ་གྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་ཟེན་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། རོབ་ཅིས་ལྟར་ན་པོད་ལ་མི་

[illegible]

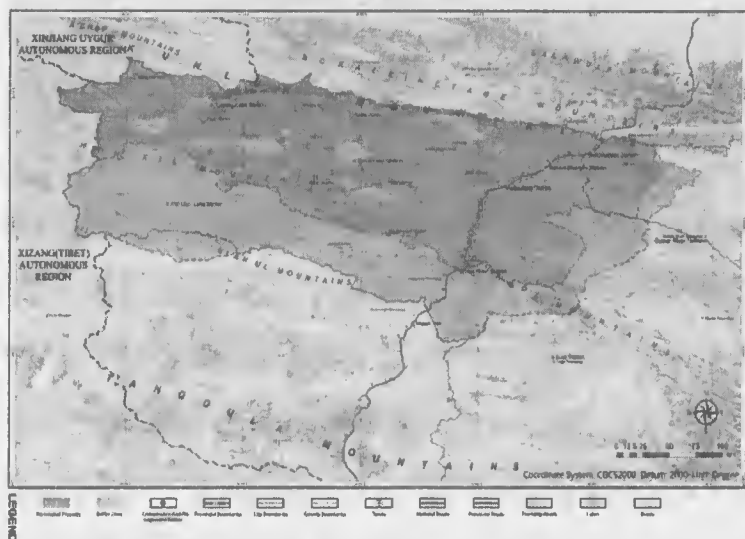
ཆེར་བབ་པ་དང་། རྒྱུ་འཕྲིད་པ་ནས་ཡུལ་མིའི་ཁང་བ་གང་མང་ལ་གནོད་སྐྱོན་དང་གཏོར་བཤེགས་བྱས་པ་དང་། བྱི་སྒྲུ་ནང་དུ་ཁམས་ཡུལ་གྲུལ་ས་ཁུལ་གྱི་ཆུ་དམར་ལེབ་ཅེས་པའི་ས་ཁུལ་དེའི་གཙང་བོ་སྐམ་ནས་ཉ་རིགས་མང་བོ་གི་རྒྱུ་ལྷན་བུ་དང་། རྒྱགས་ཆུ་དང་འབྲུང་ཆུ་སྐམ་ནས་ས་གཤིས་ཉམས་ནས་བྱེ་བྲང་དུ་བྱུར་འགོ་བཙུགས་འདུག བྱི་སྒྲུ་འན་། བོད་རང་སྐྱོང་རྫོང་ས་གྱི་སྤྱི་གཞུང་གི་དབུས་ས་གནས་གཤིས་ཉམས་དབྱུང་ཁང་གི་ངོས་ནས་ཉམས་ཞིབ་སྟུན་ཐོ་ཞིག་བཏོན་པའི་ནང་དུ། བོད་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཡོངས་གནས་གཤིས་དྲོ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་བརྒྱན་གཤིས་སོང་ནས། བྱི་ལོ་༡༩༧༡ནས་༢༠༡༤བར། ལོ་རེ་དྲོད་ཚད་ཐིག་ཆེག་གསུམ་(0 .3)འཕར་བཞིན་པ་དང་། ཆར་བ་འབབ་ཤུགས་ཆེ་དུ་སོང་བ་བཅས་ནི་སའི་གོ་ལའི་གནས་གཤིས་དྲོད་ཚད་ཆེ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཉམས་མཚན་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད།

བོད་ཁུལ་གྱི་གཙང་བོ་ཁ་རྒྱར་དང་ཆུ་མཛོད་ཇེ་མང་དུ་གཏོང་འཆར།

རྒྱ་ནག་དུ་འབྲུང་ཆུ་དང་རུས་ཤུགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཇེ་ཆེར་སོང་བ་དང་བསྟུན་ནས། བོད་ཁུལ་དུ་ཆུ་མཛོད་རྒྱག་པའི་ལས་གཞིའང་ཇེ་མང་དུ་སོང་ཡོད། རྒྱ་ནག་དུ་མི་འཕོར་དང་བཟོ་གྲ་འཛུགས་སྐྱོན་གྱི་འཕེལ་ཚད་ཉ་ཅང་བྱུར་བའི་རྒྱུ་ལྷན་གྱིས། བྱི་དམར་ས་གྱི་ཟས་བཅུད་དང་འབྲུང་ཆུ་ལ་ཇ་དྲག་གི་གནོད་ལེན་བྱ་དགོས་བྱུང་ཡོད་མོད། དེ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས། གཞུང་གིས་ལྷ་ཚན་བཅུ་གསུམ་པའི་འཆར་གཞི་ཞེས་པའི་གསལ་བསྐྱགས་ནང་དུ་འད། སྤར་བས་ཆུ་མཛོད་རྒྱག་ཚད་མང་དུ་གཏོང་རྒྱ་འཕྲོད་ཡོད། དེ་ནི་བོད་ཁུལ་དང་ཨེ་ཤ་ཡའི་ལྷོ་ཁུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཆར་བ་ལ་ཉེན་ཁ་འབྱུང་ཉི་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་གི་ཆུ་ཐོའི་ཡོང་ཁུངས་ནི་བོད་ཁུལ་གྱི་འབྲུག་རྩེ་བཞུ་བ་ལས་བྱུང་གི་ཡོད་ཅིང་། དེ་གི་བོད་ཁུལ་གྱི་དབྱར་དུས་ཀྱི་འབྲུག་རྩེ་བཞུ་ཚད་ནི་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཡིན། བཞུ་ཚད་དེ་ལྟར་རྒྱན་བསྐྱངས་ཆོ། བྱི་

ལོ༢༠༡༥ལས་མས་སུ་བོད་ཁུལ་གྱི་འབྲུག་རིམ་ལས་གསུམ་ཆ་གཉིས་བརྒྱ་ཚར་བ་
བཞེན་ནས། འཛམ་གླིང་གླིང་གླེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་དང་གྱི་ཆོགས་སྒྲིམ་གཞི་ལ་གཞི་
སྒྲིམ་དང་བཅས་གསལ་བྱེད་པ་ཡིན།

Figure 1. e-9 The areas of the nominated property and the buffer zone

གྱི་ལོ༢༠༡༥ལོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་གཉིས་ནང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་མངའ་རིས་རྩ་ཐོག་
རྫོང་ཁུལ་རྩ་ཐོག་རྩ་གངས་རྩ་ཐོག་མ་གཉིས་ཙམ་བྱུང་ཡོད། གངས་རྩ་དང་པོ་དེ་
གྱི་རྩ་ཐོག་ཆ་གཉིས་མ་ཁུལ་དེར་གངས་དང་འབྲུག་པ་ཤོ་གཞུགས་མི་ཤར་ས་
ཡོད་ཙམ་སྐྱོད་བྱེད་བྱས་ནས། ཇི་ལོ་དང་སྐོ་ཐུགས་བརྒྱ་ཐུག་ཁ་ཤས་བསད་ཡོད་པ་
དང་། དེ་རྩ་ཐོག་ལོ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་མ་ཁུལ་དེ་ནས་གྱི་ལོ་ཁ་ཤས་སར་གངས་
རྩ་ཐོག་ཐོག་ཐོག་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་འདུག ཆ་གཉིས་པ་ཆོར་ཡ་མཆོན་སྒྲིམ་དགོས་
དོན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། གངས་རྩ་དང་པོ་དེ་བྱུང་སྐབས་སུ་ཆ་གང་ནི་ཆ་སྒྲིམས་ཡིན་
འདུག་པ་དང་། འབྲུག་རིམ་དེ་མ་ཆ་ཁོར་སྒྲིམས་པོར་ཆགས་ཡོད་པས་ཡིན་འདུག ཁོར་
སྐྱོ་ལོ་ལོ་གཞུག་ལས་སྐོབ་གཉེར་ཁང་གི་འབྲུག་རིམ་ཞིབ་འདུག་པ་ཞེན་ཏེ་རེ་ས་

ཀའ་གྱིས། ཨ་རིའི་མཁའ་སྐྱོད་བཞེས་སྐྱོད་དང་བར་སྐྱད་ལས་དོན་ཁང་ལ། གངས་རུང་
 ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་མིན་པ། དེ་བཞིན་གངས་རུང་དེ་གཉིས་
 ས་ཐག་ཉེ་བའི་ས་ལ་བྱུང་བ་དེ་འདྲའི་རིགས་སྤྱོད་ཆད་བྱུང་སྐྱོད་མེད་སྐྱོར་འབྲེལ་
 བརྒྱུད་བྱས་ཡོད་འདུག རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲུག་རོམ་ཞིབ་འཇུག་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་ཅིག་
 གིས། བོད་ནང་དུ་གངས་རུང་དང་པོ་དེ་བྱུང་ཆེས། དེའི་འབྱུང་ཁུལ་བརྟག་དབྱེད་བྱས་
 ཡོད་འདུག་པ་དང་། ཁོ་ཚོའི་ཞིབ་འཇུག་ལྟར་ན། དེ་ནི་འབྲུག་ས་ཁྱུར་པོའི་ངང་འབྲུག་
 རོམ་གྱི་མགོ་ནས་མཇུག་ལ་བརྒྱགས་པ་དང་། དེའི་ཁུལ་གྱིས་འབྲུག་རོམ་གྱི་ནང་དུ་རྒྱ་
 བསགས་ནས། འབྲུག་རོམ་གྱི་འབྲུག་ས་པའི་མང་གཞི་བརྟན་པོ་མེད་པ་ཆགས་ནས་དེབ་
 ཡོད་པར་ཚོད་དཔག་བྱས་ཡོད་འདུག དེ་ཆེས་ལྷོ་པའི་ཆེས་ཤུག་ཉིན་ཚན་རིག་པ་ཚོས་
 བོད་ནང་དུ་གངས་རུང་གཉིས་པ་ཞིག་འབྱུང་ཉིན་ཡོད་པ་ཤེས་ཏེ། རྒྱ་ནག་ལ་ཉིན་བར་
 བཏང་འདུག་ཀྱང་། ཉིན་དེ་ལ་གངས་རུང་གཉིས་པ་དེ་བྱུང་ཡོད་འདུག དེ་ལྟར་རྒྱ་
 གཞུང་གི་ལྷ་ཆེན་བརྟུ་གསུམ་པའི་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྐྱོད་གྱི་འཆར་གཞི་གསལ་
 བསྐྱགས་དང་ལག་བརྟུར་བྱེད་མིན་ལ་མ་ཁྲོམ་པར། རྒྱ་ནག་ནི་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱ་མཚོ་དང་
 མང་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེང་འདིར་ཟུར་ལས་མང་བ་རྒྱག་པའི་འཆར་
 གཞི་འཐེན་སྲུས་ཐོག་དེ་བས་གང་མང་ཞིག་རྒྱག་བཞིན་པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥་ལྟུང་ནང་
 དུ། བོད་རང་སྐྱོང་ཁྲིམས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་བཞུར་བཞིན་པའི་ཡར་རྒྱུད་གཙང་པོའི་སྤྱིང་ག་
 མ་རྒྱ་མོ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཅེས་པ་དངོས་སུ་རྒྱབ་ཅིང་། གཙང་པོ་དེའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱི་མཐུད་རྒྱ་
 མཚོ་དང་ཆེན་པོ་ལྷ་རྒྱག་འཆར་ཡོད་འདུག དེ་ནས་སྤྱོད་ཤུགས་༥༡༠ཅེས་པ་འདོན་སྤྱོད་
 པ་བཞེས་ཡོད། ས་ཁུལ་དེ་ནི་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་མཚམས་བར་དུ་བར་ཐག་སྤྱི་
 ལེ༥༥༠ཡི་མེད་པ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩་ལྟུང་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁམས་ཁུལ་གྱི་སྤྱིར་ཁམས་དང་འབའ་
 ཐང་གི་ས་མཚམས་སུ་བཞུར་བཞིན་པའི་འབྲུ་རྒྱུའི་ཡར་རྒྱུད་དུ་སོ་ཙ་

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ལོར་། ལོ་ལོ་དང་ཅི་མཛོད་མི་ནག་ལྷ་རྒྱུ་གི་བོད་མི་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ལ་ལྷུ་
 ཏུ་ནི་མིས་ཞེས་བའི་རིན་ཆེན་རིགས་གི་གཏེར་ཁ་བཞུག་བའི་རྒྱལ་འགལ་གཙང་ཆུའི་ནང་ཏུ་སྒྲིབ་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས། རྒྱ་གཞན་གྱི་རིགས་ཤི་བར་ངོ་སྤོང་བྱས་བའི་ནམ་ལ།

ལོན(Suwalong hydro dam)ཞེས་འཛམ་གླིང་གི་ཆུ་མཛོད་མཐོ་ཤོས་དེ་རྒྱལ་ཆུའི་
 གསལ་བསྐྱགས་དང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧བར་བརྒྱབ་ཆར་རྒྱ་ཡིན་པ་བཤད་ཡོད། དེ་ནི་ཏུས་
 རྒྱན་གྱི་སློག་བྲགས་འདོན་ཆད་ལས་ལྷ་བ་འབྲུར་གྱི་ཆེ་བའི་སློག་བྲགས་1.2 GWཞེས་
 པ་འདོན་བྱའི་ཕྱི་ལོ་དང་འདྲག་པར་མ་ཟད། འབྲུ་ཆུའི་སྟོད་སྒང་བར་གསུམ་ཏུ་ཁྱོན་
 བསྡེམས་རྒྱ་མཛོད་༡༧ཕྲག་ཙམ་རྒྱལ་འཆར་ཡོད་འདྲག་ ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཕྱི་
 ལོ་༢༠༡༩ལྗས་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་རང་སྲོད་ལྗོངས་ཀྱི་གཞིས་ཀ་ཅེ་ངོས་ཤོགས་སུ་
 ཡོད་པའི་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་རྒྱ་མཛོད་རྒྱབ་མགོ་བཙུགས་ཤིང་། ཕྱི་
 ལོ་༢༠༡༧བར་ལས་གཞི་དེ་ཉིད་ལེགས་འབྲུབ་མཐུག་བསུ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་འདྲག་ཅིང་། རྒྱ་
 མཛོད་དེ་ནི་རྒྱ་ལོག་སྟོན་འཕྲོག་དང་སློག་བྲགས་རྩེས་སྟོན་སོགས་རྒྱ་མཆོན་སྟོན་ཆོགས་
 ཤིག་གི་ཆེད་ཏུ་རྒྱབ་པ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཡོད་ཡོད། གཙང་བོ་དེའི་སྟེང་རྒྱ་མཛོད་རྒྱབ་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱ་གར་ཏུ་རྒྱ་དེའི་རྒྱ་རྒྱན་བཙུང་བས། འདི་ལོ་༢༠༡༩ལྗས་ནང་། རྒྱ་
 གར་གཞུང་གནད་དོན་དེའི་ཐད་སློ་འཆབ་དང་དངངས་སྐྱག་ཆེ་ཆེར་སྒྲུབ་ཡོད། མདོར་
 བ། རྒྱ་མཛོད་དེ་ཉིད་རྒྱབ་པའི་དབང་གིས་བོད་ཁུལ་གྱི་བོད་མིར་འབྲུང་རྒྱ་དཀོན་ཏུ་
 མོང་བ་དང་ས་གཤིས་ས་སྟོན་དང་བྱེ་མར་འབྲུར་བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་
 ཐོག་ ལས་གཞི་དེའི་ལས་མི་རྩེ་ཆད་ནང་ཏུ་བོད་མི་མི་ལེན་ཞིང་། བོད་མི་རྣམས་

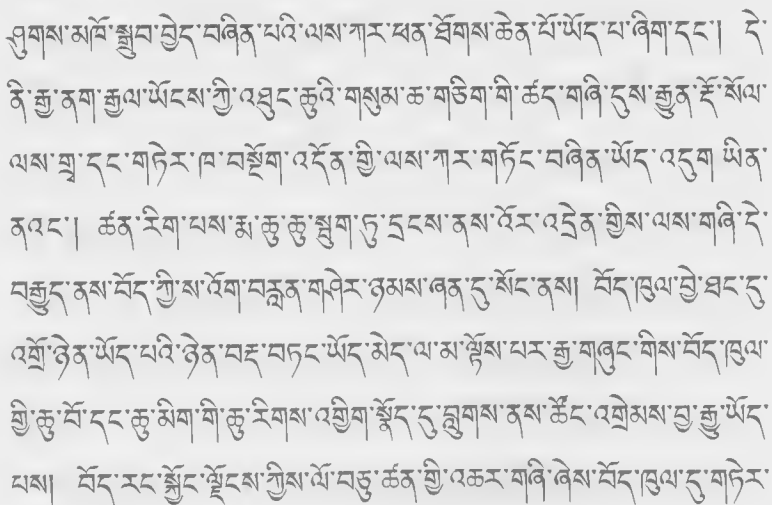
རང་གི་ས་ཁུལ་ནས་ས་གནས་གཞན་དུ་གནས་སྡོད་དང་། གནས་སྡོད་ཡི་ཕྱིན་གསལ་སྒྲོར་
མོའང་སའི་རིན་ཐང་ལྟར་མ་སྤྲད་པར། བར་ཟས་དང་དབྱེ་འབྱེད་བྱས་པ། སྒྲོ་ཆོག་
སེམས་ཅན་སྟེན་གྱི་འཐེབ་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སྣ་མང་ཞིག་ལ་གཤོང་ལེན་བྱེད་
དགོས་ཤུག་འདུག།

ཕྱི་ལོ་༡༠༡༩༧༡༠ནང་། བོད་ཁམས་ཁུལ་གྱི་བདེ་ཆེན་རྫོང་། ཡན་མེན་ཁང་ཞེས་
པ་དེ་དུ་<< བོད་ནང་ཡུང་ཆུ་སྒོལ་ས་ཆོག་ས>>ཞེས་རྩ་ཆུའི་ཁྱུ་སོ་དུ་ཆུ་
ཤུགས་༡༠ཅན་གྱི་ཆུ་མཛོད་རྒྱག་སྤྲད་དུ། ཡ་མེན་ཁང་གི་ཁང་བྱིམ་༡༠༠ཙམ་གནས་
སྒྲོར་དགོས་པའི་བརྒྱ་ཡིག་བཟམས་འདུག་པར་མ་ཟད། ལས་གཞི་དེ་ཉིད་ཕྱི་
ལོ་༡༠༡༠འགོ་བརྒྱུགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་༡༠༡༤བར་ལེགས་བྲུབ་ཟིན་དགོས་པ་ཡིན་འདུག་
ཀྱང་། ཡན་མེན་ནི་ཆུ་བཀག་ནས་ཆུ་མཛོད་རྒྱབ་སའི་ས་ཁུལ་དང་ཁ་ཐག་ཉེ་
ཕྱིར། ཡན་མེན་ཁང་ལ་ལས་གཞི་བྲུབ་མཆམས་ནས་ལོ་རེར་ཆུ་ལོག་གི་གཞོད་པ་
འབྱུང་གི་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ཡང་སྤྱིད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཡན་མེན་ཁང་ལ་ས་ཆའི་སྟེན་
གསལ་ལོག་ཀར་མི་སྤྲོད་པར། དེ་བས་ས་གནས་དེའི་བྱང་སྟོགས་སུ་ཡོད་པའི་མཆོ་
བྲག(Ch: Cizhong)ཞེས་པའི་སྡེ་བར་དུ་སྤྲེལ་བྱེད་དུ་བརྒྱག་འཆར་ཡོད་འདུག་ཆུ་
མཛོད་ཀྱི་སྟེན་པའི་ཉེན་ཡོལ་འོང་བའི་ཡན་མེན་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་སྤོང་གནས་མཉམ་
སྦྲེད་གནང་དགོས་པའི་མཆོ་བྲག་ཡུལ་ཆོ་ནི། ཁོང་ཆོར་མཆོན་ན་ཁོང་ཆོའི་ས་ཤུན་
ཡག་པོ་ཡོད་པའི་ཁིང་སའི་ཆ་ཤས་ཤིག་སྒོས་གཏོང་བྱས་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་
པར་མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁོང་ཁྱེད་ཅན་འཇུགས་སྟེན་གྱི་སྤྱིད་རུས་སུ་མཐུད་སྤེལ་
བཞིན་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཡན་མེན་དང་མཆོ་བྲག་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོང་ཁྱེད་
གྱི་ཐེམ་ཐོ་ཐོ་འགོད་བྱ་དགོས་ཤིང་སྤྲོད་བྱིན་ཁིང་ལས་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འཕྲེག་སོང་བ་
ཡིན།

རྒྱ་གཞུང་གི་<<ཀྱང་དུ་མི་དམངས་ཕྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཤུགས་སྟེན་

ལ་གདངས་འཛིན་བྱེད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་>> རང་དུ། ཁེ་ལས་རྒྱུ་གངས་གང་ཞིག་
 འཇུགས་བསྐྱུན་བྱེད་སྐབས། ཐོག་མར་ཁོར་ཡུག་ལ་ཐེབས་སྲིད་པའི་ཤུགས་ཁྱེན་སྒྲོར་
 ལ་དབྱེ་ཞིབ་དང་སྟོན་དཔག་དབྱེད་འཛིན་བཅས་བྱས་ཐོག་ཁོར་ཡུག་ལ་ཤུགས་ཁྱེན་
 ངན་པ་འབྱུང་གཞིའི་བྱེད་ཐབས་དང་ཐབས་རྟུས་རྒྱུ་ལྟར་འཕྲི་དང་སྟོན་འགོག་བྱ་
 གྲུགས་བཅས་ཀྱི་ཐད་སྟོན་ཚིག་གསལ་པོ་འཁོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་གཞིར་
 བརྒྱུད་ནས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཚོགས་མཆན་སྟོན་དགོས་པར་མ་ཟད། ལས་གཞི་
 མགོ་བརྒྱུ་མས་རྗེས་དུས་རྒྱུ་ཁོར་ཡུག་ཤུགས་ཁྱེན་སྟོན་འགོག་འཆར་གཞི་ལག་བསྟར་
 བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་མེད་ཐད་རྒྱུ་དུ་ལྟ་རྟོག་བྱས་ཏེ། ཁྲིམས་སྒྲིག་དང་འགལ་ཏེ་ཁོར་ཡུག་ལ་
 གནོན་སྒྲོལ་བཟོ་མཁན་ལ་ཆད་གཅོད་དང་བཀག་སྟོམ་བྱ་དགོས་པ་གསལ་བོར་འཁོད་
 ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་། ས་གནས་རྒྱ་གཞུང་དཔོན་རིགས་དང་ཆོང་བ་རྒྱུ་ལྟར་
 འབྲེལ་བྱ་སྟོན་ནས། ཁྲིམས་མཐུན་དང་ཆད་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ནས་བོད་ཁུལ་གྱི་ལས་
 གཞི་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྟོན་འགོ་བརྒྱུ་དབྱེད་མེད་པའི་སྟོན་ནས་བརྒྱུ་ལྟར་པ་
 དང་། བརྒྱུ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱང་ཉེན་ཁའི་རིགས་སྤྱོད་གསལ་ཡུལ་མིར་མགོ་སྟོར་
 གཏོང་གི་ཡོད་འདུག དེ་ལྟར་བོད་ཁུལ་དུ་རྒྱ་མཐོང་གང་མང་རྒྱུ་བཞེན་པའི་གནད་
 དོན་འདིས། བོད་མིའི་འཕུང་རྒྱ་དང་སྒྲེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་སྟོན་ཐོག་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་
 ཐེབས་དང་འཚོ་བ་རྒྱ་སྟོང་སོང་བའི་དཀའ་ངལ་གཅིག་ཏུ་ཅོམ་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་མཐོང་
 དུ་བསགས་པའི་རྒྱ་ཤུགས་ཀྱིས་སའི་སྟོན་སྒྲིག་ལ་དོ་ཤོག་ཆེ་ཆེར་སོང་ནས། ཚན་
 རིག་པས་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ས་ཡོམ་ཐེངས་༡༠༠ལྷག་ཅོམ་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཐོང་དང་རྒྱའི་བསགས་ཤུགས་ཡིན་པ་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་༢༠༡༥ལྷག་༡ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་ལྟར་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞེན་པའི་སྟོན་
 རྒྱུ་དབྱེད་དུ་རྒྱ་འཐེན་པའི་གཅོད་པོ་ཁ་རྒྱུར་ལས་གཞི་སྤྱར་ཡང་པར་འབྱུངས་
 ཀྱིས། ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ནས་འགོ་བརྒྱུགས་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་ས་འོག་དུ་རྒྱ་སྤྱུག་བྱངས་

ཁྱིའི་བཟོ་བྲུ་འབོར་ཆེན་རྒྱལ་ནས། ཕྱི་ལོ་༢༠༢༥བར། འབྲུང་རྒྱ་རྟོན་ས་ཡ་༡༠ཙམ་མཁོ་
འདོན་བྲུ་རྒྱ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མི་འབོར་ལས་
བརྒྱ་ཆ་བཙུ་ལྗེའི་འབྲུང་རྒྱའི་དཀའ་ངལ་སེལ་བ་ལྟ་བུ་རེད།

རང་བྱུང་གཏེར་ཁ་བཟོ་བྱ་འདོན།

བོད་ཀྱི་གཙང་བོ་དང་རང་བྱུང་གཏེར་ཁ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་དབང་རྒྱུར་བྱས་
པའི་རྒྱུ་འབྲེལ་ཆ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། དེ་ལྟར་བོད་རྒྱ་གཞུང་དང་ཟངས་ལྷགས་
དང་ལ་ཉེ་སོགས་ཀྱི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་། དེ་ནི་ད་ལྟོ་ཆར་རྒྱ་
གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་ཡར་རྒྱས་འཛུགས་སྐྱོན་ཞེས་ཁ་གཡར་བ་ཙམ་ལས། དོན་དངོས་
སུ་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཐོན་འདོན་མ་ལུས་པ་བཟོ་བྱ་འདོན་དང་འོར་འབྲེན་བྱེད་ཆེད་རྒྱ་
གཞུང་ལམ་དང་ལྷགས་ལམ་སོགས་བཟོ་སྐྱོན་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་
གཞུང་གིས་ཆེ་ཆེར་གསང་བ་དང་དམ་བྲག་བྱས་པའི་དབང་གིས་ད་ལྟོ་ཆར་བོད་ཁུལ་
རྒྱ་ཁྱིམ་བཟོ་སྐྱོན་ཐོན་ཁུངས་བཟོ་བྱ་བཞིན་པའི་ས་གནས་གྲངས་འབོར་ཤིས་རྟོགས་བྱལ་
ཀྱི་མེད་ཀྱང་། གཤམ་གྱི་རི་མོ་འདིས་བོད་རྒྱ་རང་བྱུང་གཏེར་ཁ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་

ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད།

ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཏེར་འདོན་ཚོང་བདག་ལ་རིན་ཐོང་
 ཆེན་པོ་མིན་པའི་གཏེར་ཁ་བཟླ་གྱི་འདོན་གྱི་ལས་གཞི་གང་མང་མཁོ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
 ཅིང་། ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་བོད་ཁུལ་དུ་གཏེར་ཁ་བཟླ་གྱི་འདོན་བྱེད་མཁན་མང་དུ་སོང་ནས་
 རིམ་གྱི་ཐོང་ཚད་ཀྱང་ཇེ་མཐོ་དང་། ལས་གཞིའང་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐད་ཡིན་
 ལ། གཏེར་ཁ་བཟླ་གྱི་འདོན་གྱི་ལས་རིམ་ཁྲོད་ས་གནས་བོད་མིའི་བདེ་སྤྱི་དང་རང་
 བྱུང་གི་གཞོན་འཛབ་སྟོན་སྤྱང་མེད་ཀྱིས་གཏེར་ཁ་བཟླ་གྱི་བྱེད་ཀྱིན་པའི་དབང་
 གིས། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་བཞིག་ཐེབས་པ་གཅིག་དུ་
 ཅོམ་མ་ཡིན་པར། གཏེར་འདོན་ཁང་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་དུག་རྩ་དང་རྩ་ལྷུ་འབྱུར་
 སྟོན་གཙང་བོར་འབྲས་ནས། བོད་མིའི་མི་ཐོག་གཉིས་ཀར་དུག་སྟོན་ནས་ཤི་ཆེན་
 བྱུང་བ་དང་། ཟས་རིགས་ལ་དུག་རྩ་སྟོན་པ་སྟོན་སྤྱོད་མཛོད་ན། གཏེར་ཁ་བཟླ་
 འདོན་བྱེད་མཁན་གྱི་ལས་མི་ཚུན་ཆད་རྒྱ་མི་དང་དེ་དག་གི་ནང་རྩ་སྟོན་ནས། གཏེར་
 འདོན་ཁང་གང་དུ་ཡོད་པ་དེ་དུ་རྒྱུའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞིག་ཀྱང་དང་གིས་བྱུང་འགྲོ་ཡི་ཡོད་
 པ་ལས། གཏེར་འདོན་ཁང་བརྒྱད་ནས་བོད་མི་ཁྱེད་ལ་ལས་གསལ་བྱ་མེད་པའི་
 གྲོང་གུང་ཆེ་བ་ཡིན།

རྒྱ་གཞུང་གི <<ཚུ་ཁྱིམ་ས>>དོན་ཚན་འདྲེན་དང་། ཁོར་ཡུག་ཡར་རྒྱས་དང་སྤྱང་
 སྤྱོད་འབག་བཅོས་དང་སྤྱི་བར་གཞོན་པ་རྣམས་བཀག་སྡོམ། མང་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་
 འགན་ལེན། སྤྱི་ཁམས་འཛུགས་བསྐྱར་ཡར་རྒྱས་” ཡང་<<རང་བྱུང་ཉར་ཆགས་ཀྱི་
 བཅའ་ཁྲིམས>>དོན་ཚན་ཉ་ནང་དུ། “སྤྱི་ཁག་དང་མི་སྡེར་ཆོང་མར་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་
 སྤྱོད་ཀྱི་འོས་འགན་ཡོད། སྤྱི་དམངས་དང་ཁྱིམ་ས་འགན་མི་སྡེ། གཞན་པའི་སྤྱི་ཁག་
 བཅས་ནས་ཁྱིམ་ས་ལྟར་ཁོར་ཡུག་གཏོར་བཞིག་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་རྒྱུ་ལ་ཤེས་
 ཉོགས་བྱུང་ཆེ་ཡར་ཁྱེད་དང་། ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྤྱོད་ཐང་མཉམ་ཞུགས་དང་ཉ་སྤྱུལ་སྟོབ་

ཐང་ཡོད་”ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

དེ་ལྟར་སྐྱུ་གཞུང་གིས་ཅ་བྲིམས་དང་བྲིམས་སྒྲིག་གང་ཞིག་གསལ་མིན་ལ་ས་
སྒྲིལ་པར། བོད་མིས་གཏིར་ཁ་བསྡོག་འདྲོན་ལ་མི་འདྲོད་པའི་ནམ་འབྱུར་གྱི་ངོ་ཚྏ་ལ་
ནམ་བྱས་ལ་ས་གནས་སྤིང་གཞུང་གིས་ཆོད་ལས་བཞུལ་བའི་དྲག་གཞོན་བྱ་རྒྱུ་བྱེད་

ས་འདྲོད་མ་མཚན་ནམ་བོད་མི་མང་གིས་གཏིར་ཁ་བསྡོག་འདྲོན་ལ་ངོ་ཚྏ་བྱེད་བཞིན་པའི་ནམ་བྱ།

པས། ཞི་ཚྏ་ལ་བ་བོད་མིར་གཅར་རྒྱུ་བྱས་པ་དང་། མེ་མདའ་ཐེབས་པ་དང་། གང་བྱུང་
འཇུ་བཟུང་བཀག་ཉར། ཐ་ན་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱི་པར་དང་གནས་རྒྱལ་བརྒྱུད་བསྐྱར་དང་ཉར་
ཆགས་བྱེད་མཁན་རྒྱུ་ཆོད་བཀག་ཉར་བཅོན་འཇུག་དང་བྲིམས་ཆད་སྤྱོད་ཆོགས་གཅོད་
གྱི་ཡོད་ཐོག་བོད་མིའི་ཁོར་ཕྱག་སྤུང་སྒྲོབ་པ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྱལ་ལ་ངན་བསྐྱལ་
དང་། ཏུ་ལའི་ཕྱོགས་ཁག་ལ་ངན་འབྲེལ། བྱི་ཕྱོགས་གྱི་སྤྱོད་སྤྱུགས་ལ་ལག་འབྲེལ་
སོགས་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཉེས་མིང་སྤྱོད་ཆོགས་གཞིག་ནས་བཅོན་འཇུག་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཡང་
དུས་རྒྱུན་སྐྱུ་གཞུང་གིས་གཏིར་ཁ་བསྡོག་ཡུལ་པལ་ཆེར་ནི་བོད་མིས་མཆོད་བཀྱར་བྱ་
སའི་གནས་རི་རྩ་ཆེན་དག་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ལོའི་ལོ་འཁོར་ལྷན་གྱི་༡༡ཉེ་སྤྱོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་བསའ་རྒྱ་རྒྱུད་ཨ་

མཆོག་ཞང་གི་ས་ཆར་ཡོད་པའི་ཨ་མཆོག་ཆོ་བ་བརྒྱུད་ཀྱི་མང་ཆོག་ས་རྣམས་ཀྱིས། ཨ་མཆོག་གོང་སྤྱོད་སྤྱི་འོ་གཏེར་ཁ་བསྡོམས་འདོན་ཐང་ལ་དོ་སྤོལ་ཡར་ལངས་བྱས་ཡོད་
ཅིང་། ཕྱི་ལོ་༡༠༡༢ནང་ལྷ་ཕྱི་བྱ། བོད་མི་དགོན་མཆོག་ཆོ་རིང་དང་ཆོ་རིང་དོན་འབྱུང་
ཅེས་པ་གཉིས་ས་གནས་དེ་ག་རང་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་གནང་ཡོད་པར་མ་
ཟད། ཁ་ཆེམས་ནང་ཡི་གེ་ནང་དུའང་གཏེར་ཁ་བསྡོམས་ནས་བོད་མིའི་དད་མོས་ལ་དོ་
སྤོལ་བཏང་བར་བཟོད་ཐབས་མེད་པ་གསལ་ཡོད། གོང་སྤྱོད་སྤྱི་འོ་གཏེར་ཁ་
བསྡོམས་འདོན་བྱས་ལས་གཞི་བརྒྱུ་མས་ནས་ལོ་དྭཔ་ཙམ་བྱིན་ཞིང་། དེའི་རིང་ཨ་མཆོག་
ལུལ་བྱི་སྤྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ལ་གཞོད་སྤྱོད་དང་བོད་མིའི་འཆོ་གནས་ལ་དཀའ་ངལ་
སྤྲད་རིགས། ས་གནས་སྤིང་གཞུང་ལ་ཐེངས་མང་ཡར་ཁྱུ་ཁྱུ་གཏུགས་བྱས་ཀྱང་ཡ་ལན་
བྱས་མེད་པར་མ་ཟད། བོད་མི་ཞི་ཆོལ་བའི་སྤྱིང་དྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་བཏང་ནས་དྲག་
གཞོན་བྱིས། ཞི་ཆོལ་བར་གང་བྱུང་གཅར་རྒྱུང་གིས་སྤོང་ཁང་དུ་སྤྱེལ་དགོས་པའི་
གནས་སྡངས་ཀྱང་བྱུང་འདུག

ཕྱི་ལོ་༡༠༡༤ལྷ་ནང་༡༢ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏེར་ཁ་ལོར་འདྲེན་ལ་དམིགས་ནས་
བཟོ་བཞིན་པའི་གཞུང་ལམ་ལས་གཞི་ཞིག་ལ་རྩ་བ་ལྟར་ཆུ་ཆེན་ཆོང་གི་བོད་མི་རྣམས་
ཀྱིས་དོ་སྤོལ་བྱས་པར། ཞི་ཆོལ་བར་གཅར་རྒྱུང་དང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་གང་བྱུང་
འདུ་བཟུང་བྱས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལྷ་ནང་སྤྱིར་ཡང་བོད་མིས་དོ་སྤོལ་བྱས་པར། རྒྱ་
གཞུང་གིས་བོད་མིར་གལ་སྤིང་ལུ་མཐུད་དོ་སྤོལ་བྱས་ཆེ། མཐུག་འབྲས་ངན་པ་འབྱུང་
སྤིང་པ་མེད་ཅེས་ཉེན་བརྒྱུད་ནས། ལམ་བཟོ་བའི་ལས་གཞི་ལ་བར་ཆད་བྱེད་མི་ཆོག་
པའི་བཀའ་རྒྱ་བཏང་ཡོད། ཡང་ལྷ་བ་དེ་ག་རང་ལ། དཀའ་མཛེས་ལུལ་བྱི་མི་ཉག་ལྷ་
སྤྲང་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ས་ལུལ་དེར་གཏེར་ཁ་བསྡོམས་པའི་གང་སྤྱིགས་ལྷག་རོ་གཅོད་
བོར་གཏོར་བས། སྤྱིགས་རོའི་དུག་རྩས་གཅོད་བོར་འདྲེས་ནས། ཉ་མང་བོ་ཤི་བ་དང་
མེམས་ཅན་གང་མང་ལ་ཤི་སྤྱོད་བྱུང་བར་བོད་མིས་དོ་སྤོལ་བྱས་ནས། རྒྱ་གཞུང་གིས་

གནས་སྐབས་རིང་གཏིང་ཁ་བསྐྱོད་མཚམས་བཞག་ཀྱང་། དེ་ནི་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱོད་
མཚམས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར། ལས་གཞི་དེས་བོད་མིའི་རང་བྱུང་ཁོར་ཕྱག་ལ་གཏོར་
བཤིག་དང་གཞོན་སྐྱོན་ཐེངས་མང་བཅོས་པར་བོད་མིས་ལུ་ལྷན་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་རྟོགས་
བྱས་པར་བསྐྱོད་ནས་ལས་གཞི་དེ་ཉིད་ཐེངས་མ་ཁ་ཤས་ལ་ལས་མཚམས་འཛིན་
དགོས་ལུགས་ཡོད་འདུག

[here visuals/photos on Lhagang protest and Amchok protest]

ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་དང་ཡར་རྒྱས་འཛུགས་སྐྱོད་

རྒྱ་གཞུང་གིས་ལུ་ལྷན་སྐོར་འབྱེད་ཆེན་མོ་བའི་དྲིལ་བསྐྱབས་མིང་རྒྱས་
འོག་ བོད་ལུ་ལྷན་ཡར་རྒྱས་འཛུགས་སྐྱོད་ཀྱི་ལས་གཞི་བསྐྱོད་མར་སྐྱེལ་བའི་
ཁྲིད། གཞུང་ལམ་དང་རྒྱུར་ལམ། རྒྱགས་ལམ་གཙོས་གནས་ཐང་སོགས་ལུགས་ཆེར་
གསར་རྒྱག་གིས་བོད་ནི་ཡུལ་བསྐོར་སྐོར་འཆམ་པ་ཡོང་ས་ཞིག། ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་གྱི་
ལས་རིགས་བརྒྱད་ནས་གཞུང་དངུལ་ཡོང་འབབ་བཅོས་ཞིག་ཏུ་ཆགས་པ་རེད།

དེའང་རྒྱ་གཞུང་གི་ལྷ་ཆེན་བཏུ་གསུམ་པའི་འཆར་གཞི་གསལ་བསྐྱབས་
བརྒྱད། ཁྲི་ཏུ་ལུ་ནས་ལྷ་ས་བར་ཐང་བསྐྱོད་རྒྱགས་ལམ་གསར་རྒྱག་དང་། ལྷ་
ལོ་༢༠༡༧ནས་ལྷ་སའི་སྤྱི་ཡོངས་ལ་རྒྱ་ཆོད་གཉིས་ནང་ཏུ་སྐོར་ར་བྱེད་ཐུབ་པའི་
རྒྱགས་ལམ་རིང་ཆད་ལ་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༠ཡོད་པ་ཞིག་བཅོ་རྒྱ་གཏན་འཁེལ་བར་མ་
བྱེད། འཆར་གཞི་དེར་གསལ་བ་ལྟར་ན། ལྷ་ལོ་༢༠༢༠བར། ཁོང་ཏུ་བཤད་པའི་གཞུང་
ལམ་དང་རྒྱགས་ལམ། མཐོན་ཁང་སོགས་བརྒྱད་ནས་མ་མཐར་ཡང་རྒྱ་སྐོར་ཐེར་
འབྲམ་༡༠༠ཡི་ཡོང་འབབ་(ཨ་སྐོར་ས་ཡ་༡༥)བཅོ་ཐུབ་པའི་རྩིས་རྒྱུ་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་མཚོ་ངོས་ནས་མཐོ་ཆད་མེ་ཏར་༤༠༠༠སར་ཆགས་
པའི་བོད་ལུ་ལྷན་རྒྱགས་ལམ་དང་གཞུང་ལམ། འཛུགས་སྐྱོད་ལས་གཞིའི་རྣམ་གྲངས་མེ་

མང་དུ་སོང་བ་དང་ལྷན་དུ། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཁམས་ཁོར་ཡུག་དང་རང་བྱུང་གནོད་ཁ་མོགས་ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་གནོད་སྐྱོན་བཟོས་ཤིང་། ལྷག་པར་ས་འོག་དུ་བྱོད་ཚད་གྲང་གོར་འོག་དུ་ལོ་ངོ་གཉིས་གསུམ་རིང་ཆགས་པའི་ས་འབྲུགས་ལ་གནོད་པ་བཟོས་ཡོད་དེ། གོ་ལའི་བྱོད་ཚད་འཕར་བ་དང་བསྐྱོན་ནས་བོད་ཁུལ་གྱི་ས་འབྲུགས་བལྟ་ཚད་ནི་འཛམ་གླིང་ས་ཁུལ་གཞན་གྱི་ས་འབྲུགས་བལྟ་ཚད་ལས་ལྷག་གསུམ་གྱི་མགྲོགས་པ་བྱུང་གི་ཡོད་འདུག།

དེའི་ཐད་རྒྱ་ནག་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བོད་ཁུལ་ས་ཁམས་རྟོག་ཞིབ་ཚན་པའི་ངོས་ནས་སྣན་ཐོ་བཏོན་པ་ལྟར་ན། སའི་གོ་ལའི་གནས་གཤིས་བྱོད་ཚད་རྒྱ་མགྲོགས་སུ་སོང་བ་དང་བསྐྱོན། ཅུས་རབས་འདིའི་མཐུག་དུ་བོད་ཁུལ་གྱི་ས་འབྲུགས་ཀྱང་མེད་པར་བྱུང་ངེས་ཞེས་གསལ་ཡོད་ན། བོད་ཀྱི་ས་འབྲུགས་བལྟ་བ་བརྒྱད་ནས་སའི་ཆགས་རིམ་དང་ཆུ་ཕྱིར་གནོད་མོགས་རང་བྱུང་སྐྱོན་སྐྱོན་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཐེབས་གསལ་སུ་ས་གཤིས་བྱེ་འབྱུང་གྱི་ཉེན་ཁ་དངོས་དང་སློ་བུར་གྱི་ཆུ་ལོག་བྱུང་ཉེན་གཙོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དམ་སྟོད་མ་སྐྱོམས་པའི་དབང་གིས་ས་རུང་བསྐྱུད་མར་བྱུང་གི་ཡོད་འདུག དེའང་དེ་སྟོན་མཚོ་སྟོན་ལྷགས་ལམ་ཤར་གནོད་བྱས་ནས་བདུན་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཤིག་གི་རྗེས་སུ། རྒྱ་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་གསར་ལམ་དུ། མཚོ་བོད་ལྷགས་ལམ་འོག་གི་ས་འབྲུགས་བརྒྱུ་བས་ནས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་འདུག།

དེ་མཚུངས་སུ། བོད་ཁུལ་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་འབྲེལ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིན་བདག་གང་མང་གིས་མ་ཆ་བཅུགས་ནས་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་གྱི་ཉེ་གནས་གསར་རྒྱག་གིས་ཡུལ་སྐོར་བ་ཡོང་སའི་ས་གནས་དང་འདུག་སའང་ཆེད་དུ་སྤོང་གཞུང་དང་སྤོང་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་སར་གོ་སྐྱོག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ལོའི་རྒྱ་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་སྣན་ཐོ་ཞིག་གི་ནང་དུ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ནང་བོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོང་ས་སུ་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་པ་ཁྱོད་བསྐྱོན་ས་ཡུལ་༢༠ཙམ་ལ་སྡེ་ལེན་འགྲོ་འོངས་ཐུབ་ཡོད་པ་གསལ་

ཞིང་། དེའི་ཡོང་འབབ་ནི་རྒྱལ་ནང་ཐོན་སྐྱེད་ཚད་འཕོར་(GDP)ལས་བརྒུ་ཆའཕྱིན་པ་
ཡིན། དེ་ལྟར་འདས་པའི་ལོ་ལྔའི་ནང་དུ། བོད་རང་སྐྱོང་ཁྲུང་མ་སྤྱལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་
པའི་གྲངས་ཚད་དེ་ལོ་རེར་བརྒུ་ཆའཕྱིན་འཕེལ་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ཡུལ་སྐོར་པའི་ཁྲོད་བརྒུ་
ཆའཕྱིན་རྒྱ་མཆོ་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་མི་ཕྱག་པོ་ཆོ་ཡིན་འདུག་ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་
འབྲེལ་བརྒྱུད་ལས་ཁག་གིས་དུས་རྒྱུན་བོད་ཁུལ་དུ་ཡོང་བཞིན་པའི་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་
འཆམ་པའི་གྲངས་ཚད་ནི་ས་ཡ་ལས་མ་མང་བ་དང་། གྲངས་ཀ་དེ་ནི་སྤྱི་དགའ་ལྷོ་གིས་
གཏན་འབེབས་གྲངས་ཚད་ཡིན་རབས་བཤད་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་གྱི་གྲངས་ཚད་
ནི་དེ་ལས་མང་ཞིང་། ལོ་གཅིག་གི་ཡུལ་སྐོར་པའི་གྲངས་ཚད་ནི་བརྒྱད་མང་བོད་རང་
སྐྱོང་ཁྲུང་མ་གྱི་སྤྱི་མི་འཕོར་ས་ཡ་གསུམ་དང་ཆོག་གཉིས་(3.2)ལས་ལྷག་འཕྱུར་གྱིས་
མང་བ་ཡིན།

རྒྱུར་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་གྱི་ལས་རིགས་འདིས་འགྲོ་འདྲེས་བྱེད་པའི་ས་ཁུལ་དེའི་
དབུལ་ཕོངས་གྱི་དཀའ་ངལ་ཁྱུང་འཕྱི་དང་། རྒྱུན་གནས་བྱུང་པའི་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་
ཕན་ཐོགས་བྱ་བྱེད་གྱི་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། བོད་ཁུལ་གྱི་བོད་མིར་དེའི་ཁེ་ཕན་རག་རྒྱ་
ཕར་བཞག་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་ཤིང་ཤིང་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་གནས་སུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཤུགས་
ཆེན་རྒྱ་ནང་ནས་རྒྱ་མི་གང་མང་སྡེབ་ཡོང་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་ལས། ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་པ་
ཡོང་ས་དང་འདུག་པའི་མགྲོན་ཁང་སོགས་རྒྱག་ཆེད་དུ་བོད་མིས་ཐ་ན་རང་བྱིས་ཚུན་
ཆོད་གཞུང་ལ་བརྩི་འབྲེལ་བྱ་དགོས་ཤིག་གི་ཡོད།

ལྷི་ལོ་༡༠༡༩ལྟེན་ནང་། དཀར་མངོས་ཁུལ་གསེར་རྩ་རྫོང་གཞུང་ལས་ཁུར་ཡུལ་ཆོའི་
བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཅན་ཤེད་དུ་གནས་སྐོར་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད་འདུག་ དེ་ནི་
གཞུང་ལས་ཁུར་ཡུལ་ཆོ་ནི་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་ཡོང་པའི་སྡེ་གནས་ཤིག་འདུག་སྐྱོན་བྱ་
ཆེད་ཡིན་འདུག་ བཅན་ཤེད་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་མཁན་བོད་མི་ཁྱེད་ཤིག་ལ་སྐྱིན་གསལ་
ཁྱེད་དུ་ཞིག་སྤྱད་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཀྱང་། ལྷི་ལོ་དང་ནས་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་

བོད་མི་ས་ཁུལ་ནས་བོད་མི་ནམས་དུས་རྒྱུ་མཐར་བསྐྱད་དང་གནས་སྡོད་ ཡུལ་སྐོར་
བ་འགྲུགས་ཐབས་དང་འཁོར་ཐབས་ཁོ་ནར་འབད་འབྱུངས་བྱེད་ཀྱིན་པའི་རྒྱ་གཞུང་
གིས་བོད་མིའི་བདེ་སྤྱད་དང་འཚོ་གནས་ལ་བརྩི་འཛིག་ཁྱོན་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ལྷོ་ལོ་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པ་འཁོར་ཆེན་བཏང་
ནས་མཚོ་ལྗོངས་མཚོ་ལྷོ་ཁུལ་གྱི་ཆབ་ཆ་ཆོང་དང་ཁ་ཐག་ཉེ་བའི་མཚོ་ལྗོངས་པོའི་མཐའ་
འཁོར་གྱི་བོད་མིའི་སྤྱོད་ཁང་དང་། ཟ་ཁང་། ཆོང་ཁང་སོགས་གང་མང་གཏོར་བཞག་
བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད། མཚོ་ལྗོངས་པོའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་ཁང་དང་མཚོན་ཁང་
གང་ཡོད་མ་ལུས་པ་ནི། བོད་མི་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོ་ཐོག་སེམས་ཅན་བཅོང་བ་དང་བྱ་ལོན་
གཡར་ནས་གསར་རྒྱག་བྱས་པ་ཞིག་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་འཚོ་བ་འགྲོ་ཐབས་ཤིག་ཡིན་
ཡང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁྱོན་བསྐོས་ཟ་ཁང་དང་སྤྱོད་ཁང་སོགས་༤༠༠ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་
དེ་དག་ནི་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་རྒྱབ་པ་ཡིན་པས། གཏོར་བཞག་བཏང་བ་ཡིན་རབས་
བཤད་ཡོད། སྐབས་དེར་གཏོར་བཞག་ལ་བོད་མིའི་དོས་ནས་དོ་སྤོལ་བྱས་པར་དྲག་
ཆས་ཉེན་རྟོག་པས་གང་བྱུང་གཅར་རུང་གིས་བོད་མི་གང་མང་ལ་སྐས་སྒྱུན་ཆབས་ཆེན་
ཐོག་པར་མ་ཟད། བོད་མི་ལ་ཙམ་འདྲ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ལྷོ་ལོ་ནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཆབ་མདོ་ཁུལ་དེ་བོ་ཆེ་ཆོང་གི་བོད་མིའི་
ལག་ནས་ས་ཁང་ལ་སྒྱུན་གསལ་ཉུང་དུ་སྐྱད་ནས་རྩུར་སྤངས་རྒྱུ་སྤྱོད་བདག་ཅན་གྱི་
འདུགས་སྒྱུན་མི་སྤྱར་ཆ་ས་དེ་དག་གོང་ཆེན་བྱས་ནས་ཆོང་སྐྱར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་
པས། བོད་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྤྱོད་གཞུང་གི་བཀའ་རྒྱ་ལྟར་མ་བྱས་པའམ། མ་བཅོང་བ་
བྱུང་རིགས་ལ་སྤྱོད་གཞུང་གིས་དེ་དག་ལ་ཉེས་ཆད་ལྡིང་མོ་གཙོད་རྒྱ་དང་བཙོན་
འདུག་བྱ་རབས་ཀྱི་ཉེན་བར་སྐྱད་པར་མ་ཟད། ས་ནི་ས་གནས་སྤྱོད་གཞུང་དང་དབང་
རྒྱུར་ཏང་ལ་བདག་པའི་ཅ་དངོས་ཡིན་པ་ལས། བོད་མིའི་མ་ཡིན་པ་བཤད་འདུག།

འབྲོག་སའི་འབྲོག་དམངས་རྒྱུ་རྒྱུ་གཏོང་བ།

བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱིམ་ཡོངས་ལས་སྤྱི་ལོ་བྱུ་བཞི་མ་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཆོག་དུག་བཅུ་རེ་
 ༥༡༧༥)ནི་འབྲོག་པའི་རྩ་སྤྱོད་བཟུང་ཡོད་པ་ཡིན། རྩ་སའི་བྱེད་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ནི། ས་
 གཤིས་དམ་པོར་ཉར་ཞིང་། རྩ་དང་རྒྱ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱིས་འདུག་ཐུབ་པ་དང་། ལྷག་པར་
 རྩ་ཆོག་ས་བཞིའི་འབྲུར་རྒྱུ་གི་གོ་རིམ་རྒྱ་ས་འོག་གི་འབྲུག་ས་རིམ་དང་ས་འབྲུག་ས་
 རྒྱུ་ས་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ་བཅས་ཡིན་པས། དེར་འཛོལ་གནས་བྱེད་བཞིན་པའི་
 འབྲོག་པ་དང་འབྲོག་པའི་སྤྱོད་རྒྱུ་གི་རྩ་ས་དོ་དམ་དང་ལྷག་ས་ཐོག་དབྱར་དཔྱན་སྤོར་
 བའི་བྱེད་ཐབས་ནི། བོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཁམས་ཁོར་ཡུག་གི་བབ་དང་བསྟན་པའི་ཐབས་མཁས་
 འཛོལ་གནས་ཤིག་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་ལ་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་འབྲུར་བ་
 ཞེས་པའི་མིང་འོག་ནས་བོད་ཀྱི་འབྲོག་པ་དང་འབྲོག་པའི་འཛོལ་ཐབས་ལ་བཅན་ཤིང་
 གྱིས་འབྲུར་བ་གཏོང་མགོ་རྒྱགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྩ་སའི་བྱིས་ཞེས་པ་གཏན་འབེབས་གྱིས། རྒྱལ་
 ཁབ་གྱིས་འབྲོག་པ་རྣམས་ལ་རྩ་ས་ལོ་ལྷོ་ནས་ལོ་ལྷོ་བོགས་གཏོང་གིས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་
 བཅུག་པ་ལས། སྤྱོད་བདག་དང་ཆོང་རྒྱུར་བྱ་མི་རུང་བ་དང་། རྩ་སར་ལྷག་ས་རྒྱུ་
 རྩ་ས་གནས་གཅིག་རྒྱུ་འདུག་དགོས་པའི་བྱིས་སྤྱོད་བཞེས། དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གིས་
 བོད་མིའི་སྤྱོད་རྒྱུ་གི་དབྱར་དཔྱན་གི་རྩ་ས་གནས་སྤོར་བྱེད་ཐབས་དང་བོད་མིའི་
 འཛོལ་བ་བསྟུལ་སྤངས་ནི་རྩལ་ལུས་དང་། ས་གཤིས་སྤོར་སྤྱོད་དང་། རྩ་ཤིང་སྤྱོད་
 འཕེལ་ལ་གཞོན་པ་ཞིག་རྒྱུ་བཅིས་ནས་སྤྱོད་ཆོག་ས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཁྱོད་གསེབ་གསར་བ་
 དང་། སྤྱོད་ཁམས་ཁོར་ཡུག་སྤྱོད་གསོ་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་འོག་ནས་བོད་ཀྱི་འབྲོག་པ་རྣམས་
 ཁྱོད་བརྒྱུ་ཅན་རྒྱུ་ཡོད་ལ། ཡང་རྩ་སར་ལྷག་ས་རྒྱུ་བའི་བྱིས་ཞེས་ཀྱི་རྩ་ས་བྱེད་
 འབྲུར་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་། ལྷག་ས་ཐོག་ལ་འདང་དེས་ཀྱི་རྩ་ས་རྒྱུ་མེད་པར་གང་མང་

ཤེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་ཡིན།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བྱི་ལོ་༡༩༩༠ནས་མགོ་བཙུགས་ཀྱིས་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱིམ་
 ལས་བརྒྱ་ཆ་བཞི་ཙམ་རང་བྱུང་སྤྱང་སྤྱང་སྤྱོད་ས་ཁུལ་དུ་ཡིན་པ་དང་། བྱི་ལོ་༡༩༩༣ནང་དུ་
 བརྒྱ་ཆ་༩༩ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་བཅིས་པ་བཅས། སྤྱི་ཕྱི་ལོ་རང་བྱུང་སྤྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ས་
 ཁུལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཁྱིམ་སྤྱི་ལོ་བྱ་བཞི་མ་༡༥༤༣༠༠ནི་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ས་
 ཁྱིམ་ལས་བརྒྱ་ཆ་དུག་ཅུ་ཟིན་ཡོད། ཅི་ཙམ་སྤྱང་སྤྱོད་ས་ཁུལ་མང་དུ་སོང་བ་དེ་ཙམ་
 བྱིས་བོད་མི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོ་གས་གང་མང་ཞིག་ས་གནས་གཅིག་ནས་ས་གནས་
 གཞན་དུ་གནས་སྤོ་གཏོང་བ་གསལ་བོ་ཡིན། རྒྱ་མི་ཚིས་བྱས་ན། བྱི་ལོ་༡༩༩༠ནས་ད་ལྟའི་
 བར་བོད་ཀྱི་འབྲོག་པ་ཡ་ས་གཉིས་ཙམ་ཡང་མར་གནས་སྤོར་ཟིན་འདུག་པ་དང་། རྒྱ་
 རྒྱ་གི་གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། བྱི་ལོ་༡༩༩༣ནང་དུ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་དང་
 མཚོ་སྤོན། ཀན་སུའུ་བཅས་ནས་འབྲོག་པ་སྤོང་བརྒྱལ་དུ་ཕབ་པའི་བྱིས་ཆང་ཐོ་འགོད་
 བྱངས་ཆང་ནི་༡༠༩༤༤༣༤ཡིན་པ་གསལ་ཞིང་། བྱངས་ཀ་དེའི་ཁྲོད་ནས་༥༧༤༤༤ཙམ་
 ཞིག་བྱི་ལོ་༡༩༩༣ལོར་སྤྱི་ཚོ་གས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤོང་གསལ་གསལ་བའི་ནང་དུ་སྤོར་ཡོད་
 པ་བཤད་འདུག།

[illegible]

རྒྱ་ནག་གཞུང་ཁྲིམས་ནས་ཐོང་དུ་བཤད་པའི་སྤྱི་ཁྲམས་ཐོང་ཡུག་གྱུར་སྟེབ་དང་
 སྤྱི་ཁྲམས་གནས་ཐོང་གི་མིར་རྒྱས་བརྒྱུད་ནས་ཐོང་མིའི་འཕོ་བ་དང་འཕྲོད་
 བཞེན། སྟེབ་སྟེབ་ཐོག་སྒྲུབ་ཤོད་ཁང་གསལ་བ་ཐོགས་ཀྱི་མཐུན་སྤྱོད་ཆུང་ནས་ཐོང་

མི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཡར་རྒྱས་བྱེད་ཡོད་སྟེ་དེ་ལ་བསྐྱགས་ཤུགས་ཆེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
 གྲང་། དོན་དངོས་སུ་མིང་རྒྱས་དེ་དག་གིས་བོད་མི་བཅོན་ཤིང་གི་ལས་ནས་རང་ས་
 རང་ཡུལ་ནས་བཟུང་དུ་མ་བཅུག་པ་དང་། ས་ཁང་བཅོན་འཕྲོག་བྱས་པ། ཟས་བཅུད་
 དང་འཐུང་རྒྱུ་བའི་འཇགས་ལ་གཞོན་སྒྲེལ་གྱིས་བོད་མི་སྒྲེར་དང་སྒྲི་ཚོགས་གི་བའི་
 ཐང་ལ་གཏོར་སྒྱུར་ཆེན་པོ་བཅོས་ཡོད་པར་མ་ཟད། གཏེར་ཁ་བཟོག་འདོན་བྱས་ཀྱང་
 རུང་། ཞིང་འབྲོང་མང་ཚོགས་ས་གནས་གཅིག་ནས་ས་གནས་གཞན་གཅིག་དུ་བཅོན་
 དབང་གིས་གནས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཅུག་ཀྱང་རུང་། བྱིས་སྒྲིག་ཁག་དུ་གསལ་བའི་ས་
 ཁང་བདག་དབང་ལ་ཞི་བའི་དོ་སྙོལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་
 གཏེར་ཁ་སྤུང་སྒྲིབ་གི་འགན་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་མོགས་ནི་སྒྲུག་རྒྱུ་ཅིས་
 ལས། རུས་ནམ་ཡང་བཙི་སྤང་དང་ཁག་ཐེག་མི་འདུག

བྱིས་སྒྲིག་གི་དོ་བོ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ལྷོ་ལོ་༢༠༡༩། རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤར་ཡང་རྒྱབ་ཤ་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་
 དབ་དེ་བཏོན་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གི་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྒྲུབ་ཐང་གི་ལྷ་སྤྱབ་
 དང་ལག་བཟུང་། རོགས་འདེགས་བྱ་ཕྱོགས་གི་ཐོབ་ཐང་ཞེས་ནན་བརྗོད་བྱས་ནས་རྒྱལ་
 སྤྱི་སྤྱི་དང་གང་ཟག་སྒྲེར་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་སྤང་མེད་བྱས་འདུག དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་
 གིས་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་དང་འཇུགས་སྒྲུབ་གཙོ་འདོན་དང་། དེ་ནི་སྤྱི་འབངས་གི་
 སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་མཆོན་པའི་དཀར་པོ་ལ་ཐམས་ཅད་སེལ་བྱེད་དུ་
 སྒྲུབ་མཆོག་ལྷ་སྤར་དོས་འདོན་བྱས་འདུག དེ་ནི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་གི་<<ཡར་
 རྒྱས་ཐོང་འཕེལ་སྐྱོར་གྱི་བསྐྱགས་གཏམ>>གི་ནང་དུ་གང་འཁོད་དང་འགལ་བརྗོད་ལྷ་སྤར་
 མོང་ཡོད་དེ། “བསྐྱགས་གཏམ་དེའི་དོན་ཚན་དང་པོའི་ཚན་པ་དང་པོའི་ནང་དུ། ཡར་
 རྒྱས་ཐོང་འཕེལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ནི་འགྲོ་བ་མིར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་

ཡིན། དེའི་དགོ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རེ་རེ་བཞིན་དང་། མི་མང་ཀླན་དཔལ་
འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས། རིག་གཞུང་། ཆབ་སྲིད་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་ནང་འཇུག་ཞུགས་
དང་། སྤྱི་ཞུ་བསྐྱབ་པ། ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པ་བཅས་བྱས་ཆོག་དེའི་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་དང་གཞི་རྩའི་རང་དབང་ཡོངས་སུ་དོན་འབྱོར་བྱས་པ་ཡིན་དང་། ཡང་དོན་ཚན་
དང་པོའི་ཚན་པ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་“ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དང་འབྲེལ་བའི་འགྲོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་གིས་ཤུགས་སུ་འགྲོ་བ་མིའི་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་སུ་
དོན་འབྱོར་བྱེད་དགོས་པ་ཡང་སྟོན་གྱི་ཡོད། དེའི་ནང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
དང་། རང་རང་གི་རང་བྱུང་རྒྱ་ཁྱོར་དང་ཐོན་ཁུངས་ཁག་ལ་བདག་དབང་ཆ་ཚང་ལག་
བསྟར་བྱེད་ཤོགས་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཁག་ཀྱང་ཚུད་ཡོད། ”

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥ལོར། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོར་ཡུག་དང་འཇུགས་སྐྱུན་
གོང་འཕེལ་གྱི་བསྐྱགས་གཏམ་དངོས་སུ་སྤེལ་ཞིང་། དེ་ནི་དེ་མ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་དོས་ནས་
ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥ལོར་ཁོར་ཡུག་དང་འཇུགས་སྐྱུན་ཐད་ལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོ་
འཚོགས་ནས་ཁོར་ཡུག་གི་གལ་གནད་ལ་དོས་འཛིན་ཐོབ་པ་ནས་བརྒྱུད་། རྗེས་སུ་
ཁྲིམས་སྒྲིག་གི་དོ་བོ་ནས་བསྐྱགས་གཏམ་སྤེལ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། བསྐྱགས་གཏམ་དེ་
བརྒྱུད་ནས། རྒྱུན་གནས་བྱུང་པའི་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྐྱུན་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཡར་
རྒྱས། སྤྱི་ཚོགས་འབྲེལ་མཉམ་དང་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ཐད་དུ་ཁྲིམས་སྒྲིག་གི་མ་ལག་དང་
ཅ་འཛིན་དོན་ཚན་ཁག་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ལྟར་། ཅ་འཛིན་དོན་ཚན་ལས། རྒྱུན་
གནས་བྱུང་པའི་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་གོ་རིམ་དང་ལེགས་བྱུང་ཡོང་བ་ལ། ཁོར་
ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ནི་ཅ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཁག་ཐེག་དགོས་པ་ནི་གཤིལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་པ་ཞེས་
དང་། ཡང་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་གལ་གནད་དང་ལག་བསྟར་ཡོང་ཆེད་དུ། ཅ་འཛིན་
དོན་ཚན་༡༧པས། ། དེ་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཅ་ལག་ཅིག་དང་། དེ་ནི་ད་ཁྲིམས་ལྟས་ལྟར་
པར་བྱ་རྒྱ་ནི་རྒྱལ་དོན་གལ་ཆེན་ཡིན་དེ། དེས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དོ་དམ་ལ་

ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་དེས་ཡིན་ཅང་ཞེས་དང་། ལྷག་པར་ཅ་འཛིན་དོན་
 ཚན་པ་ལས། བཅོམ་གཏོན་དང་དབང་སྐྱར་གྱི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་མི་དམངས་དང་དེའི་
 ཁོར་ཕྱག་དང་རང་བྱུང་ཐོན་ལཱ་སྤྱད་སྐྱོབ་བྱ་དགོས་པ་དང་། ཅ་འཛིན་དོན་
 ཚན་པ་ལས། ཞི་བདེ་དང་ཡར་རྒྱས་འཛུགས་སྐྱོད། ཁོར་ཕྱག་སྤྱད་སྐྱོབ་ནི་གཅིག་ལ་
 གཅིག་རྟེན་དང་དབྱེར་མེད་ཅིག་ཡིན་ཞེས་གསལ་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚིངས་དང་བསྐྱབས་གཏུམ། དམ་
 ཡིག་ཁག་ཅིག་ལ་མཚན་རྟགས་བསྐྱོན་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་རང་ལ་མཚོན་
 ནའང་། དབུས་དང་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་དོས་ནས་ཁོར་ཕྱག་སྤྱད་སྐྱོབ་ཐད་ལ་
 བྲིམས་དང་བྲིམས་སྒྲུབ་སྤྱི་མང་ཞིག་བཟོས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། རུས་ཏུགས་ཉར་ཚགས་
 དང་ཁོར་ཕྱག་སྤྱད་སྐྱོབ་དོ་དམ་དང་ལག་ལེན་ལམ་སྟོན་གྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཁག་པ་ལོད་
 ཅིང་། འཛིན་སྐྱོང་དོ་དམ་གྱི་སྒྲིག་གཞི་ཁག་ལ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལྷན་ཁང་ཁག་གི་འོག་
 ཏུ་སྒྲིག་གཞི་དོ་དམ་ཚན་པ་ལ། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་རིམ་པ་མ་འདྲ་བའི་ཁོར་ཕྱག་སྤྱད་
 སྐྱོབ་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་༡༤༢༥༧ལྷག་ཙམ་ཡོད་འདུག ཡིན་ནའང་། དབུས་ཀྱི་དམར་
 རྩོགས་ཚོགས་པ་ནི། ཅ་བྲིམས་དང་བྲིམས་སྒྲུབ་ཁག་གི་འབྲེལ་བཤད་མ་ལུས་པའི་སྤྱི་ན་
 མེད་པའམ་གོང་མ་མེད་པ་དེ། གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བས་ས་གནས་སྤྱིད་
 གཞུང་གི་དོས་ནས་བྲིམས་སྒྲིག་ཁག་ལག་བསྟར་བྱེད་ཕྱོགས་དང་ལྷ་རྟོག་བྱེད་སྤངས་མ་
 འདྲ་བའི་དབང་གིས་སྒོག་ཟ་རུལ་སྤངས་དང་སྐྱེར་གཙོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཡང་བསྟུང་
 མར་འཕར་གྱི་ཡོད་འདུག

རྒྱ་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་<<ཁོར་ཕྱག་སྤྱད་སྐྱོབ་བཅའ་བྲིམས>> གཏན་
 འབབ་དང་ ༢༠༡༤ ལོར་བཅའ་བྲིམས་དེར་བསྐྱར་བཅོས་ཐོག་ནས་རྒྱ་ཁོར་ཕྱག་སྤྱད་
 སྐྱོབ་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེན་ཏུ་འཛིན་བཞིན་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་ཏུ་
 བཅའ་དེའི་དོན་ཚན་དང་པོའི་ནང་། ཁོར་ཕྱག་ཡར་རྒྱས་དང་སྤྱད་སྐྱོབ། འབག་བཅོག་

དང་སྤྱི་བར་གཏོང་བ་ནམས་བཀག་སྒྲིལ། མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་འགན་ལེན། སྤྱི་
ཁམས་འཛུགས་བསྐྱར་ཡར་རྒྱས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་བཅའ་ཁྲིམས་དེ་གཏན་འཁེབ་
བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་བརྗོད་ཡོད་པ་རེད། ཡང་<<ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་བཅའ་
ཁྲིམས>>བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ལྷོ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་ནས་བཟུང་ཁྲིམས་
ཁུས་ལྡན་པར་བྱས་ཐོག་བསྐྱར་ཞིབ་བརྒྱུད་ནས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་སྐྱུར་བཅོས་ཆེ་
ཁག་ཅིག་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ནི། དམངས་ཀྱིས་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་
ཤུགས་ཆེ་རུ་སོང་བ་དང་། ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་ལ་མི་དམངས་ཀྱིས་བདེ་
འདེད་དང་ཆ་ཤས་སྒྲངས་པས་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་ཁོར་ཡུག་གི་ཁྲིམས་གསར་ནང་དུ། གཞུང་
གི་ཁོར་ཡུག་ཚན་པ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཚོགས་པ་ཁག་གི་ངོས་
ནས་སྤྱི་གཞུང་གིས་ཁོར་ཡུག་ཐང་གི་བྱས་ཉེས་ལ་ཁྲིམས་གཏུགས་བྱས་ཆོག་པ་འཁོད་
ཡོད། དེའི་དོན་ཚན་༤༣པར། ཁོར་ཡུག་སྤྱི་གཞུང་ལ་བཅི་སྤང་མ་བྱས་པའི་གང་ཟག་སྤྱི་
ཡིན་ལ། ཉིན་བཅོ་ལྔའི་རིང་སྤྱི་འཛིན་བཀག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཞེས་གསལ་འདུག་རྒྱ་གཞུང་
གིས་སྤྱི་དམངས་ལ་གཞི་ནས་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་སྦྱོབ་དང་ཁག་ཐོག་བྱས་ཡོད་པའི་ནམ་པ་
ཞིག་ཐོན་ལ། ཁོར་ཡུག་གི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་ཞིབ་འདིའི་འོག་ནས་གཞུང་ལ་ཁ་མཆུ་
འཛུགས་པའི་ཁྲིམས་གཏུགས་ཤིག་བྱུང་ཡོད་དེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ལྷོ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་ནས་སྤྱི་
ཅན་ཞིང་ཆེན་ཁུངས་སྤྱི་ཡོད་པའི་ནན་མིན་ཐང་སྤྱོད་སྤྱོང་བྱེད་ཀྱི་འཁྲིལ་རིམ་མི་
དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས། ཐོག་དང་པོ་གཏོར་ཁ་བསྐྱོད་འདོན་གྱི་བཅོ་བྱ་ཞིག་གིས་
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་སྤྱི་གཞུང་རྒྱ་གཞུང་ལ་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཁོར་
ཡུག་ཚོགས་པ་སྤྱོད་ཅན་ལྡང་མདོག་གི་ཁང་བ་ཞེས་པ་ནས་གཏུགས་བཤེར་བྱས་
པར། ཁྲིམས་ཁང་གིས་བཅོ་བྱ་དེར་རྒྱ་སྤོར་ས་ཡ་གཅིག་དང་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དུག་གི་
ཁྲིམས་ཆད་བཅད་འདུག།

ཡང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ལྷོ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་ནས་ཅང་མོའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་པའི་ཁོར་

ཡུག་སྤང་སྐྱོབ་ཚུགས་པ་ཞིག་གིས་སྤོང་ཁྱིམ་དེའི་གཞུང་འབྲེལ་ཁྲུང་པོ་ལྷ་ཁག་
 རྒྱལ་གིས་ཁྲུང་སྐྱོགས་རྒྱ་ལ་གཡུགས་ནས་ཁྱེད་པོའི་སྤོང་གུང་ལ་ཁྱེད་
 ས་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོག་ཙམ་དགོས་པའི་ཁྱིམ་གཏུགས་བྱས་ཡོད།

དེ་ལྟར་མོད། ལྷོ་ལོ་༢༠༡༩ལོར། <<གུང་རྩ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་
 ཁོར་ཡུག་ཡུགས་སྤྱོད་ལ་གཏོང་འཛིན་བྱེད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས>>ཞེས་ཆེས་ཐོག་མར་
 བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་བྱས་པ་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་། བསྐྱར་ཞིབ་བརྒྱུད་ནས་སྤྱི་བཙུན་
 ཡུག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཆོད་ཏུ་སྤོང་གཞུང་ལ་དགོས་དེས་གྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་ཐེབས་སྤོང་པའི་
 ཡུགས་སྤྱོད་སྤོང་ལ་དབྱེ་ཞིབ་དང་སྤོང་དཔག་དབྱུང་འཛིན་གི་ཡིག་ཆ་དང་བཞུག་
 འཛིན་ཐོགས་ལྷོ་མི་དགོས་པ་བཞེས་ཡོད། བསྐྱར་ཞིབ་མ་བྱས་པའི་སྤོང་གྱི་བཅའ་
 ཁྲིམས་ནང་དུ། ཁོང་གི་དགོས་དེས་གྱི་ཆ་སྤོང་ཆོད་ཁྲུང་གཞི་ནས་སྤོང་གཞུང་གིས་ཆོག་
 མཆན་སྤོང་པའི་ཐོག་ལས་གཞི་མགོ་བརྒྱུས་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། བསྐྱར་ཞིབ་ནི་དེ་
 ལས་ཐོག་སྤོང་ཁོར་ཡུག་ལ་ཡུགས་སྤོང་ཅི་ཐེབས་གྱི་བརྒྱུད་དབྱུང་བྱས་འབྲས་ནི་ཆོག་
 མཆན་གཞན་ཁག་གི་སྤོང་འགྲོ་ཆ་སྤོང་རྩ་མི་བརྒྱུད་པར་ཡོད་ཀྱང་རྩུང་བ་དང་མེད་ཀྱང་
 ཆོག་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་ཡིན་ནའང་། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་སྤོང་རྒྱུས་བཞེས་མཆན་གྱིས་བསྐྱར་
 ཞིབ་དེས་འཛིན་སྤོང་གི་ལས་ཀ་ཆོགས་རྒྱུད་པོ་བྱུང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པར་བཤད་
 ཡོད། གང་ལྟར། བསྐྱར་ཞིབ་དེས་གཞུང་སྤོང་སྤོང་ཡིན་ལ། ཁྲིམས་འགལ་དང་བྱས་ཉེས་
 གང་མང་བསགས་པའི་གོ་སྐབས་ལྷ་བྱ་སྤོང་ཡོད་དེ། དེ་སྤོང་བཅའ་ཁྲིམས་སྤོང་པའི་
 རང་དུ། གཞུང་སྤོང་འཛིན་སྤོང་ཆོད་བདག་སྤོང་གྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་ཡུགས་སྤོང་ཅི་
 ཐེབས་གྱི་བརྒྱུད་དབྱུང་བྱས་འབྲས་ཡར་ལྷོ་དང་ཆོག་མཆན་མེད་པའི་ལས་གཞི་འགོ་
 བརྒྱུས་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཆད་པར་མ་མཐར་ཁྱེད་འབྲས་གཉིས་གཅོད་རྒྱ་གཏན་
 འཁེལ་ཡང་། དེ་ནི་འཛིན་སྤོང་ཆོད་བདག་ལ་མཆོན་ན་ལྷོང་དུ་ལུས་ཡོད་མོད། ད་
 ལྷོང་བསྐྱར་ཞིབ་ནང་དུ་དེའང་མེད་པ་བཞེས་འདུག་ཡིན་ནའང་། བསྐྱར་ཞིབ་ནང་

དུ། མིང་གཞུང་གིས་བཏོན་པའི་ཆ་རྒྱུ་ཁག་ཅིག་ལ་འགལ་ཆེ། ཉེས་འགལ་གྱི་ཆད་པ་
ནི་ལས་གཞིའི་མ་ཚུལ་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་ནས་ལྔ་བར་དེ། ཉེས་འགལ་གྱི་ཆབས་ཆེ་རྒྱུ་ལ་
དཔག་པའི་ཆད་པའི་གྲངས་ཆད་འཕེར་རྒྱ་ཡིན་པ་བསྟན་ཡོད།

དེ་ལྟ་ཡིན་མིན་ལ་མ་ཞུས་པར་རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་དང་འདྲར་ཁྲིར་ཡུག་སྤྱད་སྟོབ་
དང་རྒྱུན་གནས་སྤྱབ་པའི་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྐྱུན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་གསར་བ་
གཏན་འཁེབ་དང་རྟིང་བ་ཁག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་དང་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱི་ཡོད་པ་ནི་གཅིག་
བྱས་པ་ཡག་ཏུགས་ཤིག་ལ་བརྩི་ཆོག་ཡོད། བོད་ཁུལ་དང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ས་
ཁུལ་དུ། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱུ་ཁུལ་སྟོན་འབྱེད་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་ཡར་རྒྱས་འཇུགས་སྐྱུན་
ལས་གཞི་བཙུམས་པ་བརྒྱུད་ནས་ས་ཁུལ་དེ་དག་གི་མི་འཕྲོར་དང་ཁྲིར་ཡུག་ལ་བརྟག་
གསལ་བྱུགས་ཆེར་བྱུང་ཡོད་དེ། ལོ་མང་གི་དམིགས་ཆད་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཁུལ་སྟོན་འབྱེད་
ཆེན་མོའི་ལས་གྲུ་མ་ལུས་པས་རྒྱ་ནག་རང་གི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོམ་ར་ཡར་རྒྱས་དང་། མོ་ལ་
ཕྱི་ལོའི་ཁྲོམ་རའི་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཁེལ་དང་རོགས་འདེགས་ཞུ་ཡི་ཡོད་རབས་
བཤད་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱུ་ཁུལ་སྟོན་འབྱེད་ཆེན་མོ་དུ་རྒྱུ་ཁུལ་སྟོན་འབྱེད་
ཆེན་མོ་བྱས་པའི་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་ནི། བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་སྟོན་ཁུངས་ཏེ། རྫོ་ལྷུ་མ་
དང་། སོ་ལ་རྒྱུང་ས། རྫོ་སོ་ལ། ཟང་ས། གཞེར། དཔུལ་སོགས་གཏོར་ཁ་གང་མང་འོར་འབྲེན་
ལ་དམིགས་པ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱུ་ཁུལ་སྟོན་འབྱེད་ཆེན་མོ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་
མཁར་ཨང་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྟོལ་ལྟར་ཡོད།

བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁུངས་དང་དེར་གནས་ཀྱི་ཡུལ་ལྗང་གཞི་བདག

ཕྱི་ལོ་༡༩༧༢ལོར། ཡོངས་གྲགས་སུ་བོད་ཀྱི་གཙོ་དཔུག་བཙེའ་ཡུལ་ལས། ཁུ་ཁུ་གི་
རི་རང་བྱུང་སྤྱད་སྟོབ་ས་ཁུལ་དེ་ཉིད། རྒྱ་གཞུང་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་རང་
བྱུང་ཡུལ་བཞག་ཆོན་པར་(UNESCO) རིགས་ཆོན་དེའི་གས་སུ་རྒྱུད་རྒྱུར་མིང་

འདོན་སྐྱོན་གྱི་སྒྲུལ་ཞིང་། དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གི་མི་2017མེད་འཛམ་གླིང་རང་བྱུང་སྒྲུལ་
བཞག་འདེམས་བསྐྱེད་ནང་ཞུགས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་སུ་དེ་རེད་འདུག།

[illegible][illegible]

མི་ཡོང་རྒྱུ་ལྟ་གོན་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་། རོན་དངོས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་རི་དང་གཙང་གསུམ་འབྲུང་ཡུལ་གྱི་རྣམས་ས་ནི་བོད་ཀྱི་སྡོད་བཅུད་གཉིས་ཀ་མི་ལོ་སྟོང་ཐལ་མང་བོར་འཛོལ་གནས་བྱེད་ས་ཡིན་པ་བཤད་ག་ལ་དགོས།

དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་སྐྱེ་ཁམས་ལ་མིང་རྟགས་ལྟ་མང་བཟགས་ནས་སྤྱད་སྟོབ་ས་ཁུལ་བཞེས་པའི་མུ་ཁྱི་རུ་ས་ཁུལ་དེའི་བོད་མི་རྣམས་འདྲོད་མོས་ཡོད་མེད་ལ་དེ་སྟོང་དང་འབྲི་བརྩུང་བྱས་མེད་ལ། ལས་གཞིའི་ལས་མི་དང་ལས་ཀའི་ཆ་ཤས་སུ་བོད་མི་སྟོང་འབྲུགས་དང་། ས་ཁུལ་དེའི་རི་སྐྱེས་སྟོན་ཆགས་སྤྱད་སྟོབ་གྱི་ལས་རིགས་སུ་བོད་མི་འདེམས་སྐྱོག་བྱས་མེད། ཡང་བོད་མིའི་སྟོན་རྒྱུ་གྱི་ཁོར་ཕྱག་སྤྱད་སྟོབ་དང་གཏེར་ཁ་བདག་གཏེར་བྱེད་སྟངས་སྟོན་གྱི་ཤེས་བྱའི་གསུ་དོན་འཛིན་བྱས་མེད། ཡིན་ནའང་། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་རང་བྱུང་སྤྱད་སྟོབ་ས་ཁུལ་དང་བོད་ཁུལ་གྱི་གནས་རི་ཅེ་ཅེན་གྱི་བར་ན་རུས་རྒྱུན་འདུམ་སྐྱོག་དཀའ་བའི་གནད་དོན་ཅིག་བྱུང་གི་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་དོན་ནས་དོབ་ཅིས་བྱས་པ་ལྟར། བོད་ཁུལ་རུ་རྒྱ་ཁྱིན་ཡོངས་ལས་བརྒྱ་ཆ་༥༥ཉི་གནས་རི་ཅེ་ཅེན་རུ་བརྩི་ཁྱིང་།དེའི་ས་ཁྱིན་ལ་སྤྱི་ཆིངས་༥༦༧༧༠༠༠༠ཅིས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་གོ་ལའི་ཁོར་ཕྱག་སྤྱད་སྟོབ་གྱི་ཐབས་ལམ་ནིང་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པར་དོན་འཛིན་དང་སྤྱད་གཞུང་གིས་སྤྱད་སྟོབ་ལས་གྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཕྱག་སྤྱད་སྟོབ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པར་ཆ་འཛིན་བྱས་ཡོད། བོད་མི་རྣམས་ལ་མཆོན་ན། གནས་རི་ནི་ཡུལ་ལྟ་གཞི་བདག་གནས་ས་དང་། དེའང་ཡུལ་ལྟ་དང་། ལྷ་གཉན་སྟོན་གནས་པའི་རི་དང་མཆོན་གནས་མཇལ་དང་ཐུག་སྐྱོར་ར་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་མུ་མོ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བརྒྱུད་པའི་སྟོན་རྒྱུན་གྱི་དང་མོས་ལས་ལྷགས་གྱི་སྟོན་སྤྱད་ཁོར་ཕྱག་གས། བོད་ཀྱི་སྡོད་བཅུད་གཉིས་ལ་སྤྱད་སྟོབ་དང་གཙུག་སྡོད་བྱ་བུ་ཡོད་པས། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་གང་མང་ལ་ཁོར་ཕྱག་སྤྱད་སྟོབ་ཅེས་པའི་ལས་གཞི་ཞིག་སྤེལ་སྤྱད་སྟངས་སུ་ཡོད་པའི་གསུ་སྤྱད་གྱི་སྟོན་རྒྱུན་གྱི་ཁོར་

ཡུག་སྤང་སྡོམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་འཆམ་མཐུན་དང་མཉམ་ལས་བྱ་དགོས་ལ། བོད་
མིའང་ལས་གཞི་དེའི་གཙོ་འགན་ཁུར་མཁན་གྱི་གསུམ་སྤྱི་འཛིན་རྒྱ་ནི། ལས་གཞི་དེའི་
དོན་དང་མཐུན་པའི་སྤྱབ་འབྲས་ཡོད་རྒྱུའི་སྡོན་འབྲོ་ཆ་རྒྱན་ལྷ་བྱ་ཆགས་ཡོད་པ་ཤེས་
དགོས།

དེའང་གནས་རི་ཙུ་ཆེན་རིགས་སྤང་སྡོམ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་དང་མོས་ལ་སྤང་སྡོམ་བྱ་བའི་འགྲོ་
བའི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ཡིན་ཞེས། བྱེད་ལོ་༢༠༠༢ལོར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་<<གདོད་མའི་
མའི་ཐོབ་ཐང་གི་བསྐྱབས་གཏམ་>>ནང་དུ་གསལ་ཡོད། ཡང་གཞན་གྱི་དབང་སྤྱར་དང་བཅོམ་
གཏོན་མོགས་ཆབ་སྲིད་གྱི་དཀའ་ངལ་བྱུང་བཤྭ་དཔེ་གདོད་མའི་མའི་ས་ཁུལ་དུ་ཡར་རྒྱས་
འཛུགས་སྐྱུན་གྱི་ལས་གཞི་རིགས་ཅི་ཞིག་མཁོ་བཙམས་བྱེད་ཀྱང་ས་ཁུལ་དེའི་རང་བྱུང་གནས་རི་
ཙུ་ཆེན་ཁུལ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་སྤང་སྡོམ་དགོས་སྒྲིབ་ཐང་། བསྐྱབས་གཏམ་དེའི་དོན་ཚན་
༡༩ནང་དུ། “གདོད་མའི་མའི་རང་གི་དང་མོས་དང་དུས་སྟོན། ཆོས་ཀྱི་ཆོ་ག་བྱུག་ལེན་དང་ཆོས་
ལུགས་དར་སྤེལ་དང་ཉམས་ལེན་བྱ་ཆོག་པ། རིག་གཞུང་སྤང་སྡོམ་བྱ་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་
སྲིད་དང་ཆ་འཛིན་དེའི་རིགས་རྒྱུད་རྒྱུན་མཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་བཀའ་ཁྱུ་དགོས་ཞེས་
འཁོད་ཡོད། ཡང་དོན་ཚན་༢༥བས། “གདོད་མའི་མའི་དེ་དག་གི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་དང་མོས་
དང་། དེ་དག་ལ་བདག་པའི་ས་ཆ་དང་གཙང་བོ། མཚོ་རྒྱུད། ས་ཁོངས་ཐོན་ཁུངས་མོགས་ལུ་
མཐུད་དུ་རང་གི་མི་རབས་ཀྱི་མར་བརྩི་སྡོད་དང་རྒྱུན་མཐུད་བྱེད་པའི་འགན་དབང་ལ་ཆ་འཛིན་
དང་དེའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་”ཅེས་དང་།

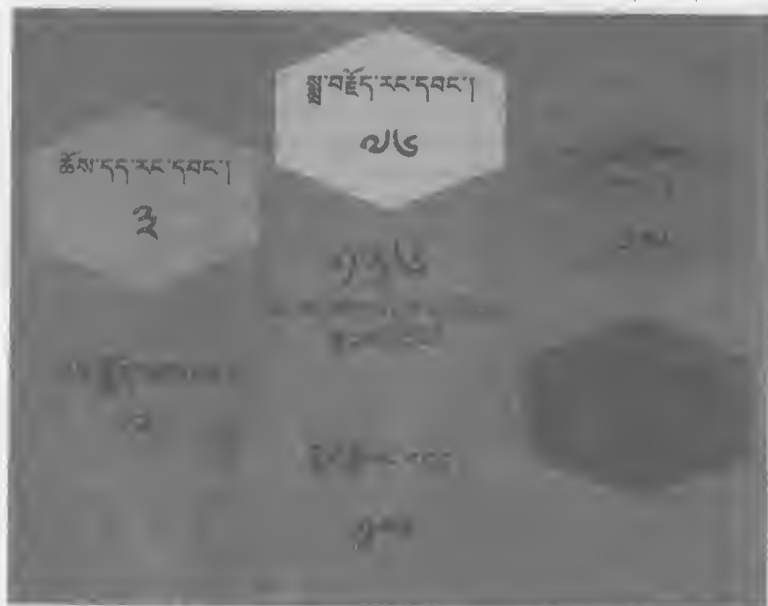
ཡང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་<<ཡོངས་ཁུལ་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་འགྲོ་མའི་ཐོབ་
ཐང་>>གི་དོན་ཚན་༢༢ནང་དུ། སྤྱི་བོ་རེ་རེ་རང་མོས་ལྟར་སྤེ་ཆོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་འཚོ་
བའི་ནང་རང་དབང་གིས་མཉམ་ཁུགས་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ། ཚན་
རིག་ཡར་ཐོན། དེའི་ཁེ་ཕན་མཉམ་སྤྱོད་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅེས་དང་།
ཡང་<<སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་>>ཀྱི་དོན་

ཚེ་ཉ་པམ། རྒྱུ་བོ་ཚང་མར་རང་དབང་གི་བསམ་སྒྲོ་དང་། འདུ་ཤེས། དད་མོས་བཅས་
 གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ཐོབ་ཐང་འདིའི་ནང་རང་གི་འདོད་མོས་སྒྲར་ཚོས་ལུགས་སམ་དང་
 མོས་བརྒྱད་འཛིན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུ་རྩེ་སམ་སྒྱི་ཚོགས་སྒྲན་དུ་སོ་སོའི་
 ཚོས་ལུགས་ལ་དད་མོས་དང་སྤྲུང་བཅི། ལག་བརྟམ། བཀའ་ཚོས་ཉན་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་
 བཅས་རྒྱུད་ཡོད་ཅེས་དང་། ཡང་གང་ཟག་སུ་ཞིག་ཚོས་ལུགས་དང་སྐད་ཡིག་སོགས་ཡོད་
 པའི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལ། རྒྱུ་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཐད་གྱི་
 རྒྱལ་སྒྱའི་རྒྱ་ཆིངས་གྱི་དོན་ཚན་འཔམས། མི་རིགས་དང་ཚོས་ལུགས། རྐྱད་ཡིག་སོགས་གྱི་
 གངས་ཉུང་མི་དམངས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ནང་། གངས་ཉུང་མི་དམངས་དེ་དག་
 གིས་རང་དབང་རྣམས་བརྒྱལ་བཤིག་མེད་པའི་ཐོག་རང་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་ཡོངས་སུ་
 རྒྱུད་ཚོག་པ་དང་ཚོས་ལུགས་འཆད་ཉན་ལག་བརྟམ། དེ་བཞིན། རྐྱད་ཡིག་བཅད་རྒྱུད་
 གཏོང་ཚོག་ཅེས་འཁོད་ཡོད་ལ། ཡང་རྒྱལ་ཚོགས་གིས། <<མི་རིགས་དང་ཚོས་
 ལུགས། རྐྱད་ཡིག་སོགས་གྱི་མི་ཉུང་མི་དམངས་ཐད་ལ་སྤེལ་བའི་བརྒྱུགས་གདམ>>གྱི་
 དོན་ཚན་དང་པོས། གངས་ཉུང་མི་རིགས་གྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། རྐྱད་ཡིག་དོ་རྟགས་
 སོགས་གང་ཡོད་རྒྱུ་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱ་ཚོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པར་མ་ཟད། སུ་
 མཐུད་རྒྱུ་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱ་རྒྱུར་མཐུན་སྦྲོར་དང་བསྐྱལ་འདེད་བྱ་དགོས་
 ལ། རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པས་སྤྲུང་སྦྱོབ་བྱ་དགོས་ཡོད་ཅེས་གསལ་ཡོད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་གཞུང་
 གིས་བོད་གྱི་རང་བྱུང་རྒྱུ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་རྒྱལ་ཚོགས་གྱི་འཛམ་གླིང་ཡུལ་བཞག་སྤྲང་
 རྒྱུ་བྱི་གས་སུ་ཕོ་འགོད་བྱེད་པ་ནི། བོད་མི་རང་ས་རང་ཡུལ་ནས་གནས་སྤོང་དང་མཐའ་
 རྒྱུད་གྱིས་ཡུལ་སྦྲོར་སྦྲོ་འཆམ་དང་འདུགས་སྒྲན་ལ་ཁ་གཡར་བྱིས་རྒྱ་མི་འོར་སྦྱོ་བྱ་རྒྱ་
 ལས། བོད་གྱི་རི་རྒྱུས་སྟོག་ཆགས་སྤྲང་སྦྱོབ་བྱ་ཆེད་དུ་མིན་པས། སྤྲང་སྦྱོབ་དང་ཉར་
 ཚོགས་གྱི་མིང་འོག་ནས་བོད་མིའི་འཚོ་སྤོང་རང་དབང་སོགས་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་
 ལ་བཅི་མེད་དོག་རོལ་གཏོང་བཞིན་ཡོད།

བོད་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་གང་ལྷན་འདྲིན་བཟུང་བྱེད་པའི་གངས་ཀ་ཉིན་
 རེ་བཞིན་འཕར་ཁྱིལ་ཡོད་པས། འདི་ག་ལྷེ་གནས་ཁང་གི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པའི་མིང་
 གཞུང་གོ་འགོད་ཚན་པའི་གོ་གཞུང་དུ་བྱི་ཡོ། ༡༩༡༡ ལོའི་བར་(༡༠༡༤)བོད་མི་
 ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་༥༠༠ ལྷག་ཅིག་གང་ལྷན་འདྲིན་བཟུང་བྱས་ཡོད་པ་གོ་འགོད་བྱས་
 ཡོད་མོད། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་གངས་ཀ་དེ་ནི་རྒྱ་ཁྱོགས་ནས་ལག་ཐོན་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་
 པས། རྒྱ་གཞུང་གིས་དུས་རྒྱུན་ནས་དམ་བྲག་ཆེ་ཆེར་བྱས་དབང་གིས་གནས་ཚུལ་དང་
 གནས་སྟངས་གང་མང་ཞིག་ང་ཚོས་ཤེས་རྟོགས་མ་ཐུབ་པར་ལྷག་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་
 བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ར་ཚེས་ཤོད་ནང་གི་འཕྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་དོག་དོལ་སྐབས་པའི་ཐད་ཀྱི་གནས་
ཚུལ་མགོ་རྒྱལ་དང་ཡུལ་ཀྱི་བྱ་རྒྱུད་དང་ཡུལ་དེམ་མི་ཤོད་ཁྱད་སྒྲ་མ་དེ། ཐད་

ཀར་བོད་ནས་གཞོན་ཐེབས་གང་ཟག་དེ་ཉིད་དང་། ཡང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་གཉིས་
 ཚན་ཡིན་ཞིང་། དེ་མིན་སྤྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་སོགས་ཆགས་
 ཡོད། ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ། དཔེར་ན། རྒྱལ་
 སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་(ICT)དང་། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་ལས་དོན་
 ཚན་པའི་(CECC)དོས་ནས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་དང་བོད་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་མའི་ཐོ་

གཞུང་དང་ཡིག་ཆགས་ཁག་ཉར་ཆགས་དང་ཐོ་འགོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས། དེ་དག་གི་
 རོས་ནས་ཀྱང་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལུ་མཐུན་ཏེ་ཞན་ཏེ་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲོ་
 བཞིན་ཡོད་པའི་དོས་འཛིན་དང་སེམས་ཁུར་ཡོད་པའི་བསྐྱགས་གཏམ་ཡང་སྤེལ་ཡོད།

དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ནས་བཙུགས་ན། བོད་ནང་ལོ་རེར་ཆ་སྟོང་མས་བྱས་ན་བོད་
 མི་༡༩༩༩ལྷུ་བཟུང་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ཉེ་བའི་ལོ་གཉིས་དེ། སྤྱི་
 ལོ་༢༠༡༥དང་༢༠༡༦གཉིས་ནང་ཏུ་ཉོག་ཙམ་ཏེ་ཁྱེད་ཏུ་བྱིན་ཡང་། ད་ཏུང་ཁྱེད་ཏུང་
 མིན་པར་ལོ་ལྷག་རེ་འཇུག་བཟུང་བྱས་འདུག ། སྤྱི་ལོ་༢༠༡༥ནང་། ཆ་སྟོང་མས་བྱས་ན་ཆ་

རེར་བོད་མི་དང་། བྱི་ལོ་༡༩༥༣་དང་། ཆ་སྒོ་མས་ལྷ་རེར་བོད་མི་3.27འདྲ་བཟུང་
བཅོམ་འདུག་བྱས་འདུག་པ་གསལ་ནང་། བྱི་ལོ་༡༩༥༣མ་། ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་བྱི་
གཞུང་གི་མིང་འཛིན་བྱི་ལོ་ས་འགན་བཟུང་བ་ནས་བཟུང་། བོད་ཁུལ་དུ་བཟུང་མར་བྱས་
གཞིན་མིང་དུས་རབ་དང་རིམ་བཤམ་བཟུང་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་རྟོག་དང་ཞིབ་བཤེར་
སྤར་བས་ཆེ་རུ་སོང་བའི་དབང་གིས་ད་ལྱིའི་ཆར་གནས་ཚུལ་གང་མང་ཞིག་བྱི་ཕྱི་གས་
ནས་ལག་སོན་མ་བྱུང་བར་ལྷག་པོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ལྟར་འདི་ག་ཉེ་གནས་ཁང་གིས། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་དྲལ་གཞོན་དང་བོད་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་ཁག་ཅིས་མེད་རྟོག་རྟོག་བཏང་བ་ཁག་ལ་རྟ་ཞིབ་བྱས་ཡོད་པས། དེ་ཕྱི་བོད་
 རྒྱ་ནང་གི་བོད་མི་གཅིག་དུ་ཅུ་ལ་ཕན་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ལྷག་ཆུབ་དྲལ་སྤྱོད་ཅན་
 གྱི་རྒྱ་ནག་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་དབང་རྒྱུར་བཅན་ཤིང་འོག་ཏུ་མུངས་དང་མྱོང་
 བཞིན་པའི་མི་དམངས་ས་ཡ་མང་བོར་དྲང་སྟོན་གི་ཡོད་སྟེ་དུ་ཡིན་ན། རྒྱལ་སྤྱིའི་
 ཉེས་གེ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལས་འགྲུལ་བ་མ་ལུས་མཉམ་གཅིག་དང་གཅིག་རྒྱལ་
 གཉིས་ལངས་ཀྱིས་རོགས་པན་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཁ་ཚད་ཤོས་གཏུགས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།

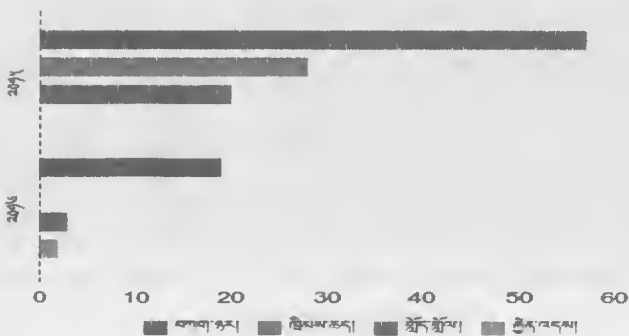
མུ་མཐུད་ཉམས་ཞིབ་བྱའཆེད་ཆབ་སྲིད་བརྩོན་པའི་མིང་གཞུང་སྐབས་བདེའི་
ཡིག་ཚགས་བཅོས་པ།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༦ལོར་ཡོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་ཁྲིམས་ལྟེ་
གནས་ཁང་འདི་ཉིད་སྒྲོ་འབྱེད་བྱས་པ་ནས་བརྒྱུད་། ལྟེ་གནས་ཁང་གི་དོན་ནས་ཡོད་
ནང་གི་ཆབ་སྲིད་བརྩོན་པའི་མིར་གཞུང་གོ་འཕོད་དང་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད། འདས་
པའི་ལོ་ཤས་ནས་བརྒྱུད་། འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད་པའི་སྐོ་
གཞུང་དེ་དག་ཏུ་སྐོག་ནས་ལྟ་རྒྱ་དང་འཕྲོལ་བཤེར་བྱ་སྐབ་ཐབས་ལ་འབད་བརྩོན་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་ལྷ་མཆུད་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཏུ་དང་གཏིང་ཟབ་ཏུ་ཉམས་ཞིབ་བྱ་

ཐུབ་ཆེད་དང་། མི་གཅིག་གི་དོན་རྒྱུན་ལ་སྤྱོད་པ་དོས་འདྲ་མེད་ནས་ལྟ་སྤྱོད་པ་གསར་བ་
བྱུང་བཞིན་པས། བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩོད་རྒྱུ་གཏོང་བཞིན་པའི་ཐད་
ལ་གཏོང་ཚུགས་པའི་ཉམས་ཞིབ་དང་སློབ་གཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་བོད་མི་རྒྱུམ་ཁྲིམས་འགྲེལ་གྱི་སློ་ནས་གང་མུང་འདྲ་
བཟུང་དང་བཅོམ་འདུག་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གོ་རིམ་མེད་པའི་སློ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་
འཇགས་ལ་གནོད་པ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་མོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ནག་ཉེས་ལྔ་ཚོགས་
འཛུགས་པ་དང་། འདྲ་བཟུང་བྱས་པ་ཁག་གི་ནང་མི་ལ་བརྒྱུ་མ་བྱས་པ། ཆོད་
ལས་བརྒྱལ་བའི་མནར་གཅོད་ཀྱི་དབང་གིས་བཅོམ་ནས་ཤི་བ་མོགས་བྱུང་བཞིན་པ་
ནི། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་<<ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་

སྤྱི་ལོ་2014ནས་2016བར་གྱི་གནས་སྡངས།

འདི་ག་སྟེ་གནས་ཁང་གི་ཡིག་ཆ་གསལ་སྤྲོད་ན།

བོད་མི་འདྲ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་གྲངས་འཕྲོད་ནི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ་དང་གྲོད་སློབ་བྱུང་
ལས་མང་བགས་ལ་ཡང་། ཞིབ་ཁྲིམས་རྒྱལ་ཚོགས་མ་རྒྱབ་པར་སྒྲག་ཡོད།

ཐང་>> དང་། <<སྤྱི་དམངས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་
ཆེདས།>> <<དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་ཚོགས། རིག་གཞུང་ཐོབ་ཐང་>>

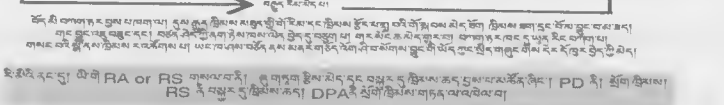
ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེདས་མོགས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་གསལ་བརྗོད་གྱི་
ཆེདས་ཡིག་ཁག་ལ། རྒྱ་གཞུང་གིས་དུས་རྒྱུན་སྤང་རྒྱུང་དང་ཅིས་མེད་རྩོད་རྒྱུ་གཏོང་

བཞིན་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

དེ་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཁག་ལ་བརྩི་འཛིག་མི་བྱེད་པར་མ་
 ཟད། རྒྱ་ནག་རང་གིས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཁྲིམས་སྒྲིག་ལ་འང་ཅིས་མེད་རྟོག་རྟོག་
 གཏོང་སྤྲོས་སྤྲོ་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་གི<<བཙུན་པའི་ཁྲིམས>>ཞེས་པའི་ནང་དུ། མི་ཞིག་
 འདྲ་བཟུང་བྱས་ཆེས། དེ་ལྟར་མི་དེའི་ནང་མིར་བརྟུན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཁྲིམས་
 ཐག་མ་བཅད་པར་སྒྲ་བཙུངས་སྟག་བཀག་ཉར་བྱ་མི་རུང་བ་འཁོད་ཡོད་ཅིང་།
 <<ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི>>དོན་ཚན་༤༣ནང་། མི་ཞིག་འདྲ་བཟུང་བྱས་པའི་ཆེས་སྤྱི་
 དམངས་བདེ་འཇགས་ཚན་པས་ངེས་པར་དུ་རྩ་ཆོད་༢༤ནང་ཁུལ་དུ་ནང་མིར་བརྟུན་
 སྟེན་དགོས་ཞེས་ཟེར་མོད། བྱི་ལོ་༢༠༡༣ལོར་ཉེས་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་པ་
 བརྒྱད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་སྤྱིར་སྤྱིར་
 སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་ནས་འདྲ་བཟུང་བྱས་པའི་མི་དེ་ལ། འདྲི་བཅད་ལམ་
 ལྟོངས་ཡོང་ཆེད་དུ་ནང་མི་ལ་སྒྲོ་རྩལ་འཛིན་བརྟུན་མ་བྱས་ཀྱང་འབྲེལ་ཅེས་བཙུན་
 པ་བརྒྱད། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་མི་དང་གིན་ཅང་མི་གར་སོང་ཆ་མེད་དང་ཁྲིམས་འགལ་
 བཀག་ཉར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ནི་ཁྲིམས་མཐུན་ལྟ་བུ་བསྐྱར་འདུག

མ་མཐའི་ཚད་གཞི།

ལོ་གང་མང་རིང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ནང་གི་གནས་ཚུལ་དང་གནས་སྟངས་
 ཁག་ལ་ཞིབ་བཞེར་དང་གསང་རྒྱ་བྱས་ཆེན་བྱས་ནས་བྱི་བྱོགས་ནས་ཤེས་རྟོགས་མ་
 ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་སྤྲོས་སྤྲོ་ཡོད་པས། བྱི་བྱོགས་ཀྱི་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་
 འབྲེལ་ལམ་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པ་དང་། བྱི་ཚོགས་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་བཀག་འགོག་བྱས་
 པ། ཐ་ན་མི་སྤྱིར་བྱི་འབྲེལ་ལམ་དང་རང་དབང་ཁག་ལ་འང་ཚད་བཀག་ཡང་ཡང་བྱེད་
 གྱི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་བོད་ནང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུ་དང་། བོད་ནང་གི་གནས་

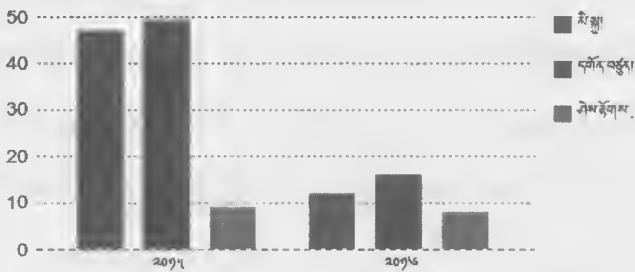
རྩལ་རྩལ་ཐོག་ཏུ་ཡོན་རྒྱ་ནི་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད། འདི་ག་ཨྲེ་གནས་ཁང་གི་རྩལ་
 རྒྱན་གནས་རྩལ་དང་། ལྷག་པར་ཆབ་སྲིད་བཅོན་པའི་མིང་གཞུང་ཐོ་འཁོད་བྱེད་
 བཞིན་པའི་ཡིག་ཚགས་འདི་ཉིད་གནས་རྩལ་ཡོངས་སུ་ཆ་ཆང་བ་དང་། གནས་རྩལ་མ་
 ལུས་པ་ལག་མོན་བྱུང་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱ་མི་རུང་། འདི་ལས་མང་བ་དང་
 འདི་ཚམ་མ་ཡིན་པའི་གནས་རྩལ་གང་མང་ཞིག་ང་ཚོས་མཁོ་སྦྱབ་བྱ་མ་ཐུབ་པར་ལྷག་
 ཡོད་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་གཞུང་གི་གདུག་རྒྱུབ་སྲིད་རྩལ་དང་བཅོན་གཞོན་དབང་སྦྱར་འོག་
 ཏུ། བོད་མི་རྣམས་ལ་འཛམ་སྐྱིད་གི་འགྲོ་བ་མི་སྦྱིའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བཞིན་པའི་རང་
 དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཁག་མེད་པ་ཡིན། ཡང་བོད་ནང་གི་བོད་མིས་རྒྱ་གཞུང་གི་དྲག་
 གཞོན་སྲིད་རྩལ་ལ་སྐབས་བསྐབས་འཕྲོག་སྒྲོལ་དང་། རང་དབང་ཁག་ཅོད་ལེན་བྱས་པའི་
 ཐབས་ལམ་དང་རྣམ་པ་ཁག་རྩལ་ནས་རྩལ་སུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་

གིས་བོད་མི་སྤངས་འཛིན་བྱེད་སྤངས་ཀྱང་དེར་བསྐྱེད་གྱི་ཐབས་ཚུལ་སྒྲིམ་མང་ཞིག་ལག་
བསྐྱར་བྱེད་གྱི་ཡོད་པས་སྤྱི་བོད་ཁུལ་ཡོངས་དང་རྒྱལ་པར་ཁོང་འབྲོག་མང་ཆོགས་ཡོད་
པའི་ས་ཁུལ་དུ་མི་གཅིག་གི་རྒྱབ་ལ་མི་གཞན་ཞིག་བཏང་ནས་ལྷ་རྟོག་བྱེད་མཁན་གོ་
སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ༡༨ ཡོན་དང་གཞུང་གི་སྤྱི་བ་གཅོས། དཔོན་པ་བྱ་ཆར་
ཁག་ལ་དཔོན་པར་བཅའ་རྒྱུད་མི་སྤྱི་ཞེས་ཡིག་ཆར་བྱར་འཇུགས་གྱིས་ལྷ་རྟོག་དང་
སྤངས་འཛིན་བྱེད་སྤངས་སྤྱི་བོད་པས། གནས་སྤངས་དེ་ལྷ་སྤྱི་འོག་ནས་བོད་ནང་གི་
བོད་མིས་བྱི་ཕྱོགས་སྤྱི་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་བརྒྱུད་གཏོང་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཆོ་སྒྲིག་གི་རྒྱུ་
འཛིན་ལྷ་སྤྱི་ཉེན་ཁ་ཞིག་བརྒྱུད་དཔོན་ཡོད་ན། སྐབས་མང་བོར་གཟབ་གཟབ་བྱས་
ནས་གནས་ཚུལ་སྤྱི་བས་བྱ་དཔོན་འཁེལ་གྱི་ཡོད། འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་ཐོ་
འགོད་བྱེད་གྱིན་པ་ཁག་ནི་དེ་ལྷ་སྤྱི་ཉེན་ཁ་བརྒྱུད་ནས་ལག་སོན་དང་ཉར་ཆགས་
བྱས་པ་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། ད་དུང་འདི་ལས་མང་བོ་ཞིག་ལག་སོན་བྱུང་མེད་པར་ཡོད་
ཆས་བྱེད་གྱིན་ཡོད།

དགེ་འདུན་པ་འཇམ་དབྱངས་ལུན་ཆོགས་སམ། ཡོངས་བྱགས་སྤྱི་མ་ཁུ་འཇམ་ཁོ་རྒྱ་
པ་ཁོང་། བཅོན་ཐག་ཡོ་རྒྱལ་དུས་ལུན་ཆར་སྤྱི་བོད་འཇམ་འཛིན་སྤྱོད་སྤྱོད་
བྱུང་འདུག་འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་དུ་ཁོང་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡི་གེ་ལག་སོན་བྱུང་རེས་གཞི་
ནས། ཁོང་ལ་ཁྱིམ་ཐག་བཅད་པའི་དུས་ལུན་ནི་ཡོ་རྒྱུན་པ་གསལ་ཁ་བྱུང་
ཁོང་། ཁོང་དེ་མ་སྤྱི་ཡོ་རྒྱལ་ཆོས་འཛིན་ལ། ཡོ་བདུན་དང་བྱེད་ཀའི་ཁྱིམ་ཐག་
བཅད་འདུག་པར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་པ་བྱུང་ཁོང་། དེ་ལྷར་ཁ་སྤྱི་འོག་རྒྱུ་སྤྱི་
གནས་བབ་གང་མང་ཞིག་འདིར་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་པར་རྒྱག་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་
དུས་རྒྱུན་གསང་བའི་བཀག་ཉར་བྱི་དུས་ལུན་རིང་བྱགས་པ་དང་། ཁྱིམ་ར་མ་
འཛོགས་པ། གན་ཉེས་ཅི་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་མེད་སོགས་མ་ལུས་པར་གསང་བ་བྱེད་
གྱིན་པས་རེད། དཔེར་ན། ཀི་རྟི་དཔོན་པ་ནས་ཡིན་པའི་དགེ་འདུན་པ་སྤྱོ་བཟང་སྐལ་

བཟང་ལ། བྱི་ལོ་༢༠༡༥་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱིས། བྱི་མས་ཐག་ལོ་ནང་སྒྲུབ་བཅད་ཡོད་ཀྱང་།
ཁོང་ལ་ནག་ཉེས་གང་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་མེད་དང་། བྱི་མས་ཚོད་པ་སྒྲུབ་བཙུག་ཡོད་
མེད་མོགས་གང་ཡང་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་བར་སྒྲག་ཡོད་པ་རེད།

བོད་མིའི་འཕྲུབ་བྱུང་བཀག་ཉར་ཐེབས་པའི་རིགས་དབྱེ། (2014-2016)

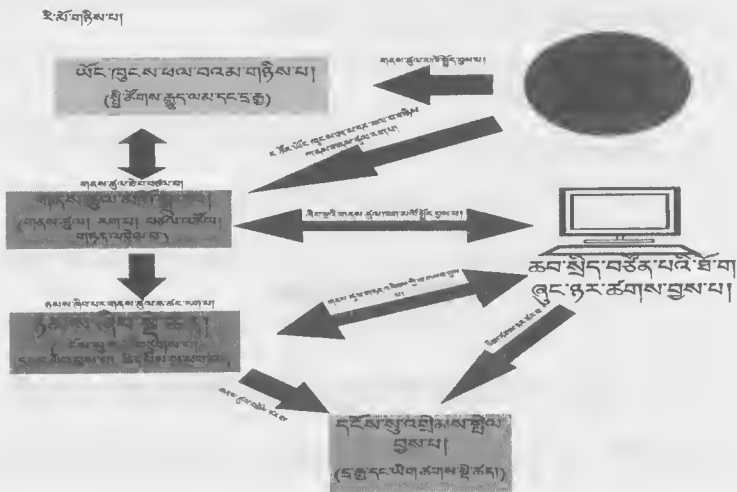

ཉར་བའི་ལོ་གཉིས་རིང་། བོད་མི་སྤྱི་བོའོ་མོ་འཕྲུབ་བྱུང་བཀག་ཉར་ཐེབས་པའི་གྲངས་ཀྱི་མང་རུ་སོང་ཡོད་མོད།
དགོན་སྡེ་ལྷན་གྱི་ཚོས་དང་རང་དབང་ཡོད་པའི་དྲུག་བཙུང་མར་བྱུང་གི་འདུག།

ཡིག་ཆ་ཉར་ཚགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ།

འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
ཁག་དྲག་གཞོན་བྱས་པའི་བྱ་འགྲུལ་སྤེལ་རིགས་ལ་གཟབ་ནན་བྱས་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱིན་
ཡོད་ཐོག་ རུས་རྒྱུན་གནས་རྒྱུ་གང་བྱུང་ཁག་ལ་ཞིབ་འཕུག་མཐིལ་བྱིན་དང་བཅད་
གཅོད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཉིལ་བོ་བརྒྱུད་རྒྱུ། གཞི་ནས་གནས་རྒྱུ་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཉར་
ཚགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡང་འདི་གར་ལས་བྱེད་གནས་རྒྱུ་མཁོ་སྦྱབ་པ་ཆེད་རུ་གོ་སྒྲིག་
བྱས་ཡོད་ཅིང་། ལས་བྱེད་དེས་གནས་རྒྱུ་ཡོད་ཁུངས་ཨ་མའམ་བོད་ནང་རུ་ཐང་ཀར་
འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་ལ་བཅར་འདྲི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ཏུ་ཐོན་པའི་
གནས་རྒྱུ་ཁག་བརྒྱ་སྒྲིག་གིས་མཐུང་ཞིབ་འཕུག་གཏིང་ཟབ་དང་བཅད་གཅོད་
མཐིལ་བྱིན་བྱས་མཐར་འདི་གའི་ཡིག་ཆ་ཉར་ཚགས་ཚན་པར་བརྒྱུད་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད། དེ་ནས་ཡིག་ཆ་ཉར་ཆགས་ཚན་པ་དང་ཉམས་ཞིབ་པའི་དོན་ནས་དོན་ཁྱེན་དེའི་
གོ་རིམ་དང་དོ་བོ་སོགས་ལ་དབྱེད་ཞིབ་བྱས་ཤིང་། གཞི་ནས་དུས་ཐོག་གནས་ཚུལ་དང་།
དམིགས་བསལ་སྟན་ཐོ་དང་། ལོ་འཁོར་སྟོན་ཐོ་ཡི་དོ་བོའི་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་སྤེང་དུ་
མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

- ༡ གནས་ཚུལ་ཡོང་ཁུངས་ཨ་ཁོ་སྤྱོད་པའི་གཉིས་པ།
- ༢ ཡོང་ཁུངས་པལ་བའམ་གཉིས་པ། (སྤྱི་ཚོགས་བརྒྱུད་ལམ་དང་དྲ་ཆ)
- ༣ གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྱོད་པ། (གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྱོད་པ་དང་མཁོ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་གཞི་ནས་མཁོ་སྤྱོད་པ།)
- ༤ ཉམས་ཞིབ་པའི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྱོད་པ། (ཉམས་ཞིབ་པའི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྱོད་པ་དང་ཉམས་ཞིབ་པའི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྱོད་པ།)
- ༥ ཆབ་སྲིད་བཅོམ་པའི་ཐོག་ནས་ཉར་ཆགས་བྱས་པ།
- ༦ དངོས་སྤྱོད་པའི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྱོད་པ། (དྲ་ཆ་དང་ཡིག་ཆ་གསལ་སྤྱོད་པ།)
- ༧ ཆབ་སྲིད་བཅོམ་པའི་ཐོག་ནས་ཉར་ཆགས་བྱས་པ།

མདའ་ཏྲགས།

- ༡ གནས་རྒྱལ་མཐོ་སྤྱོད་བྱས་པ།
- ༢ རྩོམ་ཡིང་ཁུངས་ཨ་མ་དང་ཕལ་བ་གཉིས་ཀ་ནས་གནས་རྒྱལ་རག་པ།
- ༣ ཞིབ་ཐུའི་གནས་རྒྱལ་ཁག་མཐོ་སྤྱོད་བྱས་པ།
- ༤ གནས་རྒྱལ་གཏན་འབེབས་ཀྱི་ཁ་གསལ་བྱས་པ།
- ༥ གནས་རྒྱལ་བཅོས་ཚར་བ།
- ༦ ཡིག་ཚགས་ཉར་ཚར་བ།

རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༤ལོར་ཆོས་ལཱ་ཉིན། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ཕྱི་ལི་ནས་རྒྱལ་གཅེས་དཔལ་བོ་
ཐུབ་བསྟན་དངོས་ཐུབ་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་གནང་། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ཉི་འཁོར་
རྒྱས་ཁོང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ཐོག་མ་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་ད་
ལྟའི་བར་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ནས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་གནང་མཁན་ཁྱིམ་

ཞིག་ཏུ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་དང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་སྤོལ་གྱི་དོན་རྒྱུ་བྱུང་ཆོ། དེ་གི་
ཡུལ་མི་དང་ནང་མི་སྤྱི་ལ་ཉེས་ཆད་གཅོད་པའི་གསུམ་སྟེ། སྲིད་གཞུང་ནས་སྤྱོད་བཞིན་
པའི་འཆོ་བའི་ཁ་གསལ་རོགས་སྤྱོད་མ་དཔུལ་གཅོད་རྒྱ་དང་། ལས་གཞི་མཚམས་
འཛིག་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་བྱས་ཡོད།

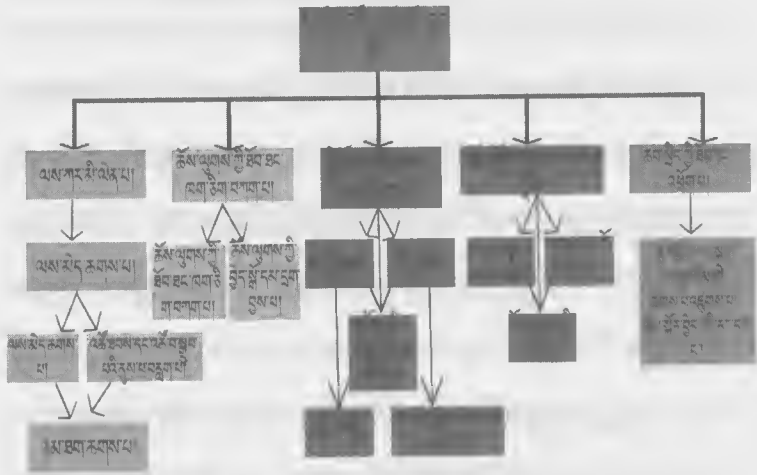
དེ་ལྟར་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་གཏོང་མཁན་དང་། དེའི་གནས་སྤངས་དང་མཁུག་
འབྲས་སོགས་ནི་དུས་རྒྱུན་གསལ་ཁ་མེད་པ་དང་ཤེས་རྟོགས་མི་བྱལ་བ་ཞིག་ཆགས་
ཡོད། འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་ཐོ་འགོད་བྱས་པའི་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་གནང་
མཁུག་ལྷུགས་སུ་མི་ཉལ་ཆེས་ཞིག་རང་བསྐྱབས་བརྒྱད་རྩེ་མ་གྱི་བར་གསོན་པོར་
གནས་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་བཏང་རྩེ་
བཅོན་འཁུག་བྱས་པའི་བསམ་བློ་གྱིས་ལོ་གསུམ་གྱི་བཅོན་དུས་ཆད་རྩེ་སྤོང་སྤོལ་
བྱུང་ཡོད་ལ། བཟུང་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་རྒྱུ་ཞིག་ཉེ་ལམ་བརྒྱད་ལམ་ཁག་ཏུ་ཐོན་
པ་དེ་ནི་ཁོང་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཐོན་པ་ཐོག་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཡང་
རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་གྱིས་སྒྲུ་གཞུགས་ལ་སྐྱས་སྤོང་ཆེན་ཆེན་བྱུང་ཡང་། རང་ལུས་
མེར་བསྐྱབས་གནང་ནས་མ་གྱི་བའི་རྒྱལ་གཅེས་དཔལ་འོད་ཀྱི་གཞན་རྣམས་བཞིན་དུ་རྒྱ་
གཞུང་གིས་དེ་དག་གི་ནང་མིར་སྤྱོད་བཅོས་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་བཅན་འབྲིད་བྱས་
ཤིང་། སྤྱོད་བཅོས་བྱས་ཡོད་མེད་དང་གང་དུ་བཅོན་འཁུག་བྱས་ཡོད་མེད་སོགས་ད་
སྟེ་བར་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་བར་སྟག་ཡོད་པ་རེད།

སྒྲུ་བ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ཞེས་པ་ཁོང་གིས་ཁོད་པ་ཚོ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་གཞན་
བཏང་བ་དང་། དེའི་གཞན་ཆོག་ནང་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནང་དོན་ཡོད་པར་བསྟན་དེ། རྒྱ་
གཞུང་གིས་ཁོང་འཁུ་བརྒྱུད་བཀག་ཉར་དང་ཡོ་ཤེས་མས་ཐག་བཅད་ཡོད་ཅིང་། མགར་
ཅེ་འཛིགས་མེད་ལའང་ཡོ་ཤེས་མས་ཐག་བཅད་ནས་བཅོན་དུ་བཅུག་ཡོད་འཁུག་དེ་ནི་

སྤྱི་བོ་དེར་འདྲི་བརྩུང་གི་གོ་རིམ་དུ་གཙུག་རྒྱུད་དང་མི་སྦྱོར་ལས་འདས་པའི་མནར་གཅོད་གཏོང་བྱེད་ཡིན། དེར་བརྟེན། བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་ཚོ་དུས་རྒྱུན་འཁྲོད་བསྟེན་ནས། གཞུགས་གཞིར་དཀའ་ངལ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བ་ན་ཁ་ཤས་ཤིག་བཙོན་ཁང་ནས་བཙོན་ལས་བྱས་པའི་གོ་རིམ་ནང་རྒྱུན་འདས་སྤང་བའང་བྱུང་ཡོད་པས། ང་ཚོས་སྒྲུལ་སྒྲུབ་སྟེན་འཛིན་བདེ་ལེགས་དང་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་དོན་རྒྱུན་བརྒྱུད་ནས་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་སྤྱི་ཡོདས་ཀྱི་གནས་སྡངས་ཤེས་རྟོགས་བྱལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེའང་བྱི་ལོ་ལ་༡༩༥༩ར་། སྒྲུལ་སྒྲུབ་སྟེན་འཛིན་བདེ་ལེགས་རིན་པོ་ཆེ་བཙོན་ཁང་ནང་ནས་འདས་གྲོངས་སུ་བྱིན་ཡོད་ལ། དྲང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་སློ་ནས་འདྲུབ་བྱུང་བཙོན་འདུག་བྱས་པའི་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་བཙོན་གྲོལ་ཐོབ་ཀྱང་། ཡོ་རོབ་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ནས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་བྱས་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྡངས་མཚོན་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་གཉིས་ལས་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ཡིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་བྱི་རུ་སླེབས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་ཁག་ལ་དོན་རྒྱུན་དེའི་ཐད་ནས་བཤད་བྱལ་བ་བྱུང་ཞིང་། སྒྲུལ་སྒྲུབ་སྟེན་འཛིན་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ཆ་མོའང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཆབ་ལ་བྱི་རུ་ཡོད་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱིང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་འདས་གྲོངས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་རྒྱུན་ཁག་གསལ་བཤད་དང་སློག་སྤྱངས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་རེད།

འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་ཉན་ཞིབ་སྐབས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ།

“ཁོང་ཚོས་ང་རང་རྒྱལ་སྤྱིལ་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་དེའི་རྐང་ལག་བཞི་བཙོངས་ནས་གནམ་བུགས་རྒྱལ་པས། དེའི་རྐང་ལག་གི་ཚིགས་ཕུད་པ་ནས་ཐུག་གཟེར་རྒྱལ་ཅིང་། དེའི་ཁོག་པའི་ཁ་རལ་ཏེ་སློ་སྤྱིང་མཆིན་གསུམ་ཆ་ཆང་ས་ལ་འཕྲོར་སྤང་བསམ་པའི་ཚེར་སྤང་བྱུང་། མིག་གིས་གསལ་བོ་མི་མཐོང་བ་དང་མགོ་ཡུ་འཁོར་འོངས། “

“ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷན་ཁག་ལྟར་ཏུ་བཅེངས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ན་ལྷན་དང་། རྒྱུ་ལྷན་པ་དང་སྒྲིག་དབྱུག་བཙུགས་པ་སོགས་བསྐྱེད་མར་དཔག་ཐུབ་ཀྱི་མཉམ་གཅོད་བྱས་པ་བརྒྱུད། རྒྱུ་ལྷན་པ་ལྷན་ཁག་མ་ལྷན་པར་སྤྱོད་ནས་ན་ལྷན་མི་ཚོར་ཁོང་། དེ་ནི་ཤིས་ཀྱི་འཛིན་པའི་བྱི་མཚོར་འོངས་པ་ཅམ་རེད།

“དེ་ལྟར་ཁྱོད་པ་དང་གཉིད་ཁྱུ་ཏུ་མ་བཙུག་པའི་དཔག་པའི་དེ་རིགས་ལ་རྒྱུ་ལྷན་པ་ལྷན་ཁག་འབྲས་ལྷན་ཁག་ལྟར་ཏུ་ལས་མི་སྤྱོད་པར་ཁ་སྒྲིལ་དཔག་ནས་ཤི་བྱུགས་བྱས་པ་དེ་ལྟར་ཁོར་པ་དང་ལྷན་ཁག་པ་དང་པོ་ཡིན།

བོད་ནི་རྒྱ་ནག་དབང་ཕྱུར་འོག་གི་ཡོངས་ཁྱུགས་བཅོམ་ཁང་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་ཡོད།”

ཁྱུ་ལྷན་པ་ལྷན་ཁག་གི་དོ་ཚབ་བཀག་སྡོམ་བྱས་པ།

རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྱུ་ལྷན་པ་ལྷན་ཁག་གི་རང་དབང་ཅན་མིན་པར་ཐད་ཀར་མིང་གཞུང་གིས་སྤངས་འཛིན་བྱེད་ཐུག་སྤྱོད་པས། མིང་གཞུང་དང་དེའི་ལས་ལུགས་ལ་སྒྲིལ་བཞིན་བྱེད་མཁན་སྤྱུ་ལྷན་པ་འདྲེས་ཁྱུ་ལྷན་ཁག་གིས་མཉམ་གཅོད་གཏོང་བྱེད་ཀྱིས་

དོན་བཅུགས་བཤེར་>>ཁྱི་དོན་ཚན་པ་ལྟར་། རྒྱ་ཚོད་༤༥ནང་རྒྱ་རྩ་ནང་མི་ལ་བར་
ལན་བྱ་དགོས་ཡོད་སྟེ་གསལ་བཤད་པ་ནི་དོན་མེད་ལྟ་བུ་རེད། གསལ་བའི་སྒྲི་ནས་བཀག་
ཉར་དང་། ཁྲིམས་ར་མི་འཛོགས་པ་དང་། འཛོགས་ཀྱང་གསལ་བའི་སྒྲི་ནས་ཁྲིམས་ཐག་
བཅད་པའི་གནས་ཚུལ་འབྱུང་གི་ཡོད་ཐོག་ བོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལ་ལག་པ་འཛིང་མཁན་
ཁྱི་ཁྲིམས་ཚོད་པ་ལའང་རྒྱལ་མིན་བྱ་སྤྱོད་དང་། ཐ་ན་པོར་བརྒྱག་བྱུང་བའི་གནས་
སྡངས་ཀྱང་བྱུང་གི་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་མིར་བར་ལན་ཡང་རྩས་སྟོན་བྱ་རྒྱ་མེད། ཡང་རྒྱ་
ནག་རང་ལ། འདྲ་བཟུང་བྱས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མི་བཅོམ་པས་གཞུང་བཞོམས་ཁྲིམས་ཚོད་པ་
ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་ཁྲིམས་ཚོད་པར་བརྟུན་པ་དག་གིས་གནས་ཚུལ་རྣམས་
སྤྱི་དགཞུང་ལ་ཅིས་སྤྱོད་བྱ་ཉེན་ཡོད་པའི་དོགས་པ་དང་འཛིགས་སྒྲག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
ལ། ཡང་ཁྲིམས་ཚོད་པ་ངོ་མར་སྤྱོད་དོན་ལ་འབྲེལ་ནས་བཅོམ་འདྲུག་གིས་མནར་
གཅོད་སྤྱོད་དགོས་པའང་བྱུང་གི་ཡོད་ཕྱིར། སྤྱི་ཡོད་ས་ནས་ཁྲིམས་ཚོད་པ་སྤྱ་རྒྱ་ནི་ཏ་
ཅང་ཆོད་བཀག་ཅན་ཞིག་དང་དེང་སྐབས་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལ་མ་གཏོགས་བྱུང་གི་མེད་པ་
ཡིན། བྱུང་བ་དེའང་འདྲི་བཅུད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཆོད་མ་ཆོར་རྗེས་གཞི་ནས་ཁྲིམས་ཚོད་པ་
ལ་འབྲེལ་གཏུགས་དང་སྤྱ་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་དང་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྤྱོད་པ་བཟུ་གིས་དབང་ཕྱག་
ལགས། ཁྱི་ཡོད་༠༡༩༧ཆོས་ལ་ཉེན་འདྲ་བཟུང་གིས་ད་ལྟའི་ཁྲིམས་ཐག་མ་བཅད་
པར་བཀག་ཉར་བྱས་ནས་བཞག་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཁོར་ལ་ཁྲིམས་ཚོད་པའང་སྤྱ་རྩ་
བཅུག་མེད། དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གི་<<བཅོམ་པའི་ཁྲིམས>>ཞེས་པའི་དོན་ཚན་༥༠ནང་། མི་
ཞིག་འདྲ་བཟུང་བྱས་རྗེས། དེ་ལྟར་ཉེན་ཡོད་ནང་རྒྱ་རྩ་མི་དེའི་ནང་མིར་ཡིག་སྟོན་གི་
བར་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཞེས་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། ཡང་འདྲ་བཟུང་བྱས་པའི་མི་དེ་ཉིད་
ཁྲིམས་ཐག་མ་བཅད་པར་སྤྱ་བཅུ་ལས་ལྷག་བཀག་ཉར་བྱ་མི་རུང་བར་ཁྲིམས་ར་
འཛོགས་དགོས་པ་དང་། ཁྲིམས་ཚོད་པ་སྤྱ་ཆོག་པའི་དབང་ཆོད་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན་

ཡང་། བཀྲ་ཤིས་དབང་ཕུག་ལ་ད་རུང་ཡང་ཁྲིམས་ར་འཛོགས་མེད། ཡང་བོད་མི་སྒོ་
བཟང་སྐལ་བཟང་ཞེས་ཨ་མ་དོ་ཀྱི་དཀོན་པ་ནས་ཡིན་པ་ཞིག་ལ། བྱི་
ལོ༢༠༡༤ལྷོ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན། གསང་བའི་ཁྲིམས་ར་འཛོགས་ནས་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་
ཀྱང་། ཁོང་གི་ནང་མི་ལ་དེའི་ཐད་ཀྱི་བརྩོན་བྱས་མེད་པའི་དབང་གིས་ཁྲིམས་ཚུང་
པ་སྒྲ་རྒྱ་དང་ཁྲིམས་རར་བྱུང་ཉན་ཐོགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད།

དེ་ལྟར་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་བརྒྱུད་དེ་ཤེས་བྱའུ་པ་ནི། ང་ཚོས་རྒྱ་གཞུང་གིས་
དུས་རྒྱུན་ཁྲིམས་ཚུང་པ་དང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྒྲ་ཆ་བ་ཐད་བཀག་སྡོམ་ག་ཚོད་ཅིག་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཤེས་རྟོགས་བྱའ། དོན་ལ་བཅོན་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་
ཚན་ཡོད་། བཅོན་པ་མི་ཞིག་གི་ཆེ་མཐོང་ལ་བརྟེན་བཀུར་གྱིས། ངོ་ཆ་དང་ཁ་སྐྱུངས་ཀྱི་
བྱ་སྡོད་སྒེལ་མི་ཆོག་ལ། སྒྲེར་གྱི་བདེ་འཇགས་དང་། རང་སྲུང་གི་ཐོབ་ཐང་། ལྷ་གཏུགས་
ཐོབ་ཐང་མཆོན་པའི་ཐོབ་ཐང་གཞན་ཁག་གང་ཡོད་ལ་བཀག་སྡོམ་དང་ཚད་བཀག་
བཞེ་མི་ཆོག་པར་ཁྲིམས་ཀྱིས་འགན་སྲུང་དགོས་པ་དང་། ཡང་དོན་
ཚན་ཡོད་། བཅོན་པ་རང་ཉིད་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཐག་གཅོད་ལ་འདོད་མོས་མ་བྱུང་
ཆོ། ཁྲིམས་ལ་བརྒྱུར་ཞིབ་དང་ཁྲིམས་ར་བརྒྱུར་དུ་འཛོགས་དགོས་པའི་ལྷ་གཏུགས་བྱ་
ཆོག་གི་ཡོད་ཅེས་ཐོགས་ལག་ལེན་ཉུང་བའི་ཁྲིམས་རྒྱུག་གང་མང་ཡོད་པ་ཡིན།

མནར་གཅོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་འཇུ་བཟུང་གིས་བཅན་ཤིང་ནག་ཉེས་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་
བཅུག་གི་ཡོད། དུས་རྒྱུན་བོད་མི་སྒྲ་ཞིག་འཇུ་བཟུང་བྱས་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བཅན་
ཤིང་གིས་མི་དེར་ཁོང་ཚོས་བཅུགས་པའི་ནག་ཉེས་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་བཅུག་གི་ཡོད་
ཅིང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་མཁན་ལ་མི་སྡོད་ལས་འདས་པའི་སྐྱག་སྡོད་དང་རྩལ་

མིན་གྱི་ལས་བརྒྱུས་ཀྱི་ཡོད། གྱི་ལོ་༡༠༡༤༣༧༩ཆོས་ལོ་ནང་སྒྲོང་གྲོལ་བྱུང་བའི་བོད་མི་
 གྲོལ་མ་མཆོ་ལོ་གསུམ་གྱི་བཙུན་འདུག་རྒྱུ་ཡུན་ཆད་དེ་སྒྲོང་གྲོལ་བྱུང་ཡོད་
 གྲང་། ཁོང་མའི་གཞུགས་གཞིའི་གནས་སྤངས་ཏེ་ཅད་སྒྲོ་བོ་ཆགས་འདུག་ན། དེ་ནི་
 བཙུན་ཁང་ནས་བཙུན་ལས་དང་སྤྱུག་སྒྲོང་མནར་གཅོད་གང་མང་ཞིག་བྱུངས་པས་
 རེད་འདུག་ཡང་ལོ་བདུན་གྱི་བཙུན་འདུག་ཁྲིམས་ཐག་ཁུར་བཞིན་པའི་བོད་མི་སྐལ་
 བཟང་ཆོ་རིང་ཞེས་པ་ཞིག་ལ། བཙུན་ཁང་ནང་ནས་ལན་མང་གཙུག་རྩུབ་བའི་
 དབང་གིས་ཐེངས་འགར་ཁོང་གི་ལུས་པོར་སྐྱེན་བཅོས་ནས་ཁྲིན་ཏུ་ཡི་སྐྱེན་ཁང་
 ཏུ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱལ་ཡོད། བཙུན་ཁང་ནང་གི་བྱེད་སྤངས་དེ་ནི་བཙུན་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་
 ཚན་ལྟར་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཚན་དེའི་ནང་ཏུ།

༡)བཙུན་པར་རྩེད་རྒྱུ་དང་མནར་གཅོད་ཀྱི་ཐབས་ལས་སྦྱང་ནས་ནག་ཉེས་ཁས་
 ལེན་བྱེད་ཏུ་འདུག་མི་རྩུབ་བ་དང་།

༢) བཙུན་པར་འབྲུ་དམོད་དང་བཞད་གང་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་མཐོང་ལ་གཞོད་པའི་
 ལས་རིགས་བྱས་ཆོ། མི་དམངས་ཉེན་རྟོག་པའམ། འདྲི་བརྟེན་པ་སྤྱི་ཡིན་ལ། འཛིན་སྒྲོང་
 ནས་གནས་དབྱུང་དང་ཡང་ན། ཉེས་བསགས་ལ་དཔག་པའི་ཉེས་ཆད་གཅོད་དེས་ཞེས་
 གསལ་ཡོད་པར་མ་ཟད།

ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་༢༩ལྟར་ཏུ་འདྲ་། མནར་གཅོད་དང་བཙུན་གཤེད་སོགས་
 དྲག་པོའི་སྒྲོ་ནས་བཙུན་པར་ནག་ཉེས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཏུ་བརྟུག་མི་རྩུབ་བ་དང་། གལ་
 སྲིད་དྲག་པོ་བེད་སྤྱད་བྱས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། འབྲེལ་ཡོད་དོ་བདག་མི་དེར་ལོ་གསུམ་
 གྱི་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་དེས་ཞེས་ཀྱང་གསལ་ཡོད།

བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བཙུན་བྱུང་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཁེ་དབང་འཕྲོག་པ།

བོད་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་བཙུན་བྱུང་ནམས་ཀྱི་མི་ཆོ་ནི་ཡང་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཆོ་

བཙཱ་ཁང་དུ་ཡོད་སྐབས་སུ་མཁར་གཙོང་དང་རྩེ་རྒྱུ་ཆེག་གི་དཀའ་ངལ་གང་མང་
 བརྒྱད་ཡོད་པར་མ་ཟད། བཙཱ་ནས་སྒྲོང་གྲང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་པ་ཞེས་
 པའི་མིང་འོག་ནས་ཐོབ་སྐལ་གང་མང་ཞིག་མེད་པར་ལྷུང་ཡོད། སྤྱིར་ན་རྒྱ་གཞུང་
 གི་<<བཙཱ་པའི་བྲིམས>>དོན་ཚན་ལྟར་ན། མི་སུ་ཞིག་བཙཱ་ནས་སྒྲོང་ཐོལ་ཐོབ་
 རེས། མི་དེར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དོས་ནས་ཁོང་གི་བསྐྱར་དུ་འཛོལ་གསལ་བ་ཞིག་
 བསྐུལ་བར་རོགས་འདེགས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཡང་གལ་སྲིད་སྒྲོང་ཐོལ་བྱུང་བའི་མི་
 དེར་ངལ་རྩོལ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རུས་པ་ཉམས་པ་དང་། འཛོལ་བའི་མ་མཐའི་དགོས་མཁོ་
 ཐུང་རོགས་པ་བྱ་མཁན་མེད་ཆོ། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་དོས་ནས་ཁོང་དང་ཁོང་
 མོ་ལ་འཛོལ་བ་སྒྱུར་དགོས་པ་བཤད་ཡོད། ཡིན་ནའང་། བྲིམས་དེ་དག་ཤོག་ཐོག་གི་
 བྲིམས་ཙམ་ལས། ལག་བརྟར་བྱ་རྒྱུའི་བྲིམས་ཤིག་མིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་བས། རྒྱ་གཞུང་
 གི་བཙཱ་ནས་ཐར་བའི་ཆབ་སྲིད་བཙཱ་རྩེ་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ཐར་བའི་སྒྲོལ་དཀའ་ངལ་ལྟ་
 རྟེ། སྤྱིར་ཡང་བཙཱ་ཁང་གྱི་འོ་ཐོབ་ཐང་གང་མང་ཞིག་འཕྲོག་པའི་དཀའ་ངལ་སྤྱི་
 རྣམས་ཤིག་འབྲུད་ཀྱིན་པའི་གསལ་སྤྱོད་བཙཱ་རྩེ་དེ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཆོ། སྤྱིར་གྱི་
 དགོན་ཁུངས་སུ་ཆོས་བྱེད་དུ་འགྲོ་མི་ཆོག་པ་དང་། ཐ་ན་ལྷ་ཆས་རྩྭ་ཆད་གོན་མི་ཆོག་
 པ་བཞོས་ཡོད། དཔེར་ན། ཡོངས་བྱགས་སུ་འཛིགས་མེད་མགོ་རིལ་དང་། འཛིགས་མེད་
 རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་ཁོང་ཉིད་ལོ་ལྔའི་བཙཱ་དུས་ཚང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥་ལྟ་ཆོས་༢༥་ཉིན་
 སྒྲོང་ཐོལ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཉིད་ཕྱིར་ཁུངས་གཏོགས་དགོན་པར་འགྲོ་དུ་མ་བཅུག་
 པ་དང་ལྷ་ཆས་ཀྱང་སྒྲོན་དུ་བཅུག་མེད།

ཡང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ལྷན་དུ། འཇར་ཁོ་ཞེས་པ་ཞིག་བཙོན་གྲོལ་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་
མ་མཐུང་ལོ་གསུམ་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་འཛོལ་པ་གསལ་ན། དེ་ནི་ཕྱི་
ལོ་༢༠༡༧ལྷན་ཆོས་ཀྱང་། ཁོང་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཞེས་ཁྱེད་སློ་དང་བྱ་འགྲུལ་གང་
མང་ཞིག་ལ་མཉམ་ཞུགས་དང་ལག་ལེན་བྱ་མི་ཚོགས་པ་བཞུགས་ཡོད། དེ་ནི་བཙོན་པའི་

ཁྲིམས་ཞེས་པའི་དོན་ཚན་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཚན་དེས་སྒྲེ་བོ་སྤྱི་ཞིག་བཙོན་
ནས་སྒྲོད་རྒྱུ། མི་དམངས་མི་མེད་སྒྲིབ་ཞེས་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྒོ་བ་ཐང་ཁག་ལ་ཡོངས་
སྤྱི་སྒྲོད་དབང་ཡོད་ཅེས་གསལ་འདུག དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བཙོན་པ་སྤྱི་བཙོན་གཅིག་པུ་ཅས་
མ་ཡིན་པར། བཙོན་ཟུར་སྤྱི་ཡིན་ཡང་རུང་། མི་མེད་ཁང་ཁྲིམ་ནས་བྱི་རུ་མོང་བ་དང་།
ཡང་ན་ས་ཁུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་མོང་བ། འབྲོ་འོང་གང་ཞིག་བྱེད་ཀྱང་ས་གནས་སྤང་
གཞུང་ལ་བཀའ་འཁོལ་དང་སྒྲན་མེད་ལྷ་དགོས་པར་མ་ཟད། དེ་དག་གར་ཡོད་གར་
འདུག་སོགས་ལ་དུས་རྒྱུན་ལྷ་སྤྱང་ནན་མོ་དང་བསྐྱོང་འགྲུགས་ཀྱིས་འདྲི་བརྒྱད་ཡང་
ཡང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

སྒོ་བ་ཐང་ཁག་ལ་ཅིས་མེད་རྟོག་རྟེན་སྤངས།

དེའང་འདས་པའི་ལོ་ལྗེའི་རིང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་རང་དབང་དང་སྒོ་བ་
ཐང་ཁག་གང་མང་ཞིག་ཅིས་མེད་རྟོག་རྟེན་བཏང་བའི་ཐད་ལ། བོད་ཀྱི་ནང་
དང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་འདྲེ་མིན་ནས་དེའི་ཐད་དོ་སྒྲོལ་དང་། སྒྲིན་
བརྗོད་ལན་མང་བྱས་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཉན་འཛིག་བྱེད་རྒྱ་པར་ཟད། སྤྱི་མཐུན་བོད་
མི་ཞི་ཞོལ་བྱེད་མཁན་འདུ་བཟུང་བཀག་ཉར་དང་བཙོན་འདུག་བྱེད་ཀྱིན་པས། ད་ལྟ་
དངོས་སྤྱི་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བའི་གངས་འབོར་ལྷར་ན། བོད་ནང་དུ་བྱི་ལོ་༢༠༡༥ནང་
གཅིག་པུར་བོད་མི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་༤༥དང་། བྱི་ལོ་༢༠༡༦ནང་༤༩བཙམ་དངོས་སྤྱི་
བཙོན་འདུག་ཁྲིམས་ཆད་བཅད་ཡོད་པ་གསལ་ལ། འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་འདི་
ལས་མང་བ་ཞིག་ད་དུང་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་པར་ལྷག་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཀྱི་ཡོད་
པར་མ་ཟད། དངོས་སྤྱི་ཁྲིམས་ཆད་མ་བཅད་ཀྱང་། བོད་ནང་གི་བོད་མིར་ཆོས་དང་
རང་དབང་། བསམ་སྒྲོ་དང་སྒྲུབ་རྗོད་རང་དབང་མེད་པར་དུས་ནས་དུས་སྤྱི་ཞིབ་
བཤེར་དང་ལྷ་རྟོག་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་འབྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྒྱའི་སྒོ་བ་ཐང་ཁག་ལ་

དོག་རོལ་ཐེབས་ཡོད།

**ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་སྒྲུབ་ཁྲིའི་འོག་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྟངས་
ཡར་རྒྱས་སོང་མེད།**

༢༠༡༧ལོར་གཅིག་ལུ་བོད་ནང་ནས། བོད་མི་བཞེས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་གནང་བ་དང་། འཇུ་བཟུང་བཅོན་འཇུག་བྱས་པ་༥༢། མི་སྒྲིལ་གཅིག་ལུས་རོ་ཚོལ་བྱེད་མཁན་ལྟུང་འདུག་པ་ཐོ་འགོད་བྱས་འདུག་ཅིང་། ལྷག་པར་འདི་ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་འཇུག་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧ལྷན་པོ་བོད་མི་བརྒྱ་ཤིས་རབ་བརྟན་ཞེས་པས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་བརྟེན་ཞིང་། བོད་མི་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་ཁེར་རྒྱུ་རོ་ཚོལ་བྱས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བའི་མི་ཁ་ཤས་འཇུ་བཟུང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་སོན་ཡོད།

འདི་ག་ཉེ་གནས་ཁང་གི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་པའི་མིང་གཞུང་ཐོ་འགོད་ཚན་པས་ཐོ་བཀོད་བྱས་པ་ལྟར་ན། བོད་མི་བསོད་ནམས་ཆོ་དཔལ་དང་། བརྒྱ་ཤིས་དབང་ལྷག་ཆོ་མགོན་རྒྱལ་བཅས་བོད་མི་གསུམ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་ངན་སྒྲུལ་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་བཅུགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་དུས་རྒྱུན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་རང་དོས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་འགུལ་མ་སྒྲེལ་ཡང་བཅོན་ཤིང་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ཞེས་པའི་ནག་ཉེས་དེ་འཇུགས་ཆོག་ཆོག་ཅིག་ཆགས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་འདི་ནི་བྲིམས་མཐུན་གྱི་དེབ་སྐྱེལ་
བྱས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན། ལས་ཁུངས་འདི་གྱི་ལོ་༡༩༩༤ལོའི་ཟླ་༡ནང་དགུ་བརྟེན་ཏེ་
བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྟངས་ལ་རྣམས་ཐོན་གྱི་ཉམས་ཞིབ་དང་དོ་འཕུར་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཅིང་།
དེ་བཞིན། བཅོན་ཁྲིལ་བོད་མིའི་མིུ་ཚོགས་ནང་མང་གཙོ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་ལས་གཞི་སྤེལ་གྱི་ཡོད།

བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོའི་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་གི་གནས་སྟངས་ལ་རྒྱ་རེའི་གསར་ཤོག་དང་། ལོ་རེ་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྐོར་གྱི་སྐྱར་བོ་
གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས། དམིགས་བསལ་སྐར་བོ་ཐོགས་དབྱིན་བོད་རྒྱ་གསུམ་གྱི་སྐད་ཡིག་ནང་དུ་འདོན་སྤེལ་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་ཚུལ་རྩ་བ་ཅན་རྣམས་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཐོགས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་བཅོན་ཁྲིལ་ཡོད།

བཅོན་ཁྲིལ་བོད་མིའི་མིུ་ཚོགས་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། མང་གཙོ་སྐོར་ལ་ཟབ་སྦྱོང་། འགྲོ་སྐྱེད་
ཚོགས་འདུ་ཐོགས་གོ་སྐྱོག་ལུ་པ་མ་ཟད། ལོ་མང་རིང་རྒྱལ་བཅོན་ཁང་ནང་སྤྱི་ལོ་བྱེད་བྱེད་བཞིན་པའི་བོད་མི་ཆབ་
སྲིད་བཅོན་པ་རྣམས་ལྷང་དུ་སྐོད་སྤོལ་ཅིང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་འགུལ་འདུ་མིན་སྤེལ་བཞིན་ཡོད།

འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་ནས་བཏོན་པའི་སྐར་བོ་དང་པར་སྐྱར་ལས་རིགས་ཁག་གཞན་གཙོས། གནས་ཚུལ་ཐོགས་རྒྱས་ལོན་བྱ་མའི་ཁ་བྱང་།

Tibetan Center for Human Rights and Democracy
Top Floor, Narthang Building
Gangchen Kyishong
Dharamsala - 176215
Himachal Pradesh, India

Tel: (91) 1892 - 223363, 229225
Fax: (91) 1892 - 225874
Email: office@tchrd.org
Website: www.tchrd.org